

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Державний вищий навчальний заклад
"Національний гірничий університет"
Юридичний факультет

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

ОСНОВНІ НОРМАТИВНІ АКТИ

ЧАСТИНА 3

*Тексти нормативних актів подані
за станом на 1 серпня 2012 р.*

Дніпропетровськ
НГУ
2012

і
у
р
і
с
п
р
а
в
д
е
л
л
і
в

MCMXCVIII

УДК 349.004 (075)

Інформаційне законодавство. Основні нормативні акти / Уклад.: Р.С. Кірін, С.В. Грищак, Д.О. Шашенко - Д.: Національний гірничий університет, 2012. Частина 3. - 264 с.

Укладачі:

Р.С. Кірін, доц.

С.В. Грищак, проф.

Д.О. Шашенко, доц.

Наведено основні нормативні акти з регулювання інформаційних відносин, зокрема, у сфері інформації, інформаційних агентств, телекомунікації, радіочастотного ресурсу України, інформатизації, телебачення тощо.

Розраховано на студентів, які здобувають вищу освіту в галузях знань "Право", "Інформаційна безпека", "Комп'ютерні науки", "Телекомунікації".

*Відповідальний за випуск зав. кафедри цивільного та господарського права,
канд. юрид. наук, доцент Кірін Р.С.*

ЗМІСТ

Закон України „Про інформацію”	4
Закон України „Про науково-технічну інформацію”	14
Закон України „Про інформаційні агентства”	21
Закон України „Про телекомунікації”	29
Указ Президента України „Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації”	78
Рішення Національної комісії "Про затвердження Регламенту Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації"	87
Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг”	98
Рішення Національної комісії "Про затвердження Порядку надання послуги національного роумінгу"	137
Рішення Національної комісії "Про затвердження Порядку взаєморозрахунків між операторами телекомунікацій"	140
Закон України „Про радіочастотний ресурс України”	148
Закон України „Про Концепцію Національної програми інформатизації”	191
Закон України "Про Національну програму інформатизації”	204
Закон України „Про поштовий зв'язок”	213
Закон України „Про телебачення і радіомовлення”	226

ЗАКОН УКРАЇНИ Про інформацію

Закон введено в дію з дня опублікування - 13 листопада 1992 року
(згідно з Постановою Верховної Ради України
від 2 жовтня 1992 року N 2658-XII)

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України

від 6 квітня 2000 року N 1642-III,
від 7 лютого 2002 року N 3047-III,
від 3 квітня 2003 року N 676-IV,
від 18 листопада 2003 року N 1268-IV,
від 11 травня 2004 року N 1703-IV,
від 23 червня 2005 року N 2707-IV,
від 1 липня 2010 року N 2388-VI,
від 7 жовтня 2010 року N 2592-VI,
від 30 листопада 2010 року N 2724-VI,
від 2 грудня 2010 року N 2756-VI,
від 13 січня 2011 року N 2938-VI

(Законом України від 13 січня 2011 року N 2938-VI
цей Закон викладено у новій редакції)

(У тексті Закону слово "конфіденціальна" в усіх
відмінках замінено словом "конфіденційна" у
відповідному відмінку згідно із Законом України від 11
травня 2004 року N 1703-IV)

(У тексті Закону слова "і регіонального" виключено
згідно із Законом України від 1 липня 2010 року N
2388-VI)

Цей Закон регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:
документ - матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі;
захист інформації - сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї;
інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді;
суб'єкт владних повноважень - орган державної влади, орган місцевого самоврядування, інший суб'єкт, що здійснює владні управлінські функції відповідно до законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень.

Стаття 2. Основні принципи інформаційних відносин

1. Основними принципами інформаційних відносин є:
гарантованість права на інформацію;
відкритість, доступність інформації, свобода обміну інформацією;
достовірність і повнота інформації;
свобода вираження поглядів і переконань;
правомірність одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації;
захищеність особи від втручання в її особисте та сімейне життя.

Стаття 3. Державна інформаційна політика

1. Основними напрямками державної інформаційної політики є:
забезпечення доступу кожного до інформації;
забезпечення рівних можливостей щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації;
створення умов для формування в Україні інформаційного суспільства;
забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень;
створення інформаційних систем і мереж інформації, розвиток електронного урядування;
постійне оновлення, збагачення та зберігання національних інформаційних ресурсів;
забезпечення інформаційної безпеки України;
сприяння міжнародній співпраці в інформаційній сфері та входженню України до світового інформаційного простору.

Стаття 4. Суб'єкти і об'єкт інформаційних відносин

1. Суб'єктами інформаційних відносин є:
фізичні особи;
юридичні особи;
об'єднання громадян;
суб'єкти владних повноважень.

2. Об'єктом інформаційних відносин є інформація.

Стаття 5. Право на інформацію

1. Кожен має право на інформацію, що передбачає можливість вільного одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів.

Реалізація права на інформацію не повинна порушувати громадські, політичні, економічні, соціальні, духовні, екологічні та інші права, свободи і законні інтереси інших громадян, права та інтереси юридичних осіб.

Стаття 6. Гарантії права на інформацію

1. Право на інформацію забезпечується:
створенням механізму реалізації права на інформацію;
створенням можливостей для вільного доступу до статистичних даних, архівних, бібліотечних і музейних фондів, інших інформаційних банків, баз даних, інформаційних ресурсів;
обов'язком суб'єктів владних повноважень інформувати громадськість та засоби масової інформації про свою діяльність і прийняті рішення;
обов'язком суб'єктів владних повноважень визначити спеціальні підрозділи або відповідальних осіб для забезпечення доступу запитувачів до інформації;
здійсненням державного і громадського контролю за додержанням законодавства про інформацію;
встановленням відповідальності за порушення законодавства про інформацію.

2. Право на інформацію може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя.

Стаття 7. Охорона права на інформацію

1. Право на інформацію охороняється законом. Держава гарантує всім суб'єктам інформаційних відносин рівні права і можливості доступу до інформації.
2. Ніхто не може обмежувати права особи у виборі форм і джерел одержання інформації, за винятком випадків, передбачених законом.
Суб'єкт інформаційних відносин може вимагати усунення будь-яких порушень його права на інформацію.
3. Забороняється вилучення і знищення друкованих видань, експонатів, інформаційних банків, документів з архівних, бібліотечних, музейних фондів, крім встановлених законом випадків або на підставі рішення суду.
4. Право на інформацію, створену в процесі діяльності фізичної чи юридичної особи, суб'єкта владних повноважень або за рахунок фізичної чи юридичної особи, Державного бюджету України, місцевого бюджету, охороняється в порядку, визначеному законом.

Стаття 8. Мова інформації

1. Мова інформації визначається законом про мови, іншими актами законодавства в цій сфері, міжнародними договорами та угодами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 9. Основні види інформаційної діяльності

1. Основними видами інформаційної діяльності є створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорона та захист інформації.

Розділ II

ВИДИ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 10. Види інформації за змістом

За змістом інформація поділяється на такі види:

- інформація про фізичну особу;
- інформація довідково-енциклопедичного характеру;
- інформація про стан довкілля (екологічна інформація);
- інформація про товар (роботу, послугу);
- науково-технічна інформація;
- податкова інформація;
- правова інформація;
- статистична інформація;
- соціологічна інформація;
- інші види інформації.

Стаття 11. Інформація про фізичну особу

1. Інформація про фізичну особу (персональні дані) - відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.
2. Не допускаються збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини. До конфіденційної інформації про фізичну особу належать, зокрема, дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження.
Кожному забезпечується вільний доступ до інформації, яка стосується його особисто, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 12. Інформація довідково-енциклопедичного характеру

1. Інформація довідково-енциклопедичного характеру - систематизовані, документовані, публічно оголошені або іншим чином поширені відомості про суспільне, державне життя та навколишнє природне середовище.
2. Основними джерелами інформації довідково-енциклопедичного характеру є: енциклопедії, словники, довідники, рекламні повідомлення та оголошення, путівники, картографічні матеріали, електронні бази та банки даних, архіви різноманітних довідкових інформаційних служб, мереж та систем, а також довідки, що видаються уповноваженими на те органами державної влади та органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян,

організаціями, їх працівниками та автоматизованими інформаційно-телекомунікаційними системами.

3. Правовий режим інформації довідково-енциклопедичного характеру визначається законодавством та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 13. Інформація про стан довкілля (екологічна інформація)

1. Інформація про стан довкілля (екологічна інформація) - відомості та/або дані про: стан складових довкілля та його компоненти, включаючи генетично модифіковані організми, та взаємодію між цими складовими;

фактори, що впливають або можуть впливати на складові довкілля (речовини, енергія, шум і випромінювання, а також діяльність або заходи, включаючи адміністративні, угоди в галузі навколишнього природного середовища, політику, законодавство, плани і програми);

стан здоров'я та безпеки людей, умови життя людей, стан об'єктів культури і споруд тією мірою, якою на них впливає або може вплинути стан складових довкілля;

інші відомості та/або дані.

2. Правовий режим інформації про стан довкілля (екологічної інформації) визначається законами України та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

3. Інформація про стан довкілля, крім інформації про місце розташування військових об'єктів, не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом.

Стаття 14. Інформація про товар (роботу, послугу)

1. Інформація про товар (роботу, послугу) - відомості та/або дані, які розкривають кількісні, якісні та інші характеристики товару (роботи, послуги).

2. Інформація про вплив товару (роботи, послуги) на життя та здоров'я людини не може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом.

3. Правовий режим інформації про товар (роботу, послугу) визначається законами України про захист прав споживачів, про рекламу, іншими законами та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 15. Науково-технічна інформація

1. Науково-технічна інформація - будь-які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

2. Правовий режим науково-технічної інформації визначається Законом України "Про науково-технічну інформацію", іншими законами та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

3. Науково-технічна інформація є відкритою за режимом доступу, якщо інше не встановлено законами України.

Стаття 16. Податкова інформація

1. Податкова інформація - сукупність відомостей і даних, що створені або отримані суб'єктами інформаційних відносин у процесі поточної діяльності і необхідні для реалізації покладених на контролюючі органи завдань і функцій у порядку, встановленому Податковим кодексом України.

2. Правовий режим податкової інформації визначається Податковим кодексом України та іншими законами.

Стаття 17. Правова інформація

1. Правова інформація - будь-які відомості про право, його систему, джерела, реалізацію, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення і боротьбу з ними та їх профілактику тощо.

2. Джерелами правової інформації є Конституція України, інші законодавчі і підзаконні нормативно-правові акти, міжнародні договори та угоди, норми і принципи міжнародного права, а також ненормативні правові акти, повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи, інші джерела інформації з правових питань.

3. З метою забезпечення доступу до законодавчих та інших нормативних актів фізичним та юридичним особам держава забезпечує офіційне видання цих актів масовими тиражами у найкоротші строки після їх прийняття.

Стаття 18. Статистична інформація

1. Статистична інформація - документована інформація, що дає кількісну характеристику масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя суспільства.
2. Офіційна державна статистична інформація підлягає систематичному оприлюдненню.
3. Держава гарантує суб'єктам інформаційних відносин відкритий доступ до офіційної державної статистичної інформації, за винятком інформації, доступ до якої обмежений згідно із законом.
4. Правовий режим державної статистичної інформації визначається Законом України "Про державну статистику", іншими законами та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 19. Соціологічна інформація

1. Соціологічна інформація - будь-які документовані відомості про ставлення до окремих осіб, подій, явищ, процесів, фактів тощо.
2. Правовий режим соціологічної інформації визначається законами та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 20. Доступ до інформації

1. За порядком доступу інформація поділяється на відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом.
2. Будь-яка інформація є відкритою, крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом.

Стаття 21. Інформація з обмеженим доступом

1. Інформацією з обмеженим доступом є конфіденційна, таємна та службова інформація.
2. Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом.
Відносини, пов'язані з правовим режимом конфіденційної інформації, регулюються законом.
3. Порядок віднесення інформації до таємної або службової, а також порядок доступу до неї регулюються законами.
4. До інформації з обмеженим доступом не можуть бути віднесені такі відомості:
  - 1) про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту;
  - 2) про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні ситуації, що сталися або можуть статися і загрожують безпеці людей;
  - 3) про стан здоров'я населення, його життєвий рівень, включаючи харчування, одяг, житло, медичне обслуговування та соціальне забезпечення, а також про соціально-демографічні показники, стан правопорядку, освіти і культури населення;
  - 4) про факти порушення прав і свобод людини і громадянина;
  - 5) про незаконні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб;
  - 6) інші відомості, доступ до яких не може бути обмежено відповідно до законів та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Розділ III

ДІЯЛЬНІСТЬ ЖУРНАЛІСТІВ, ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЇХ ПРАЦІВНИКІВ

Стаття 22. Масова інформація та її засоби

1. Масова інформація - інформація, що поширюється з метою її доведення до необмеженого кола осіб.
2. Засоби масової інформації - засоби, призначені для публічного поширення друкованої або аудіовізуальної інформації.

Стаття 23. Інформаційна продукція та інформаційна послуга

1. Інформаційна продукція - матеріалізований результат інформаційної діяльності, призначений для задоволення потреб суб'єктів інформаційних відносин. Інформаційною послугою є діяльність з надання інформаційної продукції споживачам з метою задоволення їхніх потреб.

2. Інформаційна продукція та інформаційні послуги є об'єктами цивільно-правових відносин, що регулюються цивільним законодавством України.

Стаття 24. Заборона цензури та заборона втручання в професійну діяльність журналістів і засобів масової інформації

1. Забороняється цензура - будь-яка вимога, спрямована, зокрема, до журналіста, засобу масової інформації, його засновника (співзасновника), видавця, керівника, розповсюджувача, узгоджувати інформацію до її поширення або накладення заборони чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації.

Ця заборона не поширюється на випадки, коли попереднє узгодження інформації здійснюється на підставі закону, а також у разі накладення судом заборони на поширення інформації.

2. Забороняються втручання у професійну діяльність журналістів, контроль за змістом поширюваної інформації, зокрема з метою поширення чи непоширення певної інформації, замовчування суспільно необхідної інформації, накладення заборони на висвітлення окремих тем, показ окремих осіб або поширення інформації про них, заборони критикувати суб'єкти владних повноважень, крім випадків, встановлених законом, договором між засновником (власником) і трудовим колективом, редакційним статутом.

3. Умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та/або переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків, за критику тягне за собою відповідальність згідно із законами України.

Стаття 25. Гарантії діяльності засобів масової інформації та журналістів

1. Під час виконання професійних обов'язків журналіст має право здійснювати письмові, аудіо- та відеозаписи із застосуванням необхідних технічних засобів, за винятком випадків, передбачених законом.

2. Журналіст має право безперешкодно відвідувати приміщення суб'єктів владних повноважень, відкриті заходи, які ними проводяться, та бути особисто прийнятим у розумні строки їх посадовими і службовими особами, крім випадків, визначених законодавством.

3. Журналіст має право не розкривати джерело інформації або інформацію, яка дозволяє встановити джерела інформації, крім випадків, коли його зобов'язано до цього рішенням суду на основі закону.

4. Після пред'явлення документа, що засвідчує його професійну належність, працівник засобу масової інформації має право збирати інформацію в районах стихійного лиха, катастроф, у місцях аварій, масових безпорядків, воєнних дій, крім випадків, передбачених законом.

5. Журналіст має право поширювати підготовлені ним матеріали (фонограми, відеозаписи, письмові тексти тощо) за власним підписом (авторством) або під умовним ім'ям (псевдонімом).

6. Журналіст засобу масової інформації має право відмовитися від авторства (підпису) на матеріал, якщо його зміст після редакційної правки (редагування) суперечить його переконанням.

7. Права та обов'язки журналіста, працівника засобу масової інформації, визначені цим Законом, поширюються на зарубіжних журналістів, працівників зарубіжних засобів масової інформації, які працюють в Україні.

Стаття 26. Акредитація журналістів, працівників засобів масової інформації

1. З метою створення сприятливих умов для здійснення журналістами, працівниками засобів масової інформації професійної діяльності суб'єкт владних повноважень може здійснювати їх акредитацію.

Усі дії, пов'язані з акредитацією, мають ґрунтуватися на принципах відкритості, рівності, справедливості з метою забезпечення права громадськості на одержання інформації через

засоби масової інформації. Відсутність акредитації не може бути підставою для відмови в допуску журналіста, працівника засобу масової інформації на відкриті заходи, що проводить суб'єкт владних повноважень.

2. Акредитація журналіста, працівника засобу масової інформації здійснюється безоплатно на підставі його заяви або подання засобу масової інформації.

У заяві, поданій журналістом, працівником засобу масової інформації, зазначаються його прізвище, ім'я та по батькові, адреса, номер засобу зв'язку, адреса електронної пошти (за наявності). До заяви додаються копії документів, що посвідчують особу та засвідчують її професійну належність.

У поданні засобу масової інформації зазначаються його повне найменування, дата і номер реєстрації, адреса, адреса електронної пошти (за наявності), номер засобу зв'язку, прізвище, ім'я та по батькові журналіста, працівника засобу масової інформації, щодо якого вноситься подання. До подання додаються копії документів, що посвідчують особу.

В акредитації не може бути відмовлено в разі подання усіх документів, передбачених цією частиною.

Суб'єкт владних повноважень може встановлювати спрощений порядок акредитації.

3. Порядок акредитації, визначений суб'єктом владних повноважень, підлягає оприлюдненню.

4. Суб'єкти владних повноважень, що здійснили акредитацію журналістів, працівників засобів масової інформації, зобов'язані сприяти провадженню ними професійної діяльності; завчасно сповіщати їх про місце і час проведення сесій, засідань, нарад, брифінгів та інших публічних заходів; надавати їм інформацію, призначену для засобів масової інформації; а також сприяти створенню умов для здійснення запису і передачі інформації, проведення інтерв'ю, отримання коментарів посадових осіб.

5. У разі якщо захід проводиться відповідно до міжнародних або інших спеціальних протоколів, можуть встановлюватися особливі умови допуску журналістів. Такі особливі умови оприлюднюються на офіційному веб-сайті відповідного суб'єкта владних повноважень до проведення заходу.

6. Журналіст, працівник засобу масової інформації зобов'язаний дотримуватися встановлених суб'єктом владних повноважень правил внутрішнього трудового розпорядку, не перешкоджати діяльності його службових та посадових осіб.

7. Суб'єкти владних повноважень, що акредитували журналіста, працівника засобу масової інформації, приймають рішення про припинення акредитації у разі:

подання ним відповідної заяви;

неодноразового грубого порушення ним обов'язків, визначених цією статтею;

звернення засобу масової інформації, за поданням якого здійснена акредитація.

8. У рішенні про припинення акредитації зазначаються посадова особа чи службова особа (суб'єкт владних повноважень), яка прийняла відповідне рішення, дата прийняття рішення, підстава для прийняття рішення та порядок його оскарження. Письмове повідомлення про припинення акредитації видається або надсилається засобу масової інформації або журналістові, працівникові засобу масової інформації протягом п'яти робочих днів з дня прийняття відповідного рішення.

9. Рішення про припинення акредитації може бути оскаржено до суду в установленому порядку.

Розділ IV

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ІНФОРМАЦІЮ

Стаття 27. Відповідальність за порушення законодавства про інформацію

1. Порушення законодавства України про інформацію тягне за собою дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законами України.

Стаття 28. Неприпустимість зловживання правом на інформацію

1. Інформація не може бути використана для закликів до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганди війни, насильства, жорстокості,

розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини.

Стаття 29. Поширення суспільно необхідної інформації

1. Інформація з обмеженим доступом може бути поширена, якщо вона є суспільно необхідною, тобто є предметом суспільного інтересу, і право громадськості знати цю інформацію переважає потенційну шкоду від її поширення.

2. Предметом суспільного інтересу вважається інформація, яка свідчить про загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності України; забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків; свідчить про можливість порушення прав людини, введення громадськості в оману, шкідливі екологічні та інші негативні наслідки діяльності (бездіяльності) фізичних або юридичних осіб тощо.

Стаття 30. Звільнення від відповідальності

1. Ніхто не може бути притягнутий до відповідальності за висловлення оціночних суджень.

2. Оціночними судженнями, за винятком наклепу, є висловлювання, які не містять фактичних даних, критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, зокрема з огляду на характер використання мовно-стилістичних засобів (вживання гіпербол, алегорій, сатири). Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

Якщо особа вважає, що оціночні судження або думки принижують її гідність, честь чи ділову репутацію, а також інші особисті немайнові права, вона вправі скористатися наданим їй законодавством правом на відповідь, а також на власне тлумачення справи у тому самому засобі масової інформації з метою обґрунтування безпідставності поширених суджень, надавши їм іншу оцінку. Якщо суб'єктивну думку висловлено в брутальній, принизливій чи непристойній формі, що принижує гідність, честь чи ділову репутацію, на особу, яка таким чином та у такий спосіб висловила думку або оцінку, може бути покладено обов'язок відшкодувати завдану моральну шкоду.

3. Суб'єкти інформаційних відносин звільняються від відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом, якщо суд встановить, що ця інформація є суспільно необхідною.

4. Додаткові підстави звільнення від відповідальності засобів масової інформації та журналістів встановлюються законами України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні", "Про телебачення і радіомовлення", "Про інформаційні агентства" та іншими.

Стаття 31. Відшкодування матеріальної та моральної шкоди

1. У разі якщо порушенням права на свободу інформації особі завдано матеріальної чи моральної шкоди, вона має право на її відшкодування за рішенням суду.

2. Суб'єкти владних повноважень як позивачі у справах про захист честі, гідності та ділової репутації вправі вимагати в судовому порядку лише спростування недостовірної інформації про себе і не мають права вимагати відшкодування моральної (немайнової) шкоди. Це не позбавляє посадових і службових осіб права на захист честі, гідності та ділової репутації в суді.

Розділ V

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через три місяці з дня його опублікування.

2. До приведення законодавства України у відповідність із цим Законом акти законодавства застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до N 51, ст. 1122):

у статті 212³:

в абзаці другому частини першої слова "від п'ятнадцяти до двадцяти п'яти" замінити словами "від двадцяти п'яти до п'ятдесяти";

в абзаці другому частини другої слова "від двадцяти п'яти до п'ятдесяти" замінити словами "від п'ятдесяти до вісімдесяти";
у статті 212²⁶:

в абзаці другому частини першої слова "двадцяти п'яти" замінити словом "тридцяти";
абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

"Неправомірною відмовою особи у наданні інформації, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, у разі якщо така інформація підлягає наданню на вимогу правоохоронних органів, Рахункової палати";

2) частину першу статті 200 Цивільного кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., NN 40 - 44, ст. 356) викласти в такій редакції:

"1. Інформацією є будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді";

3) абзац дванадцятий статті 1 Закону України "Про державну статистику" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., N 43, ст. 362) викласти в такій редакції:

"статистична інформація - документована інформація, що дає кількісну характеристику масових явищ та процесів, які відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя суспільства";

4) у Законі України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., N 1, ст. 1, N 46, ст. 427; 1997 р., N 15, ст. 115; 2003 р., N 29, ст. 234, N 30, ст. 247; 2004 р., N 7, ст. 51, N 11, ст. 141, N 16, ст. 238, N 32, ст. 394):

статтю 27 виключити;

у статті 40:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 40. Створення представництв зарубіжних друкованих засобів масової інформації";

частину третю виключити;

5) у Законі України "Про науково-технічну інформацію" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., N 33, ст. 345):

абзац другий статті 1 викласти в такій редакції:

"науково-технічна інформація - будь-які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді";

в частині першій статті 2 слова " документована на будь-яких носіях або публічно оголошувана" виключити;

6) частину другу статті 37 Закону України "Про інформаційні агентства" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., N 13, ст. 83) виключити;

7) статтю 3 Закону України "Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 49, ст. 299; 1998 р., N 45, ст. 271; 2002 р., N 48, ст. 361; 2006 р., N 13, ст. 109) виключити;

8) статті 45 та 69 Закону України "Про телебачення і радіомовлення" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., N 18, ст. 155 із наступними змінами) виключити.

4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;
забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України

м. Київ

2 жовтня 1992 року

N 2657-XII

Л. КРАВЧУК

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про науково-технічну інформацію

Із змінами і доповненнями, внесеними Законами України
від 15 травня 2003 року N 762-IV,
від 20 листопада 2003 року N 1294-IV,
від 13 січня 2011 року N 2938-VI
Додатково див. Постанову Верховної Ради України
від 25 червня 1993 року N 3323-XII

Цей Закон визначає основи державної політики в галузі науково-технічної інформації, порядок її формування і реалізації в інтересах науково-технічного, економічного і соціального прогресу країни. Метою Закону є створення в Україні правової бази для одержання та використання науково-технічної інформації.

Законом регулюються правові і економічні відносини громадян, юридичних осіб, держави, що виникають при створенні, одержанні, використанні та поширенні науково-технічної інформації, а також визначаються правові форми міжнародного співробітництва в цій галузі. Дія Закону поширюється на підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, а також громадян, які мають право на одержання, використання та поширення науково-технічної інформації. Дія Закону не поширюється на інформацію, що містить державну та іншу охоронювану законом таємницю.

РОЗДІЛ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

науково-технічна інформація - будь-які відомості та/або дані про вітчизняні та зарубіжні досягнення науки, техніки і виробництва, одержані в ході науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді;

(абзац другий статті 1 у редакції Закону України від 13.01.2011 р. N 2938-VI)

науково-інформаційна діяльність - це сукупність дій, спрямованих на задоволення потреб громадян, юридичних осіб і держави у науково-технічній інформації, що полягає в її збиранні, аналітично-синтетичній обробці, фіксації, зберіганні, пошуку і поширенні;

інформаційні ресурси науково-технічної інформації - це систематизоване зібрання науково-технічної літератури і документації (книги, брошури, періодичні видання, патентна документація, нормативно-технічна документація, промислові каталоги, конструкторська документація, звітна науково-технічна документація з науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, депоновані рукописи, переклади науково-технічної літератури і документації), зафіксовані на паперових чи інших носіях;

довідково-інформаційний фонд - це сукупність упорядкованих первинних документів і довідково-пошукового апарату, призначених для задоволення інформаційних потреб;

довідково-пошуковий апарат - це сукупність упорядкованих вторинних документів, створюваних для пошуку першоджерел;

інформаційні ресурси спільного користування - це сукупність інформаційних ресурсів державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек, а також комерційних центрів, фірм, організацій, які займаються науково-технічною діяльністю і з власниками яких укладено договори про їх спільне використання;

аналітично-синтетична обробка науково-технічної інформації - це процес обробки інформації шляхом аналізу і синтезу змісту документів з метою одержання необхідних відомостей, а також шляхом їх класифікації, оцінки, співставлення і узагальнення;

інформаційний ринок - це система економічних, організаційних і правових відносин щодо продажу і купівлі інформаційних ресурсів, технологій, продукції та послуг.

Стаття 2. Об'єкт відносин у сфері науково-технічної інформації

Об'єктом відносин у сфері науково-технічної інформації є вітчизняна і зарубіжна науково-технічна інформація.

(частина перша статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 13.01.2011 р. N 2938-VI)

Науково-технічна інформація охоплює отримувані в процесі науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності результати, зафіксовані у формі, яка забезпечує їх відтворення, використання та поширення.

Науково-технічна інформація є суспільним надбанням, необхідною умовою продуктивної інтелектуальної діяльності, зокрема наукової і технічної творчості.

Науково-технічна інформація, що є продуктом інтелектуальної творчої праці, становить об'єкт права інтелектуальної власності, а відносини щодо її придбання, зберігання, переробки, використання і поширення регулюються чинним законодавством.

Стаття 3. Суб'єкти відносин у сфері науково-технічної інформації

1. Суб'єктами відносин, що регулюються цим Законом, є державні органи, органи місцевого і регіонального самоврядування, юридичні особи та громадяни України, міжнародні організації, іноземні юридичні особи і громадяни та особи без громадянства.

2. Фізичні та юридичні особи у сфері дії цього Закону виступають як творці і накопичувачі науково-технічної інформації, власники, виробники, зберігачі і споживачі інформаційної продукції та послуг, а також як посередники у сфері науково-інформаційної діяльності.

Стаття 4. Законодавство України у сфері науково-технічної інформації

Відповідно до Конституції законодавство України у сфері науково-технічної інформації складається з Закону України "Про інформацію", цього Закону та інших актів законодавства.

РОЗДІЛ II

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 5. Право на науково-технічну інформацію

1. Усі громадяни України, юридичні особи, державні органи, органи місцевого і регіонального самоврядування відповідно до Конституції України і цього Закону мають право на відкриту науково-технічну інформацію, яке передбачає можливість вільного її одержання, зберігання, використання і поширення під час здійснення наукової, науково-дослідної, виробничої, громадської та іншої діяльності, що не забороняється чинним законодавством.

2. Режим доступу до відкритої науково-технічної інформації та інформації з обмеженим доступом регулюється чинним законодавством.

Стаття 6. Право власності на науково-технічну інформацію

1. Науково-технічна інформація відповідно до чинного законодавства є об'єктом права власності.

2. Підставою виникнення права власності на науково-технічну інформацію є створення науково-технічної інформації своїми силами і за свій рахунок; виконання договору про створення науково-технічної інформації; виконання будь-якого договору, що містить умови переходу права власності на інформацію до іншої особи.

3. Право власності на науково-технічну інформацію, створену кількома громадянами або юридичними особами, визначається договором, укладеним між творцями цієї інформації.

4. Право власності на науково-технічну інформацію, створену на кошти державного бюджету, визначається державою як прийняттям загальних рішень, так і встановленням форм договорів між фінансуючим державним органом і виконавцем робіт по створенню науково-технічної інформації.

Науково-технічна інформація, що є об'єктом права приватної або інших форм власності, може переходити в державну власність у разі передачі її до відповідних державних банків даних, фондів або архівів на договірній основі. Може використовуватись форма передачі інформації на зберігання або використання без передачі прав власності в повному обсязі.

Стаття 7. Відносини між власниками науково-технічної інформації, її споживачами і посередниками

1. Споживач науково-технічної інформації несе відповідальність за дотримання прав власника цієї інформації. Він не має права передачі одержаної науково-технічної інформації третій особі, якщо це не обумовлено договором між власником і споживачем науково-технічної інформації.

Якщо споживач науково-технічної інформації одержав від її власника або через посередника інформацію, що не відповідає умовам договору між ними, він має право вимагати від власника або посередника безплатного усунення недоліків у погоджений термін.

У разі відмови власника або посередника добровільно задовольнити законні вимоги споживача спір розв'язується в суді.

(абзац третій частини першої статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 15.05.2003 р. N 762-IV)

2. Власник здійснює своє право щодо науково-технічної інформації самостійно або через посередника. Відносини між власником і посередником регулюються договором.

РОЗДІЛ III

НАЦІОНАЛЬНА СИСТЕМА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 8. Визначення та склад національної системи науково-технічної інформації

1. Основною метою національної системи науково-технічної інформації є задоволення потреб громадян, юридичних осіб і держави в науково-технічній інформації.

Національна система науково-технічної інформації - це організаційно-правова структура, за допомогою якої формується державна інформаційна політика, а також здійснюється координація робіт по створенню, користуванню, зберіганню та поширенню національних ресурсів науково-технічної інформації з урахуванням інтересів національної безпеки.

2. Національна система науково-технічної інформації складається з:

спеціалізованих державних підприємств, установ, організацій, державних органів науково-технічної інформації, наукових і науково-технічних бібліотек, об'єднаних загальносистемними зв'язками та обов'язками;

підприємств будь-яких організаційно-правових форм, заснованих на приватній чи колективній власності, предметом діяльності яких є інформаційне забезпечення народного господарства і громадян України.

Діяльність складових частин національної системи науково-технічної інформації здійснюється на основі договірно-обумовленого поділу праці в її збиранні, накопичуванні, переробці, зберіганні, поширенні та використанні.

3. Структура національної системи науково-технічної інформації, завдання і функції її основних інформаційних ланок щодо виконання загальносистемних зобов'язань, їх права і обов'язки визначаються положеннями, що затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом державної виконавчої влади, який здійснює управління у сфері науково-технічної інформації.

4. Відносини між національною системою науково-технічної інформації України та системами науково-технічної інформації інших держав будуються на основі угод і договорів.

Стаття 9. Основні завдання національної системи науково-технічної інформації

Основними завданнями національної системи науково-технічної інформації є:

формування на основі вітчизняних і зарубіжних джерел довідково-інформаційних фондів, включаючи бази і банки даних, та інформаційне забезпечення юридичних та фізичних осіб;

одержання, обробка, зберігання, поширення і використання інформації, одержаної в процесі науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної, виробничої та громадської діяльності юридичних та фізичних осіб;

організація надходження до України, обробка, зберігання і поширення зарубіжної науково-технічної інформації на основі вивчення світового інформаційного ринку;

підготовка аналітичних матеріалів, необхідних для прийняття державними органами, органами місцевого і регіонального самоврядування рішень з питань науково-технічного,

економічного і соціального розвитку країни;
аналітично-синтетична обробка першоджерел, реферування опублікованих і не опублікованих на території України джерел науково-технічної та економічної інформації, створення на цій основі і поширення інформаційної продукції та послуг;
розроблення і впровадження сучасних технологій в науково-інформаційну діяльність;
організація пропаганди і сприяння широкому використанню досягнень науки і техніки, передового виробничого досвіду;
створення загальнодоступної мережі бібліотек, інформаційних центрів громадського користування як бази для освіти, виробництва та наукових досліджень, системи реалізації прав громадян на культурний та фаховий розвиток.

Стаття 10. Інформаційні ресурси національної системи науково-технічної інформації

1. Інформаційні ресурси національної системи науково-технічної інформації становлять сукупність довідково-інформаційних фондів з необхідним довідково-пошуковим апаратом і відповідними технічними засобами зберігання, обробки і передачі, що є у володінні, розпорядженні, користуванні державних органів і служб науково-технічної інформації, наукових і науково-технічних бібліотек, комерційних центрів, підприємств, установ і організацій.

2. Інформаційні ресурси науково-технічної інформації, що є власністю держави, визнаються державними ресурсами науково-технічної інформації. Їх розподіл між різними державними органами, службами, установами та порядок обміну може регулюватися на рівні загальнодержавних та відомчих рішень через уповноважені на те структури.

3. У поповненні інформаційних ресурсів національної системи науково-технічної інформації беруть участь фізичні і юридичні особи України незалежно від форм власності. При цьому законодавством України можуть встановлюватися обов'язкові норми їх участі (крім тієї, що реалізується на договірних засадах). Використання органами і службами науково-технічної інформації, переданих їм підприємствами і організаціями матеріалів і технічної документації провадиться на умовах, встановлюваних підприємствами і організаціями - власниками цих матеріалів, крім випадків, коли законодавством не передбачено інше. Органи і служби науково-технічної інформації, яким передається така інформація, гарантують захист прав інтелектуальної власності, додержання комерційної таємниці, захист законних інтересів юридичних та фізичних осіб - творців інформації про науково-технічні досягнення.

4. Використання в процесі створення ресурсів науково-технічної інформації творів літератури, мистецтва і науки допускається за умов додержання авторського права. Це положення поширюється також на програмне забезпечення обчислювальної техніки і автоматизованих інформаційних систем.

Стаття 11. Державна реєстрація, облік і використання результатів науково-технічної діяльності

1. Результати науково-дослідної, дослідно-конструкторської, проектно-технологічної та іншої науково-технічної діяльності, фінансування якої повністю або частково здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, підлягають обов'язковій реєстрації та обліку.

Порядок реєстрації та обліку визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, що здійснює управління в сфері науково-технічної інформації.

2. Результати науково-дослідних, дослідно-конструкторських, проектно-технологічних та інших робіт, що проводяться за рахунок власних коштів юридичних та фізичних осіб, є їх власністю і реєструються ними на добровільних засадах в державному органі науково-технічної інформації з наступним поширенням звітних матеріалів самостійно або через відповідні служби науково-технічної інформації на договірній основі.

3. Відомості про всі зареєстровані в Україні результати науково-технічної діяльності з зазначенням місцезнаходження звітної документації та умов їх передачі розповсюджуються за запитом заінтересованих осіб та організацій органами і службами науково-технічної інформації, відповідальними за реєстрацію цих результатів, крім випадків обмежень, пов'язаних із державною чи комерційною таємницею.

Стаття 12. Організація надходження та використання зарубіжної науково-технічної інформації

Придбання зарубіжної науково-технічної літератури і документації, баз і банків даних, необхідних для формування державних ресурсів науково-технічної інформації, здійснюється як за безвалютним обміном, так і за рахунок інвалютних коштів органів і служб науково-технічної інформації. Для створення ресурсів зарубіжної науково-технічної інформації державних органів і наукових організацій, що фінансуються з бюджету, валютні кошти щорічно передбачаються в державному бюджеті цільовим призначенням.

РОЗДІЛ IV

РИНОК НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 13. Науково-технічна інформація як об'єкт товарних відносин

Інформаційна продукція та послуги органів науково-технічної інформації, а також підприємств, установ, організацій, окремих громадян, які здійснюють науково-інформаційну діяльність, можуть бути об'єктами товарних відносин, що регулюються чинним законодавством.

Ціни на інформаційну продукцію та послуги встановлюються договорами, за винятком випадків, передбачених цим Законом.

Стаття 14. Формування ринку науково-технічної інформації

1. Органи науково-технічної інформації, підприємства, організації, громадяни, що здійснюють науково-інформаційну діяльність і вільно реалізують свою інформаційну продукцію та інформаційні послуги, є товаровиробниками, які беруть участь у створенні ринку на загальних підставах незалежно від форм власності.

2. Товаровиробник має право вчиняти будь-які дії стосовно реалізації своєї продукції, що не суперечать чинному законодавству.

3. Підприємства, установи і організації незалежно від форм власності, що здійснюють науково-інформаційну діяльність, є вільними у виборі постачальників інформації, форм відносин з ними, методів і видів інформування, а також номенклатури інформаційної продукції та послуг, крім випадків, коли власники цих підприємств, установ і організацій встановлюють певні вимоги щодо номенклатури продукції, сфери інформаційного обслуговування тощо.

Стаття 15. Умови надання інформаційної продукції та послуг

1. Державні органи та служби науково-технічної інформації, які організують використання державних ресурсів науково-технічної інформації, здійснюють її пошук і передачу на безприбуткових засадах. У наукових і науково-технічних бібліотеках, які фінансуються з бюджету, науково-технічна інформація, що не потребує спеціального тематичного пошуку або копіювання, надається безплатно.

2. Огляди, аналітичні і фактографічні довідки, інші види інформаційної продукції, що готуються на основі аналізу, оцінки та узагальнення науково-технічної інформації (за винятком державних замовлень), реалізуються на комерційних засадах.

Без отримання прибутку здійснюється репродукування друкованих творів у галузі науки і техніки з науковою, навчальною і освітньою метою відповідно до чинного законодавства.

3. Державні органи та служби науково-технічної інформації, інші інформаційні центри, фірми, підприємства, установи і організації, які формують ресурси науково-технічної інформації за рахунок власних коштів, надають інформаційну продукцію і послуги на комерційних засадах.

4. У ході здійснення купівлі-продажу інформаційної продукції повинні гарантуватись охорона прав інтелектуальної власності, державної та комерційної таємниці, законні права та інтереси власника і виробника інформаційної продукції і послуг.

Стаття 16. Відносини виробників і споживачів науково-технічної інформації

Відносини між державними органами і службами науково-технічної інформації, підприємствами, установами і організаціями будь-яких форм власності, які здійснюють науково-інформаційну діяльність, і споживачами інформації будуються на основі контрактів

(договорів) та на інших формах угод, передбачених чинним законодавством. Контракт (договір) є основним документом, що регламентує відносини між виробником і споживачем інформації.

На контрактній (договірній) основі можуть також здійснюватись інформаційне забезпечення, наукові дослідження і розробки для органів державної влади, крім випадків, коли діючими законами передбачено безплатне надання інформації цим органам.

Розрахунки з зарубіжними партнерами здійснюються на договірних умовах і в порядку, встановленому законодавством.

РОЗДІЛ V

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В СФЕРІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 17. Державна підтримка науково-інформаційної діяльності

1. Держава з метою створення та розвитку національної системи науково-технічної інформації забезпечує:

створення державних мереж первинного збирання, обробки та зберігання усіх видів науково-технічної інформації;

проведення заходів для поширення і підвищення якісного рівня інформаційної продукції та послуг;

фінансову, в тому числі валютну, підтримку надходження науково-технічної інформації до державних органів і служб науково-технічної інформації, наукових і науково-технічних бібліотек, створення їх мереж і відповідного технічного забезпечення;

підготовку кадрів у сфері інформатики і науково-інформаційної діяльності через систему навчальних закладів вищої та середньої освіти, підвищення рівня інформаційної підготовки спеціалістів народного господарства;

вільну конкуренцію між органами науково-технічної інформації, іншими підприємствами та організаціями усіх форм власності, які здійснюють науково-інформаційну діяльність;

захист суб'єктів відносин в галузі науково-технічної інформації від прояву недобросовісної конкуренції та монополізму в будь-яких сферах науково-інформаційної діяльності.

(абзац сьомий частини першої статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.11.2003 р. N 1294-IV)

2. Держава сприяє відкритості та загальнодоступності науково-технічної інформації.

Обмеження щодо доступу, поширення та використання інформації, яка є державною або іншою таємницею, що охороняється Законом, визначаються законами України.

3. Держава підтримує міжнародне співробітництво у сфері науково-технічної інформації, створює для цього правові і економічні умови та сприяє здійсненню суб'єктами науково-інформаційної діяльності вільних і рівноправних відносин з міжнародними організаціями і установами, якщо це не суперечить чинному законодавству України.

4. Держава сприяє формуванню, зберігання і ефективному використанню державних ресурсів науково-технічної інформації шляхом:

створення реєстраційно-облікового механізму, який забезпечує збирання, обробку і поширення відомостей про виконані за рахунок коштів державного бюджету наукові дослідження і розробки, дисертації та інші види науково-технічних робіт, про нові види продукції, бази і банки даних;

проведення пільгової податкової та фінансово-кредитної політики щодо послуг з надання науково-технічної інформації споживачеві та передачі інформації про науково-технічні досягнення державним органам і службам науково-технічної інформації;

виділення коштів і матеріально-технічних засобів для роботи над створенням і розвитком державних ресурсів науково-технічної інформації та їх використанням, а також для міжгалузевого обміну інформацією про науково-технічні досягнення;

створення механізму зберігання інформаційних ресурсів, баз і банків даних, сформованих в державних організаціях та органах управління, їх відповідної передачі іншим установам в разі ліквідації або реорганізації;

впровадження економічних механізмів створення і підтримки підприємств, заснованих на приватній чи колективній власності, які здійснюють інформаційну діяльність, та їх інтеграції в національну систему науково-технічної інформації.

Стаття 18. Державне управління у сфері науково-технічної інформації

Кабінет Міністрів України визначає орган державного управління, який забезпечує організацію діяльності у сфері науково-технічної інформації, здійснює функціональне управління національною системою науково-технічної інформації, формує і реалізує політику в цій сфері.

Стаття 19. Відповідальність за порушення законодавства України про науково-технічну інформацію

Порушення законодавства України про науково-технічну інформацію тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

РОЗДІЛ VI

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Стаття 20. Міжнародна інформаційна діяльність

Міжнародне співробітництво у сфері науково-технічної інформації та міжнародна інформаційна діяльність регулюються згідно з чинним законодавством.

Стаття 21. Міждержавний обмін науково-технічною інформацією

1. Міждержавний обмін науково-технічною інформацією здійснюється відповідно до угод, підписаних Україною.
2. Держава забезпечує відкритий і рівноправний доступ своїх громадян і громадян держав - партнерів за угодами до інформаційних ресурсів спільного користування.
3. Уряд України визначає національний інформаційний центр, який координує міждержавний обмін науково-технічною інформацією.

Стаття 22. Діяльність іноземних фізичних та юридичних осіб в Україні у сфері науково-технічної інформації

Іноземні юридичні та фізичні особи, а також особи без громадянства можуть інвестувати розвиток сфери науково-технічної інформації України відповідно до чинного законодавства.

Стаття 23. Забезпечення суверенітету України у сфері науково-технічної інформації

Суверенітет України у сфері науково-технічної інформації забезпечується: організацією та державною підтримкою власних інформаційних систем і наданням для них можливостей шукати, фіксувати, отримувати, оброблювати і поширювати в інтересах суспільства науково-технічну інформацію, вироблену в Україні або в інших країнах світу; встановленням власності держави на ресурси науково-технічної інформації, що формуються за рахунок коштів бюджету; створенням і розвитком національної системи науково-технічної інформації; організацією доступу інших держав до інформаційних ресурсів України на основі укладання угод та договорів про їх спільне використання, ліцензуванням і квотуванням науково-технічної інформації, яка може бути використана за межами України для виготовлення зброї, військової техніки, наукоємної продукції; організацією належної системи охорони та зберігання інформації.

Президент України

м. Київ

25 червня 1993 року

№ 3322-ХІІ

Л. КРАВЧУК

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про інформаційні агентства

Закон введено в дію з дня опублікування - 28 березня 1995 року

(згідно з Постановою Верховної Ради України

від 28 лютого 1995 року N 74а/95-ВР)

Із змінами і доповненнями, внесеними

Законами України

від 15 травня 2003 року N 762-IV,

від 11 грудня 2003 року N 1379-IV,

від 23 вересня 2010 року N 2555-VI,

від 13 січня 2011 року N 2938-VI,

від 7 квітня 2011 року N 3205-VI

Цей Закон відповідно до Конституції України, інших законів України та міжнародно-правових документів закріплює правові основи діяльності в Україні інформаційних агентств та їх міжнародного співробітництва.

РОЗДІЛ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення інформаційних агентств

Інформаційними агентствами згідно з цим Законом є зареєстровані як юридичні особи суб'єкти інформаційної діяльності, що діють з метою надання інформаційних послуг.

Під представництвом інформаційного агентства в Україні в цьому Законі слід розуміти зареєстровану в Україні відповідно до чинного законодавства як суб'єкт інформаційної діяльності будь-яку установу (бюро, представництво, корпункт тощо), що представляє в Україні державне або недержавне інформаційне агентство, зареєстроване як юридична особа згідно з чинним законодавством відповідної країни, і яке здійснює свою діяльність в Україні у сфері інформації відповідно до Закону України "Про інформацію", цього Закону.

Стаття 2. Гарантії свободи діяльності інформаційних агентств

Свобода діяльності інформаційних агентств гарантується Конституцією України та чинним законодавством.

Забороняється цензура інформації, поширюваної інформаційними агентствами.

Інформаційні агентства не мають права у своїх матеріалах розголошувати дані, що становлять державну таємницю, або іншу інформацію, яка охороняється законодавством, закликати до насильницької зміни або повалення існуючого конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, підриву її безпеки, вести пропаганду війни, насильства і жорстокості, розпалювати расову, національну, релігійну ворожнечу, розповсюджувати порнографію або іншу інформацію, яка підриває суспільну мораль або підбурює до правопорушень, принижує честь і гідність людини, а також інформацію, яка ущемляє законні права й інтереси громадян, давати оцінку щодо винуватості осіб у здійсненні злочину, вказувати на особу, яка ніби скоїла злочин до рішення суду, публікувати матеріали, які розкривають тактику і методику розслідування.

Стаття 3. Мова продукції інформаційних агентств

Інформаційні агентства згідно з чинним законодавством України поширюють свою продукцію державною, а також іншими мовами, дотримуючи загально визначених етично-моральних норм слововживання.

Стаття 4. Законодавство про інформаційні агентства

Законодавство України про інформаційні агентства складають Конституція України, закони України "Про інформацію", "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні",

"Про телебачення і радіомовлення", "Про державну таємницю", цей Закон, інші законодавчі акти України, міжнародні договори в галузі свободи слова та інформації, ратифіковані Україною.

РОЗДІЛ II ДІЯЛЬНІСТЬ ТА СТАТУС ІНФОРМАЦІЙНИХ АГЕНТСТВ

Стаття 5. Діяльність інформаційних агентств

Діяльність інформаційних агентств - це збирання, обробка, творення, зберігання, підготовка інформації до поширення, випуск та розповсюдження інформаційної продукції. Випуск та розповсюдження інформаційними агентствами власної продукції з метою отримання прибутку є підприємницькою діяльністю у цій сфері і здійснюється на основі цього Закону та чинного законодавства України.

Стаття 6. Суб'єкти діяльності інформаційних агентств

Суб'єктами діяльності інформаційних агентств є:
засновник (співзасновники) інформаційного агентства;
його керівник (директор, генеральний директор, президент та ін.);
трудоий колектив;
творчий колектив;
журналіст інформаційного агентства;
спеціаліст у галузі засобів комунікації;
автор або власник інформації;
видавець (виробник) продукції інформаційного агентства;
розповсюджувач продукції інформаційного агентства;
споживач продукції інформаційного агентства.

Інформаційне агентство може виступати як засновник (співзасновник) інших засобів масової інформації, бути автором або власником інформації, видавцем (виробником) інформаційної продукції, розповсюджувачем і споживачем інформаційної продукції.

Стаття 7. Статус і статут інформаційного агентства

Інформаційне агентство набуває статусу юридичної особи з моменту його державної реєстрації у порядку, встановленому чинним законодавством України.

Інформаційне агентство діє на підставі свого статуту (положення), яким визначаються його мета та завдання, функції та порядок діяльності.

Статут (положення) інформаційного агентства затверджується засновником (співзасновниками) відповідно до чинного законодавства України.

У статуті (положенні) зазначаються відомості про інформаційне агентство, передбачені частиною першою статті 13 цього Закону, а також положення, встановлені актами законодавства України щодо установчих документів суб'єктів підприємництва.

Стаття 8. Основні види інформаційних агентств

Основними видами інформаційних агентств є державні та недержавні інформаційні агентства України та іноземні інформаційні агентства, які діють в Україні через свої представництва.

РОЗДІЛ III ПОРЯДОК ЗАСНУВАННЯ, ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ТА ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ АГЕНТСТВ

Стаття 9. Право на заснування інформаційних агентств

Право на заснування інформаційного агентства в Україні належить громадянам та юридичним особам України. Іноземці та іноземні юридичні особи мають право бути співзасновниками інформаційних агентств України.

Забороняється створення і діяльність інформаційних агентств, у статутному фонді яких сукупна частка, що належить іноземцям та/або іноземним юридичним особам, становить більш як 35 відсотків.

(стаття 9 у редакції Закону
України від 11.12.2003 р. N 1379-IV)

Стаття 10. Виключена

(згідно із Законом
України від 11.12.2003 р. N 1379-IV)

Стаття 11. Організаційно-правові форми інформаційних агентств

Інформаційні агентства в Україні можуть мати будь-які організаційно-правові форми.

Стаття 12. Державна реєстрація інформаційних агентств

Державній реєстрації підлягають усі інформаційні агентства та представництва іноземних інформаційних агентств, що заснуються або діють в Україні.

Державна реєстрація інформаційних агентств в Україні як суб'єктів інформаційної діяльності проводиться на підставі письмової заяви засновника (співзасновників) до органу державної реєстрації, визначеного Кабінетом Міністрів України.

Державна реєстрація інформаційних агентств в Україні як суб'єктів господарювання проводиться в порядку, встановленому законом для державної реєстрації юридичних осіб.

(частина третя статті 12 у редакції
Закону України від 23.09.2010 р. N 2555-VI)

Державна реєстрація іноземних інвестицій у інформаційні агентства здійснюється відповідно до порядку, встановленого законодавством України.

(частина четверта статті 12 у редакції
Закону України від 11.12.2003 р. N 1379-IV)

Державна реєстрація представництв іноземних інформаційних агентств в Україні проводиться відповідно до порядку державної реєстрації представництв іноземних суб'єктів підприємництва, встановленого чинним законодавством України.

Стаття 13. Заява про державну реєстрацію інформаційного агентства

У заяві про державну реєстрацію інформаційного агентства повинні бути зазначені:

1) засновник (співзасновники), включаючи: прізвище, ім'я, по батькові та необхідні паспортні дані (для фізичних осіб); повне найменування (для юридичної особи); місцезнаходження, номери засобів зв'язку та банківських рахунків;

(пункт 1 частини першої статті 13 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 11.12.2003 р. N 1379-IV)

2) повне найменування та назва інформаційного агентства;

3) вид інформаційного агентства та його організаційно-правова форма, ідентифікаційний код Єдиного державного реєстру підприємств і організацій України;

(пункт 3 частини першої статті 13 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

4) передбачувана сфера розповсюдження інформаційної продукції (місцева, регіональна, національна, національна та зарубіжна, зарубіжна);

5) мови, якими буде розповсюджуватися інформаційна продукція;

6) програмна мета та основні напрями діяльності інформаційного агентства;

7) джерела фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності інформаційного агентства;

8) місцезнаходження інформаційного агентства.

До заяви про державну реєстрацію інформаційного агентства додається виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців про таку юридичну особу. Вимога подання інших відомостей та документів забороняється.

(частина друга статті 13 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 23.09.2010 р. N 2555-VI)

Стаття 14. Відмова в державній реєстрації інформаційного агентства та порядок її оскарження

Реєструючий орган відмовляє у державній реєстрації інформаційного агентства у випадках, коли:

1) назва інформаційного агентства, його програмна мета, основні цілі та напрями діяльності суперечать законодавству України;

- 2) реєструючим органом уже зареєстровано інше інформаційне агентство з тією ж назвою;
- 3) заяву подано до закінчення року з дня набрання законної сили рішенням суду про припинення діяльності цього інформаційного агентства.

Реєструючий орган надсилає письмове повідомлення про відмову в державній реєстрації протягом семи днів з дня одержання заяви про державну реєстрацію інформаційного агентства від засновника (співзасновників), в якому зазначаються передбачені цим Законом підстави відмови.

Порушення порядку державної реєстрації (перереєстрації), встановленого цим Законом, або відмова в державній реєстрації (перереєстрації) оскаржується в суді.

Стаття 15. Державний реєстраційний збір

За проведення державної реєстрації (перереєстрації) інформаційного агентства справляється реєстраційний збір, порядок сплати та розміри якого визначаються Кабінетом Міністрів України.

За проведення перереєстрації інформаційного агентства реєстраційний збір справляється у половинному розмірі. Реєстраційний збір за перереєстрацію не справляється, якщо вона пов'язана із зміною чинного законодавства України.

Стаття 16. Свідоцтво про державну реєстрацію інформаційних агентств

Відповідні органи державної реєстрації у термін, визначений чинним законодавством України, видають засновнику (співзасновникам) або їх представнику відповідні свідоцтва про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності.

(частина перша статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

Частину другу статті 16 виключено

(згідно із Законом України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

Зразки свідоцтв про державну реєстрацію інформаційних агентств затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Перереєстрація інформаційного агентства

Перереєстрація інформаційного агентства проводиться реєструючим органом у порядку, встановленому для його реєстрації, в разі зміни:

- 1) його назви;
- 2) сфери розповсюдження інформаційної продукції;
- 3) засновника (складу співзасновників);
- 4) основних положень статутних документів.

До заяви про перереєстрацію інформаційного агентства додається раніше одержане свідоцтво про державну реєстрацію як суб'єкта інформаційної діяльності.

(частина друга статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

На підставі перереєстрації інформаційного агентства його засновнику (співзасновникам) видається нове свідоцтво про державну реєстрацію як суб'єкта інформаційної діяльності встановленого зразка.

(частина третя статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

Стаття 18. Припинення діяльності інформаційного агентства

Діяльність інформаційного агентства припиняється у разі його реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) або ліквідації:

- 1) з ініціативи засновника (співзасновників);
- 2) на підставі рішення суду.

(пункт 2 частини першої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 15.05.2003 р. N 762-IV)

У разі реорганізації інформаційного агентства в інше інформаційне агентство його засновник (співзасновники) повинен зареєструвати новостворене агентство в порядку, встановленому цим Законом.

Інформаційне агентство вважається таким, що припинило свою діяльність, з моменту виключення його з державного реєстру.

Стаття 19. Порядок вирішення спорів між співзасновниками

Спори між співзасновниками інформаційного агентства вирішуються в порядку, передбаченому законодавством України.

РОЗДІЛ IV

СТАТУС СУБ'ЄКТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ АГЕНТСТВ

Стаття 20. Керівник (директор, генеральний директор, президент та ін.) інформаційного агентства

Керівник (директор, генеральний директор, президент та ін.) є першою особою, яка безпосередньо керує всіма підрозділами інформаційного агентства, відповідає за результати його роботи, підписує фінансові документи і виконує іншу роботу згідно з наданими йому засновником (співзасновниками) інформаційного агентства повноваженнями.

Керівник (директор, генеральний директор, президент та ін.) діє від імені інформаційного агентства в межах, визначених законодавчими актами України та установчими документами агентства.

Керівник (директор, генеральний директор, президент та ін.) обирається (призначається) на посаду і звільняється з посади в порядку, встановленому засновником (співзасновниками) в установчих документах інформаційного агентства відповідно до чинного законодавства України про працю.

Керівника (директора, генерального директора, президента та ін.), якого обрав на посаду трудовий колектив інформаційного агентства, не може бути звільнено без згоди трудового колективу.

Стаття 21. Журналіст інформаційного агентства

Журналіст інформаційного агентства - це творчий працівник, який збирає, одержує, створює та готує інформацію для інформаційного агентства і діє від його імені на підставі трудових чи інших договірних відносин з ним або за його уповноваженням.

Належність журналіста до інформаційного агентства підтверджується службовим посвідченням цього агентства чи іншим документом, виданим йому цим агентством.

Журналіст інформаційного агентства має права та виконує обов'язки, визначені чинним законодавством України про пресу, телебачення і радіомовлення.

Акредитація журналіста інформаційного агентства при державних органах та органах управління об'єднань громадян проводиться на підставах і в порядку, встановлених чинним законодавством України.

Стаття 22. Спеціаліст у галузі засобів комунікації

Спеціалістом у галузі засобів комунікації є працівник інформаційного агентства, який на професійних засадах здійснює розповсюдження інформаційної продукції через засоби комунікації та несе відповідальність за використання цих засобів виключно на підставі чинного законодавства України.

Стаття 23. Видавець (виробник) продукції інформаційного агентства

Видавцем (виробником) продукції інформаційного агентства може бути як саме агентство, так і суб'єкт підприємництва, який здійснює випуск (тиражування або виробництво) інформаційної продукції на підставі угоди, укладеної між ним та інформаційним агентством.

Стаття 24. Розповсюджувач продукції інформаційного агентства

Розповсюджувачем продукції інформаційного агентства може бути як саме агентство, так і суб'єкт підприємництва - власник (користувач) засобу комунікації, через який він розповсюджує продукцію інформаційного агентства в порядку і на умовах, визначених чинним законодавством України та укладеною між ними угодою.

Стаття 25. Споживачі продукції інформаційних агентств

Споживачами продукції інформаційних агентств є громадяни, юридичні особи, державні органи України та інших держав, які на підставі відповідної угоди з інформаційними агентствами одержують їх інформаційну продукцію.

РОЗДІЛ V

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ПРОДУКЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО АГЕНТСТВА

Стаття 26. Продукція інформаційного агентства

Продукція інформаційного агентства - це матеріалізований результат його діяльності, призначений для розповсюдження з метою задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб, держави.

Продукція інформаційного агентства є його власністю, якщо інше не передбачено законодавством. Право власності на неї охороняється чинним законодавством України.

Стаття 27. Основні види продукції інформаційних агентств

Основними видами продукції інформаційних агентств є: електронна, друкована, фото-, кіно-, аудіо- та відеопродукція.

Інформаційні агентства мають право на випуск продукції, яка передбачена їх статутними документами, та іншої інформаційної продукції, не забороненої чинним законодавством України.

Стаття 28. Вихідні дані продукції інформаційних агентств

Кожен випуск продукції інформаційних агентств повинен містити такі вихідні дані:

- 1) назву інформаційного агентства;
- 2) прізвище чергового редактора чи відповідального за випуск та їх реквізити;
- 3) порядковий номер випуску і дату його виходу у світ;
- 4) адресу агентства.

Стаття 29. Засоби комунікації та порядок їх використання

Засобами комунікації є засоби розповсюдження продукції інформаційних агентств, такі як: друковані та екранні видання, радіо, телебачення (кабельне, супутникове, глобальне), електричний та електронний зв'язок (телеграф, телефон, телекс, телефакс), комп'ютерні мережі та інші телекомунікації.

Інформаційні агентства мають переважне право на використання засобів комунікації.

Порядок використання інформаційними агентствами засобів комунікації визначається чинним законодавством України про ці засоби.

Державним інформаційним агентствам надається першочергове право перед іншими інформаційними агентствами на використання засобів комунікації для розповсюдження інформації, яка має особливе значення для держави і суспільства.

Стаття 30. Відносини між інформаційним агентством та розповсюджувачем - власником (користувачем) засобу комунікації

Основою відносин між інформаційним агентством та розповсюджувачем - власником (користувачем) засобу комунікації є договір.

Розповсюджувач - власник (користувач) засобу комунікації укладає договір з інформаційним агентством за наявності у останнього свідоцтва про державну реєстрацію як суб'єкта інформаційної діяльності.

(частина друга статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

Стаття 31. Відносини інформаційних агентств з іншими учасниками інформаційних відносин

Відносини інформаційних агентств з іншими учасниками інформаційних відносин будуються на основі Закону України "Про інформацію" та чинного законодавства України.

Стаття 32. Відносини інформаційних агентств з авторами або власниками інформації

Відносини інформаційних агентств з авторами або власниками інформації здійснюються на основі укладених між ними договорів.

Забороняється зобов'язувати інформаційне агентство розповсюджувати відхилену ним інформацію, якщо інше не передбачено цим Законом або статутом (положенням) інформаційного агентства.

Стаття 33. Спростування розповсюдженої інформаційним агентством інформації

Громадяни, юридичні особи, державні органи і органи місцевого самоврядування, а також їх

уповноважені представники мають право вимагати від інформаційного агентства спростування розповсюджених про них відомостей, що не відповідають дійсності, принижують їх честь та гідність.

Спростування здійснюється інформаційним агентством, яке розповсюдило таку інформацію. Інформація, що не відповідає дійсності, має бути спростована як інформаційним агентством, так і розповсюджувачем цієї інформації. Відшкодування матеріальної і моральної шкоди за розповсюдження інформації, що спростовується, здійснюється у порядку, передбаченому законодавством.

РОЗДІЛ VI

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ІНФОРМАЦІЙНІ АГЕНТСТВА

Стаття 34. Підстави відповідальності

Відповідальність за порушення цього Закону несуть суб'єкти діяльності інформаційних агентств та інші особи, винні у:

- 1) вчиненні порушень, передбачених статтею 47 Закону України "Про інформацію";
- 2) незаконному використанні чи вилученні продукції інформаційного агентства;
- 3) порушенні прав та зловживанні правами журналіста чи спеціаліста в галузі комунікації, встановлених статтями 21 та 22 цього Закону та статтею 26 Закону України "Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні";
- 4) порушенні положень частини третьої статті 2 цього Закону;
- 5) одержанні свідоцтва про державну реєстрацію інформаційного агентства незаконним шляхом;
- 6) незаконному випуску та розповсюдженні продукції інформаційного агентства без його державної реєстрації або після припинення його діяльності, а також в ухиленні від переєстрації;
- 7) неповному опублікуванні передбачених законодавством вихідних даних;
- 8) порушенні права вимоги щодо спростування та порядку його розповсюдження, передбачених статтею 33 цього Закону;
- 9) порушеннях використання засобів комунікації, передбачених чинним законодавством України.

Особи, винні у порушенні цього Закону, притягаються до дисциплінарної, цивільно-правової, адміністративної або кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством України.

Стаття 35. Звільнення від відповідальності

Інформаційне агентство, суб'єкти діяльності інформаційних агентств не несуть відповідальності за розповсюдження інформації, яка не відповідає дійсності, принижує честь і гідність громадян та організацій, порушує їх права і законні інтереси або являє собою зловживання свободою діяльності інформаційних агентств і правами журналіста, якщо ця інформація:

- 1) одержана від інших інформаційних агентств або засобів масової інформації і є дослівним відтворенням матеріалів, опублікованих цими агентствами чи засобами масової інформації, якщо вони були спростовані відповідно до статті 33 цього Закону;
- 2) міститься в офіційній відповіді на інформаційний запит, наданий відповідно до Закону України "Про інформацію";
- 3) є дослівним відтворенням офіційних виступів посадових осіб державних органів, організацій і об'єднань громадян;
- 4) є результатом внесення змін, скорочень чи редагування продукції інформаційних агентств, здійснених без їх відома розповсюджувачем чи споживачем інформації.

РОЗДІЛ VII

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ АГЕНТСТВ

Стаття 36. Міжнародна діяльність інформаційних агентств України

Міжнародна діяльність інформаційних агентств України і співробітництво у цій сфері

здійснюються на основі міжнародних договорів, визнаних Україною, Закону України "Про інформацію", цього Закону та інших актів законодавства України.

Стаття 37. Діяльність в Україні представництв іноземних інформаційних агентств
Представництва іноземних інформаційних агентств здійснюють свою діяльність в Україні в порядку, встановленому чинним законодавством України.
Частину другу статті 37 виключено

(згідно із Законом України
від 13.01.2011 р. N 2938-VI)

Стаття 38. Порядок розповсюдження в Україні продукції іноземних інформаційних агентств

Іноземні інформаційні агентства розповсюджують свою продукцію в Україні в порядку, встановленому чинним законодавством України, якщо інший порядок не передбачається міжнародним договором.

Міжнародними договорами, ратифікованими Україною, може передбачатися пільговий порядок розповсюдження продукції іноземних інформаційних агентств.

Стаття 39. Діяльність українських інформаційних агентств за кордоном

Інформаційні агентства України здійснюють свою діяльність за кордоном на підставах, визначених чинним законодавством країни, де ця діяльність ведеться, або міждержавним договором, укладеним між Україною та цією державою.

Акредитація кореспондентів інформаційних агентств України за кордоном проводиться на основі міжнародного договору або чинного законодавства країни перебування.

Президент України

м. Київ

28 лютого 1995 року

N 74/95-ВР

Л. КУЧМА

ЗАКОН УКРАЇНИ Про телекомунікації

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України

від 24 червня 2004 року N 1876-IV,
від 21 жовтня 2004 року N 2119-IV,
від 23 грудня 2004 року N 2285-IV,
від 25 березня 2005 року N 2505-IV,
від 15 грудня 2005 року N 3200-IV,
від 12 січня 2006 року N 3317-IV,
від 19 січня 2006 року N 3375-IV,
від 19 січня 2006 року N 3380-IV,
від 23 лютого 2006 року N 3475-IV,
від 28 листопада 2006 року N 378-V,
від 11 січня 2007 року N 580-V,
від 20 січня 2010 року N 1819-VI,
від 1 червня 2010 року N 2299-VI,
від 1 липня 2010 року N 2388-VI,
від 1 липня 2010 року N 2392-VI,

(зміни, внесені підпунктом 1 пункту 5 розділу I Закону України
від 1 липня 2010 року N 2392-VI, набрали чинності з 28 січня 2011 року)

від 2 грудня 2010 року N 2751-VI,
від 2 грудня 2010 року N 2752-VI,
від 17 лютого 2011 року N 3038-VI,
від 7 квітня 2011 року N 3205-VI,
від 5 липня 2011 року N 3566-VI,
від 7 липня 2011 року N 3610-VI,
від 20 вересня 2011 року N 3748-VI,
від 13 березня 2012 року N 4499-VI,
від 7 червня 2012 року N 4910-VI

Окремі положення цього Закону визнано
такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними)

(згідно з Рішенням Конституційного Суду України
від 8 жовтня 2008 року N 21-рп/2008)

(У тексті Закону слова "Національна комісія з питань
регулювання зв'язку (НКРЗ)", "Національна комісія з
питань регулювання зв'язку" в усіх відмінках та слова
"НКРЗ", "ДІЗ" замінено словами "національна комісія,
що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та
інформатизації" у відповідному відмінку згідно із
Законом України від 7 липня 2011 року N 3610-VI)

Цей Закон встановлює правову основу діяльності у сфері телекомунікацій.
Закон визначає повноваження держави щодо управління та регулювання зазначеної
діяльності, а також права, обов'язки та засади відповідальності фізичних і юридичних осіб,
які беруть участь у даній діяльності або користуються телекомунікаційними послугами.

Глава I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

абонент - споживач телекомунікаційних послуг, який отримує телекомунікаційні послуги на умовах договору, котрий передбачає підключення кінцевого обладнання, що перебуває в його власності або користуванні, до телекомунікаційної мережі;

абонентна плата - фіксований платіж, який може встановлювати оператор телекомунікацій для абонента за доступ на постійній основі до своєї телекомунікаційної мережі незалежно від факту отримання послуг;

абонентський номер - сукупність цифрових знаків для позначення (ідентифікації) кінцевого обладнання абонента в телекомунікаційній мережі;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

адреса мережі Інтернет - визначений чинними в Інтернеті міжнародними стандартами цифровий та/або символічний ідентифікатор доменних імен в ієрархічній системі доменних назв;

адресний простір мережі Інтернет - сукупність адрес мережі Інтернет;

безпроводовий доступ до телекомунікаційної мережі (безпроводовий доступ) - електрозв'язок з використанням радіотехнологій, під час якого кінцеве обладнання хоча б одного із споживачів може вільно переміщатися із збереженням унікального ідентифікаційного номера в межах пунктів закінчення телекомунікаційної мережі, які під'єднані до одного комутаційного центру;

взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж - встановлення фізичного та/або логічного з'єднання між різними телекомунікаційними мережами з метою забезпечення можливості споживачам безпосередньо або опосередковано обмінюватись інформацією;

власник (володілець) кабельної каналізації електрозв'язку - суб'єкт господарювання, у власності (володінні) якого перебувають уся інфраструктура кабельної каналізації електрозв'язку або окремі її елементи, набуті на належній правовій підставі, призначені для забезпечення доступу до телекомунікаційної мережі загального користування;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2752-VI)

голосова телефонія - обмін інформацією голосом у реальному часі з використанням телекомунікаційних мереж;

дані - інформація у формі, придатній для автоматизованої обробки її засобами обчислювальної техніки;

домен - частина ієрархічного адресного простору мережі Інтернет, яка має унікальну назву, що її ідентифікує, обслуговується групою серверів доменних імен та централізовано адмініструється;

домен.UA - домен верхнього рівня ієрархічного адресного простору мережі Інтернет, створений на основі кодування назв країн відповідно до міжнародних стандартів, для обслуговування адресного простору українського сегмента мережі Інтернет;

домен другого рівня - частина адресного простору мережі Інтернет, що розташовується на другому рівні ієрархії імен у цій мережі;

електрозв'язок - див. "телекомунікації";

загальнодоступні (універсальні) телекомунікаційні послуги - мінімальний набір визначених цим Законом послуг нормованої якості, доступний усім споживачам на всій території України;

Інтернет - всесвітня інформаційна система загального доступу, яка логічно зв'язана глобальним адресним простором та базується на Інтернет-протоколі, визначеному міжнародними стандартами;

інформаційна система загального доступу - сукупність телекомунікаційних мереж та засобів для накопичення, обробки, зберігання та передавання даних;

інформаційна безпека телекомунікаційних мереж - здатність телекомунікаційних мереж забезпечувати захист від знищення, перекручення, блокування інформації, її несанкціонованого витоку або від порушення встановленого порядку її маршрутизації;

інформація - відомості, подані у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або нерухомих зображень чи в інший спосіб;

кабельна каналізація електрозв'язку - обладнання та споруди, призначені для прокладання, монтажу та експлуатаційного обслуговування кабелів телекомунікацій, що включають трубопроводи (канали кабельної каналізації), закладні та оглядові пристрої в колодязях, кабельних шафах, шахтах, колекторах, мостах, естакадах, тунелях, будівлях, а також приміщення для вводу кабелів і розміщення лінійного обладнання;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2752-VI)

канал електрозв'язку - сукупність технічних засобів, призначених для перенесення електричних сигналів між двома пунктами телекомунікаційної мережі, і який характеризується смугою частот та/або швидкістю передачі;

канал кабельної каналізації електрозв'язку - окремо виділені місця в колекторах, телекомунікаційних колодязях, тунелях, акведуках, шляхопроводах, на мостах, мостових переходах, естакадах, трубопроводах, а також інші надземні та підземні інженерні споруди, що призначені для прокладання або використовуються для прокладання магістральних, з'єднувальних та розподільних провідних і оптоволоконних кабелів електрозв'язку, а також розміщення супутніх лінійних технічних засобів телекомунікацій;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2752-VI)

кінцеве обладнання - обладнання, призначене для з'єднання з пунктом закінчення телекомунікаційної мережі з метою забезпечення доступу до телекомунікаційних послуг;

ліцензія - документ, що засвідчує право суб'єкта господарювання на здійснення зазначеного в ньому виду діяльності у сфері телекомунікацій протягом визначеного строку на конкретних територіях з виконанням ліцензійних умов;

ліцензування - видача, переоформлення, продовження терміну дії, визнання недійсними, анулювання ліцензій, видача копій та дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов;

монопольний (домінуючий) оператор телекомунікацій - оператор, який відповідно до законодавства України займає монопольне (домінуюче) становище на ринку певних телекомунікаційних послуг на території держави чи певного регіону;

Національний план нумерації - нормативно-правовий акт, який визначає структуру, регламентує розподіл та умови використання номерного ресурсу в телекомунікаційних мережах;

номерний ресурс - сукупність цифрових знаків, що використовуються для позначення (ідентифікації) мереж, послуг, пунктів закінчення мережі в телекомунікаційних мережах загального користування;

оператор телекомунікацій - суб'єкт господарювання, який має право на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій із правом на технічне обслуговування та експлуатацію телекомунікаційних мереж;

оператор, провайдер телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринку телекомунікаційних послуг - оператор, провайдер телекомунікацій, частка доходу якого на визначеному національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, ринку певних телекомунікаційних послуг протягом року, що передує проведенню аналізу ринку, перевищує 25 відсотків сумарного доходу всіх операторів, провайдерів телекомунікацій, отриманого на цьому ринку за той самий період часу, або якщо внаслідок технологічного процесу надання послуги іншому оператору, провайдеру

телекомунікацій її може бути надано тільки в мережі певного оператора, провайдера телекомунікацій;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI,
абзац тридцять перший частини першої статті 1
у редакції Закону України від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

передавання даних - передавання інформації у вигляді даних з використанням телекомунікаційних мереж;

перенесення абонентського номера - телекомунікаційна послуга, що надається абоненту за його заявою, яка полягає у збереженні за абонентом наданого йому оператором телекомунікацій абонентського номера з метою використання цього номера для отримання телекомунікаційних послуг у мережі іншого оператора телекомунікацій, що надає телекомунікаційні послуги на території України;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

персональний номер - абонентський номер, що присвоюється зареєстрованому абоненту за його заявою у порядку, встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, централізовано адмініструється і може використовуватися цим абонентом для отримання відповідно до договору телекомунікаційних послуг незалежно від географічного регіону України і типу цих послуг;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

послуга пропуску трафіка - телекомунікаційна послуга щодо здійснення термінації та/або транзиту трафіка, що надається оператором телекомунікацій іншим операторам;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

провайдер телекомунікацій - суб'єкт господарювання, який має право на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій без права на технічне обслуговування та експлуатацію телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку;

проводовий електрозв'язок - передавання і приймання інформації із застосуванням проводових ліній з металевими або волоконнооптичними жилами;

пропуск трафіка - проходження трафіка між елементами однієї або різних телекомунікаційних мереж;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

пункт закінчення телекомунікаційної мережі - місце стику (з'єднання) мережі телекомунікацій та кінцевого обладнання;

ресурси телекомунікаційних мереж - наявні в телекомунікаційних мережах кількість номерів (номерний ресурс), кількість і пропускна спроможність проводових ліній з металевими жилами, оптичними волокнами, радіоліній, каналів, трактів для передавання інформації, комутаційних станцій та вузлів, радіочастотний ресурс;

ринок телекомунікаційних послуг - сфера обігу визначених телекомунікаційних послуг, на які протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

розподіл номерного ресурсу - виділення номерного ресурсу з визначеного діапазону номерів для надання телекомунікаційних послуг;

розрахункова такса - сума, що визначає розмір оплати за доступ до технічних та технологічних ресурсів мереж операторів телекомунікацій (здійснення доступу) для пропуску одиниці графіка і застосовується для операторів, які є суб'єктами господарської діяльності на території України;

розрахункова такса за послугу пропуску трафіка - розмір плати за термінацію або транзит одиниці трафіка між телекомунікаційними мережами операторів;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

роумінг національний - телекомунікаційна послуга, яка забезпечує можливість абонентам одного оператора телекомунікацій, що надає послуги рухомого (мобільного) зв'язку на території України, отримувати телекомунікаційні послуги в телекомунікаційній мережі іншого оператора (операторів) у межах України;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

рухомий (мобільний) зв'язок - електрозв'язок із застосуванням радіотехнологій, під час якого кінцеве обладнання хоча б одного із споживачів може вільно переміщатися в межах усіх пунктів закінчення телекомунікаційної мережі, зберігаючи єдиний унікальний ідентифікаційний номер мобільної станції;

споживач телекомунікаційних послуг (споживач) - юридична або фізична особа, яка потребує, замовляє та/або отримує телекомунікаційні послуги для власних потреб;

споруди електрозв'язку - будівлі, вежі, антени, що використовуються для організації електрозв'язку;

сталість телекомунікаційної мережі - властивості телекомунікаційної мережі зберігати повністю або частково свої функції за умови впливу на неї дестабілізуючих чинників;

суб'єкти ринку телекомунікацій - оператори, провайдери телекомунікацій, споживачі телекомунікаційних послуг, виробники та/або постачальники технічних засобів телекомунікацій;

телекомунікації (електрозв'язок) - передавання, випромінювання та/або приймання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або повідомлень будь-якого роду по радіо, проводових, оптичних або інших електромагнітних системах;

телекомунікаційна мережа - комплекс технічних засобів телекомунікацій та споруд, призначених для маршрутизації, комутації, передавання та/або приймання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або повідомлень будь-якого роду по радіо, проводових, оптичних чи інших електромагнітних системах між кінцевим обладнанням;

телекомунікаційна мережа загального користування - телекомунікаційна мережа, доступ до якої відкрито для всіх споживачів;

телекомунікаційна мережа доступу - частина телекомунікаційної мережі між пунктом закінчення телекомунікаційної мережі та найближчим вузлом (центром) комутації включно;

телекомунікаційна послуга (послуга) - продукт діяльності оператора та/або провайдера телекомунікацій, спрямований на задоволення потреб споживачів у сфері телекомунікацій;

телемережі - телекомунікаційні мережі загального користування, що призначаються для передавання програм радіо- та телебачення, а також інших телекомунікаційних і мультимедійних послуг і можуть інтегруватися з іншими телекомунікаційними мережами загального користування;

(визначення терміна статті 1 у редакції
Закону України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

термінація трафіка - встановлення, підтримка фізичного та/або логічного з'єднання, пропуск трафіка між телекомунікаційною мережею, з якої надходить виклик або ініціюється з'єднання, та кінцевим обладнанням, до якого спрямовується виклик або ініціюється з'єднання;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

технічні засоби телекомунікацій - обладнання, станційні та лінійні споруди, призначені для утворення телекомунікаційних мереж;

транзит трафіка - встановлення, підтримка телекомунікаційною мережею оператора

фізичного та/або логічного з'єднання, пропуск трафіка між двома іншими телекомунікаційними мережами;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

транспортна телекомунікаційна мережа - мережа, що забезпечує передавання знаків, сигналів, письмового тексту, зображень та звуків або повідомлень будь-якого роду між підключеними до неї телекомунікаційними мережами доступу;

трафік - сукупність інформаційних сигналів, що передаються за допомогою технічних засобів операторів, провайдерів телекомунікацій за визначений інтервал часу, включаючи інформаційні дані споживача та/або службову інформацію;

(статтю 1 доповнено терміном згідно із
Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

фіксований зв'язок - телекомунікації, що здійснюються із застосуванням стаціонарного (нерухомого) кінцевого обладнання.

Стаття 2. Мета Закону

1. Метою цього Закону є забезпечення повсюдного надання телекомунікаційних послуг достатніх асортименту, обсягу та якості шляхом обмеженого регулювання ринкових відносин для сприяння ефективному функціонуванню відкритого і справедливого конкурентного ринку. Закон визначає засади захисту прав споживачів та контролю за ринком телекомунікацій з боку держави.

Стаття 3. Призначення телекомунікацій

1. Сфера телекомунікацій є складовою частиною галузі зв'язку України.
2. Телекомунікації є невід'ємною частиною виробничої та соціальної інфраструктури України і призначені для задоволення потреб фізичних та юридичних осіб, органів державної влади в телекомунікаційних послугах.

Стаття 4. Законодавство про телекомунікації

1. Законодавство України про телекомунікації складається з Конституції України, цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини в цій сфері.

Стаття 5. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини суб'єктів ринку телекомунікацій щодо надання та отримання телекомунікаційних послуг і використання телекомунікаційних мереж загального користування.
2. Дія цього Закону не поширюється на телекомунікаційні мережі, що не взаємодіють з телекомунікаційними мережами загального користування, за винятком їх використання в умовах надзвичайної ситуації, надзвичайного та воєнного стану.

Стаття 6. Принципи діяльності у сфері телекомунікацій

1. Основними принципами діяльності у сфері телекомунікацій є:

- 1) доступ споживачів до загальнодоступних телекомунікаційних послуг, які необхідні їм для задоволення власних потреб, участі в політичному, економічному та громадському житті;
- 2) взаємодія та взаємозв'язаність телекомунікаційних мереж для забезпечення можливості зв'язку між споживачами всіх мереж;
- 3) забезпечення сталості телекомунікаційних мереж і управління цими мережами з урахуванням їх технологічних особливостей на основі єдиних стандартів, норм та правил;
- 4) державна підтримка розвитку вітчизняного виробництва технічних засобів телекомунікацій;
- 5) заохочення конкуренції в інтересах споживачів телекомунікаційних послуг;
- 6) збільшення обсягів телекомунікаційних послуг, їх переліку та утворення нових робочих місць;
- 7) впровадження світових досягнень у сфері телекомунікацій, залучення, використання вітчизняних та іноземних матеріальних і фінансових ресурсів, новітніх технологій, управлінського досвіду;

- 8) сприяння розширенню міжнародного співробітництва у сфері телекомунікацій та розвитку глобальної телекомунікаційної мережі;
- 9) забезпечення доступу споживачів до інформації про порядок отримання та якість телекомунікаційних послуг;
- 10) ефективність, прозорість регулювання у сфері телекомунікацій;
- 11) створення сприятливих умов діяльності у сфері телекомунікацій з урахуванням особливостей технологій та ринку телекомунікацій.

2. Надання телекомунікаційних послуг на території України є виключним правом юридичних осіб з місцезнаходженням на території України, які зареєстровані відповідно до законодавства України, та/або фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності з постійним місцем проживання на території України.

Стаття 7. Вживання мов у сфері телекомунікацій

1. У сфері надання телекомунікаційних послуг в Україні вживаються українська мова, мови інших національностей відповідно до законодавства України.
2. Адреси відправника та одержувача телеграм, що пересилаються в межах України, повинні зазначатись українською або російською мовою.
3. Текст телеграми може бути написаний будь-якою мовою з використанням літер кирилиці або латинської абетки.
4. Міжнародні повідомлення, які передаються через телекомунікаційні мережі загального користування, обробляються з використанням мов, передбачених міжнародними договорами України.

Стаття 8. Обліково-звітний час у сфері телекомунікацій

1. При здійсненні діяльності у сфері телекомунікацій застосовується єдиний обліково-звітний час - київський.
2. У міжнародних телекомунікаціях обліково-звітний час визначається міжнародними договорами України.

Стаття 9. Охорона таємниці телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції, безпека телекомунікацій

1. Охорона таємниці телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються технічними засобами телекомунікацій, та інформаційна безпека телекомунікаційних мереж гарантуються Конституцією та законами України.
2. Зняття інформації з телекомунікаційних мереж заборонене, крім випадків, передбачених законом.
3. Оператори, провайдери телекомунікацій зобов'язані вживати відповідно до законодавства технічних та організаційних заходів із захисту телекомунікаційних мереж, засобів телекомунікацій, інформації з обмеженим доступом про організацію телекомунікаційних мереж та інформації, що передається цими мережами.

Стаття 10. Землі телекомунікацій

1. До земель телекомунікацій як складової частини земель зв'язку належать земельні ділянки, що надаються в установленому порядку у власність або передаються їх власниками в постійне або тимчасове користування, у тому числі в оренду, фізичним особам - суб'єктам підприємницької діяльності та юридичним особам для розташування лінійних, станційних споруд, антен, веж, інших технічних засобів телекомунікацій.
2. Уздовж повітряних, кабельних ліній електрозв'язку та навколо випромінюючих споруд електрозв'язку встановлюються охоронні зони, а в разі необхідності утворюються просіки. Порядок надання та використання земельних ділянок, установлення охоронних зон і утворення просік визначається законодавством України.
3. У разі припинення діяльності у сфері телекомунікації осіб, зазначених у частині першій цієї статті, припинення прав на земельну ділянку здійснюється на підставах і в порядку, які встановлені земельним законодавством України.
4. Розміри земельних ділянок, у тому числі охоронних зон та просік, що надаються особам, зазначеним у частині першій цієї статті, визначаються відповідно до норм відведення земель

для цього виду діяльності та проектно-кошторисною документацією, затверджених в установленому порядку.

5. У разі вилучення земельної ділянки або виникнення права обмеженого користування чужою земельною ділянкою та іншою нерухомістю викупна ціна, а також плата за користування земельною ділянкою та іншою нерухомістю встановлюються відповідно до законодавства.

6. Оператори телекомунікацій, які відповідно до цього Закону внесені до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій телекомунікацій, мають право вимагати від власників земельних ділянок або землекористувачів установлення сервітутів до категорії земель, визначених Земельним кодексом України, для прокладання під землею телекомунікаційних мереж та/або усунення їх пошкоджень. Розмір плати (тарифи) за встановлення земельного сервітуту для прокладання під землею та/або усунення пошкоджень телекомунікаційних мереж для власників або землекористувачів установлює Кабінет Міністрів України.

(частина шоста статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

Стаття 11. Взаємодія операторів телекомунікацій з органами державної влади, органами місцевого самоврядування та іншими особами

1. Взаємодія операторів телекомунікацій з органами державної влади та органами місцевого самоврядування стосовно отримання ними телекомунікаційних послуг здійснюється на договірних засадах відповідно до законодавства України.

2. Власники залізничних вокзалів, аеропортів, морських і річкових портів, пристаней, автовокзалів (автостанцій), а також контрольно-пропускних пунктів на державному кордоні, станцій технічного обслуговування, готелів, мотелів зобов'язані організувати надання телекомунікаційних послуг у достатніх обсягах.

Стаття 12. Науково-технічне забезпечення функціонування і розвитку телекомунікацій

1. Науково-технічне забезпечення функціонування й розвитку телекомунікацій здійснюється шляхом організації наукових досліджень, створення нормативно-правової бази та розроблення нормативної документації, гармонізації державних і галузевих стандартів з міжнародними стандартами, впровадження нових технологій та засобів телекомунікацій.

Глава II

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

Ухвалення державної політики та законодавче забезпечення державного управління і регулювання у сфері телекомунікацій здійснює Верховна Рада України.

Стаття 13. Органи управління у сфері телекомунікацій

1. Державне управління у сфері телекомунікацій здійснюють:

Кабінет Міністрів України;

центральний орган виконавчої влади в галузі зв'язку;

інші органи виконавчої влади відповідно до закону.

Стаття 14. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері телекомунікацій

1. Кабінет Міністрів України:

1) забезпечує проведення державної політики у сфері телекомунікацій;

2) забезпечує рівні умови розвитку всіх форм власності у сфері телекомунікацій;

3) здійснює управління об'єктами державної власності у сфері телекомунікацій;

4) спрямовує і координує діяльність міністерств, інших центральних органів виконавчої влади у сфері телекомунікацій.

Стаття 15. Повноваження центрального органу виконавчої влади в галузі зв'язку

1. Центральний орган виконавчої влади в галузі зв'язку (ЦОВЗ):

1) розробляє пропозиції щодо державної політики у сфері телекомунікацій і реалізує її у межах своїх повноважень;

2) розробляє проекти законів, інших нормативно-правових актів;

3) розробляє та затверджує нормативно-правові акти з питань, віднесених до його компетенції;

- 4) визначає вимоги щодо рівня якості телекомунікаційних послуг;
- 5) впроваджує технічну політику у сфері надання телекомунікаційних послуг, стандартизації, підтвердження відповідності технічних засобів телекомунікацій;
- 6) пункт 6 статті 15 виключено

(згідно із Законом України
від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

- 7) організовує та відповідає за розроблення стандартів у сфері телекомунікацій;
- 8) затверджує технічні вимоги до телекомунікаційних мереж, засобів і об'єктів телекомунікацій;
- 9) розробляє та реалізує технічну політику у формуванні номерного ресурсу;
- 10) розробляє за участю національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади Концепцію розвитку телекомунікацій України, спрямовану на досягнення стратегічних інтересів та міжнародної конкурентоздатності України;

(пункт 10 статті 15 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

- 11) розробляє прогнози розвитку телекомунікаційних мереж та послуг;
- 12) організовує наукове забезпечення функціонування і розвитку сфери телекомунікацій;
- 13) організовує проведення досліджень та розробку рекомендацій щодо конвергенції комп'ютерних та телекомунікаційних технологій;
- 14) інформує суб'єктів ринку телекомунікацій про політику та стратегію розвитку телекомунікаційних мереж загального користування;
- 15) вирішує в межах компетенції питання щодо забезпечення зв'язку для потреб державної системи урядового зв'язку, національної системи конфіденційного зв'язку, органів безпеки, оборони, охорони правопорядку;
- 16) вирішує в межах компетенції питання щодо готовності функціонування телекомунікаційних мереж загального користування в умовах надзвичайних ситуацій та надзвичайного стану;
- 17) здійснює співробітництво з міжнародними організаціями та відповідними органами інших держав;
- 18) виконує обов'язки Адміністрації зв'язку та радіочастот України;
- 19) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

Глава III

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

(назва у редакції Закону
України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 16. Мета державного регулювання

(назва у редакції Закону
України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

1. Метою державного регулювання у сфері телекомунікацій є максимальне задоволення попиту споживачів на телекомунікаційні послуги, створення сприятливих організаційних та економічних умов для залучення інвестицій, збільшення обсягів послуг та підвищення їх якості, розвитку та модернізації телекомунікаційних мереж з урахуванням інтересів національної безпеки.

(стаття 16 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 17. Орган державного регулювання у сфері телекомунікацій

1. Органом державного регулювання у сфері телекомунікацій є національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України, підзвітним Верховній Раді України.

3. Положення про національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затверджується Президентом України.

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, для здійснення своїх повноважень може створювати та ліквідувати свої територіальні органи у випадках, передбачених у положенні про національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Територіальні органи діють на підставі положення, що затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(стаття 17 з роз'ясненнями Рішення Конституційного Суду України від 08.10.2008 р. N 21-рп/2008, у редакції Закону України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 18. Повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації:

1) вносить пропозиції до органів державної влади щодо проектів законів та інших нормативно-правових актів, стандартів у сфері телекомунікацій;

2) видає нормативні акти з питань, що належать до компетенції національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та контролює їх виконання;

3) забезпечує державний нагляд за додержанням суб'єктами ринку законодавства про телекомунікації;

(пункт 3 статті 18 у редакції Закону України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

4) здійснює ліцензування та реєстрацію у сфері надання телекомунікаційних послуг;

4¹) встановлює Правила здійснення діяльності у сфері телекомунікацій;

(частину першу статті 18 доповнено пунктом 4¹ згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

5) здійснює розподіл, присвоєння, облік номерного ресурсу, видачу та скасування дозволів, нагляд за використанням номерного ресурсу;

5¹) встановлює порядок надання послуг із перенесення абонентських номерів та порядок надання послуг національного роумінгу;

(статтю 18 доповнено пунктом 5¹ згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

5²) відповідно до закону встановлює порядок відкриття номерного ресурсу, в якому забезпечується утворення персональних номерів абонентів, та порядок адміністрування, присвоєння абонентам і обслуговування персональних номерів, визначає організацію, яка здійснює централізоване технічне адміністрування персональних номерів та перенесених абонентських номерів;

(статтю 18 доповнено пунктом 5² згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

6) забезпечує контроль за якістю телекомунікаційних послуг та задоволенням попиту споживачів;

(пункт 6 статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

7) здійснює відповідно до закону тарифне регулювання у сфері телекомунікацій та встановлює порядок взаєморозрахунків між операторами телекомунікацій;

8) дає дозвіл операторам, провайдером телекомунікацій на встановлення спеціальних тарифів для інвалідів та соціально незахищених осіб на загальнодоступні телекомунікаційні послуги;

9) здійснює організаційно-правове забезпечення загальнодоступних телекомунікаційних послуг та послуг пропуску трафіка;

(пункт 9 статті 18 у редакції Закону України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

10) отримує безоплатно від операторів, провайдерів телекомунікацій необхідну для виконання своїх повноважень звітність та інформацію, у тому числі таку, що містить фінансово-економічні показники, у визначених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, обсягах, формах і порядку;

(пункт 10 статті 18 у редакції Закону України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

10¹) здійснює в установленому нею порядку визначення ринків певних телекомунікаційних послуг, проведення їх аналізу та визначення операторів, провайдерів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках таких послуг;

(статтю 18 доповнено пунктом 10¹ згідно із Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI, пункт 10¹ частини першої статті 18 у редакції Закону України від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

11) отримує безоплатно від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, визначену законодавством;

12) приймає в межах своєї компетенції рішення, які є обов'язковими для виконання суб'єктами ринку телекомунікацій;

13) застосовує у межах своїх повноважень в установленому законодавством порядку адміністративні стягнення до суб'єктів ринку телекомунікацій;

(пункт 13 статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

14) передає до Антимонопольного комітету України матеріали, що містять дані про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

(пункт 14 частини першої статті 18 у редакції Закону України від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

15) звертається до суду з відповідними позовними заявами в разі порушення суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність на ринку телекомунікацій, законодавства про телекомунікації;

16) регулює взаємодію операторів телекомунікацій при взаємоз'єднанні телекомунікаційних мереж, у тому числі щодо послуг пропуску трафіка, встановлює порядок маршрутизації трафіка;

(пункт 16 статті 18 у редакції Закону України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

17) створює сприятливі організаційні та економічні умови для залучення інвестицій у сферу телекомунікацій;

18) забезпечує рівні умови діяльності у сфері телекомунікацій;

19) забезпечує досудове вирішення спорів між суб'єктами ринку телекомунікацій щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, у тому числі щодо послуг пропуску трафіка, надання послуг національного роумінгу, перенесення абонентських номерів та використання персональних номерів;

(пункт 19 статті 18 у редакції Законів України від 01.07.2010 р. N 2392-VI, від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

20) встановлює порядок ведення і веде реєстр операторів, провайдерів телекомунікацій;

(пункт 20 частини першої статті 18 у редакції Закону України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

21) розробляє та затверджує в межах своєї компетенції Регламент національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, а також інші нормативно-правові акти;

- 22) здійснює співробітництво з відповідними органами регулювання у сфері телекомунікацій інших держав;
- 23) видає офіційний друкований бюлетень і публікує в ньому нормативно-правові акти, відомості, передбачені цим Законом, та іншу інформацію;
- 24) здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами.

Стаття 19. Нагляд за ринком телекомунікацій

1. Державний нагляд за ринком телекомунікацій здійснюється шляхом:

(абзац перший частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

- 1) контролю за якістю телекомунікаційних послуг;
- 2) контролю за наявністю передбачених законом ліцензій, інших дозвільних документів у сфері телекомунікацій;

(частину першу статті 19 доповнено новим пунктом 2 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI, у зв'язку з цим пункти 2 і 3 вважати відповідно пунктами 3 і 4)

- 3) перевірки додержання ліцензійних умов особливих умов ліцензій операторами, провайдерами телекомунікацій;

(пункт 3 частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

- 4) контролю за додержанням суб'єктами ринку телекомунікацій законодавства, стандартів та інших нормативних документів у сфері телекомунікацій;

(пункт 4 частини першої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

- 5) вимірювання в порядку, встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, параметрів телекомунікаційних мереж, контролю за дотриманням операторами телекомунікацій порядку маршрутизації трафіку на телекомунікаційних мережах.

(частину першу статті 19 доповнено пунктом 5 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

2. Частину другу статті 19 виключено

(частина друга статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI, виключено згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

3. Для здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій уповноважені національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадові особи мають право:

(абзац перший частини третьої статті 19 у редакції Закону України від 01.06.2010 р. N 2299-VI, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

- 1) доступу у встановленому законодавством порядку на територію і до приміщень операторів, провайдерів телекомунікацій, виробників та постачальників технічних засобів телекомунікацій;

(пункт 1 частини третьої статті 19 у редакції Закону України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

- 2) перевіряти дотримання вимог законодавства про телекомунікації суб'єктами ринку телекомунікацій, їх відокремленими підрозділами;

(частину третю статті 19 доповнено новим пунктом 2 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI, у зв'язку з цим пункти 2 - 5 вважати відповідно пунктами 3 - 6)

3) давати в межах своїх повноважень суб'єктам ринку телекомунікацій обов'язкові для виконання приписи щодо усунення порушень нормативно-правових актів;

4) застосовувати в установленому законодавством порядку санкції за порушення законодавства про телекомунікації до суб'єктів ринку телекомунікацій;

5) безоплатно отримувати від суб'єктів ринку телекомунікацій необхідні для виконання завдань, покладених на національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, цим Законом, інформацію, пояснення та інші матеріали;

(пункт 5 частини третьої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

6) безоплатно отримувати від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідну для виконання функцій, покладених на національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

(частину третю статті 19 доповнено новим пунктом 6 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

7) з метою розгляду звернень фізичних та юридичних осіб, що надходять до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, отримувати від операторів, провайдерів телекомунікацій необхідні документи та інформацію, а також видавати в установленому порядку приписи за результатами розгляду звернень;

(частину третю статті 19 доповнено новим пунктом 7 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI, у зв'язку з цим пункт 6 вважати пунктом 8, пункт 7 частини третьої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

8) інші права, визначені законодавством.

(пункт 8 частини третьої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Стаття 19¹. Порядок здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій

1. Державний нагляд за ринком телекомунікацій здійснюється шляхом проведення планових і позапланових перевірок, інших заходів відповідно до законодавства, спрямованих на запобігання, виявлення та усунення порушень законодавства суб'єктами ринку телекомунікацій.

2. Планові перевірки суб'єктів ринку телекомунікацій, їх відокремлених підрозділів проводяться не частіше ніж один раз на три роки відповідно до планів, що затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

3. Позапланові перевірки проводяться за рішенням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, щодо питань, зазначених у цих рішеннях. Рішення про проведення позапланової перевірки приймається:

(абзац перший частини третьої статті 19¹ із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

на підставі письмового звернення про порушення законодавства, стандартів та інших нормативних документів у сфері телекомунікацій;

з метою перевірки виконання розпоряджень чи приписів про усунення виявлених порушень; у разі виявлення недостовірності даних, зазначених у документах обов'язкової звітності, поданих оператором, провайдером телекомунікацій, або неподання таких документів;

з метою перевірки дотримання оператором телекомунікацій встановленого у дозволі терміну задіяння номерного ресурсу.

4. За розпорядженням голови національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, уповноважені комісією посадові особи проводять перевірку

достовірності відомостей у документах, поданих заявником для отримання ліцензії, дозволів, та відповідності заявника і поданих документів ліцензійним умовам.

(частина четверта статті 19¹ із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

5. За результатами перевірок складається акт у двох примірниках. Один примірник акта видається суб'єктові ринку телекомунікацій, який перевірявся, другий зберігається в національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

6. Питання організації здійснення державного нагляду за ринком телекомунікацій визначаються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(частина шоста статті 19¹ у редакції Закону України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

7. Оператор, провайдер телекомунікацій, який одержав розпорядження або припис уповноваженої національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадової особи про усунення порушень законодавства про телекомунікації, зобов'язаний у встановлений у розпорядженні чи приписі строк усунути порушення та подати національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, інформацію у письмовій формі про їх усунення.

(частина сьома статті 19¹ із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

(Закон доповнено статтею 19¹ згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Стаття 20. Склад, порядок призначення членів національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

1. Комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, як колегіальний орган утворюється у складі Голови Комісії та шести членів Комісії.

Голова та члени комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, призначаються на посади та звільняються з посад Президентом України шляхом видання відповідного указу.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, набуває повноважень з моменту призначення більше половини її загального кількісного складу.

2. Головою та членом національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, можуть бути громадяни України, які мають повну вищу (профільну, економічну або юридичну) освіту, досвід роботи на керівних посадах не менше трьох років упродовж останніх десяти років.

Голова та член національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, не можуть бути власниками корпоративних прав операторів, провайдерів телекомунікацій, операторів поштового зв'язку, виробників телекомунікаційного обладнання, діяльність яких відповідно до цього Закону регулюється комісією, отримувати від них фінансову або матеріальну винагороду та допомогу чи займати будь-яку посаду, в тому числі на громадських засадах.

Термін повноважень Голови та члена національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, становить шість років. Одна й та ж особа не може бути Головою та/або членом комісії більше двох термінів підряд.

3. Голова національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації:

1) здійснює керівництво поточною діяльністю національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та вирішує всі питання діяльності комісії, за винятком тих, які належать до компетенції національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

- 2) діє без довіреності від імені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у межах, встановлених законодавством України;
- 3) представляє національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у відносинах із державними органами інших держав з питань нагляду за сферою зв'язку та інформатизації, міжнародними організаціями;
- 4) головує на засіданнях національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;
- 5) видає накази, розпорядження з питань, що належать до його компетенції;
- 6) приймає на роботу і звільняє з роботи працівників апарату національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, заохочує їх та накладає дисциплінарні стягнення;
- 7) підписує документи, які видаються відповідно до рішень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;
- 8) представляє інтереси Комісії у Кабінеті Міністрів України, має право брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу;
- 9) подає Президенту України пропозиції щодо призначення на посади та звільнення з посад членів Комісії;
- 10) виконує інші функції, необхідні для забезпечення організації роботи та діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

4. Голова або член національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, може бути звільнений з посади у разі подання заяви про відставку, неможливості виконання обов'язків за станом здоров'я, припинення громадянства України, грубого порушення службових обов'язків, набрання законної сили обвинувальним вироком суду у скоєнні злочину, наявності інших підстав, передбачених законами.

Повноваження Голови або члена національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, припиняються у разі його смерті, визнання безвісно відсутнім або оголошення померлим.

Не можуть бути підставами для звільнення Голови або члена національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, набуття повноважень новообраним Президентом України.

Після закінчення строку повноважень Голова або член національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, продовжує виконувати свої обов'язки до призначення відповідно нового Голови або члена Комісії.

5. Голова та члени національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, керівні працівники та спеціалісти її апарату є державними службовцями. Голова та члени національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, мають право без спеціальних дозволів представляти Комісію в суді.

6. Основною формою роботи національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, як колегіального органу є засідання, які проводяться за рішенням Голови Комісії.

Засідання національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини її загального кількісного складу.

7. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, приймаються більшістю голосів від її загального кількісного складу. Голова та член Комісії мають по одному голосу кожен.

Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, які є нормативно-правовими актами, підлягають обов'язковій державній реєстрації в установленому законодавством порядку.

8. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, розробляє і затверджує з питань, що належать до її компетенції, нормативно-правові акти, обов'язкові до виконання центральними та місцевими органами виконавчої

влади, органами місцевого самоврядування, учасниками ринку телекомунікаційних послуг, їх об'єднаннями, контролює їх виконання.

9. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, є юридичною особою і має відокремлене майно, що є державною власністю.

10. Організаційно-технічну та іншу роботу із забезпечення діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, здійснює апарат, який формується у межах асигнувань, визначених Державним бюджетом України, відповідно до положення про національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Гранична чисельність працівників національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затверджується Президентом України. Штатний розпис національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затверджується Головою національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, за погодженням з Міністерством фінансів України. Структура національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затверджується Головою національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації в межах видатків, передбачених в Державному бюджеті України.

(стаття 20 з роз'ясненнями Рішення Конституційного
Суду України від 08.10.2008 р. N 21-рп/2008,
із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 01.07.2010 р. N 2388-VI,
у редакції Закону України
від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 21. Діяльність національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, щодо захисту прав споживачів

1. З метою захисту прав споживачів національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, співпрацює з організаціями, які представляють інтереси споживачів, забезпечує такі організації, а також самих споживачів необхідною інформацією щодо діяльності операторів, провайдерів телекомунікацій, за винятком випадків, коли ця інформація є інформацією з обмеженим доступом.

2. Споживачі мають право звертатися до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, для вирішення будь-яких питань, що належать до її повноважень. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, розглядає ці питання і приймає рішення відповідно до своєї компетенції.

Стаття 22. Відкритість діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, забезпечує відкритість своєї діяльності.

2. Порядок денний засідань національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті комісії не пізніше ніж за три робочі дні до дня проведення засідання.

3. Засідання національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, проводяться у формі відкритих або закритих слухань. У разі розгляду питань, що мають важливе суспільне значення, засідання проводяться у формі відкритих слухань, у яких мають право брати участь суб'єкти ринку телекомунікацій і громадські організації в порядку, встановленому Регламентом національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, інформує громадськість про результати своєї роботи, оприлюднює в засобах масової інформації, в тому числі друкованих виданнях, нормативно-правові акти, відомості, передбачені законодавством, та іншу інформацію з питань своєї діяльності.

5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, публікує на офіційному веб-сайті річні звіти про роботу комісії не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним.

(стаття 22 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 01.07.2010 р. N 2388-VI,
у редакції Закону України
від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 22¹. Фінансування діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

1. Фінансування діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.

(Закон доповнено статтею 22¹ згідно із
Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 22². Науково-методичне та інформаційне забезпечення діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, для виконання покладених на неї завдань може утворювати консультативні та інші дорадчі органи. Положення про такі органи затверджуються комісією.

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, для науково-методичного та інформаційного забезпечення своєї діяльності, у тому числі збалансування у процесі діяльності комісії інтересів суб'єктів ринку телекомунікацій і споживачів, може залучати вчених, експертів, консультантів, представників громадськості.

(Закон доповнено статтею 22² згідно із
Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 23. Відповідальність посадових осіб національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

1. За порушення вимог цього Закону, інших актів законодавства, за невиконання або неналежне виконання своїх службових обов'язків, внаслідок чого порушені права та інтереси суб'єктів ринку телекомунікацій, які охороняються законом, Голова та члени національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і посадові особи апарату національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, несуть відповідальність згідно із законом.

Глава IV

ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

Стаття 24. Умови застосування технічних засобів телекомунікацій

1. Умовами застосування технічних засобів телекомунікацій є їх відповідність стандартам і технічним регламентам. Технічні засоби телекомунікацій повинні мати виданий у встановленому законодавством порядку документ про підтвердження відповідності вимогам нормативних документів у сфері телекомунікацій.

2. Підтвердження відповідності технічних засобів телекомунікацій здійснюється згідно із Законом України "Про підтвердження відповідності" акредитованими в установленому порядку органами, уповноваженими на проведення цієї діяльності, перелік яких узгоджується з національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

3. ЦОВЗ приймає рішення щодо переліку технічних засобів, які можуть застосовуватися в телекомунікаційних мережах загального користування, і не менше ніж два рази на рік публікує цей перелік в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

4. Застосування засобів телекомунікацій, не внесених до цього переліку, погоджується операторами, провайдерами телекомунікацій з ЦОВЗ у порядку, встановленому законодавством.

5. Критеріями для прийняття рішення про погодження засобів телекомунікацій, які можуть застосовуватися в телекомунікаційних мережах, є:

- 1) забезпечення уніфікації і єдності мереж телекомунікацій загального користування;
- 2) забезпечення надійності, безпеки мереж телекомунікацій;
- 3) можливість автоматизації оперативно-технічного управління мережами;
- 4) забезпечення відповідності чинним нормативним документам у сфері телекомунікацій та технічним регламентам з підтвердження відповідності;
- 5) гармонізація національних нормативно-правових актів з підтвердження відповідності у сфері телекомунікацій з міжнародними та європейськими актами;
- 6) інші техніко-економічні показники, визначені законодавством України.

6. ЦОВЗ протягом 60 календарних днів від дати надходження заявки оператора, провайдера телекомунікацій приймає рішення щодо погодження засобу телекомунікацій, який може застосовуватися на мережах телекомунікацій. У разі прийняття рішення про погодження засіб телекомунікацій повинен бути внесений до переліку, передбаченого частиною третьою цієї статті.

7. Контроль за дотриманням умов застосування технічних засобів у телекомунікаційних мережах загального користування забезпечує національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(частина сьома статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

8. Порядок використання лічильників обліку тривалості телекомунікаційних послуг, що встановлюються на кінцевому обладнанні, визначає ЦОВЗ. Вирішення спірних питань між операторами, провайдерами телекомунікацій та їх абонентами щодо розбіжностей показників тривалості послуг на лічильниках здійснює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

9. Норми цієї статті поширюються на кінцеве обладнання.

(статтю 24 доповнено частиною дев'ятою згідно із Законом України від 19.01.2006 р. N 3380-IV)

Стаття 25. Стандартизація у сфері телекомунікацій

1. Метою стандартизації у сфері телекомунікацій є створення єдиної системи державних і галузевих стандартів та інших нормативних документів, які визначають вимоги до телекомунікаційних мереж, їх технічних засобів та якості телекомунікаційних послуг, а також гармонізація цих вимог з вимогами міжнародних нормативних документів.

2. Вимоги державних і галузевих стандартів, інших нормативних документів щодо технічних засобів телекомунікацій є обов'язковими для всіх виробників і постачальників технічних засобів, науково-дослідних, проектних та будівельних організацій, а також для операторів, провайдерів телекомунікацій. Вимоги до якості послуг є обов'язковими для операторів, провайдерів телекомунікацій, що надають телекомунікаційні послуги на території України.

3. Галузеві стандарти розробляються та затверджуються відповідно до законодавства України про стандартизацію з урахуванням стандартів та рекомендацій міжнародних організацій.

Стаття 26. Метрологічне забезпечення у сфері телекомунікацій

1. Метрологічне забезпечення у сфері телекомунікацій здійснюється ЦОВЗ з метою забезпечення єдності і необхідної точності вимірювань відповідно до Закону України "Про метрологію та метрологічну діяльність".

2. Нормативною основою метрологічного забезпечення у сфері телекомунікацій є державні стандарти, інші нормативні документи державної системи забезпечення єдності вимірювань, а також галузеві нормативні документи.

3. Вимоги метрологічного забезпечення у сфері телекомунікацій є обов'язковими для виконання операторами, провайдерами телекомунікацій, виробниками технічних засобів телекомунікацій, іншими установами та організаціями, які проводять випробування технічних засобів телекомунікацій.

Глава V ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ МЕРЕЖІ

Стаття 27. Телекомунікаційна мережа загального користування

1. Розвиток та вдосконалення телекомунікаційних мереж загального користування України здійснюється відповідно до Концепції розвитку телекомунікацій України із застосуванням новітніх технологій у сфері телекомунікацій, які відповідають міжнародним стандартам, з урахуванням технологічної цілісності всіх мереж та засобів телекомунікацій, підвищення ефективності та сталості функціонування. Головною метою Концепції розвитку телекомунікацій України є гармонійний та динамічний розвиток телекомунікаційних мереж на всій території країни, насамперед у регіонах з недостатнім рівнем насиченості місцевих мереж загального користування.
2. Право власності та право на технічне обслуговування і експлуатацію телекомунікаційних мереж може належати будь-якій фізичній особі - суб'єкту підприємницької діяльності або юридичній особі, які є резидентами України, незалежно від форм власності.
3. Управління телекомунікаційними мережами загального користування здійснюється операторами телекомунікацій, які експлуатують ці мережі, на основі єдиних стандартів, норм та правил.
4. Відповідальність за забезпечення сталості телекомунікаційних мереж загального користування покладається на операторів телекомунікацій, які експлуатують ці мережі.
5. При будівництві та обладнанні телекомунікаційних мереж загального користування повинні враховуватися вимоги щодо сталості зазначених мереж.
6. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень зобов'язані створювати сприятливі умови для функціонування розвитку телекомунікаційних мереж загального користування та повноцінного надання телекомунікаційних послуг.
7. Оператори телекомунікацій, незалежно від форм власності, в першу чергу надають у користування на договірних засадах ресурси своїх мереж державній системі урядового зв'язку, національній системі конфіденційного зв'язку, органам з надзвичайних ситуацій, безпеки, оборони, внутрішніх справ України у порядку, встановленому ЦОВЗ.
8. На об'єктах телекомунікацій, а також в окремих структурних підрозділах операторів, провайдерів телекомунікацій, де передається, обробляється або зберігається інформація з обмеженим доступом, що є власністю держави, встановлюється спеціальний режим доступу відповідно до законодавства.
9. Несанкціоноване втручання та/або використання фізичними та юридичними особами телекомунікаційних мереж тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Стаття 28. Використання телекомунікаційних мереж загального користування для потреб телебачення та радіомовлення

1. Використання ресурсів телекомунікаційних мереж загального користування для потреб телебачення та радіомовлення здійснюється на договірних засадах відповідно до законодавства.
2. Надання телекомунікаційних послуг для потреб телебачення і радіомовлення регулюється Законом України "Про телебачення і радіомовлення".

(частина друга статті 28 у редакції
Закону України від 12.01.2006 р. N 3317-IV)

Стаття 29. Оперативно-технічне управління телекомунікаційними мережами загального користування в період надзвичайного стану

1. Управління телекомунікаційними мережами загального користування та відповідальність за забезпечення їх сталості в період надзвичайного стану покладається на ЦОВЗ.
2. Для забезпечення можливості оперативно-технічного управління телекомунікаційними мережами загального користування всіх операторів телекомунікацій в умовах надзвичайної ситуації, надзвичайного та воєнного стану створюється Національний центр оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій України.
3. Порядок створення та діяльності Національного центру оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій України визначає Кабінет Міністрів України.

4. В умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану Національний центр оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій України виконує оперативно-технічне управління мережами телекомунікацій у межах повноважень, наданих йому Кабінетом Міністрів України.

5. У звичайних умовах Національний центр оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій України:

- 1) взаємодіє з центрами управління операторів телекомунікацій, у тому числі іноземних;
- 2) здійснює інші функції, делеговані йому операторами телекомунікацій на договірних засадах.

6. З метою забезпечення можливості виконання функцій, покладених на Національний центр оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій України, оператори телекомунікацій зобов'язані надавати інформацію про власну мережу телекомунікацій, її стан в обсязі та порядку, які встановлює Кабінет Міністрів України.

7. Взаємодія операторів телекомунікацій з Національним центром оперативно-технічного управління телекомунікаційними мережами України здійснюється на договірних засадах у порядку та відповідно до умов Типового договору, що затверджуються ЦОВЗ.

8. Держава здійснює фінансування спеціальних об'єктів зв'язку за рахунок і в межах, передбачених Державним бюджетом України.

Стаття 30. Визначення напрямів розвитку телекомунікаційних мереж загального користування

1. Пріоритетні напрями розвитку телекомунікаційних мереж загального користування визначаються Концепцією розвитку телекомунікацій України. Кабінет Міністрів України, ЦОВЗ, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у межах своїх повноважень створюють відповідні умови для її виконання шляхом реалізації державної тарифної політики, впровадження конкуренції та створення сприятливого інвестиційного клімату у сфері телекомунікацій.

2. Інвестування розвитку телекомунікаційних мереж загального користування здійснюється за власні кошти операторів телекомунікацій, кошти інших юридичних та фізичних осіб, що залучаються на договірних засадах, а також за рахунок кредитів, випуску цінних паперів та інших надходжень, не заборонених законодавством України.

3. Інвестування розвитку телекомунікаційних мереж загального користування може також здійснюватися за кошти державного та місцевих бюджетів у разі, якщо ці витрати передбачені відповідними бюджетами. Державне інвестування розвитку телекомунікаційних мереж загального користування здійснюється в порядку, встановленому законодавством України, на основі Концепції розвитку телекомунікацій України, відповідних державних програм та проектів. Інвестування розвитку телекомунікаційних мереж загального користування з місцевих бюджетів здійснюється відповідно до планів розвитку відповідних територій за рішенням органів місцевого самоврядування.

4. Суб'єктам господарювання, які здійснюють реалізацію проектів розвитку телекомунікаційних мереж загального користування, можуть надаватися гарантії та пільги, встановлені законодавством України.

Стаття 31. Проектування, будівництво, реконструкція і модернізація телекомунікаційних мереж

1. Проекти будівництва, реконструкції та модернізації телекомунікаційних мереж підлягають експертизі відповідно до статті 31 Закону України "Про регулювання містобудівної діяльності". Витрати, пов'язані з проведенням експертизи, покладаються на операторів телекомунікацій.

(частина перша статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 17.02.2011 р. N 3038-VI)

2. Будівництво, реконструкція і модернізація телекомунікаційних мереж не повинні призводити до зниження надійності та якості зв'язку. Усі витрати, пов'язані з дотриманням цих вимог, покладаються на оператора телекомунікацій, який здійснює ці роботи.

3. Нові об'єкти житлово-побутового, культурного, лікувального та іншого призначення, що належать до державної власності, повинні бути обладнані забудовниками мережами і пристроями для організації телекомунікацій загального користування.
4. Замовникам будівництва телекомунікаційних мереж дозволяється в порядку, встановленому законодавством України, прокладати кабельні підземні, підводні та надземні лінії телекомунікацій через мости, тунелі, колектори, вулиці, шляхи, будівлі, ліси і води, а також використовувати для цього опори ліній електропередачі.
5. Замовники реконструкції та будівництва мостів, тунелів, колекторів, вулиць, шляхів, будівель, ліній електропередачі зі спільним використанням опор для підвішування ліній телекомунікацій за власні кошти виконують роботи, пов'язані з упорядкуванням і перенесенням телекомунікаційних мереж, що знаходяться в зоні забудови, відповідно до технічних умов, виданих власниками цих мереж.
6. Суб'єкти господарювання, які здійснюють будівництво телекомунікаційних мереж загального користування, можуть установлювати в приміщеннях, що їм належать на правах найму, телекомунікаційне обладнання, використовувати дахи будинків і технічні приміщення для встановлення антен та необхідного обладнання на підставі договору з власником приміщення.
7. Порядок та умови використання діючих трубопроводів, кабельних каналів, колекторів, веж, антен та інших пристроїв особами, яким вони не належать, встановлюються договором з їх власником.

Глава VI

СПОЖИВАЧІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Стаття 32. Права споживачів телекомунікаційних послуг

1. Споживачі під час замовлення та/або отримання телекомунікаційних послуг мають право на:
  - 1) державний захист своїх прав;
  - 2) вільний доступ до телекомунікаційних послуг;
  - 3) безпеку телекомунікаційних послуг;
  - 4) вибір оператора, провайдера телекомунікацій;
  - 5) вибір виду та кількості телекомунікаційних послуг;
  - 6) безоплатне отримання від оператора, провайдера телекомунікацій вичерпної інформації щодо змісту, якості, вартості та порядку надання телекомунікаційних послуг;
  - 7) своєчасне і якісне одержання телекомунікаційних послуг;
  - 8) отримання від оператора, провайдера телекомунікацій наявних відомостей щодо наданих телекомунікаційних послуг;
  - 9) обмеження оператором, провайдером телекомунікацій доступу споживача до окремих видів послуг на підставі його власної письмової заяви;
  - 10) повернення від оператора, провайдера телекомунікацій невикористаної частки коштів у разі відмови від передплачених телекомунікаційних послуг у випадках і в порядку, визначених правилами надання і отримання цих послуг;
  - 11) відмову від телекомунікаційних послуг у порядку, встановленому договором про надання телекомунікаційних послуг;
  - 12) відшкодування збитків, заподіяних унаслідок невиконання чи неналежного виконання оператором, провайдером телекомунікацій обов'язків, передбачених договором із споживачем чи законодавством;
  - 13) оскарження неправомірних дій операторів, провайдерів телекомунікацій шляхом звернення до суду та уповноважених державних органів;
  - 14) відмову від оплати телекомунікаційної послуги, яку вони не замовляли;
  - 15) отримання відомостей щодо можливості та порядку відмови від замовленої телекомунікаційної послуги;
  - 16) безоплатне отримання від оператора, провайдера телекомунікацій рахунків за надані телекомунікаційні послуги. За особистим зверненням споживача з урахуванням технічної

можливості обладнання телекомунікаційної мережі нарахована до оплати сума за надані послуги повинна бути розшифрована тільки за той розрахунковий період, до якого споживач має претензії, із зазначенням номера абонента, якого викликав споживач, виду послуги, часу початку і закінчення кожного сеансу зв'язку, обсягу наданих послуг, суми коштів до сплати за кожний сеанс зв'язку. Телекомунікаційні послуги, які надаються знеособлено (анонімно), розшифровці не підлягають;

(пункт 16 частини першої статті 32 у редакції
Закону України від 19.01.2006 р. N 3375-IV)

16¹) перенесення абонентського номера, користування персональним номером та отримання послуг національного роумінгу";

(статтю 32 доповнено пунктом 16¹ згідно із
Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

17) інші права, визначені законодавством України та договором про надання телекомунікаційних послуг.

2. Абонент, який отримує телекомунікаційні послуги без укладення договору в письмовій формі, може зареєструватися в оператора, надавши йому персональні дані відповідно до закону в порядку, встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(статтю 32 доповнено частиною другою згідно
із Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

Стаття 33. Обов'язки споживачів телекомунікаційних послуг

1. Споживачі телекомунікаційних послуг зобов'язані дотримуватися Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг, що затверджує Кабінет Міністрів України, зокрема:

1) використовувати кінцеве обладнання, що має документ про підтвердження відповідності;

2) не допускати використання кінцевого обладнання споживача для вчинення протиправних дій або дій, що суперечать інтересам національної безпеки, оборони та охорони правопорядку;

3) не допускати дій, що можуть створювати загрозу для безпеки експлуатації мереж телекомунікацій, підтримки цілісності та взаємодії мереж телекомунікацій, захисту інформаційної безпеки мереж телекомунікацій, електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів, ускладнювати чи унеможлиблювати надання послуг іншим споживачам;

4) не допускати використання на комерційній основі кінцевого обладнання та абонентських ліній для надання телекомунікаційних послуг третім особам;

5) виконувати умови договору про надання телекомунікаційних послуг у разі його укладення, у тому числі своєчасно оплачувати отримані ними телекомунікаційні послуги;

6) виконувати інші обов'язки відповідно до законодавства.

2. У разі використання абонентами лічильників обліку тривалості телекомунікаційних послуг, що встановлюються на кінцевому обладнанні для перевірки правильності нарахування плати за отримані послуги, абоненти зобов'язані:

1) використовувати лічильники, що мають документ про підтвердження відповідності згідно із законодавством України;

2) періодично здійснювати метрологічну перевірку лічильників як засобів виміральної техніки в порядку, визначеному законодавством України.

3. Споживачі телекомунікаційних послуг зобов'язані виконувати інші обов'язки відповідно до цього Закону та законодавства України.

Стаття 34. Захист інформації про споживача

1. Оператори, провайдери телекомунікацій повинні забезпечувати і нести відповідальність за схоронність відомостей щодо споживача, отриманих при укладенні договору, наданих телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання тощо.

2. Призначені для оприлюднення телефонні довідники, у тому числі електронні версії та бази даних інформаційно-довідкових служб, можуть містити інформацію про прізвище, ім'я, по батькові, найменування, адресу та номер телефону абонента в разі, якщо в договорі про надання телекомунікаційних послуг міститься згода споживача на опублікування такої інформації. Під час автоматизованої обробки інформації про абонентів оператор телекомунікацій забезпечує її захист відповідно до закону. Споживач має право на безоплатне вилучення відомостей про нього повністю або частково з електронних версій баз даних інформаційно-довідкових служб.

3. Інформація про споживача та про телекомунікаційні послуги, що він отримав, може надаватись у випадках і в порядку, визначених законом. В інших випадках зазначена інформація може поширюватися лише за наявності письмової згоди споживача.

Стаття 35. Захист інтересів споживачів у разі припинення діяльності оператором, провайдером телекомунікацій з надання телекомунікаційних послуг

1. Оператор, провайдер телекомунікацій, який припиняє діяльність з надання телекомунікаційних послуг, зобов'язаний попередити споживачів не пізніше ніж за три місяці до припинення надання телекомунікаційних послуг.

2. У разі анулювання чи визнання недійсною ліцензії, вилучення номерного та/або радіочастотного ресурсу внаслідок порушення оператором, провайдером телекомунікацій законодавства такий оператор, провайдер зобов'язаний відшкодувати абоненту витрати, пов'язані з припиненням надання телекомунікаційних послуг, у встановленому законом порядку.

Стаття 36. Відповідальність споживачів телекомунікаційних послуг

1. Споживачі телекомунікаційних послуг несуть відповідальність за порушення норм цього Закону, Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг відповідно до закону.

2. У разі затримки плати за надані оператором, провайдером телекомунікаційні послуги споживачі сплачують пеню, яка обчислюється від вартості неоплачених послуг у розмірі облікової ставки Національного банку України, що діяла в період, за який нараховується пеня.

3. Сплата споживачем пені, правомірне припинення чи скорочення оператором, провайдером переліку телекомунікаційних послуг не звільняє споживача від обов'язку оплатити надані йому телекомунікаційні послуги.

4. У разі виявлення пошкодження телекомунікаційної мережі, що сталося з вини споживача, усі витрати оператора телекомунікацій на усунення пошкодження, а також відшкодування інших збитків (у тому числі неотриманий прибуток) покладаються на споживача.

Глава VII

ОПЕРАТОРИ, ПРОВАЙДЕРИ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

Стаття 37. Правові основи діяльності операторів і провайдерів телекомунікацій

1. Оператори, провайдери телекомунікацій здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства про телекомунікації.

2. Правовими основами діяльності операторів, провайдерів телекомунікацій є:

- 1) рівні права операторів, провайдерів на ринку телекомунікацій України;
- 2) пріоритет інтересів споживачів телекомунікаційних послуг;
- 3) розвиток конкуренції в умовах функціонування операторів та/або провайдерів різних форм власності;
- 4) недопущення вчинення дискримінаційних дій з боку операторів, провайдерів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках телекомунікаційних послуг проти інших суб'єктів цих ринків.

(пункт 4 частини другої статті 37 у редакції Закону України від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

3. Частину третю статті 37 виключено

(згідно із Законом України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

4. Віднесення операторів і провайдерів телекомунікацій до операторів і провайдерів, які займають монополіне (домінуюче) становище на ринку телекомунікацій, проводиться Антимонопольним комітетом України на підставі законодавства про захист економічної конкуренції.

Стаття 38. Права операторів, провайдерів телекомунікацій

1. Оператори телекомунікацій мають право на:

- 1) здійснення діяльності у сфері телекомунікацій відповідно до законодавства;
- 2) отримання ліцензій відповідно до цього Закону;
- 3) отримання номерного ресурсу;
- 4) планування та розвиток власних мереж;
- 5) установа тарифів на телекомунікаційні послуги, що ними надаються, крім тих послуг, тарифи на які регулюються державою відповідно до цього Закону;
- 6) присвоєння телефонних номерів споживачам у межах виділеного оператору номерного ресурсу та задіяння персональних номерів у порядку, встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

(пункт 6 частини першої статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

- 7) з'єднання телекомунікаційних мереж, що знаходяться в його власності або користуванні, з телекомунікаційними мережами, що знаходяться у власності або користуванні інших операторів, відповідно до цього Закону;
- 8) скорочення переліку або припинення надання телекомунікаційних послуг споживачам, які порушують правила надання і отримання телекомунікаційних послуг, або на відключення кінцевого обладнання споживача, якщо воно не має виданого в установленому законодавством порядку документа про підтвердження відповідності вимогам нормативних документів у сфері телекомунікацій, у порядку, визначеному цими правилами;
- 9) відключення на підставі рішення суду кінцевого обладнання, якщо воно використовується абонентом для вчинення протиправних дій або дій, що загрожують інтересам державної безпеки;
- 10) зупинення діяльності у сфері телекомунікацій відповідно до цього Закону і в порядку, встановленому ЦОВЗ та узгодженому з національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;
- 11) установа телекомунікаційного обладнання в приміщеннях, що належать їм на правах найму, з дозволу власника приміщення;
- 12) інші права, передбачені законодавством України та договорами про надання телекомунікаційних послуг.

2. Відключення кінцевого обладнання підрозділам Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерства внутрішніх справ України, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони державного кордону, центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи, з'єднувальних ліній служб екстреного виклику здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

(частина друга статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 15.12.2005 р. N 3200-IV, від 23.02.2006 р. N 3475-IV, від 20.09.2011 р. N 3748-VI)

3. Провайдер телекомунікацій користується правами, передбаченими частиною першою цієї статті, за винятком прав, передбачених пунктами 2, 3, 6, 7 частини першої цієї статті, а також має право на підключення технічних засобів до телекомунікаційної мережі оператора відповідно до законодавства.

(частина третя статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

4. Провайдери телекомунікацій здійснюють діяльність у сфері телекомунікацій на підставі договору з оператором телекомунікацій - резидентом України та копії ліцензії цього оператора на відповідний вид діяльності у випадках, передбачених законом.

(статтю 38 доповнено частиною четвертою згідно із Законом України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

Стаття 39. Обов'язки операторів і провайдерів телекомунікацій

1. Оператори телекомунікацій зобов'язані:

1) здійснювати діяльність у сфері телекомунікацій відповідно до законодавства за умови включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, а у визначених законом випадках також за наявності відповідних ліцензій та/або дозволів;

(пункт 1 частини першої статті 39 у редакції Закону України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

2) надавати безоплатний доступ споживачам до телекомунікаційних мереж загального користування для виклику пожежної охорони, міліції, швидкої допомоги, аварійних служб газу та підрозділів екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112;

(пункт 2 частини першої статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 13.03.2012 р. N 4499-VI)

3) надавати телекомунікаційні послуги за встановленими показниками якості;

4) надавати споживачам вичерпну інформацію, необхідну для укладення договору, а також щодо телекомунікаційних послуг, які вони надають;

4¹) надавати абонентам послугу перенесення абонентського номера, користування персональним номером у порядку, встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

(частину першу статті 39 доповнено пунктом 4¹ згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

5) вести достовірний облік телекомунікаційних послуг, що надаються споживачеві;

6) забезпечувати правильність застосування тарифів;

7) зберігати записи про надані телекомунікаційні послуги протягом строку позовної давності, визначеного законом, та надавати інформацію про надані телекомунікаційні послуги в порядку, встановленому законом;

8) не допускати порушень правил добросовісної конкуренції на ринку телекомунікацій;

9) першочергово надавати телекомунікаційні послуги підрозділам Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерства внутрішніх справ України, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань охорони державного кордону, центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи;

(пункт 9 частини першої статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 15.12.2005 р. N 3200-IV, від 23.02.2006 р. N 3475-IV, від 20.09.2011 р. N 3748-VI)

10) забезпечувати готовність своїх телекомунікаційних мереж до роботи в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану, в тому числі можливість оповіщення своїх споживачів у цих умовах;

11) надавати щорічно до ЦОВЗ інформацію про свої телекомунікаційні мережі для відпрацювання мобілізаційних планів у межах, визначених Кабінетом Міністрів України;

12) вести облікову та іншу, визначену законодавством, документацію щодо своїх телекомунікаційних мереж та взаємоз'єднання з іншими телекомунікаційними мережами;

13) своєчасно надавати ЦОВЗ та національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, звіти та інформацію в обсягах, порядку і строки, визначені законодавством;

(пункт 13 частини першої статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

14) оприлюднювати тарифи на телекомунікаційні послуги, що встановлюються самим оператором, не пізніше ніж за сім календарних днів до їх введення;

15) забезпечувати використання наданого номерного ресурсу в терміни, визначені національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

16) попереджувати споживачів про можливе скорочення переліку телекомунікаційних послуг чи відключення їх кінцевого обладнання у випадках і порядку, передбачених правилами надання і отримання цих послуг;

17) вживати заходів для недопущення несанкціонованого доступу до телекомунікаційних мереж та інформації, що передається цими мережами;

18) на підставі рішення суду обмежувати доступ своїх абонентів до ресурсів, через які здійснюється розповсюдження дитячої порнографії;

(частину першу статті 39 доповнено новим пунктом 18 згідно із Законом України від 20.01.2010 р. N 1819-VI, у зв'язку з цим пункт 18 вважати пунктом 19)

18¹) подавати до центрів системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112:

невідкладно після отримання екстреного виклику від абонента рухомого (мобільного) зв'язку - дані про його номер і місцезнаходження;

щомісяця - інформацію про абонентські номери фіксованого телефонного зв'язку, прізвища, імена, по батькові, найменування та адреси, що містяться в базі даних;

(частину першу статті 39 доповнено пунктом 18¹ згідно із Законом України від 13.03.2012 р. N 4499-VI)

19) виконувати інші обов'язки відповідно до законодавства України.

2. Усі пункти частини першої цієї статті, крім пунктів 1, 2, 10, 11, 12, 15, 17, 18¹, поширюються також на провайдерів телекомунікацій.

(абзац перший частини другої статті 39 у редакції Закону України від 24.06.2004 р. N 1876-IV, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 13.03.2012 р. N 4499-VI)

Оператори, провайдери телекомунікацій зберігають та надають інформацію про з'єднання свого абонента у порядку, встановленому законом.

(частину другу статті 39 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 20.01.2010 р. N 1819-VI)

3. У разі якщо оператор, провайдер телекомунікацій встановлює плату за телекомунікаційні послуги згідно з почасовими тарифами, то при розрахунках із споживачами він зобов'язаний враховувати лише повні тарифні одиниці часу.

4. Оператори телекомунікацій зобов'язані за власні кошти встановлювати на своїх телекомунікаційних мережах технічні засоби, необхідні для здійснення уповноваженими органами оперативно-розшукових заходів, і забезпечувати функціонування цих технічних засобів, а також у межах своїх повноважень сприяти проведенню оперативно-розшукових заходів та недопущенню розголошення організаційних і тактичних прийомів їх проведення. Оператори телекомунікацій зобов'язані забезпечувати захист зазначених технічних засобів від несанкціонованого доступу.

5. Оператори, провайдери телекомунікацій не мають права відмовляти в подальшому наданні загальнодоступних послуг інвалідам I та II груп усіх категорій, поточна заборгованість яких за отримані послуги не перевищує трьох мінімальних пенсій за віком.

6. Оператори телекомунікацій, що надають послуги рухомого (мобільного) зв'язку на території України, за умови укладення відповідної письмової угоди між собою зобов'язані надавати можливість абонентам отримувати послугу національного роумінгу.

(статтю 39 доповнено частиною шостою згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI)

Стаття 40. Відповідальність операторів, провайдерів телекомунікацій

1. Оператор, провайдер телекомунікацій несе перед споживачами за ненадання або неналежне надання телекомунікаційних послуг таку майнову відповідальність:

1) за ненадання оплачених телекомунікаційних послуг або надання їх в обсязі, меншому за оплачений, -

у розмірі оплаченої вартості ненаданих послуг та штрафу в розмірі 25 відсотків вартості послуг;

2) за затримку передавання телеграми, що призвело до її невручення або до несвоєчасного вручення, -

штраф у розмірі 50 відсотків вартості оплаченої послуги, а також повернення споживачу отриманих за послугу грошей;

3) за безпідставне відключення кінцевого обладнання, -

у розмірі абонентної плати за весь період відключення;

4) за безпідставні скорочення чи зміну переліку послуг, -

у розмірі абонентної плати за один місяць;

5) в інших випадках - у розмірах, передбачених договором про надання телекомунікаційних послуг;

6) у разі неусунення протягом однієї доби із зафіксованого моменту подання абонентом заявки щодо пошкодження телекомунікаційної мережі, яке унеможливило доступ споживача до послуги або знизило до неприпустимих значень показники якості телекомунікаційної послуги, абонентна плата за весь період пошкодження не нараховується, а оператор телекомунікацій у разі неусунення пошкодження протягом п'яти діб із зафіксованого моменту подання абонентом відповідної заявки сплачує споживачу штраф у розмірі 25 відсотків добової абонентної плати за кожну добу перевищення цього терміну, але не більше ніж за три місяці.

2. Оператори, провайдери телекомунікацій не несуть майнової відповідальності перед споживачами телекомунікаційних послуг за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань з надання телекомунікаційних послуг унаслідок дії непереборної сили (землетрус, повінь, ураган тощо), викрадання чи пошкодження зловмисниками лінійних та станційних споруд, що використовуються оператором телекомунікацій, або з вини споживача у випадках, передбачених цим Законом.

3. Питання відшкодування завданих споживачеві фактичних збитків, моральної шкоди, втраченої вигоди через неналежне виконання оператором, провайдером телекомунікацій обов'язків за договором про надання телекомунікаційних послуг вирішуються в судовому порядку.

4. Оператори, провайдери телекомунікацій не несуть відповідальності за зміст інформації, що передається їх мережами.

Стаття 41. Персонал операторів, провайдерів телекомунікацій

1. Персоналом оператора, провайдера телекомунікацій є всі працівники, які перебувають з ним у трудових відносинах.

2. Персонал оператора, провайдера телекомунікацій несе відповідальність за порушення вимог законодавства України щодо збереження таємниці телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер, а також інформації з обмеженим доступом щодо організації та функціонування телекомунікаційних мереж в інтересах національної безпеки, оборони та охорони правопорядку.

3. Персоналу оператора, провайдера телекомунікацій забороняється брати участь у страйках, якщо такі дії призводять до припинення функціонування мереж телекомунікацій чи надання

телекомунікаційних послуг, що створює перешкоди для забезпечення національної безпеки, охорони здоров'я, прав і свобод людини.

4. Операторами, провайдерами телекомунікацій створюються робочі місця для працевлаштування інвалідів у розмірі 4 відсотків загальної чисельності працівників без урахування зайнятих у важких, шкідливих умовах та роботах з підвищеною небезпекою.

5. Керівники підприємств - операторів, провайдерів телекомунікацій та їх філій можуть прийматися на роботу за контрактом.

Глава VIII

РЕГУЛЮВАННЯ ДОСТУПУ ДО РИНКУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

Стаття 42. Здійснення діяльності у сфері телекомунікацій

1. Діяльність у сфері телекомунікацій здійснюється за умови включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, а у визначених законом випадках також за наявності відповідних ліцензій та/або дозволів.

2. Суб'єкти господарювання, які бажають здійснювати діяльність у сфері телекомунікацій, зобов'язані не менш як за місяць до її початку подати до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, заяву про включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій за формою, що затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. До заяви заявник додає витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

У разі якщо вид діяльності, що має намір здійснювати суб'єкт господарювання, потребує отримання ліцензії та/або дозволів, то одночасно із заявою на реєстрацію подається заява та пакет документів на отримання ліцензії та/або дозволів.

3. Рішення про включення суб'єкта господарювання до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій приймається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом 10 робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви суб'єкта господарювання.

Повідомлення про включення суб'єкта господарювання до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, направляє заявнику протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення.

4. Заява суб'єкта господарювання залишається без розгляду у разі, якщо:

- 1) подана (підписана) особою, яка не має на це повноважень;
- 2) заповнена з порушенням встановленої національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, форми;
- 3) не наданий витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

Про залишення заяви про включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій без розгляду заявник інформується в письмовій формі із зазначенням відповідних підстав протягом 10 робочих днів з дня реєстрації заяви.

У разі усунення причин, що були підставою для залишення заяви без розгляду, суб'єкт господарювання може повторно подати заяву про включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, яка розглядається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у порядку, встановленому частиною третьою цієї статті.

5. У разі зміни даних, зазначених у заяві про включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, суб'єкт господарювання зобов'язаний повідомити про них національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом 30 робочих днів з дня виникнення змін. Рішення про внесення змін до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій приймається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом 10 робочих днів з дня реєстрації відповідного повідомлення суб'єкта господарювання.

6. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та

інформатизації, має право самостійно вносити відповідні зміни до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій у разі припинення діяльності суб'єкта господарювання у сфері телекомунікацій.

7. Ліцензуванню підлягають такі види діяльності у сфері телекомунікацій:

1) надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку:

місцевого;

міжміського;

міжнародного;

2) надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з використанням безпроводового доступу до телекомунікаційної мережі з правом технічного обслуговування і надання в користування каналів електрозв'язку:

місцевого;

міжміського;

міжнародного;

3) надання послуг рухомого (мобільного) телефонного зв'язку з правом технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж і надання в користування каналів електрозв'язку;

4) надання послуг з технічного обслуговування та експлуатації телекомунікаційних мереж, мереж ефірного теле- і радіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж.

(стаття 42 із змінами, внесеними згідно із
Законами України від 24.06.2004 р. N 1876-IV,
від 19.01.2006 р. N 3380-IV,
у редакції Закону України
від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

Стаття 43. Основні принципи ліцензування у сфері телекомунікацій

1. Основними принципами ліцензування у сфері телекомунікацій є:

1) створення відкритих, недискримінаційних і прозорих умов доступу до ринку телекомунікацій та діяльності на ньому;

2) сприяння ефективному функціонуванню ринку телекомунікацій на основі збалансування інтересів суспільства і операторів, провайдерів телекомунікацій;

3) забезпечення рівності прав, законних інтересів усіх суб'єктів господарювання;

4) раціональне використання обмежених ресурсів у сфері телекомунікацій;

5) сприяння впровадженню нових видів телекомунікаційних послуг і застосуванню новітніх технологій;

6) залучення інвестицій у розвиток телекомунікацій України.

2. Ліцензування не може використовуватися для обмеження конкуренції у здійсненні діяльності у сфері телекомунікацій.

Стаття 44. Правила здійснення діяльності у сфері телекомунікацій та ліцензійні умови

1. Правила здійснення діяльності у сфері телекомунікацій є нормативно-правовим актом, що містить перелік організаційних, кваліфікаційних, технологічних вимог, обов'язкових для виконання при здійсненні певного виду діяльності у сфері телекомунікацій, що не підлягає ліцензуванню.

2. Ліцензійні умови є нормативно-правовим актом, що містить вичерпний перелік організаційних, кваліфікаційних, технологічних та інших спеціальних вимог, обов'язкових для виконання при здійсненні виду діяльності у сфері телекомунікацій, що підлягає ліцензуванню.

3. Правила здійснення діяльності у сфері телекомунікацій та ліцензійні умови встановлює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, відповідно до цього Закону.

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, може включати до ліцензій на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій для окремих операторів особливі умови.

(стаття 44 у редакції Закону України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

Стаття 45. Документи, що подаються для одержання ліцензії

1. Суб'єкт господарювання, який має намір здійснювати діяльність у сфері телекомунікацій, що ліцензується, особисто, через уповноважений ним орган чи особу або рекомендованим листом з описом вкладення звертається до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із заявою про видачу ліцензії за встановленим нею зразком.

(частина перша статті 45 у редакції Закону України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

2. До заяви про видачу ліцензії заявник додає:

1) виписку або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

(пункт 1 частини другої статті 45 у редакції Закону України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

2) копії установчих документів (для юридичних осіб), засвідчені нотаріально або органом, який видав оригінал документа;

3) засвідчені в установленому порядку копії документів, що підтверджують право власності суб'єкта господарювання або користування ним виробничими приміщеннями;

4) плани утворення та використання телекомунікаційної мережі за підписом заявника - суб'єкта господарської діяльності;

5) документи, що підтверджують фінансові можливості та кадрове забезпечення здійснення заявленої діяльності.

3. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, забороняється вимагати від суб'єктів господарювання інші документи, не передбачені цим Законом.

4. У разі наявності в заявника філій, інших відокремлених підрозділів, які здійснюватимуть господарську діяльність на підставі отриманої ліцензії, у заяві зазначаються їх перелік та місцезнаходження.

5. Заява про видачу ліцензії та документи, що додаються до неї, приймаються за описом, копія якого видається або надсилається заявнику, з відміткою про дату прийняття документів та підписом відповідальної особи національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(частина п'ята статті 45 у редакції Закону України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

6. Усі подані заявником документи після реєстрації заяви формуються в окрему справу.

7. Заява про видачу ліцензії залишається без розгляду, якщо:

1) заява подана (підписана) особою, яка не має на це повноважень;

2) документи оформлені з порушенням вимог цієї статті.

8. У разі залишення заяви про видачу ліцензії без розгляду заявник інформується в письмовій формі із зазначенням відповідних підстав протягом тижня від дати реєстрації заяви.

9. У разі усунення причин, що були підставою для винесення рішення про залишення заяви без розгляду, заявник може повторно подати заяву про видачу ліцензії.

10. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, публікує інформацію щодо процедур видачі ліцензій у своєму офіційному бюлетені.

Стаття 46. Рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та

інформатизації, приймає рішення про видачу ліцензії або про відмову в її видачі у строк, що не перевищує 30 робочих днів від дати реєстрації заяви про видачу ліцензії.

2. Копія рішення про видачу ліцензії або про відмову у видачі ліцензії надсилається (видається) заявникові протягом трьох робочих днів від дати його прийняття.

3. У рішенні про відмову у видачі ліцензії зазначаються підстави відмови.

4. Одночасно з рішенням про видачу ліцензії заявникові надсилається повідомлення про розмір плати за видачу ліцензії, порядок її оплати та отримання.

5. Підставами для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії є:

1) недостовірність даних у документах, поданих заявником, для отримання ліцензії;

2) невідповідність заявника та поданих документів ліцензійним умовам, установленим для певного виду господарської діяльності у сфері телекомунікацій;

3) неможливість видачі ліцензії внаслідок раніше прийнятого рішення щодо обмеження їх чисельності та розподілу на конкурсних засадах.

6. У разі відмови у видачі ліцензії суб'єкт господарювання може подати до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, нову заяву про видачу ліцензії після усунення обставин, що стали підставою для відмови у її видачі.

7. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про відмову у видачі ліцензії може бути оскаржено у судовому порядку.

8. У разі якщо діяльність, що ліцензується, потребує використання обмеженого ресурсу (радіочастотного та/або номерного) термін прийняття рішення про видачу (або відмову у видачі ліцензії становить 60 робочих днів від дня реєстрації заяви. У разі необхідності міжнародної координації присвоєнь радіочастот термін надання ліцензії продовжується на термін, визначений Регламентом радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку або відповідними міжнародними договорами. Ліцензія на вид діяльності у сфері телекомунікацій, який передбачає користування радіочастотним ресурсом України, видається одночасно з відповідною ліцензією на користування радіочастотним ресурсом України.

(статтю 46 доповнено частиною восьмою згідно із
Законом України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

Стаття 47. Обмеження кількості ліцензій та проведення конкурсу на отримання ліцензії в таких випадках

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, може прийняти рішення про обмеження кількості ліцензій на види діяльності у сфері надання телекомунікаційних послуг у разі необхідності забезпечення ефективного використання телекомунікаційних мереж в інтересах споживачів та використання обмежених ресурсів. Це рішення повинно бути опубліковане із зазначенням підстав його прийняття.

2. У разі прийняття рішення про обмеження кількості ліцензій ліцензії видаються на конкурсних засадах. Конкурс на одержання ліцензій повинен проводитися на відкритих, недискримінаційних та прозорих засадах і передбачати однакові конкурсні умови та вимоги для всіх учасників конкурсу.

3. Видача ліцензій у разі проведення конкурсу здійснюється в термін, що не перевищує чотирьох місяців із дня його оголошення.

4. Порядок проведення конкурсів на отримання ліцензій встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, з дотриманням таких умов:

1) оголошення про проведення конкурсів на отримання ліцензій надається не пізніше ніж за 60 календарних днів до дня проведення конкурсу і підлягає обов'язковій публікації в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

2) для участі в конкурсі на отримання ліцензії суб'єкти господарювання не пізніше ніж за 30 календарних днів до дня його проведення подають до органу ліцензування повідомлення про намір взяти участь у конкурсі, а також документи, передбачені порядком проведення конкурсу;

3) рішення про результати конкурсу оформлюється протоколом національної комісії, що

здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, не пізніше ніж через п'ять робочих днів від дати проведення конкурсу;

4) рішення про результати конкурсу публікується в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

5. Повідомлення про прийняття рішення за результатами конкурсу про видачу ліцензії або про відмову у видачі ліцензії надсилається (видається) заявнику в письмовій формі протягом трьох робочих днів від дати його оформлення.

6. Рішення про результати конкурсу може бути оскаржено в судовому порядку.

7. У разі анулювання ліцензії, виданої за результатами конкурсу, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, не пізніше ніж через десять робочих днів від дати прийняття рішення про її анулювання зобов'язана оголосити конкурс на отримання ліцензії, яка була анульована.

Стаття 48. Видача ліцензії та її копій

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, повинна оформити ліцензію не пізніше ніж за три робочі дні від дня надходження документа, що підтверджує внесення плати за видачу ліцензії.

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, робить відмітку про дату прийняття документів, що підтверджують внесення заявником плати за видачу ліцензії, на копії опису, який було видано заявнику при прийомі заяви про видачу ліцензії.

3. Якщо заявник протягом 30 календарних днів від дня направлення йому повідомлення про прийняття рішення щодо видачі ліцензії не надав документа, що підтверджує внесення плати за її видачу, або не звернувся до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, для отримання оформленої ліцензії, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, скасовує рішення про видачу ліцензії або приймає рішення про визнання такої ліцензії недійсною.

4. Ліцензії видаються на бланках, зразки яких затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і є захищеними документами суворої звітності.

5. Строк дії ліцензії встановлює національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у ліцензії, але не може бути меншим ніж п'ять років.

6. У ліцензії зазначається територія, на якій здійснюється діяльність у сфері телекомунікацій на підставі цієї ліцензії.

7. Ліцензія підписується керівником національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, або його заступником та засвідчується печаткою цього органу.

8. Для кожної філії, іншого відокремленого підрозділу суб'єкта господарювання, що здійснюватимуть діяльність у сфері телекомунікацій на підставі отриманої цим суб'єктом ліцензії, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, видає йому засвідчені копії ліцензії, які реєструються в журналі обліку заяв та виданих ліцензій. Копія ліцензії видається також провайдеру телекомунікацій, який надає відповідні телекомунікаційні послуги на підставі договору з таким суб'єктом господарювання. Засвідчена національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, копія ліцензії є документом, що підтверджує право філії, іншого відокремленого підрозділу на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій на підставі даної ліцензії.

9. У разі створення суб'єктом господарювання нової філії, іншого відокремленого підрозділу, а також укладення договору з провайдером телекомунікацій, які здійснюватимуть діяльність у сфері телекомунікацій за отриманими суб'єктом господарювання ліцензіями, цей суб'єкт повинен подати до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, заяву встановленого зразка про видачу копій відповідних ліцензій, а також

документи, які підтверджують створення нової філії, іншого відокремленого підрозділу.

10. У разі ліквідації провайдера телекомунікацій, філії, іншого відокремленого підрозділу суб'єкта господарювання, що здійснювали господарську діяльність згідно з ліцензіями, отриманими суб'єктом господарювання, або в разі припинення ними діяльності у сфері телекомунікацій цей суб'єкт зобов'язаний протягом семи робочих днів з дати ліквідації або припинення провайдером телекомунікацій, філією, іншим відокремленим підрозділом діяльності у сфері телекомунікацій письмово повідомити національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та повернути відповідну копію ліцензії. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, повинна внести відповідні зміни до ліцензійного реєстру не пізніше наступного робочого дня від дати надходження такого повідомлення.

11. Інформація про видачу ліцензії та особливі умови, зазначені в ліцензії, публікуються в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

12. Суб'єкт господарювання не може передавати ліцензію або її копію іншій юридичній або фізичній особі для здійснення діяльності у сфері телекомунікацій.

Стаття 49. Продовження строку дії ліцензії

1. У разі якщо суб'єкт господарювання має намір здійснювати зазначений у ліцензії вид діяльності у сфері телекомунікацій після закінчення строку її дії, він повинен не пізніше ніж за чотири місяці до закінчення строку дії ліцензії звернутися до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із заявою про продовження строку її дії в порядку, визначеному частиною першою статті 45.

(частина перша статті 49 у редакції

Закону України від 19.01.2006 р. N 3380-IV)

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, не має права відмовити в продовженні строку дії ліцензії, якщо оператором, провайдером телекомунікацій виконуються всі ліцензійні умови та особливі умови, зазначені в ліцензії, або ці умови не виконані з поважних причин, які не залежали від оператора, провайдера телекомунікацій.

3. Рішення про продовження строку дії ліцензії або про відмову в продовженні строку її дії із зазначенням підстав відмови повинно бути направлено заявнику не пізніше ніж через 15 робочих днів від моменту реєстрації заяви.

4. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про продовження строку дії ліцензії оформляється на бланку ліцензії.

5. При продовженні строку дії ліцензії національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, може внести зміни до особливих умов зазначеної ліцензії.

6. Продовження строку дії ліцензії, яка була отримана за конкурсом, здійснюється без проведення конкурсу.

7. Якщо оператор, провайдер телекомунікацій оскаржує рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про відмову в продовженні строку дії ліцензії в судовому порядку до закінчення строку дії ліцензії, дія цього рішення призупиняється до завершення судового розгляду.

8. Процедура продовження терміну дії ліцензії застосовується тільки до тих видів діяльності, які ліцензуються відповідно до цього Закону.

(статтю 49 доповнено частиною восьмою згідно із

Законом України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

Стаття 50. Переоформлення ліцензії

1. Підставами для переоформлення ліцензії є:

1) зміна найменування юридичної особи або прізвища, імені, по батькові фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності;

2) зміна місцезнаходження юридичної особи або місця проживання фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності;

3) реорганізація юридичної особи - суб'єкта господарювання шляхом зміни організаційно-правової форми, перетворення, злиття, приєднання. У цьому випадку ліцензії, отримані оператором телекомунікацій, переоформляються на його правонаступника.

2. У разі виникнення підстав для переоформлення ліцензії суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом 30 робочих днів подати до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, заяву про переоформлення ліцензії разом з ліцензією, що підлягає переоформленню, та відповідними документами або їх нотаріально засвідченими копіями, які підтверджують зазначені зміни. Заява про переоформлення ліцензії подається в порядку, визначеному частиною першою статті 45.

(частина друга статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 19.01.2006 р. N 3380-IV)

3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом десяти робочих днів з дати реєстрації заяви про переоформлення ліцензії зобов'язана при наданні документів, що підтверджують оплату переоформлення, видати переоформлену на новому бланку ліцензію з урахуванням змін, зазначених у заяві про переоформлення ліцензії, або відмовити в переоформленні ліцензії у разі відсутності підстав для переоформлення чи недостовірних даних у поданих документах.

4. Одночасно з переоформленою на новому бланку ліцензією національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, видає суб'єкту господарювання засвідчені копії такої ліцензії для філій, інших відокремлених підрозділів, що здійснюють діяльність у сфері телекомунікацій.

5. У разі переоформлення ліцензії національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, приймає рішення про визнання недійсною ліцензії, що переоформлялася, з внесенням відповідних змін до ліцензійного реєстру не пізніше наступного робочого дня.

6. Строк дії переоформленої ліцензії не може перевищувати строку дії, зазначеного в ліцензії, що переоформлялася.

7. Суб'єкт господарювання, який подав до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, заяву про переоформлення ліцензії та відповідні документи, може здійснювати свою діяльність на підставі довідки національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про прийняття цієї заяви до моменту видачі переоформленої на новому бланку ліцензії або прийняття рішення про відмову в переоформленні ліцензії.

8. Непереоформлена в установленний строк ліцензія є недійсною.

Стаття 51. Зміна даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу ліцензії

1. Суб'єкт господарювання зобов'язаний письмово повідомляти національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про всі зміни даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу ліцензії, протягом 30 робочих днів після виникнення таких змін разом з документами або їх засвідченими копіями, які підтверджують зазначені зміни.

Стаття 52. Видача дублікату ліцензії

1. Підставами для видачі дублікату ліцензії є:

1) втрата ліцензії;

2) пошкодження бланка ліцензії.

2. У разі втрати ліцензії суб'єкт господарювання зобов'язаний звернутися до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із заявою про видачу її дублікату. Якщо бланк ліцензії не придатний для користування внаслідок його пошкодження, разом із заявою до національної комісії, що здійснює державне регулювання у

сфері зв'язку та інформатизації, подається пошкоджений бланк ліцензії. Заява про видачу дублікату ліцензії подається в порядку, визначеному частиною першою статті 45.

(частина друга статті 52 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 19.01.2006 р. N 3380-IV)

3. Строк дії дублікату ліцензії не може перевищувати строку дії, який зазначався у втраченій або пошкодженій ліцензії.

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, зобов'язана протягом п'яти робочих днів з дати одержання заяви при наданні документів, що підтверджують оплату видачі дублікату, видати заявникові дублікат втраченої або пошкодженої ліцензії.

5. У разі видачі дублікату ліцензії національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, приймає рішення про визнання недійсною ліцензії, що була втрачена або пошкоджена, з внесенням відповідних змін до ліцензійного реєстру не пізніше наступного робочого дня.

6. Суб'єкт господарювання, який подав заяву та відповідні документи для видачі дублікату ліцензії, може здійснювати свою діяльність до отримання дублікату ліцензії на підставі відповідної довідки національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Стаття 53. Плата за видачу, переоформлення, видачу дублікату, копії ліцензії, продовження терміну її дії

1. За видачу ліцензій, їх переоформлення, видачу дублікатів, копій і продовження терміну їх дії справляється плата, розмір та порядок зарахування якої до Державного бюджету України встановлює Кабінет Міністрів України.

2. Плата за продовження терміну дії ліцензій, їх переоформлення, видачу дублікатів і копій не повинна перевищувати витрати, пов'язані із здійсненням зазначених процедур.

(частина друга статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

Частина третю статті 53 виключено

(дію частини третьої статті 53 зупинено на 2005 рік згідно із Законом України від 23.12.2004 р. N 2285-IV)

(частину третю статті 53 виключено згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

Стаття 54. Виключена.

(згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Стаття 55. Анулювання ліцензії

1. Підставами для анулювання ліцензії є:

1) заява суб'єкта господарювання про анулювання ліцензії;

2) акт про виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих суб'єктом господарювання для одержання ліцензії;

3) акт про встановлення факту передачі ліцензії або її копії іншій юридичній або фізичній особі для здійснення господарської діяльності;

4) акт про невиконання оператором, провайдером телекомунікацій розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов;

5) акт про повторну відмову оператора, провайдера телекомунікацій у допуску уповноважених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадових осіб для проведення перевірки, а також про чинення інших перешкод, які не дають здійснювати перевірку в повному обсязі;

(пункт 5 частини першої статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 01.06.2010 р. N 2299-VI,

від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

6) акт про повторне порушення ліцензіатом ліцензійних умов;

- 7) рішення про скасування державної реєстрації оператора, провайдера телекомунікацій;
- 8) нотаріально засвідчена копія свідоцтва про смерть фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності.

2. Розгляд питань про анулювання ліцензії на підставі акта про виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих суб'єктом господарювання для одержання ліцензії, акта про встановлення факту передачі ліцензії іншій юридичній або фізичній особі для здійснення господарської діяльності, акта про невиконання розпорядження про усунення порушень ліцензійних умов, акта про повторну відмову оператора, провайдера телекомунікацій у допуску уповноважених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадових осіб для проведення перевірки, а також про вчинення інших перешкод, які не дають здійснювати перевірку в повному обсязі, здійснюється з обов'язковим попереднім запрошенням оператора, провайдера телекомунікацій або його представників.

(частина друга статті 55 із змінами, внесеними
згідно із Законами України від 01.06.2010 р. N 2299-VI,
від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, має прийняти рішення про анулювання ліцензії протягом 20 робочих днів з дати встановлення підстав для анулювання ліцензії. Дане рішення вручається або надсилається рекомендованим листом оператору телекомунікацій із зазначенням підстав анулювання не пізніше трьох робочих днів з дати його прийняття. Рішення про анулювання ліцензії може бути оскаржено в судовому порядку.

4. У разі прийняття рішення про анулювання ліцензії, крім випадків, передбачених пунктами 7 і 8 частини першої цієї статті, рішення про анулювання ліцензії підлягає виконанню через три місяці після набрання ним чинності.

5. Рішення про анулювання ліцензії набирає чинності через десять днів із дня його прийняття. Якщо оператор, провайдер телекомунікацій протягом цього часу оскаржує дане рішення в судовому порядку, дія цього рішення призупиняється до завершення судового розгляду.

6. Запис про дату та номер рішення про анулювання ліцензії вноситься до ліцензійного реєстру не пізніше наступного робочого дня після набрання ним чинності.

7. Рішення про анулювання чи визнання недійсною ліцензії публікується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у десятиденний термін після набрання ним чинності.

Стаття 56. Адміністрування адресного простору українського сегмента мережі Інтернет

1. Адміністрування адресного простору українського сегмента мережі Інтернет включає комплекс організаційно-технічних заходів, необхідних для забезпечення функціонування технічних засобів підтримки адресування, у тому числі серверів доменних назв українського сегмента мережі Інтернет, реєстру домену.UA в координації з міжнародною системою адміністрування мережі Інтернет, спрямованих на систематизацію та оптимізацію використання, обліку та адміністрування доменів другого рівня, а також створення умов для використання простору доменних імен на принципах рівного доступу, захисту прав споживачів послуг Інтернет та вільної конкуренції.

2. Адміністрування адресного простору українського сегмента мережі Інтернет здійснюється уповноваженою організацією для:

- 1) створення реєстру доменних назв і адрес мережі українського сегмента мережі Інтернет;
- 2) створення реєстру доменних назв у домені.UA;
- 3) створення та підтримки автоматизованої системи реєстрації та обліку доменних назв і адрес українського сегмента мережі Інтернет;
- 4) забезпечення унікальності, формування та підтримки простору доменних назв другого рівня в домені.UA;
- 5) створення умов для використання адресного простору українського сегмента мережі Інтернет на принципах рівного доступу, оптимального використання, захисту прав споживачів послуг Інтернет та вільної конкуренції;

б) представництва та захисту у відповідних міжнародних організаціях інтересів споживачів українського сегмента мережі Інтернет.

3. Адміністрування адресного простору мережі Інтернет у домені.UA здійснюється недержавною організацією, яка утворюється самоврядними організаціями операторів/провайдерів Інтернет та зареєстрована відповідно до міжнародних вимог.

4. Утворення адресного простору, розподіл і надання адрес, маршрутизація інформації між адресами здійснюються відповідно до міжнародних вимог.

Глава IX

ВЗАЄМОЗ'ЄДНАННЯ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ МЕРЕЖ

Стаття 57. Принципи взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж

1. При здійсненні взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж повинні бути дотримані такі принципи:

1) технічні, організаційні та економічні умови взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, у тому числі розрахункові такси за послуги пропуску трафіка, повинні бути предметом договору між операторами телекомунікацій;

2) економічні умови взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій та розрахункові такси за доступ до телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій, а також розрахункові такси за послуги пропуску трафіка визначаються на основі собівартості та з урахуванням прибутковості відповідних послуг у порядку, затвердженому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, згідно із цим Законом;

3) технічні, організаційні та економічні умови взаємоз'єднання з телекомунікаційними мережами операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках певних телекомунікаційних послуг регулюються в порядку, встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

(пункт 3 частини першої статті 57 у редакції
Закону України від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

4) розміри розрахункових такс за послуги пропуску трафіка, плати за доступ до телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку телекомунікацій, та/або операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою устанавлюються в порядку, затвердженому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Розрахункові такси за послуги пропуску трафіка до телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій, що не займають монопольне (домінуюче) становище та не мають істотної ринкової переваги, не можуть бути нижчими за відповідні розрахункові такси за послуги пропуску трафіка від їхніх мереж до мереж операторів телекомунікацій, що займають монопольне (домінуюче) становище та/або мають істотну ринкову перевагу.

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, за зверненням будь-якої із сторін повинна здійснювати врегулювання відносин операторів телекомунікацій щодо взаємоз'єднання, у тому числі щодо послуг пропуску трафіка, при укладанні, виконанні та розірванні відповідних договорів.

3. Метою забезпечення ефективної конкуренції та умов, що є недискримінаційними, рівноправними та прийнятними для обох сторін і корисними для споживачів, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом місяця з дня звернення приймає відповідне рішення по суті спору.

3. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, щодо спору з питань взаємоз'єднання, у тому числі щодо послуг пропуску трафіка, є обов'язковим для виконання операторами телекомунікацій і може бути скасовано лише за рішенням суду.

(стаття 57 у редакції Закону
України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

Стаття 58. Обов'язки операторів при взаємоз'єднанні телекомунікаційних мереж

1. Оператори телекомунікацій зобов'язані:

- 1) дотримуватися технічних вимог, установлених для телекомунікаційних мереж;
- 2) надавати іншим операторам телекомунікацій, які бажають укласти договори про взаємоз'єднання, інформацію, необхідну для підготовки таких договорів, а також запропонувати умови взаємоз'єднання, не гірші тих, що запропоновані іншим операторам телекомунікацій;
- 3) забезпечувати взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж у всіх технічно можливих місцях із пропускнуою спроможністю, необхідною для якісного надання телекомунікаційних послуг. При цьому операторам забороняється при проведенні взаємоз'єднання вимагати один від одного виконання будь-яких робіт, послуг, зазнання витрат, спрямованих на дообладнання своїх телекомунікаційних мереж;
- 4) надавати на вимогу національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, інформацію про умови взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж;
- 4¹) дотримуватися розмірів розрахункових такс за послуги пропуску трафіка, встановлених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у випадках, передбачених цим Законом;

(частину першу статті 58 доповнено пунктом 4¹
згідно із Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI)

- 5) своєчасно та в повному обсязі проводити розрахунки відповідно до умов договору між операторами, провайдерами телекомунікацій;
- 6) не створювати перешкоди для взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж;
- 7) вживати заходів для забезпечення сталої та якісної роботи взаємоз'єднаних телекомунікаційних мереж протягом доби, повідомляти один одного про пошкодження мережі телекомунікацій або виникнення інших обставин, що призвели або можуть призвести до зниження до неприпустимих значень показників якості телекомунікаційних послуг;
- 8) обмінюватися даними обліку телекомунікаційних послуг, які були надані через точки взаємоз'єднання їх мереж;
- 9) додержуватися встановленого нормативно-правовими актами порядку маршрутизації трафіка.

Стаття 59. Каталог пропозицій щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затверджує і не менше одного разу на рік публікує в офіційному бюлетені каталог пропозицій операторів телекомунікацій щодо взаємоз'єднання з їхніми телекомунікаційними мережами. Пропозиції, що публікуються, повинні включати перелік існуючих точок взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, організаційні, економічні та технічні умови взаємоз'єднання.

2. Подання пропозицій для операторів телекомунікацій, крім операторів з істотною ринковою перевагою на ринках певних телекомунікаційних послуг, не є обов'язковим.

(частина друга статті 59 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

3. Порядок подання, розгляду і затвердження пропозицій операторів телекомунікацій щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж встановлює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Стаття 60. Особливості укладення, зміни та розірвання договору про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж

1. Укладення договору про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж здійснюється операторами, провайдерами телекомунікацій відповідно до обов'язкових вимог до договору про взаємоз'єднання, які встановлює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

2. Оператор телекомунікацій, який має намір щодо укладення договору про взаємоз'єднання або щодо зміни чи розірвання такого договору, зобов'язаний письмово подати свої пропозиції відповідному оператору.
3. Оператор телекомунікацій, який отримав письмову пропозицію від іншого оператора, повинен відповісти на неї протягом 20 календарних днів із дня її одержання.
4. Оператор телекомунікацій, який отримав письмову пропозицію щодо підключення, має право обґрунтовано відмовити у взаємоз'єднанні з телекомунікаційною мережею іншого оператора.
5. Оператор телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринку певних телекомунікаційних послуг не має права відмовити у взаємоз'єднанні з телекомунікаційною мережею іншого оператора в точках, зазначених у каталозі пропозицій операторів телекомунікацій щодо взаємоз'єднання з їхніми телекомунікаційними мережами, крім випадків, якщо телекомунікаційна мережа, яку пропонується приєднати, не відповідає вимогам цього Закону.

(частина п'ята статті 60 у редакції
Закону України від 02.12.2010 р. N 2751-VI,
із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

6. Сторони договору про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, які укладають договори, змінюють їх умови або припиняють дію, повинні повідомити про це національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом 30 календарних днів від дня підписання відповідних документів.
7. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, щоквартально публікує у своєму офіційному бюлетені перелік договорів, укладених між операторами телекомунікацій щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж.

Стаття 61. Досудове врегулювання спорів про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж

1. Якщо оператори телекомунікацій не досягли згоди щодо укладення, зміни чи розірвання договору, що регулює взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, а також у разі неодержання відповіді в установлений строк, зацікавлена сторона має право передати спір на вирішення до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
2. Для вирішення спору оператор, який вважає свої права порушеними, надсилає до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, звернення, до якого додається проект договору про взаємоз'єднання мереж телекомунікацій, пропозиції стосовно умов взаємоз'єднання, з яких сторони не досягли домовленості, а також завірені копії всіх документів та матеріалів, необхідних для розгляду спору.
3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, за участю представників зацікавлених сторін, фахівців у сфері телекомунікацій та експертів розглядає надані матеріали, заслуховує сторони та приймає відповідне рішення. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, є обов'язковим для виконання учасниками взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж.
4. Порядок розгляду звернень, дослідження матеріалів, винесення рішення щодо спору між сторонами встановлює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
5. У разі прийняття національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, рішення, яке не задовольняє одну із сторін, зацікавлена сторона має право звернутися до суду.

Глава X ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ ПОСЛУГИ

Стаття 62. Загальнодоступні телекомунікаційні послуги

1. До загальнодоступних телекомунікаційних послуг належать: підключення кінцевого обладнання споживача до телекомунікаційних мереж фіксованого зв'язку загального користування (універсальний доступ), послуги фіксованого телефонного зв'язку в межах зони нумерації (місцевий телефонний зв'язок), а також виклик служб екстреної допомоги, послуги довідкових служб і зв'язку за допомогою таксофонів.

(частина перша статті 62 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

Загальнодоступні телекомунікаційні послуги можуть надаватися з використанням технологій проводового та/або безпроводового доступу.

(частину першу статті 62 доповнено абзацом другим
згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

2. Дзвінки з телекомунікаційних мереж фіксованого телефонного на телекомунікаційні мережі рухомого (мобільного) зв'язку не належать до загальнодоступних телекомунікаційних послуг.

(стаття 62 у редакції Закону України
від 28.11.2006 р. N 378-V)

Стаття 63. Порядок надання та отримання телекомунікаційних послуг

1. Телекомунікаційні послуги надаються відповідно до законодавства.

2. Умови надання телекомунікаційних послуг:

1) укладення договору між оператором, провайдером телекомунікацій і споживачем телекомунікаційних послуг відповідно до основних вимог до договору про надання телекомунікаційних послуг, установлених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

2) оплата замовленої споживачем телекомунікаційної послуги.

3. Телекомунікаційні послуги споживачам, які мають установлені законодавством України пільги з їх оплати, надаються операторами, провайдерами телекомунікацій відповідно до законодавства України.

4. Держава гарантує універсальне обслуговування, тобто забезпечення універсального доступу споживачів до телекомунікаційних мереж загального користування та надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг нормованої якості за регульованими державою тарифами.

(статтю 63 доповнено частиною четвертою згідно із
Законом України від 28.11.2006 р. N 378-V)

5. Універсальний доступ повинен відповідати таким вимогам:

1) забезпечення за вимогою споживача з'єднання його кінцевого обладнання з телекомунікаційними мережами загального користування за регульованими державою тарифами;

2) телекомунікаційні мережі загального користування, до яких підключається кінцеве обладнання споживачів, повинні забезпечувати підтримання голосової телефонії (здійснення й одержання зонових, міжміських, міжнародних дзвінків), факсимільний зв'язок, передачу даних на рівні, достатньому для доступу споживачів до мережі Інтернет;

3) при забезпеченні універсального доступу вартість підключення до телекомунікаційної мережі загального користування не залежить від технології доступу або способу підключення.

(статтю 63 доповнено частиною п'ятою згідно із
Законом України від 28.11.2006 р. N 378-V)

Стаття 64. Особливості розвитку, надання та фінансування загальнодоступних телекомунікаційних послуг

1. Основною метою розвитку та надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг є надання громадянам України, за регульованими державою тарифами, можливості

задовольняти власні потреби в телекомунікаційних послугах, визначених цим Законом, повноцінно брати участь у політичному, економічному та громадському житті суспільства.

2. Розвиток загальнодоступних послуг здійснюється відповідно до Концепції розвитку телекомунікацій України. Концепція повинна передбачати передусім порядок та строки забезпечення доступу до загальнодоступних послуг для споживачів сільських, гірських районів, а також для таких вразливих груп споживачів, як малозабезпечені сім'ї, пенсіонери та інваліди, а також кінцеві терміни досягнення можливості загального доступу всього населення України до загальнодоступних послуг, обсяги будівництва телекомунікаційних мереж та необхідні капіталовкладення для досягнення даної цілі.

3. У місцях з недостатнім рівнем насиченості телекомунікаційних мереж загального користування технічними засобами заяви на надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг задовольняються в такій послідовності:

1) органи державної влади та органи місцевого самоврядування, Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України та військові установи України;

(пункт 1 частини третьої статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 15.12.2005 р. N 3200-IV)

2) медичні заклади, пожежні частини, організації, що надають інформацію про виникнення стихійних явищ (землетруси, повені, урагани тощо), державні дошкільні виховні та навчальні заклади, державні заклади науки і культури;

3) дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав;

4) громадяни, які відповідно до законодавства України мають право на отримання телекомунікаційних послуг на пільгових умовах;

5) підприємства, установи та організації, громадяни.

4. Фізичні та юридичні особи, що інвестують будівництво мережі телекомунікацій, до якої підключається кінцеве обладнання цих осіб, у розмірі не менше вартості відповідної кількості абонентських номерів, мають право на позачергове отримання послуг оператора цієї мережі без додержання зазначеного вище порядку.

5. У разі недостатнього задоволення попиту споживачів на загальнодоступні телекомунікаційні послуги в окремих регіонах України національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, має право прийняти рішення щодо покладання на операторів, провайдерів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках певних телекомунікаційних послуг, а також на операторів фіксованого проводового зв'язку, які здійснюють або мають намір здійснювати діяльність у цих регіонах, обов'язків щодо розвитку та надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг споживачам із застосуванням механізму компенсації збитків, установленого Кабінетом Міністрів України.

(частина п'ята статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 05.07.2011 р. N 3566-VI, від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

Стаття 65. Надання телекомунікаційних послуг в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану

1. Оператори, провайдери телекомунікацій в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану зобов'язані забезпечувати якісний зв'язок та оповіщення населення в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

2. Оператори, провайдери телекомунікацій повинні забезпечити готовність до виконання своїх функцій в умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного та воєнного стану. Під час надзвичайного стану всі засоби та телекомунікаційні мережі зв'язку, незалежно від форми власності, використовуються для забезпечення проведення мобілізації та задоволення потреб національної безпеки, оборони, охорони правопорядку. Оператори телекомунікацій взаємодіють при цьому з Національним центром оперативно-технічного управління мережами зв'язку в питаннях, віднесених до його компетенції.

3. В умовах надзвичайних ситуацій, надзвичайного стану оператори телекомунікацій з метою оповіщення та забезпечення телекомунікаційними послугами учасників ліквідації наслідків

надзвичайних ситуацій, відбудовних робіт та здійснення відповідних заходів Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування за погодженням із ЦОВЗ можуть установлювати тимчасові обмеження в наданні телекомунікаційних послуг споживачам до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та скасування режиму надзвичайного стану.

4. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень надають операторам, провайдерам телекомунікацій та їх місцевим підрозділам допомогу в ліквідації надзвичайних ситуацій, що виникли внаслідок стихійного лиха, і в усуненні їх наслідків, у придбанні необхідних матеріальних ресурсів, а також сприяють у наданні для цих цілей робочої сили, транспортних та інших технічних засобів.

Глава XI

РЕГУЛЮВАННЯ ТАРИФІВ І РОЗРАХУНКІВ

Стаття 66. Регулювання тарифів

1. Тарифи на телекомунікаційні послуги встановлюються операторами, провайдерами телекомунікацій самостійно, за винятком випадків, передбачених у частині другій цієї статті.

2. Державному регулюванню шляхом встановлення граничних або фіксованих тарифів підлягають:

1) тарифи на загальнодоступні послуги;

2) тарифи на надання в користування каналів електрозв'язку операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках певних телекомунікаційних послуг;

(пункт 2 частини другої статті 66 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

3) розрахункові такси за послуги пропуску трафіка до телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на ринках певних телекомунікаційних послуг;

(частину другу статті 66 доповнено пунктом 3 згідно із Законом України від 02.12.2010 р. N 2751-VI, пункт 3 частини другої статті 66 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.06.2012 р. N 4910-VI)

4) тарифи на надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку операторів телекомунікацій.

(частину другу статті 66 доповнено пунктом 4 згідно із Законом України від 02.12.2010 р. N 2752-VI)

Стаття 67. Принципи регулювання тарифів

1. Тарифне регулювання на ринку телекомунікацій України базується на таких принципах:

1) базування розрахунків тарифів на собівартості цих послуг з урахуванням отримання прибутку;

2) залежність рівня тарифів від рівня якості телекомунікаційних послуг;

3) недопущення встановлення демпінгових або дискримінаційних цін з боку окремих операторів, провайдерів телекомунікацій;

4) необхідність уникнення перехресного субсидування одних телекомунікаційних послуг за рахунок інших;

5) стягнення почасової плати за фактичний час отримання споживачем телекомунікаційних послуг.

Стаття 68. Порядок розрахунків за телекомунікаційні послуги

1. Розрахунки за телекомунікаційні послуги здійснюються на умовах договору про надання телекомунікаційних послуг між оператором, провайдером телекомунікацій та споживачем або без договору за готівкову оплату чи за допомогою карток тощо в разі одержання споживачем замовленої за передоплатою (авансованої) послуги за тарифами, затвердженими згідно із законодавством.

2. У разі невикористання авансу протягом розрахункового періоду залишок суми коштів переноситься на наступний розрахунковий період, якщо інше не передбачено договором. Списання оператором або провайдером телекомунікацій залишку суми коштів абонента, в тому числі на свою користь, забороняється.

(стаття 68 у редакції Закону України від 19.01.2006 р. N 3375-IV)

Глава XII НОМЕРНИЙ РЕСУРС

Стаття 69. Засади формування та розподілу номерного ресурсу України

1. Номерний ресурс є технічно обмеженим ресурсом.
2. Розробку та реалізацію технічної політики у формуванні номерного ресурсу здійснює ЦОВЗ.
3. Розподіл, присвоєння та облік номерного ресурсу, видачу і скасування дозволів на його використання, державний нагляд за використанням номерного ресурсу здійснюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(частина третя статті 69 у редакції
Законів України від 01.06.2010 р. N 2299-VI,
від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

4. Основними засадами формування та розподілу номерного ресурсу є:
  - 1) відкритість, недискримінаційність та об'єктивність, рівність прав на доступ до номерного ресурсу для усіх операторів телекомунікацій;
  - 2) користування номерним ресурсом на дозвільній та платній основі;
  - 3) створення резервної ємності номерів;
  - 4) забезпечення раціонального використання номерного ресурсу;
  - 5) приведення Національного плану нумерації України у відповідність із міжнародними вимогами.
5. В інтересах розширення і забезпечення достатньої ємності номерного ресурсу та приведення його у відповідність із міжнародними вимогами ЦОВЗ приймає рішення про зміну структури номерного ресурсу та простору нумерації.
6. Рішення ЦОВЗ про зміну структури номерного ресурсу та простору нумерації доводиться до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та публікується в її офіційному бюлетені.
7. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, зобов'язана повідомити операторів, провайдерів телекомунікацій про зміни структури та простору нумерації присвоєного номерного ресурсу не менше ніж за шість місяців до введення в дію зазначених змін.

Стаття 70. Розподіл, використання номерного ресурсу

1. Номерний ресурс надається оператору телекомунікацій національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, на підставі дозволу на термін дії відповідної ліцензії, а якщо вид діяльності не ліцензується - на строк не менше п'яти років для використання без права передачі іншим особам, крім випадків, визначених цим Законом, та випадків вторинного розподілу, відповідно до законодавства.

(частина перша статті 70 у редакції
Закону України від 01.07.2010 р. N 2392-VI,
із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

2. Заява оператора телекомунікацій щодо виділення номерного ресурсу розглядається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом місяця з моменту її реєстрації. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, щодо виділення або відмови у виділенні номерного ресурсу приймається з урахуванням ефективності

використання раніше виділеного номерного ресурсу і протягом трьох робочих днів доводиться до операторів телекомунікацій. У рішенні про відмову зазначаються відповідні підстави.

3. Дозвіл на використання номерного ресурсу видається оператору телекомунікацій після надання документів, що підтверджують оплату, протягом трьох днів.

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, має право прийняти рішення щодо вилучення (повністю або частково) в оператора телекомунікацій номерного ресурсу у разі:

1) якщо номерний ресурс або його частина не задіяні в терміни, встановлені в дозволі;

2) якщо номерний ресурс використовується не за призначенням, у тому числі у разі незаконної передачі його іншим особам;

3) якщо відповідна ліцензія анульована, визнана недійсною або закінчився термін її дії, або за заявою оператора телекомунікацій.

5. Розгляд питань про вилучення номерного ресурсу здійснюється з обов'язковим попереднім запрошенням оператора телекомунікацій або його представників.

6. Рішення про вилучення номерного ресурсу публікується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у десятиденний термін від дня набрання ним чинності.

7. Дозвіл на використання номерного ресурсу підлягає скасуванню, а присвоєний номерний ресурс - поверненню за рішенням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, прийнятим відповідно до законодавства.

8. Оператори телекомунікацій зобов'язані надавати національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, інформацію про стан використання номерного ресурсу у визначеному законодавством порядку.

9. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, визначає порядок розподілу і використання номерного ресурсу та публікує його в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

10. З метою виконання міжнародних зобов'язань, а також забезпечення достатньої доступності номерного ресурсу ЦОВЗ може змінювати структуру, простір нумерації, а національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, - відповідно присвоєння номерів з попередженням про це операторів телекомунікації не менше ніж за півроку до внесення змін.

11. Дія частин першої - десятої цієї статті не поширюється на порядок відкриття номерного ресурсу, в якому утворюються персональні номери абонентів.

(статтю 70 доповнено новою частиною одинадцятю згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2392-VI, у зв'язку з цим частину одинадцятю вважати частиною дванадцятю)

12. За видачу номерного ресурсу стягується плата у розмірі і порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України, та зараховується до Державного бюджету України.

(дію частини дванадцяті статті 70 зупинено на 2005 рік (в частині зарахування плати за видачу номерного ресурсу до спеціального фонду Державного бюджету України) згідно із Законом України від 23.12.2004 р. N 2285-IV)

(частина дванадцята статті 70 у редакції Закону України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

Стаття 71. Розподіл і використання радіочастотного ресурсу

1. Розподіл і використання радіочастотного ресурсу України для здійснення діяльності у сфері телекомунікацій проводиться відповідно до Закону України "Про радіочастотний ресурс України".

Глава XIII МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 72. Мета і загальні принципи міжнародного співробітництва

1. Метою міжнародного співробітництва у сфері телекомунікацій є інтеграція телекомунікацій України у глобальні телекомунікації з урахуванням політичних та економічних інтересів України.
2. Міжнародне співробітництво у сфері телекомунікацій здійснюється шляхом:
  - 1) укладання міжнародних договорів;
  - 2) участі в роботі міжнародних організацій;
  - 3) участі в реалізації міжнародних проєктів, пов'язаних із створенням глобальної і регіональних телекомунікаційних мереж, з урахуванням інтересів національної безпеки України;
  - 4) гармонізації стандартів, норм і правил з міжнародними стандартами, рекомендаціями, нормами і правилами, які стосуються вимог до технічних засобів і телекомунікаційних мереж, взаємодії операторів телекомунікацій, використання обмежених ресурсів, якості і видів телекомунікаційних послуг;
  - 5) взаємодії операторів телекомунікацій України з операторами телекомунікацій інших держав.
3. Виконання функцій України як держави - члена Міжнародного союзу електрозв'язку, відповідальність за виконання зобов'язань України за Статутом Міжнародного союзу електрозв'язку та Конвенцією Міжнародного союзу електрозв'язку і зобов'язань за адміністративними регламентами, а також взаємодія і співробітництво з органами, які виконують функції адміністрацій зв'язку іноземних держав, покладаються на Адміністрацію зв'язку і радіочастот України, яка в установленому порядку також представляє інтереси України в інших всесвітніх, європейських та регіональних організаціях телекомунікацій та у Світовій організації торгівлі з питань, що стосуються телекомунікацій.

Стаття 73. Міжнародні договори

1. Якщо міжнародним договором України встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про телекомунікації, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 74. Взаємодія операторів телекомунікацій України з операторами телекомунікацій інших держав

Взаємодія операторів телекомунікацій України з операторами телекомунікацій інших держав, розподіл між ними доходів від надання послуг міжнародного зв'язку, взаємоз'єднання мереж телекомунікацій загального користування тощо здійснюються відповідно до рекомендацій Міжнародного союзу електрозв'язку на підставі міжнародних договорів України з відповідними державами та/або договорів операторів телекомунікацій України з операторами телекомунікацій інших країн.

(стаття 74 у редакції Закону
України від 24.06.2004 р. N 1876-IV)

Стаття 75. Відповідальність за порушення законодавства про телекомунікації

1. Особи, винні у порушенні законодавства про телекомунікації, притягуються до цивільної, адміністративної, кримінальної відповідальності відповідно до закону.
2. Прибуток, отриманий оператором, провайдером телекомунікацій внаслідок діяльності без повідомлення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та/або ліцензії, дозволу на використання номерного ресурсу, порушення встановлених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, тарифів, вилучається в судовому порядку і спрямовується до Державного бюджету України.

(частина друга статті 75 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Глава XIV ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Статті 17, 20 набирають чинності в 2004 році.

Частина третя статті 53, частина п'ята статті 64, частина восьма статті 70 набирають чинності з 1 січня 2005 року.

2. ЦОВЗ здійснює повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у повному обсязі до 1 січня 2005 року.

(пункт 2 глави XIV у редакції Законів
України від 24.06.2004 р. N 1876-IV,
від 21.10.2004 р. N 2119-IV)

3. До приведення нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом чинні нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців від дня набрання чинності цим Законом:

1) підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законодавчих актів, що впливають із цього Закону;

2) розробити та затвердити нормативно-правові акти, передбачені цим Законом, та привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

3) забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

5. Суб'єкти господарювання у сфері телекомунікацій повинні в місячний термін від дня створення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, направити повідомлення згідно із статтею 42 цього Закону.

6. Ліцензії на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій та дозволи на використання номерного ресурсу, які були видані до набрання чинності цим Законом, зберігають чинність протягом визначеного в них терміну.

7. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до N 51, ст. 1122):

а) статті 148¹, 148², 148⁴, 243 викласти в такій редакції:

"Стаття 148¹. Порухення Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг

Здійснення дій, що призвели до зниження якості функціонування телекомунікаційних мереж, або самовільне (без відома оператора телекомунікацій) отримання телекомунікаційних послуг -

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від тридцяти до сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою відшкодування збитків, завданих оператору, та накладення штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 148². Порухення порядку та умов надання послуг зв'язку в мережах загального користування

Порухення порядку та умов надання послуг зв'язку в мережах загального користування - тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб у розмірі від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відмова оператора зв'язку надати споживачу вичерпну інформацію щодо змісту, якості та порядку надання телекомунікаційних послуг, що ним надаються та/або отримані споживачем протягом останніх шести місяців, а також порушення встановленого законом строку оприлюднення тарифів, які встановлюються операторами телекомунікацій самостійно, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових та фізичних осіб - суб'єктів господарської діяльності в розмірі від одного до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

"Стаття 148⁴. Використання технічних засобів та обладнання, що застосовуються в мережах зв'язку загального користування, без документа про підтвердження відповідності

Використання технічних засобів та обладнання, що застосовуються в мережах зв'язку загального користування операторами зв'язку без документа про підтвердження відповідності, -

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

"Стаття 243. Органи національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та Адміністрації зв'язку та радіочастот України

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про телекомунікації та поштовий зв'язок (стаття 148⁵).

Органи Державної інспекції зв'язку національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та Український державний центр радіочастот Адміністрації зв'язку та радіочастот України розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства про телекомунікації, про поштовий зв'язок та радіочастотний ресурс України (статті 144, 145, 147, 148¹ - 148⁴).

Від імені органів Державної інспекції зв'язку національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та Українського державного центру радіочастот Адміністрації зв'язку та радіочастот України розглядати справи про адміністративні правопорушення та накладати адміністративні стягнення мають право керівники Державної інспекції зв'язку і Українського державного центру радіочастот та уповноважені ними посадові особи";

б) доповнити статтею 148⁵ такого змісту:

"Стаття 148⁵. Порушення правил про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж загального користування

Відмова в наданні необхідної інформації для взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, доступу до цих мереж у всіх технічно можливих місцях, інформації щодо ідентифікації виклику і його тривалості між телекомунікаційними мережами, відмова оператора, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку телекомунікацій, подати на затвердження до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, пропозиції щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, відмова у виконанні рішення, яке прийняте національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і набрало чинності, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових та фізичних осіб - суб'єктів господарської діяльності в розмірі від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за порушення, передбачені частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових та фізичних осіб - суб'єктів господарської діяльності в розмірі від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

2) абзац третій статті 4 Закону України "Про ціни та ціноутворення" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1990 р., N 52, ст. 650) доповнити словами "крім сфери телекомунікацій";

3) частину третю статті 4 Закону України "Про підприємництво" (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., N 14, ст. 168; Відомості Верховної Ради України, 2000 р., N 36, ст. 299; 2003 р., N 39, ст. 333) виключити;

4) у Законі України "Про природні монополії" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., N 30, ст. 238):

а) частину першу статті 4 доповнити абзацом четвертим такого змісту:

"Органом регулювання у сфері зв'язку є національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, яка утворюється відповідно до Закону України "Про телекомунікації";

б) абзац восьмий частини першої статті 5 виключити;

в) абзац восьмий статті 6 виключити;

г) розділ V "Прикінцеві положення" доповнити пунктом 4 такого змісту:

"4. Регулювання у сфері зв'язку проводиться відповідно до Закону України "Про телекомунікації", Закону України "Про поштовий зв'язок";

5) у Законі України "Про радіочастотний ресурс України" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., N 36, ст. 298; 2003 р., N 30, ст. 247):

а) у статті 19:

пункт 8 викласти в новій редакції:

"8. У разі якщо користувач радіочастотного ресурсу має намір продовжувати використання радіочастотного ресурсу після закінчення терміну дії отриманих ним ліцензій, він зобов'язаний звернутися до АЗРЧ із заявою встановленого зразка. Зразок заяви встановлюється зазначеним органом.

Заява щодо продовження терміну дії ліцензій подається за чотири місяці до закінчення терміну дії відповідних ліцензій. АЗРЧ не має права відмовити в задоволенні заяви щодо продовження терміну дії ліцензій у разі, якщо власником ліцензії виконані всі умови даних ліцензій або умови не виконані з поважних причин, які не залежали від ліцензіата.

Рішення про продовження терміну дії ліцензії має бути прийнято не пізніше ніж за два місяці до останнього дня дії відповідної ліцензії і оформляється у вигляді додатка до відповідної ліцензії. Обґрунтоване рішення щодо відмови в задоволенні заяви щодо продовження терміну дії ліцензій повинно бути направлено заявнику не пізніше двох місяців до останнього дня дії відповідної ліцензії.

Рішення АЗРЧ щодо відмови в задоволенні заяви щодо продовження терміну дії ліцензій може бути оскаржене в суді. Якщо заявник подає скаргу до суду до закінчення терміну дії відповідної ліцензії, рішення АЗРЧ призупиняється до розгляду скарги судом";

після пункту 8 доповнити новим пунктом такого змісту:

"9. Підставами для переоформлення ліцензії на використання радіочастот є:

1) зміна найменування юридичної особи або прізвища, імені, по батькові фізичної особи - користувача радіочастотного ресурсу;

2) зміна місцезнаходження юридичної особи або місця проживання фізичної особи - користувача радіочастотного ресурсу;

3) реорганізація юридичної особи - суб'єкта господарювання, який є користувачем радіочастотного ресурсу, шляхом зміни організаційно-правової форми, перетворення, злиття, приєднання. У разі такої реорганізації ліцензії, які отримані користувачем радіочастотного ресурсу, переоформляються на його правонаступника.

У разі виникнення підстав для переоформлення ліцензії користувач радіочастотного ресурсу зобов'язаний протягом 30 робочих днів подати до АЗРЧ заяву про переоформлення ліцензії на використання радіочастот разом з ліцензією, що підлягає переоформленню, та відповідними документами або їх нотаріально засвідченими копіями, що підтверджують зазначені зміни.

АЗРЧ протягом десяти робочих днів від дати реєстрації заяви про переоформлення ліцензії на використання радіочастотного ресурсу зобов'язана при наданні документів, що підтверджують оплату переоформлення, видати переоформлену на новому бланку ліцензію з урахуванням змін, зазначених у заяві про переоформлення ліцензії, або відмовити у переоформленні ліцензії у разі відсутності підстав для переоформлення чи недостовірних даних у поданих документах. Одночасно з переоформленою на новому бланку ліцензією на використання радіочастотного ресурсу АЗРЧ видає суб'єкту господарювання засвідчені копії такої ліцензії для філій, інших відокремлених підрозділів, що здійснюють використання радіочастотного ресурсу.

У разі переоформлення ліцензії на використання радіочастотного ресурсу АЗРЧ приймає рішення про визнання недійсною ліцензії, що переоформлялася, з внесенням відповідних змін до ліцензійного реєстру не пізніше наступного робочого дня.

Строк дії переоформленої ліцензії на використання радіочастотного ресурсу не може перевищувати строку дії, зазначеного в ліцензії, що переоформлялася.

Розмір плати за переоформлення ліцензії на використання радіочастотного ресурсу встановлює Кабінет Міністрів України".

У зв'язку з цим пункти 9 - 11 вважати відповідно пунктами 10 - 12;

пункт 12 доповнити абзацом другим такого змісту:

"У разі прийняття рішення про анулювання ліцензії користувача радіочастотного ресурсу - оператора телекомунікацій АЗРЧ зобов'язана встановити кінцевий строк припинення дії ліцензії з урахуванням часу, достатнього для повідомлення абонентів про припинення його діяльності, але не менше ніж три місяці";

б) у тексті Закону слова "Український державний центр радіочастот та нагляду за зв'язком" у всіх відмінках замінити словами "Український державний центр радіочастот" у відповідному відмінку;

б) у Законі України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., N 36, ст. 299, N 45, ст. 377; 2001 р., N 11, ст. 45, N 16, ст. 76, N 22, ст. 105; 2002 р., N 1, ст. 1, N 6, ст. 39, N 7, ст. 50, N 17, ст. 121, N 20, ст. 134, N 30, ст. 207, N 31, ст. 214; 2003 р., N 23, ст. 145, N 36, ст. 276):

а) у частині другій статті 2 слова "тютюновими виробами" замінити словами "тютюновими виробами, у сфері телекомунікацій";

б) пункти 47, 48, 49 статті 9 виключити;

7) підпункт 7 пункту 7 глави XIV

втратив чинність

(у зв'язку з втратою чинності Законом України від 13.07.2000 р. N 1869-III згідно із Законом України від 11.01.2007 р. N 580-V)

8. Визнати такими, що втратили чинність:

а) Закон України "Про зв'язок" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., N 20, ст. 143; 1997 р., N 9, ст. 71; 2000 р., N 6 - 7, ст. 40, N 41, ст. 341; 2001 р., N 9, ст. 38; 2002 р., N 15, ст. 103, N 35, ст. 257; 2003 р., N 15, ст. 106, N 24, ст. 156, N 30, ст. 247, N 39, ст. 333);

б) Постанову Верховної Ради України від 16 травня 1995 року "Про порядок введення в дію Закону України "Про зв'язок" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., N 20, ст. 144).

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ

18 листопада 2003 року

N 1280-IV

УКАЗ

Президента України

Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

На виконання Закону України "Про телекомунікації" **постановляю**:

1. Утворити Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
2. Затвердити Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (додається).
3. Затвердити граничну чисельність працівників Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у кількості 375 штатних одиниць.
4. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ

23 листопада 2011 року

№ 1067/2011

ЗАТВЕРДЖЕНО

Указом Президента України

від 23 листопада 2011 року 1067/2011

ПОЛОЖЕННЯ

про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації (НКРЗІ), є державним колегіальним органом, підпорядкованим Президенту України, підзвітним Верховній Раді України.
НКРЗІ є органом державного регулювання у сфері телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку. У визначеній сфері НКРЗІ здійснює повноваження органу ліцензування, дозвільного органу, регуляторного органу та органу державного нагляду (контролю).
2. НКРЗІ у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами та дорученнями Президента України, актами Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами.
3. Основними завданнями НКРЗІ є:
  - 1) забезпечення проведення єдиної державної політики з питань державного регулювання у сфері телекомунікацій, інформатизації та розвитку інформаційного суспільства, користування радіочастотним ресурсом, надання послуг поштового зв'язку;
  - 2) здійснення державного регулювання та нагляду у сфері телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом, надання послуг поштового зв'язку, використання інфраструктури з метою максимального задоволення попиту споживачів на послуги зв'язку та інформаційні послуги, створення сприятливих умов для залучення інвестицій, збільшення обсягів послуг та підвищення їх якості, розвитку та модернізації телекомунікаційних та

інформаційно-телекомунікаційних мереж з урахуванням інтересів національної безпеки;

3) забезпечення ефективного користування радіочастотним ресурсом і функціонування ринку телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних, інформаційних послуг та послуг поштового зв'язку на основі збалансування інтересів суспільства, суб'єктів господарювання та споживачів цих послуг;

4) сприяння розвитку конкуренції та підприємництва, забезпечення рівних умов діяльності суб'єктів господарювання всіх форм власності, вдосконалення механізму регулювання ринкових відносин у сфері телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку;

5) забезпечення системності, комплексності і узгодженості розвитку інформатизації та інформаційного суспільства в державі.

4. НКРЗІ відповідно до покладених на неї завдань:

1) бере участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері телекомунікацій, інформатизації та розвитку інформаційного суспільства, користування радіочастотним ресурсом, надання послуг поштового зв'язку;

2) проводить аналіз стану ринку телекомунікаційних послуг та послуг поштового зв'язку, готує пропозиції щодо забезпечення ринкової збалансованості та вдосконалення механізму державного регулювання у сфері телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку;

3) реалізовує державну стратегію розвитку у сфері телекомунікацій, інформатизації та розвитку інформаційного суспільства, користування радіочастотним ресурсом, надання послуг поштового зв'язку;

4) бере в установленому порядку участь у підготовці проектів законів, інших нормативно-правових актів у сфері телекомунікацій, інформатизації та розвитку інформаційного суспільства, користування радіочастотним ресурсом, надання послуг поштового зв'язку, вносить на розгляд Президентові України та Кабінету Міністрів України пропозиції щодо проектів законів та інших нормативно-правових актів з цих питань;

5) подає в установленому порядку пропозиції щодо розвитку інформаційного суспільства, сфери телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом, надання послуг поштового зв'язку, проекту Державного бюджету України на відповідний рік, Програми діяльності Кабінету Міністрів України, у межах своїх повноважень здійснює контроль за їх виконанням;

6) забезпечує у межах своїх повноважень формування та реалізацію державної тарифної політики у сфері телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом, надання послуг поштового зв'язку, вдосконалення нормативної та методологічної бази формування тарифів, які підлягають державному регулюванню, а також проведення моніторингу цін у зазначених сферах;

7) встановлює відповідно до закону граничні або фіксовані тарифи на загальнодоступні телекомунікаційні послуги, тарифи на надання в користування каналів електрозв'язку операторів телекомунікацій, які займають монопольне (домінуюче) становище на ринку цих послуг, розрахункові такси за послуги пропуску трафіка до телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою на певному ринку пропуску трафіка або операторів телекомунікацій, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку телекомунікацій, тарифи на надання в користування кабельної каналізації електрозв'язку операторів телекомунікацій, порядок взаєморозрахунків між операторами телекомунікацій, граничні тарифи на універсальні послуги поштового зв'язку, а також тарифи на роботи (послуги) Українського державного центру радіочастот (УДЦР) та розміри плати за видачу документів дозвільного характеру - висновків щодо електромагнітної сумісності, дозволів на експлуатацію, на ввезення з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, здійснює відповідно до законодавства інші заходи щодо тарифного регулювання у зазначеній сфері;

8) видає операторам та провайдерам телекомунікацій дозвіл на встановлення спеціальних

тарифів для інвалідів та соціально незахищених осіб на загальнодоступні телекомунікаційні послуги;

9) здійснює організаційно-правове забезпечення загальнодоступних телекомунікаційних послуг, послуг пропуску трафіка та послуг поштового зв'язку;

10) забезпечує державний нагляд (контроль) за:

а) додержанням суб'єктами ринку законодавства про телекомунікації, інформатизацію та поштовий зв'язок;

б) додержанням законодавства про радіочастотний ресурс України та запобігання правопорушенням при користуванні радіочастотним ресурсом України у смугах радіочастот загального користування;

в) додержанням операторами, провайдерами телекомунікацій, користувачами радіочастотного ресурсу ліцензійних умов, особливих умов, визначених у відповідних ліцензіях, та Правил здійснення діяльності у сфері телекомунікацій;

г) додержанням операторами, провайдерами телекомунікацій умов експлуатації технічних засобів телекомунікацій в телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних мережах загального користування;

д) додержанням операторами, провайдерами телекомунікацій установлених показників якості надання телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних послуг, а операторами поштового зв'язку - установлених показників якості послуг поштового зв'язку;

е) додержанням операторами, провайдерами телекомунікацій законодавства про телекомунікації в частині взаємоз'єднання телекомунікаційних, інформаційно-телекомунікаційних мереж та використання номерного ресурсу;

є) додержанням операторами, провайдерами телекомунікацій установленого нормативно-правовими актами порядку маршрутизації трафіка на телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних мережах;

ж) додержанням виробниками, постачальниками технічних засобів телекомунікацій, а також операторами, провайдерами телекомунікацій вимог нормативно-правових актів та нормативних документів у сфері телекомунікацій, інформатизації та користування радіочастотним ресурсом;

з) додержанням користувачами радіочастотного ресурсу, в тому числі дипломатичними представництвами, консульськими установами іноземних держав, представництвами іноземних організацій в Україні, умов, визначених у дозволах, зокрема спеціальних (тимчасових спеціальних) дозволах на експлуатацію радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв у смугах загального користування;

и) додержанням користувачами радіочастотного ресурсу умов експлуатації радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв;

і) додержанням операторами, провайдерами телекомунікацій умов використання номерного ресурсу;

ї) додержанням операторами поштового зв'язку вимог нормативно-правових актів та нормативних документів щодо застосування засобів поштового зв'язку;

й) додержанням суб'єктами господарювання, які здійснюють ввезення, отримання в поштових відправленнях з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що призначені для використання на території України в смугах загального користування, вимог законодавства щодо ввезення, отримання з-за кордону відповідних радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв;

к) додержанням суб'єктами господарювання, які здійснюють реалізацію радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, вимог законодавства України щодо реалізації радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, у тому числі порядку їх маркування;

л) наявністю ліцензій та інших дозвільних документів, передбачених законами у сфері телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом та поштового зв'язку;

- 11) забезпечує проведення перевірок дотримання законодавства у сфері телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом України, а також поштового зв'язку, в тому числі наявності в операторів телекомунікацій проектів будівництва, реконструкції та модернізації телекомунікаційних мереж, забезпечення операторами телекомунікацій сталості телекомунікаційних мереж, відповідності договорів про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж обов'язковим вимогам до таких договорів, здійснення вимірювання параметрів телекомунікаційних мереж;
- 12) забезпечує проведення перевірок достовірності відомостей у документах, поданих заявником для отримання ліцензій, інших дозвільних документів на здійснення діяльності у сфері телекомунікацій та користування радіочастотним ресурсом України, відповідності заявника і поданих документів ліцензійним умовам;
- 13) здійснює відповідно до законодавства ліцензування та реєстрацію у сфері надання телекомунікаційних послуг та користування радіочастотним ресурсом, встановлює ліцензійні умови та порядок контролю за їх дотриманням;
- 14) встановлює:
Правила здійснення діяльності у сфері телекомунікацій;
порядок надання послуг із перенесення абонентських номерів та порядок надання послуг національного роумінгу;
основні вимоги до договору про надання телекомунікаційних послуг;
порядок виконання робіт з виявлення та усунення дії джерел радіозавад у смугах загального користування;
- 15) забезпечує досудове врегулювання спорів між суб'єктами ринку телекомунікацій щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, у тому числі щодо послуг пропуску трафіка, надання послуг національного роумінгу, перенесення абонентських номерів та використання персональних номерів;
- 16) встановлює відповідно до закону порядок відкриття номерного ресурсу, в якому забезпечує утворення персональних номерів абонентів, та порядок адміністрування, присвоєння абонентам і обслуговування персональних номерів;
- 17) визначає організацію, яка здійснює централізоване технічне адміністрування персональних номерів та перенесення абонентських номерів;
- 18) визначає ринки телекомунікаційних послуг, здійснює їх аналіз та визначає операторів з істотною ринковою перевагою у затвердженому НКРЗІ порядку;
- 19) встановлює порядок маршрутизації трафіка;
- 20) бере участь у розробленні та погоджує проекти змін до Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України та Плану використання радіочастотного ресурсу України відповідно до законодавства;
- 21) здійснює відповідно до законодавства заходи з формування простору нумерації, кодів географічних зон, ідентифікаційних кодів мереж, об'єктів та послуг у телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних мережах загального користування, присвоює, обліковує та вилучає номерний ресурс, видає та скасовує дозволи на його використання;
- 22) забезпечує контроль за якістю телекомунікаційних послуг, задоволенням попиту споживачів, а також за дотриманням умов застосування технічних засобів у телекомунікаційних та інформаційно-телекомунікаційних мережах загального користування;
- 23) приймає відповідно до закону рішення про покладання на операторів телекомунікацій, які займають монополіне (домінуюче) становище або мають істотну ринкову перевагу на ринках відповідних телекомунікаційних послуг, а також на операторів фіксованого проводового зв'язку, які здійснюють або мають намір здійснювати діяльність у цих регіонах, обов'язків щодо розвитку та надання загальнодоступних телекомунікаційних послуг споживачам із застосуванням механізму компенсації збитків, установленого Кабінетом Міністрів України;
- 24) застосовує в установленому законодавством порядку адміністративні стягнення до суб'єктів ринку телекомунікацій та послуг поштового зв'язку, а також до осіб, винних у порушенні законодавства про радіочастотний ресурс України;

- 25) бере в межах своїх повноважень участь у формуванні та реалізації антимонопольної політики у галузі зв'язку (демонополізація економіки, розвиток конкуренції, антимонопольне регулювання, застосування антимонопольного законодавства), передає до Антимонопольного комітету України матеріали в разі виявлення фактів порушення законодавства про захист економічної конкуренції;
- 26) регулює взаємодію операторів телекомунікацій при взаємоз'єднанні телекомунікаційних мереж, у тому числі щодо послуг пропуску трафіка:
- а) затверджує порядок регулювання технічних, організаційних та економічних умов взаємоз'єднання мереж операторів телекомунікацій, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку телекомунікацій, а також мереж операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою;
  - б) встановлює:
    - обов'язкові вимоги до договорів про взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж, що укладаються операторами телекомунікацій;
    - порядок подання, розгляду і затвердження пропозицій операторів телекомунікацій щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж;
  - в) затверджує порядок встановлення розмірів розрахункових такс за послуги пропуску трафіка, плати за доступ до телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій, що займають монопольне (домінуюче) становище на ринку телекомунікацій, та/або операторів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою;
  - г) затверджує і публікує в офіційному бюлетені не менше одного разу на рік каталог пропозицій операторів телекомунікацій щодо взаємоз'єднання з їх телекомунікаційними мережами та щоквартально - перелік договорів, укладених між операторами телекомунікацій щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж;
  - д) визначає порядок розгляду звернень, дослідження матеріалів, винесення рішення стосовно спору між операторами телекомунікацій щодо взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж;
  - е) здійснює за зверненням будь-якої із сторін урегулювання відносин операторів телекомунікацій щодо взаємоз'єднання, в тому числі щодо послуг пропуску трафіка, при укладанні, виконанні та розірванні відповідних договорів, приймає обов'язкові для виконання рішення з цих питань;
- 27) співпрацює з організаціями, які представляють інтереси споживачів, забезпечує в установленому законом порядку такі організації та споживачів необхідною інформацією про діяльність операторів і провайдерів телекомунікацій та операторів поштового зв'язку;
- 28) створює сприятливі організаційні та економічні умови для залучення інвестицій у сферу телекомунікацій, у тому числі щодо надання телекомунікаційних послуг для потреб телебачення і радіомовлення, у сферу інформатизації, поштового зв'язку;
- 29) забезпечує рівні умови для діяльності у сфері телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом, надання послуг поштового зв'язку;
- 30) встановлює порядок ведення і веде реєстри операторів і провайдерів телекомунікацій та операторів поштового зв'язку;
- 31) веде реєстр:
  - ліцензій на види діяльності у сфері надання телекомунікаційних послуг;
  - ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України;
  - радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України в смугах радіочастот загального користування;
- 32) встановлює порядок реалізації, експлуатації радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв на території України та порядок ввезення їх із-за кордону;
- 33) здійснює координацію робіт з підтвердження відповідності засобів телекомунікацій, радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв, які виробляються в Україні та які ввозяться з-за кордону, забезпечує в межах своїх повноважень стандартизацію у сфері телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку, узгоджує перелік акредитованих у встановленому порядку органів,

уповноважених на провадження діяльності з підтвердження відповідності технічних засобів телекомунікацій;

34) визначає переліки радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, для ввезення з-за кордону та експлуатації яких не потрібні дозволи;

35) вирішує спірні питання між операторами, провайдерами телекомунікацій та їх абонентами щодо розбіжності показників тривалості послуг на лічильниках телекомунікаційних послуг, що встановлюються на кінцевому обладнанні;

36) забезпечує:

за участю центрального органу виконавчої влади в галузі зв'язку проведення конверсії радіочастотного ресурсу України у смугах радіочастот загального користування;

разом із центральним органом виконавчої влади в галузі зв'язку, Генеральним штабом Збройних Сил України та Державним космічним агентством України проведення конверсії радіочастотного ресурсу України у смугах радіочастот спеціального користування;

37) узгоджує тематичні плани науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт щодо розподілу, виділення і присвоєння радіочастот, їх міжнародно-правового захисту, забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів і функціонування системи радіочастотного моніторингу;

38) здійснює в межах своїх повноважень заходи з:

науково-технічного забезпечення функціонування і розвитку ринку телекомунікаційних послуг, сфери телекомунікацій, інформатизації та розвитку інформаційного суспільства, користування радіочастотним ресурсом, надання послуг поштового зв'язку;

впровадження нових світових технологій та засобів телекомунікацій, інформатизації;

модернізації телекомунікаційних мереж, розвитку відповідної інфраструктури з урахуванням інтересів національної безпеки;

39) забезпечує міжнародну координацію та міжнародний захист частотних присвоєнь України, бере участь у роботі Міжнародного союзу електрозв'язку та інших міжнародних організацій з питань, що належать до повноважень НКРЗІ, організовує в установленому порядку виконання їх рішень;

40) замовляє науково-дослідні роботи щодо ефективного розподілу радіочастотного ресурсу, забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів, основних напрямів і пріоритетів розвитку телекомунікацій та інформатизації;

41) здійснює управління та контроль за діяльністю УДЦР відповідно до вимог законодавства;

42) розробляє та затверджує Регламент НКРЗІ;

43) бере участь у розробленні та погоджує Правила надання та отримання телекомунікаційних послуг;

44) розглядає звернення споживачів і приймає рішення з питань, що належать до її компетенції;

45) здійснює співробітництво з відповідними міжнародними організаціями та органами регулювання у сфері телекомунікацій, електронних комунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку іноземних держав;

46) бере в установленому порядку участь у підготовці проектів міжнародних договорів України, укладає відповідно до закону міжнародні договори міжвідомчого характеру;

47) бере участь у розробленні норм, стандартів і технічних регламентів у сфері програмного забезпечення, електронного документообігу, структури інформаційних ресурсів та обміну інформацією (єдині формати обміну даними) для органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

48) здійснює у межах своїх повноважень управління та координацію діяльності з питань формування та використання державних електронних інформаційних ресурсів, забезпечує ведення Національного реєстру електронних інформаційних ресурсів органів державної влади;

- 49) видає офіційний друкований бюлетень, забезпечує публікацію в ньому нормативно-правових актів, відомостей, передбачених законом, та іншої інформації;
- 50) виконує відповідно до законодавства функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери управління НКРЗІ;
- 51) здійснює інші повноваження, визначені законами України та покладені на НКРЗІ Президентом України.

5. НКРЗІ з метою організації своєї діяльності:

- 1) забезпечує в межах повноважень здійснення заходів щодо запобігання корупції, контроль за їх здійсненням в апараті НКРЗІ, її територіальних органах;
- 2) забезпечує виконання завдань з мобілізаційної підготовки та мобілізації держави в межах повноважень і реалізацію державної політики з питань цивільної оборони (цивільного захисту);
- 3) забезпечує в межах своїх повноважень реалізацію державної політики стосовно державної таємниці, здійснює контроль за її збереженням в НКРЗІ;
- 4) забезпечує оприлюднення інформації про свою діяльність, здійснює заходи щодо налагодження діалогу з громадськістю та створення умов для участі громадян у процесі формування та реалізації державної політики.

6. НКРЗІ для забезпечення виконання покладених на неї завдань і функцій має право:

1) отримувати:

від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування в установленому порядку документи, матеріали, статистичну та іншу визначену законодавством інформацію;

безоплатно в установленому законом порядку від операторів, провайдерів телекомунікацій, суб'єктів господарювання на ринку інформаційних послуг, операторів поштового зв'язку необхідну для виконання своїх повноважень звітність та інформацію, у тому числі таку, що містить фінансово-економічні показники;

2) приймати в межах своїх повноважень рішення, які є обов'язковими для виконання суб'єктами ринку телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку;

3) приймати рішення про накладання адміністративних стягнень на суб'єктів ринку телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку;

4) складати відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення протоколи про порушення посадовими особами суб'єктів ринку телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку законодавства про телекомунікації, поштовий зв'язок та радіочастотний ресурс;

5) застосовувати в установленому законом порядку відповідні санкції до суб'єктів ринку телекомунікацій, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку за порушення ними умов та правил здійснення підприємницької діяльності у сферах телекомунікації, поштового зв'язку та радіочастотного ресурсу (ліцензійних умов);

6) залучати спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій усіх форм власності (за погодженням з їх керівниками) для розгляду питань, що належать до її повноважень;

7) висвітлювати питання розвитку та функціонування ринків послуг зв'язку в засобах масової інформації;

8) користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державними, в тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами;

9) приймати з питань, що належать до компетенції НКРЗІ, нормативно-правові акти, контролювати їх виконання;

10) звертатися до суду з відповідними позовними заявами в разі порушення суб'єктами господарювання, що провадять діяльність на ринку телекомунікаційних послуг та послуг

поштового зв'язку, законів про телекомунікації, інформатизацію, користування радіочастотним ресурсом та поштовий зв'язок, а також з позовами про скасування державної реєстрації у випадках, передбачених законом;

11) утворювати в разі потреби за погодженням з іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади тимчасові експертні групи для підготовки проектів актів законодавства, проведення їх експертизи та надання консультацій;

12) наділяти посадових осіб НКРЗІ повноваженнями щодо здійснення державного нагляду (контролю) за ринком телекомунікацій та користування радіочастотним ресурсом.

7. НКРЗІ у процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє в установленому порядку з іншими органами державної влади, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, а також з органами місцевого самоврядування, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, підприємствами, установами, організаціями.

8. НКРЗІ складається із Комісії як колегіального органу та апарату.

9. НКРЗІ як колегіальний орган утворюється у складі Голови НКРЗІ та шести членів Комісії. Голова та члени НКРЗІ призначаються на посади та звільняються з посад Президентом України шляхом видання відповідного указу.

Термін повноважень Голови та членів НКРЗІ становить шість років. Одна й та ж особа не може бути Головою та/або членом Комісії більше двох термінів підряд.

НКРЗІ як колегіальний орган набуває повноважень з моменту призначення більше половини її загального кількісного складу.

10. Голова НКРЗІ:

1) здійснює керівництво поточною діяльністю НКРЗІ та вирішує всі питання діяльності Комісії, за винятком тих, які належать до компетенції НКРЗІ як колегіального органу;

2) діє без довіреності від імені НКРЗІ в межах, установлених законодавством України;

3) представляє НКРЗІ у відносинах із державними органами інших держав з питань нагляду за сферою зв'язку та інформатизації, міжнародними організаціями;

4) головує на засіданнях НКРЗІ;

5) видає накази, розпорядження з питань, що належать до його компетенції;

6) приймає на роботу і звільняє з роботи працівників апарату НКРЗІ, присвоює їм ранги державних службовців, заохочує їх та накладає дисциплінарні стягнення;

7) підписує документи, які видаються відповідно до рішень НКРЗІ;

8) представляє інтереси НКРЗІ у Кабінеті Міністрів України, має право брати участь у засіданнях Кабінету Міністрів України з правом дорадчого голосу;

9) подає Президенту України пропозиції щодо призначення на посади та звільнення з посад членів НКРЗІ;

10) виконує інші функції, необхідні для забезпечення організації роботи та діяльності НКРЗІ, передбачені законодавством.

11. Організаційно-технічну та іншу роботу щодо забезпечення діяльності НКРЗІ здійснює її апарат відповідно до цього Положення.

Апарат очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади Головою НКРЗІ.

Керівник апарату підзвітний і підконтрольний безпосередньо Голові НКРЗІ.

Обов'язки керівника апарату визначаються Головою НКРЗІ.

12. Основною формою роботи НКРЗІ як колегіального органу є засідання, які проводяться за рішенням Голови НКРЗІ.

Засідання НКРЗІ є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини її загального кількісного складу.

Рішення НКРЗІ приймаються більшістю голосів від її загального кількісного складу. Голова та член НКРЗІ мають по одному голосу кожен.

13. Рішення НКРЗІ приймаються на засіданнях, які проводяться у формі відкритих або закритих слухань. У разі розгляду питань, що мають важливе суспільне значення, засідання

проводяться у формі відкритих слухань, у яких мають право брати участь суб'єкти ринку телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом та надання послуг поштового зв'язку і громадські організації.

Рішення НКРЗІ, прийняті в межах її повноважень, обов'язкові для виконання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, учасниками ринку телекомунікаційних послуг, їх об'єднаннями.

Рішення Комісії можуть бути оскаржені в установленому законодавством порядку.

Рішення НКРЗІ, які є нормативно-правовими актами, підлягають обов'язковій державній реєстрації в установленому законодавством порядку.

Рішення НКРЗІ, які є нормативно-правовими актами, не потребують узгодження з іншими органами державної влади, крім випадків, передбачених законом.

Рішення НКРЗІ, які відповідно до закону є регуляторними актами (крім рішень щодо встановлення тарифів), розробляються, розглядаються, приймаються та оприлюднюються з урахуванням вимог Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

НКРЗІ у разі потреби видає разом з центральними та місцевими органами виконавчої влади спільні акти.

14. НКРЗІ для виконання покладених на неї завдань може утворювати консультативні та інші дорадчі органи. Положення про такі органи затверджуються Комісією.

НКРЗІ для науково-методичного та інформаційного забезпечення своєї діяльності, в тому числі збалансування у процесі діяльності НКРЗІ інтересів суб'єктів ринку телекомунікацій і споживачів, може залучати вчених, експертів, консультантів, представників громадськості.

15. Гранична чисельність працівників НКРЗІ затверджується Президентом України.

Штатний розпис НКРЗІ затверджується Головою НКРЗІ за погодженням із Міністерством фінансів України.

Структура НКРЗІ затверджується Головою НКРЗІ в межах видатків, передбачених у Державному бюджеті України.

16. НКРЗІ є юридичною особою, має відокремлене майно, що є державною власністю, печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в органах Державної казначейської служби України.

**Глава Адміністрації
Президента України**

С. ЛЬОВОЧКІН

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ
ЗВ'ЯЗКУ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ**

РІШЕННЯ

від 20 грудня 2011 року N 1

**Про затвердження Регламенту Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сфері зв'язку та інформатизації**

Із змінами і доповненнями, внесеними
рішенням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та
інформатизації,

від 21 червня 2012 року N 302

На виконання пункту 21 частини першої статті 18 Закону України "Про телекомунікації",
підпункту 42 пункту 4 Положення про Національну комісію, що здійснює державне
регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, затвердженого Указом Президента України
від 23.11.2011 N 1067/2011, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері
зв'язку та інформатизації **вирішила**:

1. Затвердити Регламент Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері
зв'язку та інформатизації, що додається.

2. Установити термін дії Регламенту Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сфері зв'язку та інформатизації до 31.12.2012 року.

(пункт 2 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії,
що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації,
від 21.06.2012 р. N 302)

3. Оприлюднити це рішення на офіційному веб-сайті та опублікувати в офіційному бюлетені
НКРЗІ.

Голова

П. Яцук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення НКРЗІ

20.12.2011 N 1

РЕГЛАМЕНТ

**Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та
інформатизації**

1. Загальні положення

1.1. Цей Регламент (далі - Регламент) розроблений відповідно до законів України "Про
телекомунікації", "Про радіочастотний ресурс України", "Про Концепцію Національної
програми інформатизації", "Про поштовий зв'язок", "Про засади державної регуляторної
політики у сфері господарської діяльності", інших актів законодавства та встановлює
порядок організації діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у
сфері зв'язку та інформатизації (далі - НКРЗІ, Комісія).

1.2. Регламент встановлює порядок організації діяльності НКРЗІ, у тому числі:

- підготовку та проведення засідань НКРЗІ;
- організацію нормотворчої діяльності;
- організацію державного нагляду;

- проведення нарад;
- організацію роботи з документами;
- формування консультативних та інших дорадчих органів;
- управління персоналом та проходження державної служби тощо.

1.3. НКРЗІ при прийнятті своїх рішень керується Конституцією України, законами України "Про телекомунікації", "Про радіочастотний ресурс України", "Про Національну програму інформатизації", "Про поштовий зв'язок", іншими законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами та цим Регламентом.

1.4. НКРЗІ в межах своїх повноважень на основі та на виконання актів законодавства видає рішення, організовує і контролює їх виконання, а в разі потреби видає разом з іншими державними органами спільні акти.

1.5. НКРЗІ під час виконання покладених на неї завдань взаємодіє з іншими державними органами, в тому числі, центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, з відповідними органами інших держав, а також міжнародними та регіональними організаціями.

1.6. НКРЗІ забезпечує відкритість своєї діяльності шляхом розміщення інформації на офіційній сторінці Комісії в мережі Інтернет (офіційний веб-сайт НКРЗІ), висвітлення в засобах масової інформації, виданням офіційного друкованого бюлетеня, проведенням консультацій з громадськістю.

2. Організація роботи НКРЗІ

2.1. Планування роботи.

2.1.1. НКРЗІ розробляє та затверджує річний план діяльності з підготовки проектів регуляторних актів (далі - річний план), який оприлюднюється шляхом розміщення на офіційній сторінці Комісії в мережі Інтернет.

2.1.2. У річному плані визначаються перелік заходів, що повинні бути виконані, строки та відповідальні за їх виконання.

2.1.3. Річний план розробляється структурним підрозділом апарату Комісії, визначеним Головою НКРЗІ, на підставі пропозицій членів НКРЗІ, керівника апарату, керівників структурних підрозділів апарату Комісії та керівника державного підприємства "Український державний центр радіочастот" (далі - УДЦР).

2.1.4. Для розроблення проекту річного плану розпорядженням Голови НКРЗІ може бути утворена робоча група з членів НКРЗІ, працівників апарату Комісії та працівників УДЦР.

2.1.5. Контроль виконання річного плану здійснюється щокварталу департаментом правового забезпечення та доводиться до відома Голови та членів НКРЗІ.

2.1.6. Виконання річного плану висвітлюється у річному звіті НКРЗІ, який підлягає оприлюдненню на офіційній сторінці Комісії в мережі Інтернет.

2.1.7. Департаменти, управління, самостійні відділи і сектори апарату Комісії (за винятком відділу кадрової роботи та державної служби) провадять свою діяльність згідно з квартальними планами, що затверджуються Головою НКРЗІ. Складовою частиною планів вказаних структурних підрозділів є заходи по розробці проектів нормативно-правових актів відповідно до річного плану Комісії або доручення Голови НКРЗІ.

2.2. Визначення повноважень Голови, членів НКРЗІ та працівників апарату Комісії.

2.2.1. Повноваження Голови НКРЗІ та членів НКРЗІ визначаються законом.

2.2.2. Розподіл повноважень членів НКРЗІ відносно окремих напрямків діяльності Комісії здійснюється наказом Голови НКРЗІ.

2.2.3. Обов'язки керівника апарату визначаються Головою НКРЗІ.

2.2.4. Положення про департаменти, управління, самостійні відділи і сектори апарату НКРЗІ розробляються керівниками відповідних підрозділів, погоджуються департаментом правового забезпечення, відділом кадрової роботи та державної служби, сектором з питань запобігання та виявлення корупції, керівником апарату та затверджуються наказом Голови НКРЗІ.

3. Засідання НКРЗІ

3.1. Правомочність і визначення дня проведення засідання.

3.1.1. Засідання НКРЗІ проводиться якщо на ньому присутні більше половини її загального кількісного складу.

3.1.2. Засідання НКРЗІ відбуваються, як правило, один раз на тиждень.

3.1.3. Засідання проходить у визначений Головою НКРЗІ день.

У разі, якщо в день засідання НКРЗІ розглянуто не всі заплановані питання порядку денного, засідання переноситься на день, визначений Головою НКРЗІ або членом Комісії, який виконує його обов'язки.

3.2. Порядок денний засідання НКРЗІ і терміни його оприлюднення.

3.2.1. Проект порядку денного засідання НКРЗІ готується відділом організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності з урахуванням пропозицій Голови, членів НКРЗІ, керівника апарату, керівників структурних підрозділів НКРЗІ, керівника УДЦР та визначених законодавством термінів розгляду і прийняття рішень, віднесених до повноважень НКРЗІ.

3.2.2. Порядок денний засідань затверджується рішенням НКРЗІ.

3.2.3. Порядок денний наступного засідання НКРЗІ оприлюднюється шляхом розміщення на офіційному веб-сайті Комісії не пізніше ніж за три робочі дні до дня його проведення і повинен містити інформацію про дату, час та місце проведення засідання.

3.3. Підготовка матеріалів на засідання НКРЗІ.

3.3.1. До розгляду на засідання НКРЗІ відповідними структурними підрозділами апарату Комісії, УДЦР готуються матеріали стосовно кожного з питань, включених до порядку денного, і узгоджуються з Головою або членом НКРЗІ, відповідно до розподілу повноважень.

3.3.2. Підготовлені для розгляду на засіданні Комісії матеріали з питань, які включені до порядку денного, повинні бути завізовані керівником відповідального структурного підрозділу, керівниками підрозділів, представники яких брали участь у підготовці рішення. Проект рішення візується також членом НКРЗІ, відповідно до розподілу повноважень.

У разі незгоди з матеріалами, що подаються на розгляд Комісії, вони візуються із зауваженнями.

3.3.3. Підготовлені для розгляду на засіданні НКРЗІ матеріали мають бути надані для ознайомлення Голові та членам НКРЗІ не пізніше ніж за два робочих дні до дати проведення засідання.

Матеріали щодо проектів нормативно-правових актів, які розробляються апаратом НКРЗІ та УДЦР надаються для ознайомлення Голові та членам НКРЗІ не пізніше ніж:

а) при первинному їх розгляді - за два тижні до дати проведення засідання;

б) після прийняття за основу та публічного обговорення - за тиждень до дати проведення засідання.

3.3.4. Члени НКРЗІ вивчають надані матеріали і, при можливості, всі неузгодженості вирішують з працівниками апарату Комісії до засідання. Члени НКРЗІ готують пропозиції та зауваження щодо наданих матеріалів з метою оперативного розгляду питань і прийняття виважених рішень під час проведення засідання Комісії.

3.3.5. Відповідальність за якість та своєчасність подання матеріалів для розгляду на засіданні НКРЗІ несе керівник структурного підрозділу апарату Комісії, до функціональних обов'язків якого відноситься супровід відповідного питання. У разі підготовки матеріалів УДЦР відповідальність за якість та своєчасність їх подання несе керівник УДЦР.

3.3.6. Голова та члени НКРЗІ мають право розробити власний проект рішення та представити його на розгляд Комісії у терміни, встановлені цим Регламентом. У разі підготовки проекту рішення Головою або членом НКРЗІ візування цього проекту працівниками апарату не потрібно.

3.3.7. Неподання необхідних матеріалів у вищевказані строки може бути за рішенням НКРЗІ підставою для зняття з розгляду на засіданні відповідних питань.

3.3.8. Відповідальність за організацію проведення засідань НКРЗІ несе керівник апарату Комісії.

3.4. Форми проведення засідань НКРЗІ.

3.4.1. Розгляд питань на засіданнях НКРЗІ може проводитись у формі відкритих або закритих слухань.

3.4.2. Рішення про розгляд відповідного питання у формі відкритого чи закритого слухання приймається Комісією одночасно із затвердженням порядку денного.

3.4.3. Засідання у формі закритих слухань проводяться у разі розгляду питань:

- а) які пов'язані з таємною інформацією, порядок доступу до якої регулюється спеціальними законами, службовою інформацією або іншою інформацією, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень;
- б) щодо досудового вирішення спорів між операторами телекомунікацій;
- в) щодо проведення позапланових перевірок суб'єктів ринку зв'язку;
- г) за результатами державного нагляду в галузі зв'язку;
- д) в інших випадках за рішенням НКРЗІ.

3.4.4. Рішення щодо розгляду питання у вигляді закритого слухання приймається НКРЗІ з врахуванням висновків експертних комісій (з питань державної таємниці та службової інформації), службових записок керівника апарату, керівників структурних підрозділів, відповідальних за підготовку та розгляд конкретного питання, звернень фізичних або юридичних осіб щодо обмеження доступу до конфіденційної інформації, яка підлягає розгляду.

У разі прийняття рішення про розгляд питання у формі закритого слухання у рішенні робиться відмітка "Питання буде розглядатися у формі закритого слухання".

3.4.5. Підготовка та проведення засідань НКРЗІ у формі закритих слухань, які пов'язані з таємною інформацією, порядок доступу до якої регулюється спеціальними законами, здійснюється з дотриманням вимог чинного законодавства України у сфері охорони державної таємниці, захисту інформації з обмеженим доступом та технічного захисту на об'єктах інформаційної діяльності.

3.4.6. З питань, що не підпадають під вимоги п. 3.4.3 цього Регламенту, засідання проводяться у формі відкритих слухань.

3.4.7. В засіданнях у формі відкритих слухань мають право брати участь громадяни України і іноземні громадяни, представники суб'єктів ринку зв'язку та інформатизації, громадських організацій та ЗМІ, які запрошуються на засідання у порядку, передбаченому НКРЗІ.

У разі розгляду питань, які вимагають обов'язкового запрошення суб'єкту ринку зв'язку та інформатизації, слухання здійснюється з обов'язковим попереднім запрошенням такого суб'єкта або його представників.

3.5. Процедура розгляду питань, які включені до порядку денного засідання НКРЗІ.

3.5.1. Засідання проводить Голова НКРЗІ або член НКРЗІ, який виконує його обов'язки (далі - головуючий).

3.5.2. У визначений час головуючий, за наявності кворуму, відкриває засідання НКРЗІ і, після обговорення, з урахуванням підготовленості запропонованих для розгляду питань, оголошує, за потреби, голосування щодо змін до порядку денного.

3.5.3. При наявності обставин, за яких рішення НКРЗІ з питання, включеного до порядку денного, не може бути прийняте на даному засіданні, розгляд питання за рішенням Комісії може бути відкладено в рамках визначених законодавством термінів для розгляду та прийняття рішення. Зокрема, такими обставинами можуть бути:

- а) відсутність на засіданні учасників засідання, якщо їхня присутність на засіданні є обов'язковою;
- б) відсутність письмового проекту рішення та/або решти необхідних матеріалів;
- в) необхідність отримання додаткових матеріалів;
- г) призначення експертизи;
- д) необхідність залучення до участі в розгляді інших зацікавлених осіб;

е) інші обставини, що перешкоджають розгляду питання.

3.5.4. Розгляд питання починається з виступу посадової особи апарату НКРЗІ, УДЦР або члена НКРЗІ, які доповідають по суті питання, що розглядається.

3.5.5. Доповідач зобов'язаний:

а) викласти зміст питання, представити проект рішення та зауваження, що поступили в ході його підготовки. Проект рішення, крім констатуючої частини, зокрема, має містити пункти щодо розміщення чи не розміщення рішення на офіційній сторінці Комісії в мережі Інтернет, прізвища та посади осіб, відповідальних за його виконання;

б) відповісти на питання членів НКРЗІ та інших учасників засідання.

3.5.6. Головуючий на засіданні надає слово членам Комісії, посадовим особам апарату НКРЗІ, УДЦР та запрошеним на засідання для висловлення пропозицій і зауважень по суті викладеного питання та пропозицій до проекту рішення.

В разі необхідності головуєчий визначає час для обговорення відповідного питання.

3.5.7. Будь-які питання, коментарі, пропозиції, зауваження і вислови, які не стосуються суті питання, що розглядається, на засіданні не допускаються і в протокол не вносяться.

3.5.8. Члени НКРЗІ, інші особи, присутні на засіданні, не мають права перебивати головуєчого і мають право голосу тільки з його дозволу.

3.5.9. Голова і члени НКРЗІ мають право внести в ході обговорення питання проект рішення, що відрізняється від проекту, який був представлений доповідачем.

3.5.10. Обговорення питання припиняється за пропозицією головуєчого.

3.5.11. Під час засідання НКРЗІ відділом організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності ведеться аудіозапис, про що до початку засідання попереджаються запрошені особи. Після засідання аудіозапис використовується для підготовки протоколу засідання Комісії.

3.6. Голосування.

3.6.1. Після завершення обговорення питання головуєчий виносить проект рішення на голосування.

3.6.2. Перед кожним голосуванням головуєчий формулює назву і зміст рішення, що ставиться на голосування, та пропонує провести голосування щодо нього.

3.6.3. У випадку наявності декількох проектів рішень з одного питання черговість голосування по кожному з них визначається часом подання проектів рішень.

3.6.4. Після оголошення головуєчим початку голосування не дозволяється його переривати. З початку голосування і до оголошення його результатів слово нікому не надається.

3.6.5. Рішення НКРЗІ приймаються відкритим поіменним голосуванням. Результати голосування заносяться до протоколу.

3.6.6. Після закінчення голосування головуєчий оголошує його повні результати та рішення, прийняте за результатами голосування.

3.6.7. У разі порушення порядку голосування або виникнення перешкод під час його проведення негайно проводиться повторне голосування без обговорення.

3.6.8. Члени НКРЗІ, які проголосували проти запропонованого рішення, мають право пояснити підстави своєї позиції, які заносяться до протоколу засідання.

3.6.9. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала більшість від загального кількісного складу НКРЗІ.

3.6.10. Голова та/або член НКРЗІ, який не підтримує прийняте рішення, має право надати письмове обґрунтування своєї позиції, яке додається до протоколу засідання.

3.7. Етика поведінки на засіданнях НКРЗІ.

3.7.1. Всі присутні на засіданнях НКРЗІ зобов'язані:

а) вести себе шанобливо до Голови та членів НКРЗІ, всіх присутніх на засіданні;

б) виконувати розпорядження головуєчого щодо дотримання порядку;

в) утримуватися від розмов, реплік у будь-якій формі та не ходити залом без особливої потреби;

г) не користуватися мобільними телефонами;

д) не створювати інших перешкод для нормального ходу засідання.

3.7.2. Особа, яка заважає проведенню засідання, може бути позбавлена головуючим права присутності на засіданні, за винятком випадків, якщо таке право передбачене законодавством. Головуючий може також оголосити перерву або закрити засідання. У випадку, якщо проведенню засідання заважає член НКРЗІ, головуючий також може оголосити перерву або закрити засідання.

3.8. Оформлення протоколів та рішень НКРЗІ.

3.8.1. Засідання Комісії протоколюється. Ведення протоколу засідань Комісії здійснюється відділом організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності.

3.8.2. У протоколі засідання зазначаються:

- дата та місце проведення засідання;
- прізвища присутніх - головуючого і членів НКРЗІ;
- питання, що розглядаються;
- перелік учасників засідання, що виступали з певного питання;
- результати поіменного голосування;
- протокольні доручення;
- прийняті рішення.

До протоколу додається список доповідачів та запрошених на засідання.

Протокол засідання Комісії повинен бути остаточно оформлений і підписаний протягом трьох робочих днів після закінчення засідання.

3.8.3. Протокол засідання Комісії підписують головуючий на засіданні і начальник відділу організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності.

Після підписання протоколу аудіозапис засідання знищується.

3.8.4. За рішенням Голови НКРЗІ або члена Комісії, який виконує його обов'язки протоколи засідань можуть бути прошиті, пронумеровані та скріплені печаткою НКРЗІ.

Відповідальність за зберігання протоколів засідань, рішень НКРЗІ, протокольних доручень Голови Комісії несе начальник відділу організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності.

3.8.5. Рішення Комісії оформлюються відділом організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності протягом трьох робочих днів після закінчення засідання.

Відповідність рішення, що оформлюється, прийнятому на засіданні НКРЗІ рішенню, підтверджується візами членів Комісії, які були присутні на розгляді даного питання, керівника відповідального структурного підрозділу, керівників структурних підрозділів, представники яких брали участь у підготовці рішення, керівника департаменту правового забезпечення. Разом з рішенням членам НКРЗІ надається для ознайомлення протокол засідання.

Рішення підписується Головою НКРЗІ або членом Комісії, який виконує його обов'язки на момент прийняття рішення.

3.9. Контроль за виконанням рішень НКРЗІ та протокольних доручень Голови НКРЗІ:

- контроль за виконанням рішень НКРЗІ та протокольних доручень Голови НКРЗІ або члена Комісії, який виконує його обов'язки у яких зазначені терміни винесення питань для розгляду на засіданнях Комісії, здійснюється відділом організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності;
- інформація про стан виконання рішень НКРЗІ та протокольних доручень Голови НКРЗІ щотижнево подається Голові Комісії або члену НКРЗІ, який виконує його обов'язки.

4. Нормотворча діяльність

4.1. Нормотворча діяльність НКРЗІ провадиться на основі та на виконання законів України "Про телекомунікації", "Про радіочастотний ресурс України", "Про Національну програму інформатизації", "Про поштовий зв'язок", актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших актів законодавства, а також з власної ініціативи.

4.2. Розроблення проекту нормативно-правового, у тому числі, регуляторного акта (далі - нормативно-правовий акт) в НКРЗІ покладається на структурний підрозділ відповідно до

його компетенції на підставі річного плану Комісії, доручення Голови НКРЗІ або члена Комісії, який виконує його обов'язки.

4.3. Для розроблення проекту нормативно-правового акта наказом Голови НКРЗІ може утворюватися робоча група. До складу робочої групи залучаються фахівці апарату НКРЗІ, УДЦР та інші фахівці (за згодою), які мають досвід роботи та необхідні знання з питань, щодо яких розробляється відповідний нормативно-правовий акт.

4.4. У процесі розроблення проекту нормативно-правового акта:

- проводиться аналіз стану справ у відповідній сфері правового регулювання та причин, що обумовлюють необхідність підготовки проекту;
- визначається предмет правового регулювання, механізм вирішення питання, що потребує врегулювання;

- перевіряється його відповідність актам законодавства вищої юридичної сили, чинним міжнародним договорам України та забезпечується опрацювання проекту з урахуванням *acquis communautaire*, якщо проект за предметом правового регулювання належить до сфери, правовідносини в якій регулюються законодавством ЄС;

- забезпечується погодження проекту з іншими заінтересованими органами виконавчої влади та у разі потреби вносяться необхідні поправки;

- вживаються заходи до усунення розбіжностей, зокрема організовується та проводиться за участю заінтересованих органів виконавчої влади, які мають зауваження до проекту, детальне обговорення шляхів вирішення спірних питань.

4.5. Структурний підрозділ, відповідальний за розроблення проекту нормативно-правового акта, надає розроблений проект членам НКРЗІ, департаменту правового забезпечення та іншим зацікавленим структурним підрозділам НКРЗІ для підготовки пропозицій та зауважень до проекту.

4.6. Перед поданням на засідання НКРЗІ проект нормативно-правового акта погоджується шляхом візування керівниками усіх заінтересованих підрозділів, департаменту правового забезпечення та членами НКРЗІ, відповідно до розподілу повноважень. У разі наявності розбіжностей у позиціях вказаних осіб до проекту рішення додаються письмові зауваження керівника відповідного підрозділу або члена НКРЗІ.

4.7. Розгляд та затвердження нормативно-правових актів, що розробляються НКРЗІ.

4.7.1. Після розроблення відповідальним структурним підрозділом або робочою групою проекту нормативно-правового акта, опрацювання його відповідними структурними підрозділами, департаментом правового забезпечення та членами НКРЗІ, проект з пояснювальною запискою вноситься на розгляд Комісії для прийняття за основу.

4.7.2. В разі прийняття проекту за основу він розміщується на офіційній сторінці Комісії в мережі Інтернет на період не менш ніж місяць для публічного обговорення. У випадках, передбачених законодавством, проект подається на погодження до заінтересованих державних органів.

4.7.3. У разі, якщо в процесі публічного обговорення і узгодження поступили зауваження та пропозиції, проект повторно вноситься на розгляд Комісії для його схвалення. При повторному винесенні проекту до нього додаються матеріали за результатами обговорення: порівняльні таблиці, протоколи розбіжностей, зауваження та пропозиції учасників обговорення та заінтересованих державних органів. Для участі у повторному розгляді проекту можуть запрошуватись члени Громадської ради при НКРЗІ, представники суб'єктів ринку зв'язку та інформатизації, громадськості, ЗМІ.

4.7.4. В разі схвалення НКРЗІ проекту нормативно-правового акта із зауваженнями та пропозиціями, що поступили, він подається на повторне погодження до заінтересованих державних органів. Після погодження зазначеними органами, в строк не менше, ніж 4 робочих дня до засідання НКРЗІ проект подається до департаменту правового забезпечення для проведення юридичної експертизи та отримання відповідного висновку. В рамках юридичної експертизи сектором з питань запобігань та виявлення корупції проводиться дослідження з метою виявлення чинників, що сприяють чи можуть сприяти вчиненню

корупційних правопорушень. Після отримання висновку за результатами проведення юридичної експертизи проект виноситься на засідання НКРЗІ для затвердження.

4.7.5. У разі, якщо в процесі публічного обговорення і узгодження з зацікавленими державними органами пропозицій про внесення змін до проекту нормативно-правового акта не поступило, він виноситься на засідання Комісії для затвердження з дотриманням встановленого цим Регламентом порядку проведення юридичної експертизи.

4.8. Після затвердження НКРЗІ нормативно-правовий акт в п'ятиденний строк подається апаратом на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

4.9. Проекти нормативно-правових актів виносяться на розгляд НКРЗІ, супроводжуються під час погодження та реєстрації структурним підрозділом, який є відповідальним за розробку даного проекту та департаментом правового забезпечення.

5. Організація державного нагляду

5.1. Державний нагляд здійснюється шляхом проведення планових та позапланових перевірок, перевірки достовірності відомостей у документах, поданих заявником для отримання ліцензії, дозволів, а також відповідності заявника і поданих документів ліцензійним умовам відповідно до чинного законодавства у порядку, затвердженому НКРЗІ.

5.2. Планові перевірки здійснюються відповідно до Планів перевірок, які щоквартально затверджуються НКРЗІ на підставі пропозицій Голови і членів НКРЗІ, керівників структурних підрозділів Комісії, керівника УДЦР.

Плани повинні бути затверджені не пізніше 20 числа місяця, який передує кварталу, у якому будуть здійснюватися планові перевірки.

5.3. Зміни до плану перевірок можуть вноситися не частіше, ніж раз на місяць. Такі зміни повинні бути затверджені рішенням НКРЗІ не пізніше, ніж за 15 робочих днів до початку перевірки.

5.4. Позапланові перевірки здійснюються згідно з законодавством. Рішення про проведення позапланових перевірок приймаються на засіданнях НКРЗІ у формі закритих слухань.

5.5. Перевірки достовірності відомостей у документах, поданих заявником для отримання ліцензії, дозволів, та відповідності заявника і поданих документів ліцензійним умовам здійснюються за розпорядженням Голови НКРЗІ або члена НКРЗІ, який виконує його обов'язки.

5.6. Здійснення державного нагляду покладається на департамент державного нагляду.

5.7. Уповноваженим НКРЗІ для здійснення державного нагляду посадовим особам видається службове посвідчення, затвердженого Комісією зразка.

6. Порядок проведення нарад

6.1. Апаратні наради.

6.1.1. Апаратні наради проводяться, як правило, один раз на тиждень.

6.1.2. Голова НКРЗІ або член НКРЗІ, який виконує його обов'язки, проводить апаратні наради для розгляду поточних питань роботи апарату Комісії.

6.1.3. Порядок денний апаратної наради формується на підставі пропозицій Голови, членів НКРЗІ, керівника апарату та керівників структурних підрозділів.

6.1.4. Організацію проведення апаратних нарад здійснює керівник апарату НКРЗІ.

6.1.5. Рішення, прийняті на апаратній нараді, оформлюються відділом організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності в одноденний строк протоколом. Протокол наради підписує Голова НКРЗІ або член НКРЗІ, який виконує його обов'язки.

6.1.6. За результатами апаратної наради Головою НКРЗІ або членом НКРЗІ, який виконує його обов'язки можуть даватися протокольні доручення, які оформлюються відділом організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності одночасно з протоколом наради. У дводенний термін протокольні доручення передаються для виконання посадовим особам, які відповідають за їх виконання.

6.1.7. Контроль за виконанням протокольних доручень Голови НКРЗІ або члена Комісії, який виконує його обов'язки здійснюється відділом організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності.

6.2. Оперативні наради.

6.2.1. З метою розгляду та оперативного вирішення окремих питань, Голова НКРЗІ, члени НКРЗІ, відповідно до розподілу повноважень, або керівник апарату проводять оперативні наради.

6.2.2. Порядок денний та матеріали до нього подаються учасникам оперативної наради завчасно, а з додаткових (позапланових) питань - у день її проведення.

6.2.3. За вказівкою головуючого, рішення, прийняті на оперативній нараді, оформлюються протоколом. Протокол оперативної наради підписується головуючим. Оригінал протоколу передається для реєстрації та зберігання до відділу організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності.

6.2.4. Організація проведення оперативної наради та ведення протоколу покладається на структурний підрозділ, до компетенції якого належать питання, що розглядатимуться.

6.2.5. Контроль за виконанням протокольних доручень, наданих на оперативних нарадах, здійснює відділ організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності.

6.3. Міжвідомчі наради.

6.3.1. Для вирішення питань міжвідомчого характеру в НКРЗІ можуть проводитися міжвідомчі наради із залученням представників інших державних органів за їх згодою.

6.3.2. Порядок денний та матеріали до наради надсилаються учасникам міжвідомчої наради не пізніше ніж за два дні до початку її проведення.

6.3.3. Організація міжвідомчих нарад покладається на члена НКРЗІ, визначеного Головою, та на структурний підрозділ, до компетенції якого належать питання, що розглядатимуться.

6.3.4. Рішення, прийняті на міжвідомчій нараді, оформлюються протоколом. Протокол міжвідомчої наради підписується відповідальним членом НКРЗІ. Оригінал протоколу передається для реєстрації та зберігання до відділу організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності.

6.3.5. Контроль за виконанням протокольних доручень, наданих на міжвідомчих нарадах, здійснює відповідний структурний підрозділ та відділ організаційного забезпечення департаменту забезпечення діяльності.

7. Організація роботи з документами

7.1. Організація роботи з документами в НКРЗІ, контроль за своєчасним їх розглядом здійснюється відповідно до Інструкції з діловодства в НКРЗІ, затвердженої наказом Голови НКРЗІ.

7.2. Порядок поводження з документами, справами, виданнями та іншими матеріальними носіями інформації з обмеженим доступом визначається чинним законодавством України у сфері охорони державної таємниці та захисту інформації з обмеженим доступом.

7.3. Ведення діловодства в НКРЗІ покладається на відділ документального забезпечення та контролю.

7.4. Контроль за організацією діловодства та поводженням з документами, справами, виданнями та іншими матеріальними носіями інформації з обмеженим доступом організовується та здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України у сфері охорони державної таємниці та захисту інформації з обмеженим доступом.

8. Консультативні та інші дорадчі органи

8.1. НКРЗІ для забезпечення здійснення своїх повноважень може утворювати постійні і тимчасові консультативні та інші дорадчі органи. Положення про такі органи затверджуються НКРЗІ.

8.2. Кількісний і персональний склад консультативних та інших дорадчих органів затверджується наказом Голови НКРЗІ.

9. Взаємодія із засобами масової інформації та громадськістю

9.1. Організація взаємодії із засобами масової інформації та громадськістю забезпечується відділом взаємодії із ЗМІ та надання публічної інформації департаменту забезпечення діяльності.

9.2. При НКРЗІ утворюється Громадська рада, яка діє відповідно до Положення про

Громадську раду при НКРЗІ, що затверджується відповідним рішенням Комісії.

9.3. З метою організації взаємодії із засобами масової інформації, об'єднаннями громадян, НКРЗІ забезпечує:

- проведення в установленому порядку консультацій з громадськістю;
- можливість присутності на засіданнях НКРЗІ представників ЗМІ, Громадської ради при НКРЗІ та громадськості у порядку, передбаченому НКРЗІ;
- організацію вивчення громадської думки стосовно проблем, пріоритетів та перспектив регулювання та розвитку у сферах телекомунікацій, інформатизації, користування радіочастотним ресурсом, поштового зв'язку;
- інформування громадськості про діяльність НКРЗІ шляхом публікації прес-релізів, проведення прес-конференцій, брифінгів, Інтернет-конференцій, "гарячих" телефонних ліній, видання офіційного друкованого бюлетеню, розміщення в засобах масової інформації статей, інтерв'ю, коментарів, виготовлення та розповсюдження інформаційно-презентаційної продукції про діяльність НКРЗІ, розміщення інформації про її діяльність на офіційній сторінці Комісії в мережі Інтернет тощо;
- проведення моніторингу повідомлень у засобах масової інформації та мережі Інтернет стосовно своєї діяльності та реагування на критичні зауваження.

9.4. Пропозиції (звернення) об'єднань громадян розглядаються у місячний строк Головою НКРЗІ або визначеним ним членом НКРЗІ, посадовими особами апарату НКРЗІ. Про результати розгляду авторові пропозицій (звернень) повідомляється листом в установленому порядку.

10. Організація роботи із зверненнями споживачів та громадян

10.1. Звернення споживачів та громадян, адресовані НКРЗІ, розглядаються відповідно до законодавства. За зверненнями громадян ведеться окреме діловодство відповідно до Інструкції з діловодства по роботі із зверненнями споживачів та громадян в НКРЗІ, затвердженої наказом Голови НКРЗІ.

10.2. Відповіді заявникам за результатами розгляду звернень надає Голова НКРЗІ або член НКРЗІ, уповноважений Головою (відповідно до розподілу повноважень членів НКРЗІ відносно окремих напрямків діяльності Комісії), у разі, якщо розгляд питання не потребує погодження з іншими членами НКРЗІ.

10.3. Якщо вирішення питання, порушеного у зверненні, не належить до повноважень НКРЗІ, структурний підрозділ, який забезпечує розгляд звернень, організовує надсилання звернення протягом п'яти днів за належністю відповідному органу чи посадовій особі, про що повідомляється авторові.

10.4. Голова та члени НКРЗІ, керівник апарату, керівники структурних підрозділів проводять особистий прийом громадян згідно із затвердженими наказом Голови НКРЗІ порядком та графіком, що доводяться до відома громадян.

10.5. У разі відсутності Голови або члена НКРЗІ, який проводить особистий прийом громадян згідно із затвердженим графіком, прийом здійснює член НКРЗІ відповідно до розподілу повноважень членів НКРЗІ відносно окремих напрямків діяльності Комісії.

10.6. У разі відсутності керівника структурного підрозділу, який проводить особистий прийом громадян згідно із затвердженим графіком, прийом здійснює його заступник.

11. Управління персоналом та проходження державної служби

11.1. Організацію роботи з кадрами в НКРЗІ здійснює відділ кадрової роботи та державної служби на підставі річного плану роботи з кадрами, затвердженого наказом Голови НКРЗІ, в якому визначаються заходи з добору, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників.

11.2. Прийняття осіб на державну службу в НКРЗІ здійснюється відповідно до Закону України "Про державну службу" на конкурсній основі, крім випадків, коли інше встановлено чинним законодавством.

Для проведення відбору кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців наказом Голови НКРЗІ утворюється конкурсна комісія у складі голови, секретаря і членів

конкурсній комісії.

Рішення про призначення на посаду державного службовця приймає Голова НКРЗІ на підставі пропозицій конкурсної комісії протягом місяця з дня прийняття рішення конкурсною комісією.

При прийнятті осіб на державну службу за рекомендацією конкурсної комісії може встановлюватися випробувальний термін до шести місяців.

11.3. В НКРЗІ формується кадровий резерв, який підлягає щорічному перегляду та затвердженню. Із зарахованими до кадрового резерву на посади працівників апарату НКРЗІ особами проводиться робота, спрямована на підвищення їх кваліфікації відповідно до затверджених планів роботи.

11.4. З метою набуття практичного досвіду, перевірки професійних та ділових якостей осіб, які претендують на посади державних службовців в НКРЗІ, а також осіб, зарахованих до її кадрового резерву, або державних службовців, які претендують на зайняття більш високих посад, може проводитися в установленому порядку їх стажування на відповідних посадах у структурних підрозділах НКРЗІ.

11.5. З метою підвищення ефективності діяльності державних службовців НКРЗІ та їх відповідальності за доручену справу один раз на три роки проводиться атестація державних службовців.

Для здійснення регулярного контролю за проходженням державної служби у період між атестаціями проводиться щорічна оцінка виконання державними службовцями покладених на них завдань та обов'язків за попередній рік роботи.

Результати атестації та щорічної оцінки беруться до уваги під час проведення планомірної ротації кадрів на окремих посадах.

11.6. З метою своєчасного та в повному обсязі виконання завдань і доручень керівництва НКРЗІ встановлюється, в разі потреби, чергування працівників структурних підрозділів (згідно з графіком, затвердженим наказом Голови НКРЗІ).

11.7. Перебування у робочий час працівників структурних підрозділів за межами приміщень НКРЗІ з метою вирішення службових питань погоджується з керівниками відповідних підрозділів, а керівників департаментів, управлінь, самостійних відділів і секторів апарату Комісії - з Головою НКРЗІ або членом НКРЗ, який виконує його обов'язки. Про свою відсутність працівники роблять відповідний запис у книзі реєстрації місцевих відряджень.

11.8. Комісія розглядає та вносить пропозиції щодо нагородження державними та урядовими нагородами працівників НКРЗІ, підприємств, що входять до сфери регулювання та управління НКРЗІ.

За сумлінну працю, зразкове виконання трудових обов'язків, за особливі трудові заслуги Комісія нагороджує працівників НКРЗІ, інших організацій та підприємств власними відомчими заохочувальними відзнаками та вносить пропозиції щодо нагородження відомчими відзнаками інших державних органів.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 11 квітня 2012 р. N 295

Київ

Про затвердження Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг

Відповідно до частини першої статті 33 Закону України "Про телекомунікації" Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Правила надання та отримання телекомунікаційних послуг, що додаються.
2. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з переліком, що додається.

Прем'єр-міністр України

М. АЗАРОВ

Інд. 70

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 11 квітня 2012 р. N 295

ПРАВИЛА

надання та отримання телекомунікаційних послуг

Загальна частина

1. Ці Правила розроблені відповідно до Законів України "Про телекомунікації", "Про телебачення і радіомовлення", "Про радіочастотний ресурс України", "Про захист прав споживачів", "Про захист персональних даних", інших нормативно-правових актів і встановлюють загальний порядок надання та отримання телекомунікаційних послуг (далі - послуги).
2. Ці Правила регулюють відносини між операторами, провайдерами телекомунікацій (далі - оператори, провайдери) та споживачами послуг (далі - споживачі).
3. У цих Правилах терміни вживаються у такому значенні:
абонентська лінія зв'язку - лінія телекомунікаційної мережі, яка з'єднує кінцеве обладнання споживача з комутаційною системою та складається з магістральних, розподільних ліній зв'язку і абонентської проводки;
абонентська проводка - частина абонентської лінії зв'язку від кінцевого обладнання споживача до кінцевих кабельних пристроїв розподільної частини абонентської лінії (розподільної коробки, кабельного ящика тощо);
автоматизована система розрахунків за послуги (білінгова система) - сукупність технічних і програмних засобів, що виконують функції з тарифікації, розрахунку платежів за надані послуги, формування платіжних документів для абонентів тощо;
відключення кінцевого обладнання - від'єднання кінцевого обладнання від телекомунікаційної мережі;
глобальна телекомунікаційна послуга - послуга телефонного зв'язку, до якої всі абоненти телефонної мережі загального користування мають вільний доступ і яка надається за кодами послуг 700, 800, 900 тощо;
договір про надання послуг (далі - договір) - правочин, укладений між споживачем і оператором, провайдером, за яким оператор, провайдер зобов'язується на замовлення

споживача надавати послуги, а споживач - їх оплачувати (якщо інше не передбачено договором);

додаткова радіотрансляційна точка проводового радіомовлення (додаткова радіоточка) - радіоточка, на яку звукове мовлення подається від основної радіоточки без обмежувача;

згода споживача - волевиявлення, виражене споживачем у будь-який спосіб, у тому числі вчинення ним дій, які можуть бути зафіксовані обладнанням оператора, провайдера (голосове, текстове повідомлення, використання сигналів тонового набору тощо);

з'єднання - установа зв'язку між кінцевими обладнаннями абонентів для обміну інформацією;

зловмисні виклики - поодинокі, повторювані або масові з'єднання, в тому числі з телефонними номерами служб екстреного виклику, які неможливо зупинити через анонімність особи, що здійснює виклик, і якими завдається моральна та/або матеріальна шкода споживачеві та/або операторові, провайдерові;

зона дії телефонної станції (підстанції) - територія, на якій забезпечується надання послуг споживачам, яким присвоєно телефонний номер такої станції (підстанції);

зона нумерації - частина території, на якій кінцеві пристрої телефонного зв'язку мають єдиний формат номерів і однаковий код зони;

електронний код (ідентифікатор) кінцевого обладнання - код, який присвоюється виробником технічних засобів телекомунікацій для унікальної ідентифікації кінцевого обладнання (міжнародні серійні коди IMEI, ESN, MEID тощо);

ідентифікаційна телекомунікаційна картка (далі - ідентифікаційна картка) - засіб, який використовується для позначення (ідентифікації) кінцевого обладнання абонента в телекомунікаційній мережі (SIM-картка, USIM-картка, R-UIM-картка тощо);

картка попередньо оплаченої послуги - засіб для замовлення та попередньої оплати послуг, що дає право споживачеві на отримання визначеного переліку та/або обсягу послуг оператора, провайдера в межах визначеного активу такого засобу;

картка поповнення рахунка - засіб поповнення особового рахунка абонента для оплати послуг оператора, провайдера в межах визначеного активу такого засобу;

кодування - використання кодувальних пристроїв та/або програмного забезпечення для обмеження вільного доступу абонентів до перегляду телепрограм таким чином, щоб прийом сигналу став неможливим без декодувального пристрою;

контент-послуга - інформаційна, довідкова, замовна, розважальна або інша послуга, в тому числі за кодом послуги 900, що надається операторами телекомунікацій або операторами, провайдерами з використанням телекомунікаційних мереж, технічних засобів телекомунікацій та оплачується, зокрема шляхом списання коштів з особового рахунка абонента, споживачем операторові, провайдерові, до мереж та/або технічних засобів якого підключене кінцеве обладнання абонента;

мережа телерадіомовлення - сукупність технічних засобів, призначених для забезпечення передачі та трансляції телерадіопрограм;

мережевий ідентифікатор споживача - індивідуальний набір цифр та/або символів, присвоєний кінцевому обладнанню абонента та/або споживачеві в телекомунікаційній мережі чи Інтернеті;

міжміський телефонний зв'язок - телефонний зв'язок у межах України між споживачами, розташованими в різних зонах нумерації або різних місцевих телефонних мережах;

міжнародний телефонний зв'язок - телефонний зв'язок із споживачами, розташованими на території інших держав;

місцева телефонна мережа - телекомунікаційна мережа, яка обмежена територією одного міста, району та забезпечує комутований доступ до інших телекомунікаційних мереж;

місцевий телефонний зв'язок - телефонний зв'язок між споживачами, розташованими в межах одного міста, району;

надання послуг на умовах наступної оплати - можливість споживача отримувати послуги з перенесенням їх оплати на певний строк відповідно до договору;

несанкціоноване втручання в роботу та/або використання телекомунікаційних мереж - дії осіб, що зафіксовані відповідно до законодавства і призвели до витоку, втрати, підробки, блокування, перекручення чи знищення інформації, порушення порядку маршрутизації трафіку, отримання послуг безоплатно або за тарифами, нижчими від тих, що встановлені, а також розповсюдження комп'ютерних вірусів;

основна радіотрансляційна точка проводового радіомовлення (основна радіоточка) - радіоточка, на яку звукове мовлення подається через обмежувача;

повідомлення споживача - повідомлення, що надсилається споживачеві у будь-якій формі;

послуга з доступу до Інтернету - забезпечення можливості з'єднання кінцевого обладнання споживача з Інтернетом;

послуга з передачі даних - обмін даними між кінцевими обладнаннями абонентів з використанням телекомунікаційних мереж;

послуги для потреб телебачення і радіомовлення - послуги, які надаються операторами телекомунікацій з використанням мереж ефірного телерадіомовлення, проводового радіомовлення та телемереж;

послуги ефірного телерадіомовлення - технічне обслуговування і експлуатація технічних засобів випромінювання в ефір, передача та трансляція телерадіопрограм з використанням споруд і ліній зв'язку до зазначених засобів та/або трансляція телерадіопрограм з використанням таких засобів;

послуги рухомого (мобільного) зв'язку - послуги, які надаються оператором рухомого (мобільного) зв'язку і під час отримання яких кінцеве обладнання абонента може вільно переміщатися в межах телекомунікаційної мережі такого оператора або його роумінг-партнера із збереженням абонентського номера або мережевого ідентифікатора споживача;

припинення надання послуг - остаточне припинення оператором, провайдером надання споживачеві послуг внаслідок припинення дії чи зміни умов договору в частині скорочення переліку послуг, а також у випадках, встановлених законом;

пошкодження телекомунікаційної мережі - втрата можливості функціонування елементів телекомунікаційної мережі, що унеможливує надання споживачеві послуг або знижує до неприпустимих значень їх якість;

пункт колективного користування - приміщення, де споживачам надаються послуги з використанням розміщених у ньому засобів зв'язку (кінцевого обладнання) оператора, провайдера та/або кінцевого обладнання споживачів (автоматизований переговорний пункт, відділення зв'язку, Інтернет-пункт тощо);

радіотрансляційна точка проводового радіомовлення (радіоточка) - пристрій, до якого підключають гучномовець для приймання радіопрограм;

розподільна мережа проводового радіомовлення (радіотрансляційна мережа) - комплекс лінійних споруд (магістральні та розподільні фідерні лінії, абонентські лінії, будинкові розподільні мережі), які забезпечують розподіл програм радіомовлення;

роумінг - послуга, яка забезпечує можливість абонентові одного оператора рухомого (мобільного) зв'язку отримувати послуги в мережі іншого оператора із збереженням початкової реєстрації абонента в телекомунікаційній мережі свого оператора;

роумінг-партнери - оператори, що уклали договір про роумінг;

сеанс зв'язку - процес надання та отримання послуги з моменту встановлення з'єднання до його завершення;

спам - електронні, текстові та/або мультимедійні повідомлення, які без попередньої згоди (замовлення) споживача умисно масово надсилаються на його адресу електронної пошти або кінцеве обладнання абонента, крім повідомлень оператора, провайдера щодо надання послуг;

спарена схема включення кінцевого обладнання абонентів - спосіб включення кінцевого обладнання двох абонентів з двома різними абонентськими номерами в одну абонентську лінію, при якому з'єднання можливе тільки по черзі для кожного з них;

таксофон - кінцеве обладнання, встановлене у вільнодоступних для споживачів місцях, обладнане механізмом приймання монет та/або таксофонних карток;

таксофонна картка - засіб оплати, що дає споживачеві можливість отримувати послуги з використанням таксофонів у межах визначеного активу такого засобу;

тарифна одиниця (одиниця тарифікації) послуги - одиниця обсягу послуги (тривалість часу (секунда, хвилина), обсяг даних (кілобайт, мегабайт), кількість повідомлень, сеансів зв'язку), за якою здійснюється тарифікація;

тарифний план - сукупність пропозицій, запропонованих споживачеві оператором, провайдером, щодо вартості, умов та обсягу надання певних послуг;

телефонізоване приміщення - житловий будинок, квартира, приміщення, де встановлено кінцеве обладнання абонента, підключене до місцевої телефонної мережі відповідно до договору;

телефонний зв'язок - вид електров'язку для передачі голосових повідомлень у реальному часі з використанням номерного ресурсу телефонної мережі;

тимчасове припинення надання послуг - припинення оператором, провайдером надання споживачеві послуги (послуг) на період та у випадках, встановлених законодавством та/або договором, із забезпеченням технічної можливості поновлення їх надання;

трансляція (телерадіотрансляція) - передача за допомогою наземних передавачів, кабельного телебачення або супутників будь-якого типу в кодованому або відкритому форматі теле- чи радіопрограм, що приймаються населенням;

члени сім'ї абонента - особи, які зареєстровані і проживають разом з абонентом в одному житловому приміщенні;

якість послуги - сукупність споживчих властивостей послуги (безперервність, доступність тощо), що визначають її здатність задовольнити потреби споживача і характеризуються встановленими показниками.

4. Оператори, провайдери повинні бути внесені до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, який веде НКРЗІ, а також у випадках, встановлених Законами України "Про телекомунікації" та "Про радіочастотний ресурс України", мати ліцензії на провадження відповідного виду діяльності у сфері телекомунікацій та/або користування радіочастотним ресурсом України (далі - ліцензії) (для операторів) чи копії ліцензій (для провайдерів).

Телерадіоорганізації, які створюють або комплектують та/або пакують телерадіопроекти та/або телерадіопередачі та розповсюджують їх за допомогою технічних засобів мовлення, і провайдери програмної послуги, які надають абонентам можливість переглядати пакети програм, використовуючи для передачі таких програм ресурси багатоканальних телемереж, повинні мати відповідні ліцензії, що видаються Національною радою з питань телебачення і радіомовлення згідно із Законом України "Про телебачення і радіомовлення".

5. Оператори, провайдери надають споживачам послуги відповідно до Законів України "Про телекомунікації", "Про захист прав споживачів", цих Правил, інших нормативно-правових актів та нормативних документів у сфері телекомунікацій.

Телерадіоорганізації та провайдери програмної послуги провадять діяльність відповідно до Законів України "Про телебачення і радіомовлення", "Про захист прав споживачів", цих Правил, інших нормативно-правових актів та нормативних документів у сфері телебачення і радіомовлення.

6. Оператори, провайдери самостійно визначають перелік послуг, що надаються споживачам.

7. Споживач має право обирати оператора, провайдера та послуги, що ним надаються.

8. Оператори, провайдери забезпечують роботу телекомунікаційних мереж та доступ споживачів до них цілодобово сім днів на тиждень.

Тимчасове припинення чи інше обмеження операторами, провайдерами роботи телекомунікаційних мереж допускається в порядку, встановленому відповідно до законодавства, у разі виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного чи воєнного стану, проведення ремонту, технічного обслуговування та модернізації телекомунікаційних мереж.

9. Оператори, провайдери забезпечують сервісне обслуговування споживачів, утворюють сервісні служби та визначають режим їх роботи з урахуванням інтересів споживачів.

10. У сфері надання послуг в Україні використовується українська мова, мови інших національностей відповідно до закону.

Адреси відправника та одержувача телеграм, що пересилаються у межах України, зазначаються українською або російською мовою, а тексти телеграм можуть бути написані будь-якою мовою з використанням літер кирилиці або латинської абетки.

Міжнародні повідомлення, які передаються через телекомунікаційні мережі загального користування, обробляються з використанням мов, передбачених міжнародними договорами України.

11. Під час надання та отримання послуг застосовується єдиний обліково-звітний час - київський.

У міжнародних телекомунікаціях обліково-звітний час визначається згідно з міжнародними договорами України.

12. Охорона таємниці телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передається технічними засобами телекомунікацій, та інформаційна безпека телекомунікаційних мереж гарантуються Конституцією та законами України.

Зняття інформації з телекомунікаційних мереж заборонено, крім випадків, встановлених законом.

Оператори, провайдери зобов'язані вживати відповідно до законодавства технічних та організаційних заходів із захисту телекомунікаційних мереж, технічних засобів телекомунікацій, інформації з обмеженим доступом про телекомунікаційні мережі та інформації, що передається такими мережами.

13. Особи, винні у порушенні цих Правил, несуть відповідальність згідно із законом.

Загальні вимоги щодо надання та отримання послуг

14. Надання послуг здійснюється у разі:

- 1) укладення договору відповідно до основних вимог, встановлених НКРЗІ;
- 2) їх оплати споживачем.

Надання програмної послуги абонентові здійснюється на підставі угоди, укладеної між абонентом і провайдером такої послуги відповідно до Закону України "Про телебачення і радіомовлення" та інших нормативно-правових актів.

15. До укладення договору оператор, провайдер зобов'язаний безоплатно надати споживачеві для ознайомлення вичерпну інформацію про зміст, якість, вартість та порядок надання послуг, зокрема:

- 1) найменування, державну реєстрацію, місцезнаходження оператора, провайдера, режим роботи його сервісних служб та пунктів продажу послуг;
- 2) включення оператора, провайдера до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій;
- 3) номер та строк дії ліцензії у випадках, встановлених Законами України "Про телекомунікації" та "Про радіочастотний ресурс України";
- 4) перелік послуг, що пропонуються оператором, провайдером;
- 5) умови надання послуг, у тому числі умови публічного договору (в разі їх визначення);
- 6) порядок зміни умов надання, тимчасового припинення, припинення надання послуг, а також їх переліку;
- 7) встановлені відповідно до законодавства значення показників якості послуг, що надаються оператором, провайдером;
- 8) тарифи, тарифні плани на послуги із зазначенням мінімального строку їх дії, пільги з надання та оплати послуг;
- 9) умови і порядок оплати послуг;
- 10) загальні вимоги щодо підключення та використання кінцевого обладнання абонента, а також на запит споживача - вимоги щодо підключення та використання певного кінцевого обладнання в телекомунікаційній мережі оператора;
- 11) порядок (правила) користування кінцевим обладнанням та відповідальність за його порушення (у разі надання послуг у пунктах колективного користування та за допомогою таксофонів);

- 12) напрямки, за якими встановлено автоматичний міжміський та міжнародний телефонний зв'язок, коди населених пунктів (у разі надання послуг міжміського та міжнародного телефонного зв'язку);
- 13) територію покриття телекомунікаційною мережею оператора, в тому числі на вимогу споживача із зазначенням населених пунктів;
- 14) перелік країн, з якими організований міжнародний телефонний зв'язок та в яких надається роумінг;
- 15) номери телефонів, адреси веб-сайтів сервісних служб оператора, провайдера;
- 16) ці Правила;
- 17) порядок розгляду звернень споживачів.

Зазначена інформація повинна надаватися споживачеві у доступній формі шляхом розміщення у місцях продажу послуг, пунктах колективного користування, довідково-інформаційних, сервісних службах оператора, провайдера, на його веб-сайті. Крім того, на вимогу споживача може надаватися інша інформація про надання послуг відповідно до законодавства.

Така інформація додатково може доводитися до відома споживачів через засоби масової інформації, в інший спосіб, що не суперечить законодавству.

16. Надання послуг здійснюється на замовлення споживача на підставі укладеного договору. Оператор, провайдер не має права відмовити споживачеві в укладенні договору, за винятком таких випадків:

відсутність технічної можливості забезпечення доступу до телекомунікаційної мережі оператора в зазначених споживачем місцях, крім випадку, коли на оператора відповідно до рішення НКРЗІ покладено обов'язки з розвитку та надання загальнодоступних послуг;

заборгованість абонента перед оператором, провайдером за надані послуги, що належним чином підтверджено документально;

невідповідність кінцевого обладнання абонента вимогам, встановленим пунктом 20 цих Правил;

ненадання необхідних для укладення договору документів, передбачених цими Правилами та іншими актами законодавства.

У разі відмови в укладенні договору оператор, провайдер повідомляє про це споживача із зазначенням причин відмови, зокрема в усній формі під час замовлення послуги, в письмовій формі на письмове звернення споживача протягом не більш як 20 календарних днів.

17. Під час укладання договору (внесення змін до нього) операторові, провайдерові забороняється:

- 1) встановлювати обмеження у з'єднанні з будь-яким абонентом телекомунікаційної мережі загального користування або телекомунікаційної мережі іншого оператора, а також службами екстреного виклику;
- 2) вимагати надання споживачем відомостей, не передбачених законодавством для укладення договору та надання послуг;
- 3) надавати без згоди споживача контент-послуги;
- 4) визначати такий порядок надання послуг, який може призвести до обмеження чи погіршення прав споживача або створення нерівних умов для сторін договору;
- 5) встановлювати значення показників якості послуг гірші, ніж ті, що визначені нормативно-правовими актами та нормативними документами у сфері телекомунікацій;
- 6) встановлювати інші вимоги, що суперечать законодавству.

Кінцеве обладнання

18. Послуги можуть надаватися з використанням кінцевого обладнання абонента, кінцевого обладнання, яке встановлено в пунктах колективного користування та інших установах і закладах, а також таксофонів.

19. Підключення кінцевого обладнання до телекомунікаційної мережі здійснюється оператором, провайдером за наявності технічної можливості.

Споживачі - суб'єкти господарювання мають право встановлювати власні автоматичні

телефонні станції, які підключаються до телекомунікаційних мереж операторів фіксованого місцевого телефонного зв'язку з використанням номерного ресурсу таких операторів.

20. Кінцеве та/або інше обладнання споживача, яке підключається до телекомунікаційної мережі загального користування, повинно мати виданий в установленому порядку документ про підтвердження відповідності вимогам нормативних документів у сфері телекомунікацій та/або використання радіочастотного ресурсу та бути включеним до переліку технічних засобів, що можуть застосовуватися в телекомунікаційних мережах загального користування, або Реєстру радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України в смугах радіочастот загального користування, або застосування такого обладнання повинне бути погоджене з Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації (далі - Адміністрація Держспецзв'язку) в порядку, встановленому відповідно до законодавства.

Оператор, провайдер повинен інформувати споживача у доступній формі, в тому числі у письмовій формі на його запит, про перелік сертифікованого обладнання, яке можна підключати до телекомунікаційної мережі загального користування для отримання послуг.

21. У разі підключення до телекомунікаційної мережі оператора рухомого (мобільного) зв'язку кінцевого обладнання абонента, електронний код (ідентифікатор) якого, зокрема код IMEI, не включений до узагальненої бази даних таких кодів, оператор повинен надіслати відповідне попередження на телефонний номер такого обладнання про можливе відключення із зазначенням причин. Відключення зазначеним оператором кінцевого обладнання здійснюється відповідно до законодавства.

22. У разі надання послуг, які передбачають підключення кінцевого обладнання в приміщенні, договір укладається з особою, яка є власником (співвласником) приміщення, чи особою, зареєстрованою за адресою приміщення, або наймачем (орендарем) приміщення.

У разі підключення кінцевого обладнання в квартирі або іншому житловому приміщенні договір з їх наймачем (орендарем) укладається за наявності письмової згоди власника квартири або приміщення.

Встановлення (підключення до телекомунікаційної мережі) кінцевого обладнання здійснюється у погоджений з абонентом день і час, як правило, за його безпосередньої присутності, а також проводиться перевірка справності такого обладнання.

23. У разі втрати абонентом кінцевого обладнання та/або ідентифікаційної картки, за якою отримувалися послуги, оператор, провайдер невідкладно за усною заявою абонента тимчасово припиняє обслуговування такого обладнання та/або картки на строк, що не перевищує 30 календарних днів.

Абонент повинен повідомити операторові телекомунікацій абонентський номер чи інший мережевий ідентифікатор, за яким отримувалися послуги з використанням втраченого кінцевого обладнання або ідентифікаційної картки, та інші дані, у тому числі персональні, виключний перелік яких визначається договором, і отримати від оператора реєстраційний номер заяви щодо втрати обладнання та/або картки.

Такий оператор повинен повідомити абонентові реєстраційний номер заяви.

Без отримання зазначеного номера претензії від абонента щодо несвоєчасного припинення або неприпинення обслуговування його кінцевого обладнання та/або ідентифікаційної картки не розглядаються.

Порядок відновлення надання послуг у разі втрати абонентом кінцевого обладнання та/або ідентифікаційної картки визначається оператором телекомунікацій.

Абонентський номер чи інший мережевий ідентифікатор

24. Під час підключення кінцевого обладнання споживача до телекомунікаційної мережі оператор телекомунікацій повинен присвоїти йому абонентський номер чи інший мережевий ідентифікатор та/або задіяти персональний номер абонента.

25. Зміна абонентського номера у зв'язку із зміною структури номерного ресурсу та простору нумерації відповідно до рішення Адміністрації Держспецзв'язку здійснюється оператором телекомунікацій безоплатно без згоди абонента з його попереднім повідомленням за місяць

до зміни номера, а у разі масової зміни номерів (понад 10 тис.), а також у випадках, передбачених пунктом 112 цих Правил, - з додатковим повідомленням абонентів через засоби масової інформації.

26. Абонент може у порядку, встановленому НКРЗІ, отримати послугу з перенесення абонентського номера (збереження наданого оператором абонентського номера з метою його використання для отримання послуг у телекомунікаційній мережі іншого оператора, що надає послуги на території України).

Укладення договору

27. Договір укладається відповідно до основних вимог, встановлених НКРЗІ.

У договорі щодо надання послуг з доступу до Інтернету зазначається значення показників якості таких послуг.

28. У разі затвердження форми договору про надання певних видів послуг оператор, провайдер повинен оприлюднити її на своєму веб-сайті і в місцях продажу послуг.

29. У разі визначення умов публічного договору оператор, провайдер повинен оприлюднити їх на своєму веб-сайті і в місцях продажу послуг.

30. Абонент, який отримує послуги без укладення договору в письмовій формі, може зареєструватися в оператора, провайдера, надавши йому персональні дані згідно із законом у порядку, встановленому НКРЗІ.

31. Надання послуг міжміського та міжнародного телефонного зв'язку за попереднім замовленням може здійснюватися за участю телефоніста за номерами служб замовлення з дотриманням вимог, визначених у додатку 1.

32. Замовлення, зміна умов надання, тимчасове припинення та припинення надання послуг можуть здійснюватися дистанційно за допомогою засобів зв'язку на умовах, визначених договором, з дотриманням вимог цих Правил та інших актів законодавства.

33. У разі надання послуги з використанням картки попередньо оплаченої послуги, ідентифікаційної картки, картки поповнення рахунка, таксофонної картки оператор, провайдер зобов'язаний зазначати на картках строк їх дії, найменування оператора, провайдера, його місцезнаходження, номер ліцензії або номер у реєстрі операторів, провайдерів телекомунікацій та інформацію про порядок користування такими картками.

34. Послуги у пункті колективного користування надаються з обладнання оператора, провайдера, а також обладнання споживача за умови внесення попередньої оплати або з використанням карток попередньо оплаченої послуги, які розповсюджуються оператором, провайдером.

Права, обов'язки та відповідальність споживачів

35. Споживачі під час замовлення та/або отримання послуг мають право на:

- 1) державний захист своїх прав;
- 2) вільний доступ до послуг;
- 3) безпеку послуг;
- 4) вибір оператора, провайдера;
- 5) вибір виду та кількості послуг;
- 6) безоплатне отримання від оператора, провайдера вичерпної інформації про зміст, якість, вартість та порядок надання послуг;
- 7) своєчасне і якісне одержання послуг;
- 8) отримання від оператора, провайдера відомостей щодо наданих послуг;
- 9) обмеження оператором, провайдером доступу споживача до окремих видів послуг на підставі його письмової заяви;
- 10) повернення від оператора, провайдера невикористаної частки коштів у разі відмови від передплачених послуг у випадках і порядку, визначених цими Правилами;
- 11) відмову від послуг у порядку, встановленому договором;
- 12) відшкодування збитків, заподіяних унаслідок невиконання чи неналежного виконання оператором, провайдером обов'язків, передбачених договором чи законодавством;
- 13) оскарження неправомірних дій оператора, провайдера шляхом звернення до суду та

уповноважених державних органів;

14) відмову від оплати послуги, яку вони не замовляли;

15) отримання відомостей щодо можливості та порядку відмови від замовленої послуги;

16) безоплатне отримання від оператора, провайдера рахунків за надані послуги. За особистим зверненням споживача з урахуванням технічної можливості обладнання телекомунікаційної мережі нарахована до оплати сума за надані послуги повинна бути розшифрована тільки за той розрахунковий період, до якого споживач має претензії, із зазначенням номера абонента, якого викликав споживач, виду послуг, часу початку і закінчення кожного сеансу зв'язку, обсягу наданих послуг, суми коштів до сплати за кожний сеанс зв'язку. Послуги, які надаються знеособлено (анонімно), не розшифровуються;

17) перенесення абонентського номера, користування персональним номером та отримання національного роумінгу;

18) доступ до загальнодоступних послуг відповідно до цих Правил та інших актів законодавства;

19) вибір послуг за класами якості, мереж, послуг, що надаються іншими операторами телекомунікацій, та/або напрямків зв'язку з різними технологіями в мережі одного або різних операторів шляхом набору відповідного коду оператора, мережі чи послуги згідно з Національним планом нумерації;

20) доступ до контент-послуг, що надаються відповідно до законодавства;

21) отримання від оператора, провайдера інформації про зміну умов надання послуги і тарифів на її надання;

22) вибір тарифу, тарифного плану, встановленого оператором, провайдером з урахуванням пункту 58 цих Правил;

23) припинення оператором, провайдером надання послуг, які вони не замовляли, у тому числі розсилання електронних текстових, мультимедійних та голосових повідомлень, спаму;

24) блокування на підставі відповідної заяви вихідних дзвінків певних типів чи на певні номери, а також доступ до певних мереж та послуг (за наявності технічної можливості);

25) безоплатне припинення переадресації виклику на їх кінцеве обладнання;

26) захист персональних даних, іншої інформації з обмеженим доступом у порядку, встановленому законодавством;

27) несплату абонентної плати за весь час пошкодження телекомунікаційних мереж та технічних засобів, що призвело до тимчасового припинення надання послуг у разі порушення оператором, провайдером граничних строків усунення пошкодження та виникло не з вини споживачів, з дати реєстрації оператором, провайдером відповідної заяви (усної чи письмової);

28) доступ до засобів та служб, які призначені для полегшення і забезпечення зв'язку з людьми з обмеженими фізичними можливостями (за наявності технічної можливості);

29) отримання безоплатної консультаційної допомоги оператора, провайдера з питань замовлення та отримання послуг, що ним надаються;

30) доступ відповідно до законодавства до інформаційно-довідкових служб у телекомунікаційних мережах загального користування;

31) зміну переліку послуг (пакетів послуг), тимчасове припинення або припинення надання послуг у порядку, встановленому цими Правилами та договором;

32) вільний вибір обмеження на отримання послуг у разі закінчення коштів на особовому рахунку абонента або досягнення визначеної договором суми шляхом тимчасового припинення оператором, провайдером надання послуг (за наявності технічної можливості);

33) безоплатне вилучення (повністю або частково) відомостей про них з електронних баз даних інформаційно-довідкових служб оператора, провайдера та телефонних довідників.

Споживачі мають інші права, визначені законодавством та договором.

36. Споживачі зобов'язані:

1) дотримуватися вимог цих Правил;

2) використовувати кінцеве обладнання, що має документ про підтвердження відповідності;

- 3) не допускати використання їх кінцевого обладнання для вчинення протиправних дій або дій, що загрожують інтересам національної безпеки, оборони та охорони правопорядку;
- 4) не допускати дій, що можуть перешкоджати безпечній експлуатації телекомунікаційних мереж, підтримці цілісності та взаємодії таких мереж, захисту їх інформаційної безпеки, електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів, ускладнювати чи унеможливити надання послуг іншим споживачам;
- 5) не допускати використання на комерційній основі кінцевого обладнання та абонентських ліній для надання послуг третім особам;
- 6) виконувати умови договору, в тому числі своєчасно оплачувати отримані послуги;
- 7) надавати операторові телекомунікацій достовірну інформацію, необхідну для укладення договору;
- 8) користуватися у разі використання лічильників обліку тривалості послуг тільки такими лічильниками, що мають документ про підтвердження відповідності згідно із законодавством, та періодично проводити метрологічну перевірку лічильників як засобів виміральної техніки в порядку, визначеному законодавством;
- 9) не здійснювати незаконного заволодіння та користування кодом поповнення рахунка інших споживачів, картками попередньо оплаченої послуги, картками поповнення рахунка;
- 10) дотримуватися інструкцій, правил (порядку) користування кінцевим обладнанням;
- 11) утримувати абонентську проводку в межах приватного житлового будинку, квартири, приміщення, присадибної ділянки і кінцеве обладнання у справному стані;
- 12) повідомляти на запит оператора, провайдера тип кінцевого обладнання, що використовується для отримання послуг;
- 13) не фальсифікувати мережеві ідентифікатори, не використовувати неіснуючі мережеві ідентифікатори або такі, що належать іншим особам, не здійснювати підробку (дублювання) ідентифікаційних карток, електронного коду (ідентифікатора) кінцевого обладнання;
- 14) не здійснювати зловмисні виклики, не замовляти, не пропонувати розсилання та не розповсюджувати спам;
- 15) виконувати інші обов'язки відповідно до законодавства.

37. За порушення вимог законодавства щодо порядку отримання послуг споживач несе відповідальність згідно із законом.

У разі виявлення пошкодження телекомунікаційної мережі, що сталося з вини споживача, та завдання збитків з його вини витрати оператора телекомунікацій, пов'язані з усуненням пошкодження, відшкодовуються споживачем у порядку, встановленому законом.

Факт пошкодження телекомунікаційної мережі з вини споживача оформляється актом у двох примірниках, кожний з яких підписується уповноваженим представником оператора телекомунікацій та споживачем, з вини якого сталося пошкодження. У разі відмови споживача від підписання акта він підписується не менш як двома представниками оператора, провайдера.

Права, обов'язки та відповідальність операторів, провайдерів

38. Оператори, провайдери мають право на:

- 1) провадження діяльності у сфері телекомунікацій відповідно до законодавства;
- 2) отримання ліцензій відповідно до Законів України "Про телекомунікації" та "Про радіочастотний ресурс України" (виключно оператори);
- 3) отримання номерного ресурсу (виключно оператори);
- 4) установлення тарифів на послуги, що ними надаються, крім тих, що згідно із Законом України "Про телекомунікації" підлягають державному регулюванню;
- 5) присвоєння телефонних номерів споживачам у межах виділеного номерного ресурсу та задіяння персональних номерів у порядку, встановленому НКРЗІ (виключно оператори);
- 6) відключення на підставі рішення суду кінцевого обладнання, якщо воно використовується абонентом для вчинення протиправних дій або дій, що загрожують інтересам національної безпеки;
- 7) визначення та зміну переліку послуг;

- 8) скорочення переліку послуг, тимчасове припинення або припинення їх надання відповідно до Закону України "Про телекомунікації" та цих Правил;
- 9) непідключення до телекомунікаційної мережі кінцевого обладнання у разі його невідповідності вимогам, встановленим пунктом 20 цих Правил;
- 10) зміну зони покриття телекомунікаційною мережею (для рухомого (мобільного) зв'язку) та переліку роумінг-партнерів (виключно оператори);
- 11) визначення порядку оплати і форми розрахунків за послуги (на умовах попередньої (авансової) та/або наступної оплати).

Оператори, провайдери мають інші права, передбачені законодавством та договором.

39. Оператори, провайдери зобов'язані:

- 1) провадити діяльність у сфері телекомунікацій відповідно до законодавства за умови включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, а у визначених законом випадках також за наявності відповідних ліцензій та/або дозволів (виключно оператори);
- 2) надавати абонентам послугу з перенесення абонентського номера, користування персональним номером у порядку, встановленому НКРЗІ;
- 3) забезпечувати правильність застосування тарифів;
- 4) вести облік обсягу та вартості наданих послуг за кожним видом окремо, забезпечувати його достовірність, зберігати записи про надані послуги протягом строку позовної давності, визначеного законом;
- 5) не допускати порушень правил добросовісної конкуренції на ринку телекомунікацій;
- 6) першочергово надавати послуги підрозділам Міноборони, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, МВС, МНС, Держприкордонслужби, Держмитслужби;
- 7) оприлюднювати тарифи на послуги, що встановлюються операторами, не пізніше ніж за сім календарних днів до їх введення;
- 8) обмежувати на підставі рішення суду доступ своїх абонентів до ресурсів, через які здійснюється розповсюдження дитячої порнографії;
- 9) надавати послуги за встановленими значеннями показників якості відповідно до нормативних документів у сфері телекомунікацій, договору, умов надання послуг з додержанням вимог цих Правил та інших актів законодавства;
- 10) приймати від фізичних і юридичних осіб заяви про надання послуг, вести їх облік та задовольняти такі заяви (за наявності технічної можливості), надавати відповіді у строки, передбачені законодавством;
- 11) своєчасно надавати споживачам вичерпну інформацію, необхідну для укладення договору, а також про надання та отримання послуг відповідно до цих Правил, зокрема пунктів 15, 49 - 51, та інших актів законодавства;
- 12) дотримуватися встановленого законодавством порядку укладення договорів;
- 13) забезпечувати на замовлення споживачів з'єднання з будь-яким абонентом телекомунікаційних мереж загального користування;
- 14) надавати відповідно до законодавства споживачам можливість обирати альтернативного оператора, обирати та отримувати послуги, в тому числі за різними класами якості, у власній телекомунікаційній мережі або мережі іншого оператора, шляхом набору кодів вибору альтернативного напрямку зв'язку або альтернативної мережі згідно з Національним планом нумерації;
- 15) у разі надання контент-послуги:
забезпечити до початку її надання повідомлення споживачів про найменування такої послуги і тариф на її отримання, а також безоплатне надання споживачам можливості підтвердити згоду на отримання зазначеної послуги чи відмовитися від її отримання (тривалість безоплатного повідомлення споживачів становить 12 секунд);
розпочинати надання послуги виключно після повідомлення споживачів про її надання в порядку, встановленому цими Правилами, та наявності їх згоди на отримання послуги;
не пропонувати споживачам послугу, яка вимагає обов'язкову відмову шляхом вчинення або

утримання від вчинення певних дій;

інформувати абонента про суму коштів, списану з його особового рахунка безпосередньо після отримання послуги (за наявності технічної можливості відповідних мереж та обладнання);

16) надавати споживачам можливість отримувати послугу національного роумінгу (виключно оператори рухомого (мобільного) зв'язку, що надають послуги на території України, за умови укладення письмової угоди між відповідними операторами);

17) у разі надання послуги з доступу до Інтернету:

забезпечити споживачам швидкість доступу, визначену договором;

забезпечити спостереження за функціонуванням технічних засобів та можливість відстеження значень показників якості послуг;

18) надавати споживачам безоплатний доступ до телекомунікаційних мереж загального користування для виклику пожежної охорони, міліції, швидкої допомоги, аварійної служби газу, служби екстреної допомоги населенню за телефонами відповідно 101, 102, 103, 104 і 112 (виключно оператори);

19) надавати вичерпну інформацію про тарифи на послуги та забезпечувати правильність їх застосування під час тарифікації, розрахунку платежів за надані послуги;

20) використовувати сертифіковані на відповідність вимогам нормативних документів у сфері телекомунікацій автоматизовані системи розрахунків за послуги;

21) здійснювати на вимогу споживача протягом строку позовної давності, а споживача, який отримує послуги знеособлено (анонімно), протягом двох місяців після закінчення строку дії картки попередньо оплаченої послуги та/або ідентифікаційної картки повернення невикористаних з особового рахунка абонента коштів у разі відмови від передплачених послуг та/або припинення дії договору в порядку, встановленому пунктом 76 цих Правил;

22) вживати відповідно до законодавства заходів із забезпечення таємниці телефонних розмов, іншої інформації, що передається телекомунікаційними мережами, а також із захисту відомостей про споживача, отриманих під час укладання договору, надані чи замовлені ним послуги, іншої інформації з обмеженим доступом;

23) не розповсюджувати спам;

24) попереджати споживачів про скорочення переліку послуг, тимчасове припинення або припинення надання послуг, відключення їх кінцевого обладнання у випадках і порядку, встановлених цими Правилами та договором;

25) інформувати споживачів про ремонтні роботи на телекомунікаційних мережах, а також інші випадки перерви у роботі телекомунікаційних мереж та орієнтовні строки відновлення надання послуг у порядку, встановленому пунктом 50 цих Правил;

26) усувати пошкодження телекомунікаційної мережі та відновлювати доступ до послуг згідно з встановленими значеннями показників якості в строки, визначені Адміністрацією Держспецзв'язку;

27) повідомляти абонентові під час першої реєстрації його кінцевого обладнання в мережі роумінг-партнера для отримання міжнародного роумінгу про суму коштів на особовому рахунку абонента (за наявності технічної можливості), вартість послуг телефонного зв'язку з абонентами країни перебування та України, з передачі текстових повідомлень, доступу до Інтернету, а також додатково повідомляти абонентові, з яким укладений договір у письмовій формі, про технічну неможливість припинення надання послуг у разі відсутності коштів на його особовому рахунку. При цьому тимчасове припинення надання міжнародного роумінгу здійснюється після отримання відповідної інформації від роумінг-партнера;

28) направляти за викликом споживача для підключення та/або усунення пошкоджень кінцевого обладнання, абонентської лінії, проводки, виконання інших робіт, необхідних для надання послуг (крім послуг рухомого (мобільного) зв'язку), своїх працівників, які повинні мати посвідчення з фотокарткою, скріплене печаткою (за наявності), та пред'являти його споживачеві;

29) надавати споживачеві безоплатну консультаційну допомогу з питань замовлення та

отримання послуг у місцях їх продажу та шляхом забезпечення доступу до інформаційних служб;

30) вживати заходів для недопущення несанкціонованого доступу до телекомунікаційних мереж, технічних засобів провайдерів та інформації, що передається ними;

31) оприлюднювати інформацію про якість послуг відповідно до законодавства (виключно оператори);

32) обмежувати можливість отримання споживачем послуг у разі відсутності коштів на особовому рахунку абонента або досягнення визначеної договором суми шляхом тимчасового припинення надання послуг (за наявності технічної можливості);

33) стягувати плату за фактичний час отримання споживачем послуг;

34) здійснювати розрахунок тарифів виходячи із собівартості послуг з урахуванням отримання прибутку;

35) забезпечувати за письмовим зверненням споживача обмеження доступу до певних послуг (за наявності технічної можливості обладнання);

36) виконувати інші обов'язки відповідно до законодавства.

40. За ненадання або неналежне надання послуг оператор, провайдер несе перед споживачем відповідальність, в тому числі майнову, відповідно до закону та договору.

У разі неусунення пошкодження телекомунікаційної мережі, яке унеможливило доступ абонента до послуги або знизило до неприпустимих значень показники якості послуг, понад одну добу із зафіксованого моменту подання абонентом відповідної заяви абонентна плата не нараховується за весь період пошкодження, а понад п'ять діб - оператор, провайдер несе відповідальність згідно із Законом України "Про телекомунікації".

Витрати, пов'язані з усуненням пошкодження кінцевого обладнання абонента, що сталося з вини оператора, провайдера, здійснюються оператором, провайдером відповідно до законодавства.

Питання щодо відшкодування завданих споживачеві фактичних збитків, моральної шкоди, втраченої ним вигоди через неналежне виконання оператором, провайдером обов'язків, передбачених законодавством та договором, вирішуються в судовому порядку.

У разі анулювання чи визнання недійсною ліцензії, вилучення номерного та/або радіочастотного ресурсу внаслідок порушення оператором, провайдером вимог законодавства такий оператор, провайдер зобов'язаний відшкодувати абонентів витрати, пов'язані з припиненням надання послуг, відповідно до закону.

41. Оператор, провайдер не несе відповідальності перед споживачем за ненадання або неналежне надання послуг у разі:

1) використання споживачем кінцевого обладнання, яке не відповідає вимогам законодавства, є несумісним з мережею оператора, або порушення вимог інструкції виробника з використання кінцевого обладнання;

2) несанкціонованого втручання у роботу телекомунікаційних мереж, пошкодження абонентської проводки або лінії, викрадення телекомунікаційного обладнання чи пошкодження зловмисниками лінійних та станційних споруд;

3) дії непереборної сили (землетрус, повінь, ураган тощо);

4) вини споживача в інших випадках, встановлених законом.

Оператор, провайдер не несе відповідальності за зміст інформації, що передається телекомунікаційними мережами, технічними засобами телекомунікацій.

Захист інформації про споживача

42. Оператор, провайдер повинен відповідно до законодавства забезпечувати збереження відомостей про абонента, отриманих під час укладання договору, а також про надання послуг, у тому числі факт їх отримання, обсяг, зміст, маршрути передачі інформації тощо, і несе відповідальність за їх схоронність.

43. Оператор, провайдер у порядку, встановленому законодавством, створює та використовує бази даних, що необхідні для надання послуг і містять відомості, надані абонентом під час укладання договору, та забезпечує захист і нерозголошення інформації з обмеженим доступом.

Персональні дані абонентів можуть оброблятися з метою надання послуг, забезпечення виконання зобов'язань за договором.

44. Призначені для оприлюднення телефонні довідники, у тому числі їх електронні версії та бази даних інформаційно-довідкових служб, можуть містити інформацію про прізвище, ім'я, по батькові, найменування, адресу та номер телефону абонента, якщо споживач надав згоду на опублікування такої інформації.

45. Інформація про надані послуги може бути надана абонентові, з кінцевого обладнання якого отримувалися послуги, його законному представникові, а також іншим особам за письмовою згодою абонента чи відповідно до закону.

46. Абонент за письмовою заявою має право на отримання послуги з блокування визначення його номера телефону на кінцевому обладнанні інших споживачів (за наявності технічної можливості), крім служб екстреної допомоги.

Оператор, провайдер має право не надавати таку послугу або припиняти її надання у разі виявлення зловмисних викликів, на вимогу правоохоронних органів, в інших випадках, встановлених законодавством.

47. Дані про місцезнаходження кінцевого обладнання абонента не можуть передаватися оператором, провайдером без його згоди третім особам, крім випадків, встановлених законом.

48. Інші питання щодо захисту персональних даних абонента регулюються Законом України "Про захист персональних даних".

Надання споживачеві інформації про послуги

49. Оператор, провайдер зобов'язаний безоплатно доводити до відома абонента вичерпну інформацію про надання та отримання замовлених ним послуг, зокрема про:

- 1) зміну умов надання послуг;
- 2) зміну тарифів, тарифних планів на послуги (пакети послуг), що надаються споживачеві, відповідно до пункту 59 цих Правил;
- 3) тимчасове припинення надання послуг (крім випадків виникнення стихійного лиха, надзвичайної ситуації, введення надзвичайного чи воєнного стану, пошкодження телекомунікаційних мереж) із зазначенням орієнтовних строків та/або умов поновлення надання послуг;
- 4) скорочення переліку послуг, припинення їх надання;
- 5) припинення діяльності з надання послуг;
- 6) заміну абонентського номера відповідно до пунктів 25 і 112 цих Правил;
- 7) інші відомості відповідно до законодавства та умов договору.

У випадках, передбачених підпунктами 1 і 2 цього пункту, абонентові надсилається повідомлення, в якому зазначається інформація про зміни, дату і строк їх запровадження з посиланням на веб-сайт та/або номер телефону чи інше доступне споживачеві джерело інформації. При цьому оператор телекомунікацій повинен запропонувати споживачеві безоплатно обрати будь-який інший доступний для підключення тарифний план на момент запровадження зазначених змін, а у разі відмови абонента від отримання послуг за змінним тарифом - достроково розірвати договір.

Зазначені вимоги не поширюються на послуги, що надаються за допомогою таксофонів.

50. Оператор, провайдер зобов'язаний здійснювати через засоби масової інформації, у місцях продажу послуг та/або пунктах колективного користування, на своєму веб-сайті, через довідково-інформаційні, сервісні служби, в інший спосіб, що не суперечить законодавству, безоплатне інформування споживачів про:

- 1) впровадження нових послуг;
- 2) впровадження тарифів на послуги;
- 3) виконання капітальних, профілактичних чи інших робіт (не пізніше ніж за десять робочих днів до початку їх виконання), що призведе до тимчасового скорочення переліку послуг чи припинення їх надання, а також строки поновлення надання послуг;
- 4) тимчасове припинення надання послуг чи зниження до неприпустимих значень показників

якості послуг у зв'язку з пошкодженням телекомунікаційних мереж (невідкладно після настання пошкодження), в тому числі у разі виникнення стихійного лиха, надзвичайної ситуації, введення надзвичайного чи воєнного стану, та строки його усунення, якщо є підстави вважати, що пошкодження мереж не буде усунуто протягом однієї доби;

5) умови отримання або припинення надання послуг у разі виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного чи воєнного стану (в строки, визначені відповідно до законодавства);

б) інші відомості відповідно до законодавства та договору.

51. Оператор, провайдер зобов'язаний на вимогу споживача безоплатно в порядку, встановленому законодавством, повідомляти про надані йому послуги, в тому числі їх обсяг та вартість, іншу інформацію відповідно до цих Правил, інших актів законодавства та договору.

Скорочення переліку послуг, тимчасове припинення або припинення їх надання

52. Скорочення переліку послуг, тимчасове припинення або припинення їх надання може здійснюватися за ініціативою споживача або оператора, провайдера відповідно до цих Правил, інших актів законодавства.

53. Скорочення переліку послуг, припинення надання однієї чи кількох послуг, замовлених споживачем, здійснюються за зверненням споживача чи ініціативою оператора, провайдера у випадках та порядку, визначених цими Правилами.

54. Оператор, провайдер здійснює тимчасове припинення надання послуг за заявою споживача відповідно до договору на строк, зазначений у заяві, але не більш як один рік. При цьому такий строк може змінюватися за окремою заявою споживача. Тимчасове припинення надання послуг оплачується за тарифами, встановленими оператором, провайдером (для загальнодоступних послуг такий тариф не може перевищувати розміру абонентної плати за кожний місяць тимчасового припинення). Оператор, провайдер може тимчасово припинити надання послуг з власної ініціативи в разі:

1) наявності заборгованості з оплати послуг понад строк чи суму, зазначені у договорі, відповідно до законодавства, а також закінчення коштів за передплачені послуги відповідно до законодавства та договору;

2) досягнення граничної суми коштів, визначеної договором;

3) виконання ремонтних робіт з усунення пошкодження телекомунікаційних мереж, технічних засобів телекомунікацій, профілактичних, планових ремонтних або інших робіт, виконання яких унеможливує надання послуг;

4) виникнення стихійного лиха, надзвичайної ситуації, введення надзвичайного чи воєнного стану відповідно до законодавства;

5) виявлення несанкціонованого втручання споживача в роботу та/або використання телекомунікаційних мереж оператора або технічних засобів телекомунікацій провайдера;

б) встановлення факту розсилання споживачем спаму (на строк, визначений договором).

Тимчасове припинення надання послуг здійснюється до усунення причин, що призвели до цього, на строк, визначений договором та законодавством.

У разі тимчасового припинення надання послуг за заявою споживача та згідно з підпунктами 1, 4 - 6 цього пункту споживачеві надається можливість доступу до служб екстреного виклику (для фіксованого телефонного зв'язку - за наявності технічної можливості).

Після погашення споживачем заборгованості з оплати послуг, надання яких тимчасово припинено, оператор, провайдер протягом однієї години, а у разі відсутності можливості в строк, що не перевищує двох робочих днів після погашення заборгованості, відновлює надання послуг.

Для прискорення відновлення надання послуг абонент може особисто повідомити службі розрахунків про проведену оплату, зазначивши місце, дату, суму сплачених коштів і номер розрахункового документа.

За час, протягом якого послуги не надавалися з вини абонента, абонентна плата нараховується в повному обсязі, якщо інше не передбачено договором.

У разі тимчасового припинення надання послуг у випадках, передбачених підпунктами 3 і 4 цього пункту, абонентна плата не нараховується.

55. Припинення надання послуг (послуги) може здійснюватися оператором, провайдером у разі припинення відповідно до законодавства дії договору, в тому числі його дострокового розірвання, або внесення до договору змін щодо припинення надання однієї чи кількох послуг, замовлених абонентом:

1) за письмовою заявою абонента у строк, що не перевищує семи календарних днів з моменту отримання оператором заяви, якщо більший строк не зазначений у заяві;

2) за ініціативою оператора, провайдера у разі:

непогашення заборгованості з оплати послуг у строк, зазначений у попередженні оператора, провайдера;

коли абонент протягом не менш як трьох місяців з моменту активації картки та/або останнього сеансу отримання послуги не користувався послугами, на які не нараховується щомісячна плата та які потребують постійного використання додаткових ресурсів телекомунікаційних мереж (для послуг рухомого (мобільного) зв'язку), за умови попередження абонента не менш як за десять робочих днів;

зафіксованого відповідно до законодавства факту порушення споживачем вимог підпунктів 2 - 5, 9, 13 і 14 пункту 36 цих Правил;

порушення умов договору у випадках і порядку, визначених договором відповідно до законодавства;

припинення діяльності з надання послуг з попередженням НКРЗІ і споживачів не пізніше ніж за три місяці до припинення.

У разі припинення надання послуг із застосуванням кінцевого обладнання, наданого в користування споживачеві оператором, провайдером на час дії договору, питання щодо повернення споживачем такого обладнання вирішується відповідно до договору.

56. Оператор, провайдер має право відключати в порядку, встановленому законодавством, кінцеве обладнання абонента:

1) на підставі рішення суду, якщо таке обладнання використовується для вчинення протиправних дій або дій, що загрожують національній безпеці;

2) у разі відсутності виданого в порядку, встановленому законодавством, документа про підтвердження його відповідності вимогам нормативних документів у сфері телекомунікацій;

3) в інших випадках, встановлених законом.

Порядок оплати послуг

57. Тарифи на послуги, що згідно із Законом України "Про телекомунікації" підлягають державному регулюванню, застосовуються операторами, провайдерами відповідно до встановлених НКРЗІ граничних або фіксованих тарифів.

58. Тарифи на послуги встановлюються операторами, провайдерами самостійно, крім тих, що згідно із Законом України "Про телекомунікації" підлягають державному регулюванню.

Оператор, провайдер встановлює та пропонує на вибір споживача тарифи на окремі послуги та/або тарифні плани на визначений ним перелік (пакет) послуг, а також строк їх дії (граничний та/або мінімальний).

Інформація про вартість послуги, яка оприлюднюється, повинна включати в себе відомості про податок на додану вартість та інші обов'язкові збори (платежі) відповідно до законодавства.

Вартість послуги зазначається у разі застосування:

тарифів, що залежать від обсягу послуги, - за одну тарифну одиницю;

тарифів, що передбачають необмежене отримання чи передачу інформації, - за інтервал часу, протягом якого можливе таке отримання чи передача.

У межах різних тарифних планів залежно від переліку (пакету) та обсягу послуг можуть встановлюватися різні тарифи на однакові послуги. При цьому розмір тарифів на послуги, що згідно із Законом України "Про телекомунікації" підлягають державному регулюванню,

може бути змінений у межах, визначених граничними тарифами, встановленими НКРЗІ.

У разі коли оператор, провайдер пропонує споживачам послуги з різними класами якості, на такі послуги встановлюються тарифи з урахуванням класів якості.

59. Оператор, провайдер у разі зміни тарифів, тарифних планів, які він встановлює самостійно, не пізніше ніж за сім календарних днів до їх зміни зобов'язаний:

оприлюднити змінені тарифи, тарифні плани у засобах масової інформації та/або на своєму веб-сайті (за його наявності);

повідомити абонентові про зміну тарифів, тарифних планів на послуги, що йому надаються.

60. Оператор, провайдер інформує споживачів про зміну тарифів на загальнодоступні послуги.

61. У разі встановлення оператором, провайдером самостійно мінімального та/або граничного строку дії тарифів, тарифних планів на послуги такі тарифи, тарифні плани повинні застосовуватися до завершення зазначеного строку.

62. Оплата отриманих послуг здійснюється за тарифами, тарифними планами, що діють на момент надання послуг під час окремого сеансу зв'язку.

У разі коли процес надання та отримання послуги охоплює проміжок часу, протягом якого застосовуються різні тарифи, вартість послуги визначається за тарифом, що діяв на початку її надання.

63. Установлені законами пільги з оплати послуг надаються споживачеві відповідно до законодавства за місцем його проживання з дня пред'явлення ним документа, що підтверджує право на пільги.

64. Під час здійснення розрахунків оператор, провайдер не має права:

1) стягувати із споживача окрему плату за роботи і послуги, які не є самостійними і призначені для забезпечення належної якості послуг, а також з усунення пошкодження телекомунікаційної мережі, що виникло не з вини споживача;

2) тарифікувати технологічні операції, пов'язані з отриманням послуг, у тому числі набір номера, отримання сигналу посилення виклику, тонового сигналу зайнятості та відбій з'єднання;

3) стягувати плату за встановлення з'єднання у разі нульової тривалості послуги;

4) стягувати плату за послугу, яку споживач не замовляв;

5) перетворювати внесені на особовий рахунок абонента кошти в бонуси, бали тощо.

65. Вартість послуг залежить від їх переліку, тарифів на них, умов оплати та обсягу наданих послуг, інших умов, визначених законодавством та договором.

Оплата послуг може включати фіксовану суму платежів та/або суму платежів, які залежать від обсягу наданих послуг.

Обсяг наданих послуг встановлюється на підставі тривалості їх надання та/або обсягу надісланої та/або отриманої споживачем інформації.

Для ведення обліку обсягу наданих послуг застосовуються тільки повні тарифні одиниці в межах окремого сеансу зв'язку. Неповні тарифні одиниці тарифікації не підлягають, крім послуг телефонного зв'язку, що надаються за допомогою таксофонів.

Під час надання таких послуг застосовуються зазначені тарифні одиниці:

послуг міжміського та міжнародного телефонного зв'язку за попереднім замовленням - одна хвилина;

послуг телефонного зв'язку, що надаються за допомогою таксофонів, - 15 секунд;

послуг зв'язку, що надаються за допомогою телеграфної мережі абонентського телеграфування та телекса, - п'ять секунд.

Для послуг місцевого телефонного зв'язку, що надаються з використанням АТС, обладнання якої не дає змоги вести почасовий облік, тарифні одиниці не встановлюються.

Під час надання послуг міжміського та міжнародного телефонного зв'язку за попереднім замовленням, у тому числі передачі факсимільного повідомлення, за участю телефоніста мінімальна плата справляється як за повну хвилину розмови. У разі розірвання з'єднання в межах першої хвилини розмови (передачі факсимільного повідомлення) через пошкодження

засобів зв'язку або надання розмови вищої категорії плата за послугу не нараховується. Розмір плати за послуги телеграфного зв'язку залежить від кількості слів у телеграмі з урахуванням розділових знаків і підпису, в тому числі службових позначок про категорію і вид телеграми, адреси, номера відділення поштового зв'язку.

66. Обсяг послуги, що тарифікується і надана протягом сеансу зв'язку, визначається: голосової послуги - з моменту фіксації технічними засобами телекомунікацій сигналу відповіді сторони, яка викликається, до моменту фіксації сигналу відбою з'єднання однієї із сторін відповідно до даних автоматизованих систем розрахунків за послуги; послуги з передачі даних - від передачі чи отримання першого байта даних до передачі чи отримання останнього байта даних кінцевим обладнанням абонента (у тому числі службових даних);

послуги телефонного зв'язку, що надається за допомогою таксофона, - з моменту фіксації відповіді сторони, яка викликається, або натискання споживачем кнопки "відповідь" до моменту натискання кнопки "відбій" або покладення трубки на важіль таксофона;

послуги, що надається за участю телефоніста комутованої телефонної станції або з використанням кінцевого обладнання, що автоматично отримує повідомлення без участі абонента, - з моменту відповіді телефоніста чи розпізнавання сигналу відповіді кінцевого обладнання.

До кінцевого обладнання споживача, сигнал відповіді якого прирівнюється до відповіді сторони, яка викликається, належать:

модем чи факсимільний апарат, що працює у режимі автоматичного приймання інформації; кінцеве обладнання з автовідповідачем;

кінцеве обладнання з автоматичним визначником номера;

будь-яке інше кінцеве обладнання, що забезпечує можливість обміну інформацією без фізичного втручання споживача, який викликається;

голосова поштова скринька;

таксофон.

67. Оплата послуг здійснюється в національній валюті в готівковій чи безготівковій формі.

Якщо тариф встановлено в іноземній валюті, розмір оплати визначається із застосуванням офіційного курсу гривні до іноземної валюти, встановленого Національним банком на день надання послуги.

68. Порядок оплати і форма розрахунків за послуги визначаються договором.

Розрахунки за послуги можуть здійснюватися на умовах попередньої (авансової) та/або наступної оплати.

Оператор, провайдер зобов'язаний пропонувати та надавати споживачам на їх вибір послуги (пакети послуг) на умовах, які передбачають попередню (авансову) та/або наступну оплату.

Споживачі здійснюють розрахунки з оператором телекомунікацій самостійно або через суб'єктів господарювання, що відповідно до законодавства мають право приймати платежі.

69. Оператор, провайдер здійснює розрахунки за всі надані послуги з кожним абонентом окремо (у тому числі з використанням особового рахунка абонента, на якому ведеться облік нарахованих та сплачених коштів).

70. Споживач має право оплатити послуги будь-яким доступним способом відповідно до законодавства.

Оплату послуг, які надані з використанням кінцевого обладнання фізичних та юридичних осіб, здійснюють такі особи відповідно до укладеного договору.

71. У разі надання послуги на умовах попередньої оплати абонент вносить плату до початку фактичного отримання послуги, якщо інше не передбачено договором.

Оператор, провайдер не може вимагати попереднього внесення абонентної плати або авансового платежу (для контрактних абонентів) за послуги більш як за один розрахунковий період. Розрахунковим періодом є поточний календарний місяць.

Дія картки попередньо оплаченої послуги закінчується в строк, що встановлюється оператором самостійно та зазначається на картці, або у разі, коли вичерпується внесена споживачем сума коштів.

У разі надання послуг на умовах попередньої оплати після закінчення розрахункового періоду здійснюється перерахунок коштів виходячи з вартості фактично наданих послуг. У разі невикористання коштів у повному обсязі протягом розрахункового періоду вони переносяться на наступний період.

72. Розрахунки за отримані послуги на умовах наступної оплати здійснюються шляхом надсилання на адресу абонента рахунків або в інший спосіб відповідно до законодавства та договору.

У разі здійснення розрахунків за отримані послуги на умовах наступної оплати абонент оплачує послуги після закінчення розрахункового періоду. Плата вноситься після отримання ним рахунка, але не пізніше 20 числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, якщо інше не встановлено договором відповідно до законодавства.

Оператор, провайдер має право визначати рівень заборгованості абонента з оплати послуг та/або суму ліміту для надання послуг на умовах наступної оплати, у разі перевищення якої скорочується перелік послуг чи припиняється їх надання.

У разі коли договором визначено граничну суму, на яку можуть бути надані послуги на умовах наступної оплати, оператор, провайдер зобов'язаний попередньо повідомити абонента про досягнення такої суми.

У разі несвоєчасної оплати за надані оператором, провайдером послуги абонент сплачує пеню, яка обчислюється виходячи з вартості неоплачених послуг у розмірі облікової ставки Національного банку, що діяла в період, за який нараховується пеня.

Сплата абонентом пені, правомірне скорочення переліку послуг чи припинення їх надання не звільняє абонента від обов'язку оплатити надані йому послуги.

73. Списання оператором, провайдером частки невикористаних коштів з особового рахунка абонента, в тому числі на свою користь, забороняється, крім випадків закінчення строку позовної давності щодо таких коштів, а також коштів, що залишилися на особовому рахунку абонента, який обслуговується знеособлено (анонімно), у разі, коли абонент не звернувся за поверненням невикористаних коштів у встановлений цими Правилами строк.

74. Під час здійснення оплати послуг з надсиланням рахунків оператор, провайдер за кожний розрахунковий період безоплатно надсилає абонентові рахунок для оплати послуг, в якому зазначаються:

- 1) найменування, місцезнаходження і платіжні реквізити оператора, провайдера;
- 2) номер телефону чи іншого мережевого ідентифікатора кінцевого обладнання або інша інформація, що ідентифікує абонента;
- 3) прізвище та ініціали (для фізичних осіб) або найменування (для юридичних осіб) абонента;
- 4) розрахунковий період;
- 5) дата формування рахунка;
- 6) номер особового рахунка абонента;
- 7) види наданих послуг;
- 8) дата, напрямок зв'язку та тривалість міжміських та міжнародних розмов;
- 9) плата, отримана протягом розрахункового періоду;
- 10) сума невикористаних коштів на особовому рахунку абонента на початок та кінець розрахункового періоду;
- 11) належна до сплати сума за видами послуг;
- 12) сума податку на додану вартість та інших обов'язкових зборів (платежів) відповідно до законодавства;
- 13) загальна сума, що належить до сплати;
- 14) строк оплати рахунка;
- 15) телефон для довідок та адреса веб-сайта (за наявності);
- 16) інші відомості, передбачені оператором, провайдером відповідно до законодавства та договору.

За наявності в абонента більш як одного номера телефону дані щодо суми нарахувань за

кожним номером зазначаються в рахунку чи додатку до нього або надсилаються окремим рахунком.

Інформація про належну до сплати суму за отримані контент-послуги зазначається у рахунку окремо від суми, що належить до сплати за інші послуги.

Дзвінки, які є безоплатними для абонента, що здійснює виклик, у тому числі до служб екстреної допомоги, не зазначаються у рахунку.

Під час надсилання рахунка оператор, провайдер повинен забезпечити захист інформації про надані абонентові послуги, крім випадків, коли за письмовою згодою абонента рахунок надсилається йому електронним повідомленням.

75. За особистим зверненням споживача з урахуванням технічної можливості обладнання телекомунікаційної мережі нарахована до сплати сума за надані послуги повинна бути розшифрована безоплатно тільки за той розрахунковий період, до якого споживач має претензії, із зазначенням номера абонента, якого викликав споживач, виду послуг, часу початку і закінчення їх надання, обсягу наданих послуг, суми коштів до сплати за кожний сеанс зв'язку.

76. Оператор, провайдер зобов'язаний повернути споживачеві невикористані кошти за його письмовою заявою або без заяви у випадку отримання послуг у пунктах колективного користування у разі:

- 1) ненадання замовлених послуг;
- 2) відмови споживача від попередньо оплачених послуг, які він не отримав;
- 3) припинення (розірвання, закінчення строку дії) договору, крім випадків закінчення строку позовної давності;
- 4) надання послуг, які споживач не замовляв;
- 5) настання інших випадків, визначених законодавством та договором, у строк та порядку, що встановлені договором.

Якщо споживач отримував послуги знеособлено (анонімно) з використанням ідентифікаційної картки та/або картки попередньо оплаченої послуги, він має право отримати невикористані кошти у разі звернення до оператора, провайдера протягом двох місяців після закінчення строку дії картки.

Бонуси, бали тощо, які нараховані оператором, провайдером за умовами акцій, поверненню не підлягають.

Повернення невикористаних коштів абонентові, який отримує послуги знеособлено (анонімно), здійснюється на підставі його письмової заяви за умови реєстрації абонента оператором, провайдером у порядку, встановленому НКРЗІ.

Зазначена у цьому пункті вимога не поширюється на таксофонні картки.

Оператор, провайдер повинен забезпечити повернення невикористаних коштів у строк, що не перевищує 30 календарних днів з моменту звернення споживача. У разі наявності заборгованості споживача за роумінг, для визначення розміру якої необхідно отримати відповідну інформацію від роумінг-партнерів, оператор повинен забезпечити повернення таких коштів у строк, що не перевищує трьох місяців з моменту звернення споживача.

77. У разі несплати отриманих послуг у встановлений строк оператор, провайдер надсилає на кінцеве обладнання споживача, в тому числі із застосуванням автоматичних засобів, повідомлення про кінцевий строк оплати.

Якщо протягом 10 днів після закінчення зазначеного строку не надійшло підтвердження про оплату, оператор, провайдер має право припинити надання послуг. Зазначена вимога не поширюється на випадки отримання послуг знеособлено (анонімно).

78. У разі несвоєчасної оплати наданих послуг у строк, визначений цими Правилами або договором, оператор, провайдер має право:

- 1) нараховувати пеню в порядку, встановленому законодавством;
- 2) установити граничний обсяг послуг, що надаються на умовах наступної оплати, та/або заборгованості з їх оплати;
- 3) скоротити перелік послуг або припинити їх надання, попередивши про це абонента;

4) змінити порядок оплати, в тому числі надавати послуги на умовах попередньої оплати.

79. У разі закінчення строку дії договору або його розірвання споживач повинен здійснити розрахунок за отримані послуги, а оператор, провайдер - повернути споживачеві невикористані кошти в строк, що не перевищує 30 календарних днів з моменту письмового звернення споживача, з урахуванням вимог пункту 76 цих Правил.

80. Виклик абонента з використанням глобальної телекомунікаційної послуги, що надається за кодом послуги 800, здійснюється за рахунок абонента, якого викликають. Забороняється стягувати будь-яку плату із споживача, який здійснює такий виклик.

81. Телефони, встановлені в операторів телекомунікацій для забезпечення організаційно-технологічного процесу, вважаються технологічними і плата за встановлення та користування ними не нараховується.

Захист прав споживачів

82. Захист прав споживачів здійснюється відповідно до Законів України "Про захист прав споживачів", "Про телекомунікації", "Про телебачення і радіомовлення", інших актів законодавства та цих Правил.

Споживач має право відповідно до законодавства подавати операторові, провайдерові звернення (заяви, скарги, пропозиції) щодо надання та отримання послуг.

У зверненні споживача щодо ненадання чи неналежного надання послуг зазначаються дата, час, умови, за яких споживач намагався отримати послугу, результат її отримання, номер чи інший мережевий ідентифікатор кінцевого обладнання або адреса пункту колективного користування чи таксофона, з якого замовлялася послуга, номер кінцевого обладнання або адреса пункту колективного користування, що викликався, тощо.

Звернення можуть бути подані в усній формі, у тому числі з використанням телефону, а також шляхом надсилання електронного повідомлення (за наявності такої форми приймання звернень в оператора, провайдера).

Оператор, провайдер не має права ускладнювати порядок подання споживачем звернення.

Оператор, провайдер зобов'язаний проводити прийом споживачів з питань надання послуг та доводити до їх відома інформацію про час та місце такого прийому.

83. Звернення споживачів про пошкодження телекомунікаційних мереж оператора, технічних засобів телекомунікацій провайдера приймаються відповідними службами оператора, провайдера за телефоном протягом не менш як 12 годин у робочий день (шість годин у суботу) і реєструються в окремому журналі, який повинен бути пронумерований, прошнурований та скріплений печаткою оператора, провайдера (за наявності), або в окремому електронному журналі чи системі, що забезпечує обмежені права на доступ та внесення змін, а також відповідає вимогам законодавства щодо електронного документа.

У журналі обліку звернень зазначається час їх подання, номер телефону та/або ідентифікаційний номер кінцевого обладнання, адреса споживачів, дата та час проведення перевірки, відмітка про причини пошкодження та його усунення (із зазначенням дати та часу).

84. Оператори, провайдери забезпечують розгляд звернень споживачів та усунення порушень вимог законодавства та/або договору з урахуванням вимог Закону України "Про звернення громадян", цих Правил та інших нормативно-правових актів.

85. НКРЗІ розглядає відповідно до законодавства звернення споживачів щодо надання та отримання послуг, отримує з цією метою від операторів, провайдерів необхідні документи та інформацію і вживає у межах повноважень заходів до захисту прав споживачів.

Надання та отримання загальнодоступних послуг

86. Загальнодоступними послугами є:

- 1) підключення кінцевого обладнання споживача до телекомунікаційних мереж фіксованого телефонного зв'язку загального користування (універсальний доступ);
- 2) послуги фіксованого телефонного зв'язку в межах зони нумерації (місцевий телефонний зв'язок);
- 3) виклик служб екстреної допомоги;

4) послуги довідкових служб і послуги телефонного зв'язку, що надаються за допомогою таксофонів.

87. Універсальний доступ повинен відповідати таким вимогам:

1) забезпечення за вимогою споживача з'єднання його кінцевого обладнання з телекомунікаційними мережами загального користування за тарифами, що згідно із Законом України "Про телекомунікації" підлягають державному регулюванню;

2) телекомунікаційні мережі загального користування, до яких підключається кінцеве обладнання споживачів, повинні забезпечувати надання послуг місцевого, міжміського, міжнародного телефонного, факсимільного зв'язку та з передачі даних на рівні, достатньому для доступу споживачів до Інтернету;

3) вартість підключення до телекомунікаційної мережі загального користування не залежить від технології доступу або способу підключення.

Підключення кінцевого обладнання споживача до телекомунікаційної мережі загального користування

88. Підключення кінцевого обладнання споживача до телекомунікаційної мережі загального користування здійснюється за його письмовою заявою у разі наявності технічної можливості шляхом встановлення такого обладнання (телефонних та факсимільних апаратів) у житлових будинках, квартирах і приміщеннях (далі - квартири), на підприємствах, в установах, організаціях та його підключення до мереж місцевого телефонного зв'язку.

89. Заява на встановлення квартирної телефону приймається від власника (співвласника) квартири або особи, яка зареєстрована за зазначеною в заяві адресою, за умови пред'явлення документа, що посвідчує особу, та наявності:

1) документа, що підтверджує право власності на житлове приміщення, або паспортного документа з відміткою про реєстрацію місця проживання за зазначеною в заяві адресою;

2) документа, що підтверджує наявність пільг (у разі потреби);

3) довідки про взяття на облік платника податків (реєстраційного номера облікової картки платника податків), а для осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, - паспортного документа з відміткою про наявність в особи права здійснювати будь-які платежі за серією та номером такого документа.

Заяви на встановлення квартирної телефону від громадян пільгових категорій беруться на облік і задовольняються відповідно до законодавства тільки за зареєстрованим місцем проживання таких громадян. Пільги надаються за умови та з дати подання повного переліку документів, які засвідчують право на їх отримання.

90. Заява на встановлення телефону юридичній особі приймається за підписом її керівника або уповноваженої ним особи за наявності:

1) документа, що підтверджує право власності чи користування приміщенням, в якому встановлюється телефон, або належним чином засвідченої копії такого документа;

2) згоди орендодавця на прокладення телекомунікацій та встановлення телефону орендареві (у разі потреби);

3) витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців;

4) копії свідоцтва про реєстрацію платника податків.

Пільги надаються за умови та з дати подання юридичною особою повного переліку документів, які засвідчують право на їх отримання.

91. Заяви на встановлення телефону приймаються відповідними службами оператора, провайдера і реєструються в окремому журналі, який повинен бути пронумерований, прошнурований та скріплений печаткою оператора, провайдера (за наявності), або в окремому електронному журналі чи системі, що забезпечує обмежені права на доступ та внесення змін, а також відповідає вимогам законодавства щодо електронного документа. Оператор повинен повідомити споживачеві про дату реєстрації заяви та її реєстраційний номер.

92. Телефони залежно від місця встановлення поділяються на:

1) квартирні:

індивідуального користування, встановлені в квартирах;
колективного користування, встановлені в місцях спільного користування в комунальних квартирах і підключені до окремої лінії;

2) службові:

встановлені на підприємствах, в установах та організаціях;
встановлені в квартирах посадових осіб, які оплачуються за рахунок підприємств, установ та організацій, де працюють такі особи;
встановлені фізичним особам у нежитлових приміщеннях;

3) технологічні, встановлені в операторів телекомунікацій та використовуються для забезпечення організаційно-технологічного процесу.

93. За способом підключення телефони поділяються на:

1) основні:

підключені до окремої абонентської лінії;

підключені за спареною схемою до однієї абонентської лінії з різними номерами;

2) паралельні, встановлені в різних кімнатах одному абонентові або різним абонентам, але підключені до однієї абонентської лінії, і мають один номер. При цьому один з телефонних апаратів є основним, другий - додатковим;

3) вечірні, які у вечірній час, вихідні та святкові дні переключаються з підприємств, установ та організацій на квартири;

4) односторонні, встановлені тільки для вихідного телефонного зв'язку.

94. Заяви споживачів на встановлення телефону задовольняються згідно з чергою в зоні дії відповідної АТС.

Черговість на встановлення телефону визначається датою подання заяви, а квартирному телефону громадянам пільгових категорій в межах відповідних груп (позачергове, першочергове, переважне право) - датою подання документів, якими підтверджуються пільги.

У разі вибуття особи, що подала заяву, з квартири черга на встановлення телефону переоформляється на члена його сім'ї, але не раніше дати відмітки у паспортному документі про реєстрацію місця проживання за адресою встановлення телефону, або на співвласника квартири, але не раніше дати, коли він став її співвласником, або на власника квартири, якщо він був власником квартири на час подання заяви на встановлення телефону.

Переоформлення черги на встановлення телефону на члена сім'ї, який на момент взяття на чергу був неповнолітнім, здійснюється з дати подання відповідної заяви, але не раніше дати його народження.

У районах забудови багатоквартирними будинками черга формується за будинками, одноквартирними будинками - за вулицями з подальшим розподілом заяв за кінцевим лінійно-кабельним пристроєм телефонної мережі.

У разі коли особа, що подала заяву на встановлення телефону, протягом місяця з дня надходження повідомлення про наявність можливості для встановлення телефону не уклала договір, заява скасовується та передається до архіву.

95. Фізичні та юридичні особи, що інвестують будівництво мережі телекомунікацій, до якої буде підключатися їх кінцеве обладнання, у розмірі не менш як собівартість підключення кінцевого обладнання споживача, мають право на позачергове отримання послуг оператора такої мережі без дотримання порядку, передбаченого пунктом 94 цих Правил.

96. На момент введення у дію нової або розширення діючої АТС оператор телекомунікацій зобов'язаний передбачити не менш як 5 відсотків ємності такої АТС для встановлення телефонів громадянам пільгових категорій. У разі відсутності в зоні дії АТС незадоволених заяв даних громадян зазначена ємність використовується для встановлення телефонів згідно із законодавством.

97. Відсутність технічної можливості для встановлення телефонів фізичним особам, у тому числі громадянам пільгових категорій, не є перешкодою для встановлення телефонів за

заявами інших громадян в інших будинках та під'їздах, де є така можливість.

98. У комунальних квартирах встановлюються телефони колективного або індивідуального користування.

За наявності технічної можливості телефон індивідуального користування може бути встановлений у кожній кімнаті комунальної квартири.

Телефон індивідуального користування може бути встановлений одному з мешканців комунальної квартири у разі письмової відмови інших мешканців, заяви яких зареєстровані оператором телекомунікацій, та/або за наявності в квартирі телефону колективного користування.

У разі коли в комунальній квартирі залишається одна сім'я, укладається новий договір і телефон передається в індивідуальне користування.

У разі коли в квартирі, яка перебуває у співвласності кількох осіб, або комунальній квартирі змінюються мешканці чи мешканці комунальної квартири виявили бажання встановити телефони індивідуального користування, телефон може бути переданий у колективне користування за згодою абонента. Якщо абонент телефону індивідуального користування не дає згоди, заяви на встановлення телефону іншим мешканцям квартири беруться на облік і задовольняються в порядку, передбаченому пунктом 94 цих Правил.

У разі коли абонент телефону індивідуального користування та члени його сім'ї виїжджають з комунальної квартири, укладається договір з одним з мешканців комунальної квартири за його заявою згідно з чергою на встановлення телефону в порядку, передбаченому цим пунктом.

99. У разі відсутності технічної можливості задовольнити попит населення у телефонному зв'язку оператор телекомунікацій встановлює та переключає діючі квартирні телефони за спареною схемою або з використанням апаратури ущільнення ліній (крім абонентських ліній, які використовуються органами внутрішніх справ для охоронної сигналізації). Встановлення та переключення телефону, підключеного до окремої абонентської лінії (із заміною чи без заміни номера), здійснюються за письмовою згодою абонента телефону індивідуального користування.

Телефони, підключені за спареною схемою, встановлюються в окремих квартирах багатоквартирного будинку, розташованих, як правило, в одному під'їзді, а в одноквартирних будинках у зоні дії кінцевого лінійно-кабельного пристрою. Вивільнений телефон, підключений за спареною схемою, може бути встановлений особі, яка є першою за чергою в під'їзді або зоні дії кінцевого лінійно-кабельного пристрою.

У сільській місцевості дозволяється встановлення телефонів, підключених за спареною схемою, підприємствам, установам та організаціям.

Без письмової згоди абонента телефону, підключеного за спареною схемою, не дозволяється іншому абоненту підключати до такого телефону кінцеве обладнання інших типів (факс, модем тощо), крім випадків застосування обладнання, яке дає змогу надавати послуги без створення незручностей в користуванні телефоном такому абоненту.

100. За взаємною згодою абонентів дозволяється встановлення паралельних телефонів у різних квартирах або одноквартирних будинках у зоні дії одного кінцевого лінійно-кабельного пристрою, крім телефонів, підключених за спареною схемою.

У разі смерті абонента, зміни місця проживання, розірвання договору з абонентом чи припинення надання послуг оператор телекомунікацій відключає паралельний телефон, якщо не надійшла черга іншого споживача на встановлення паралельного телефону.

101. За наявності технічної можливості та відсутності черги в будинку чи зоні дії кінцевого лінійно-кабельного пристрою в квартирі може встановлюватися більш як один телефон.

102. Установлення телефону та іншого кінцевого обладнання здійснюється оператором телекомунікацій у місячний строк після внесення абонентом плати за підключення до телекомунікаційної мережі та абонентної плати, якщо інше не передбачено договором.

Телефонні розетки встановлюються в місцях, визначених абонентом, якщо це не суперечить нормам та правилам технічної експлуатації.

103. У разі зміни абонентом місця проживання у зоні дії однієї АТС за його заявою телефон індивідуального користування (підключений до окремої абонентської лінії) за наявності технічної можливості перевстановлюється за новим місцем проживання із збереженням абонентського номера незалежно від черги на встановлення телефону. За відсутності технічної можливості встановлення телефону здійснюється в порядку, передбаченому пунктом 94 цих Правил, без збереження абонентського номера.

104. У разі переїзду абонента на нове місце проживання у телефонізоване приміщення в зоні дії телефонної мережі одного оператора телекомунікацій переоформлення чи укладення договору здійснюється протягом місяця з дня подання заяви на встановлення телефону за новим місцем проживання в разі відсутності заборгованості за надані послуги. Зазначений абонент має право на переоформлення чи укладення договору незалежно від наявності в будинку або зоні дії кінцевого лінійно-кабельного пристрою незадоволених заяв на встановлення телефону.

У разі переїзду абонента в телефонізоване приміщення в зоні дії телефонної мережі одного оператора телекомунікацій договір переоформляється згідно з тарифом на переоформлення, а в зоні дії іншого оператора телефон встановлюється в порядку, передбаченому пунктом 94 цих Правил.

105. Договір переоформляється:

1) на члена сім'ї або співвласника чи власника квартири за письмовою заявою абонента.

У разі відчуження квартири та/або зміни місця проживання абонента - фізичної особи оператор телекомунікацій має право розірвати з ним договір, якщо абонент у місячний строк письмово не повідомив про зміну власника квартири та/або місця проживання.

За заявою члена сім'ї колишнього абонента або співвласника чи власника квартири, яка подається у місячний строк з дати відчуження квартири та/або зміни місця проживання, договір переоформляється на такого члена сім'ї або співвласника чи власника квартири згідно з тарифом на переоформлення. В інших випадках встановлення телефону здійснюється в порядку, передбаченому пунктом 94 цих Правил.

У разі відчуження квартири та/або зміни місця проживання абонента, якому встановлено телефон на пільгових умовах, встановлення телефону членові його сім'ї або співвласникові чи власникові квартири, який не має пільг, здійснюється в порядку, передбаченому пунктом 94 цих Правил, згідно з тарифом на переоформлення;

2) за письмовою заявою члена сім'ї або співвласника чи власника або можливого спадкоємця квартири у разі смерті абонента.

У разі смерті абонента оператор телекомунікацій має право тимчасово припинити надання послуг (відключити телефон).

За заявою члена сім'ї або співвласника чи власника квартири, яка подається у місячний строк з дати смерті абонента, договір переоформляється (надання послуг відновлюється, телефон включається) на члена сім'ї або співвласника чи власника згідно з тарифом на переоформлення за умови внесення абонентної плати та плати за надані послуги. Договір за згодою співвласників може бути переоформлений на спадкоємця, якщо він не пізніше ніж протягом 12 місяців з дня смерті абонента подав документи, що підтверджують право власності на квартиру, в якій встановлено телефон.

В інших випадках телефон встановлюється в порядку, передбаченому пунктом 94 цих Правил.

106. Телефон, встановлений у квартирі, де проживають жінка і чоловік, шлюб між якими розірвано, вважається телефоном колективного користування за заявою одного з них.

107. У разі встановлення факту смерті абонента, який проживав один, надання послуг тимчасово припиняється (телефон відключається) до подання можливим спадкоємцем заяви про переоформлення телефону.

У разі коли протягом місяця з дня смерті абонента надійшла заява на переоформлення телефону від можливого спадкоємця, надання послуг відновлюється (телефон включається) на час оформлення документів про право власності на квартиру за умови внесення

абонентної плати та плати за надані послуги. Договір із спадкоємцем укладається, якщо він не пізніше ніж протягом 12 місяців з дня смерті абонента подав документи, що підтверджують право власності на приміщення, в якому встановлено телефон.

У разі коли спадкоємцем є неповнолітня особа, до досягнення нею повноліття договір укладається з її законним представником від імені та в інтересах такої особи. Після досягнення повноліття договір укладається із спадкоємцем.

У разі ненадходження заяви від можливого спадкоємця протягом місяця від дня відключення телефону номер телефону використовується оператором телекомунікацій для задоволення заяв інших споживачів у порядку, встановленому законодавством.

У разі смерті особи, яка мала пільги на встановлення телефону, після дати надіслання їй повідомлення про можливість встановлення телефону договір укладається з одним із членів сім'ї такої особи без збереження пільг.

Правонаступник юридичної особи, що залишився у телефонізованому приміщенні, має право на переоформлення телефону на підставі документів, що підтверджують правонаступництво. В інших випадках телефон встановлюється в порядку, передбаченому пунктом 94 цих Правил.

У разі наявності заборгованості за надані послуги (за період, що не перевищує строк позовної давності) правонаступник повинен погасити таку заборгованість до переоформлення телефону, якщо інший строк не передбачений договором.

108. Оператор телекомунікацій встановлює та переустановлює телефони за визначеними тарифами, якщо будинки (приміщення) обладнано розподільними лініями зв'язку і кінцевими кабельними пристроями для підключення абонентської проводки, а довжина абонентської проводки від кінцевого кабельного пристрою у будинку (приміщенні) до точки підключення кінцевого обладнання не перевищує 40 метрів (основні роботи).

У разі коли будинок не обладнано розподільними лініями зв'язку і кінцевими кабельними пристроями та/або довжина абонентської проводки перевищує 40 метрів, абонент за його заявою, крім плати за встановлення телефону, оплачує виконані оператором телекомунікацій додаткові роботи, вартість яких розраховується відповідно до собівартості з урахуванням отримання прибутку. До додаткових робіт відноситься прокладення частини абонентської проводки завдовжки більш як 40 метрів, у тому числі встановлення кінцевих кабельних пристроїв та опор повітряних ліній зв'язку.

У разі коли для встановлення телефонів громадянам пільгових категорій необхідно виконати роботи з будівництва абонентської лінії зв'язку, в тому числі ті, що не віднесені до пільгових додаткових робіт, такі роботи виконуються оператором телекомунікацій під час планового розширення телефонної мережі або за рахунок таких громадян та за їх згодою. До пільгових додаткових робіт відносяться роботи з будівництва ділянки абонентської проводки завдовжки до 150 (у містах, селищах міського типу) чи 500 метрів (у сільській місцевості), крім робіт з будівництва частини абонентської проводки завдовжки менш як 40 метрів від точки підключення кінцевого обладнання споживача до кінцевого кабельного пристрою розподільної лінії зв'язку, а також роботи з організації абонентської лінії зв'язку з використанням радіотехнологій та встановлення квартирних телефонів.

Під час замовлення встановлення телефону в разі необхідності будівництва розподільної лінії зв'язку і кінцевого кабельного пристрою абонентської лінії зв'язку та/або прокладення абонентської проводки завдовжки більш як 40 метрів оператор телекомунікацій і споживач укладають договір, за яким оператор гарантує встановлення телефону після виконання додаткових будівельних робіт (пільгових додаткових робіт), а споживач оплачує такі роботи.

109. У місцях з недостатнім рівнем насиченості телекомунікаційних мереж загального користування технічними засобами заяви на надання загальнодоступних послуг задовольняються відповідно до Закону України "Про телекомунікації".

У разі коли під час встановлення телефону абонентом (абонентами) виконано технічні умови або оплачено додаткові будівельні роботи, використання споруд іншим споживачем може здійснюватися тільки за наявності згоди абонента (абонентів).

Послуги фіксованого місцевого телефонного зв'язку

110. Послуги фіксованого місцевого телефонного зв'язку надаються в межах місцевої телефонної мережі.

Зв'язок з використанням нумерації місцевої телефонної мережі під час надання загальнодоступних послуг повинен забезпечуватися з усіма абонентами такої мережі, а також службами екстреної допомоги.

111. Послуги фіксованого місцевого телефонного зв'язку надаються з використанням кінцевого обладнання абонента, таксофонів, а також у пунктах колективного користування.

112. Зміна абонентських номерів у мережах фіксованого місцевого телефонного зв'язку у випадках, передбачених пунктом 25 цих Правил, а також у зв'язку із заміною АТС, перенесенням кінцевих лінійно-кабельних споруд у зону дії іншої АТС (за наявності підтверджуючих документів) здійснюється оператором телекомунікацій без згоди абонентів та з їх повідомленням за місяць до зміни номерів, а у разі масової зміни номерів (понад 10 тис.) - з додатковим повідомленням через засоби масової інформації.

113. Оператор телекомунікацій, що надає загальнодоступні послуги, крім прав, встановлених пунктом 38 цих Правил, має також право:

- 1) проводити перевірку відповідності кінцевого обладнання вимогам нормативних документів у сфері телекомунікацій, пломбувати діодні приставки (розетки);
- 2) відключати телефон абонента, квартира якого підключена до охоронної сигналізації, через місяць після вручення абонентові письмового попередження про відключення;
- 3) проводити перевірку використання телефонного номера особою, з якою укладено договір.

114. Оператор телекомунікацій, що надає загальнодоступні послуги, крім виконання обов'язків, встановлених пунктом 39 цих Правил, зобов'язаний:

- 1) включити кінцеве обладнання, відключене за несплату послуг, протягом двох діб (крім вихідних та святкових днів) з моменту подання абонентом документів про погашення заборгованості з оплати таких послуг (якщо договір з абонентом не розірвано);
- 2) забезпечити протягом одного місяця з дня розірвання договору технічну можливість відновлення роботи телефону;
- 3) інформувати абонентів про строки введення в експлуатацію нової та розширення абонентської ємності діючої АТС.

115. Споживач під час отримання загальнодоступних послуг, крім виконання обов'язків, встановлених пунктом 36 цих Правил, зобов'язаний:

- 1) не допускати використання телефону, підключеного за спареною схемою, або паралельного телефону для навмисного створення незручностей іншому абонентові;
- 2) не перешкоджати виконанню робіт з підключення телефонів, встановлення апаратури ущільнення абонентських ліній зв'язку, ремонтних робіт, а також здійсненню контролю за якістю роботи абонентської лінії зв'язку та кінцевого обладнання.

116. Розрахунки за загальнодоступні послуги здійснюються відповідно до цих Правил.

Оператор застосовує такі види абонентної плати, як плата без почасового та з почасовим обліком телефонних розмов, з урахуванням технологічних можливостей власної телекомунікаційної мережі.

Абоненти, кінцеве обладнання яких підключене до АТС, де не застосовується апаратура почасового обліку місцевих телефонних розмов, вносять абонентну плату без почасового обліку телефонних розмов.

У разі надання абонентові одночасно в одному пакеті послуг місцевого телефонного зв'язку та з доступу до Інтернету оператор телекомунікацій може запропонувати на вибір абонента тарифний план, до якого включена абонентна плата без застосування почасового обліку місцевих телефонних розмов (згідно з граничними тарифами на загальнодоступні послуги) і плата за послуги з доступу до Інтернету.

Розрахунковим періодом для оплати загальнодоступних послуг є поточний календарний місяць.

Плата за послуги місцевого телефонного зв'язку вноситься абонентом відповідно до пунктів 70 - 72 цих Правил.

У разі неотримання рахунка (квитанції) до 10 числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, або здійснення розрахунків без рахунка (квитанції) абонент має право звернутися до служби розрахунків оператора телекомунікацій для отримання інформації про належну до сплати суму та в разі потреби отримати рахунок (квитанцію).

У разі отримання послуг на умовах попередньої оплати абонент здійснює щомісяця до 20 числа оплати їх вартості в розмірі не менш як розмір плати за попередній розрахунковий період з наступним перерахунком суми (до 10 числа місяця, що настає за розрахунковим періодом) виходячи з обсягу фактично наданих послуг за такий період.

Абоненти - юридичні особи, які фінансуються з державного (місцевого) бюджету, зобов'язані подати операторові телекомунікацій довідку фінансового органу про підтвердження їх повного фінансування за рахунок бюджетних коштів з метою застосування тарифів, які встановлюються для бюджетних підприємств, установ та організацій.

117. У разі коли протягом місяця після зазначеного у попередженні строку оплати підтвердження про погашення заборгованості не надійшло, оператор телекомунікацій має право припинити надання послуг та письмово повідомити про це абонентів.

Виклик служб екстреної допомоги

118. Оператори телекомунікацій безоплатно встановлюють телефонні з'єднання для виклику пожежної охорони, міліції, швидкої медичної допомоги, аварійної служби газу, служби екстреної допомоги населенню за телефонами відповідно 101, 102, 103, 104 і 112.

Послуги довідкових служб

119. Для інформування споживачів про номери телефонів абонентів телефонної мережі утворюються довідково-інформаційні служби, видаються телефонні довідники, в тому числі в електронній формі.

Оператор телекомунікацій повинен забезпечити доступ споживачів до власної інформаційно-довідкової служби та спільної голосової довідкової послуги, визначеної Національним планом нумерації.

Для організації доступу до спільної голосової довідкової послуги та видання телефонних довідників (у паперовій або електронній формі) оператори телекомунікацій передають провайдеріві такої послуги відповідно до договору та з урахуванням вимог пунктів 43 і 44 цих Правил інформацію про номери телефонів абонентів своєї мережі та довідково-інформаційної служби оператора і режим її роботи.

Послуги телефонного зв'язку, що надаються за допомогою таксофонів

120. Таксофони встановлюються операторами телекомунікацій на залізничних, морських і річкових вокзалах, пристанях, автовокзалах (автостанціях), у пунктах пропуску через державний кордон, аеропортах, лікувально-оздоровчих закладах, на підприємствах, в установах та організаціях за рішенням їх керівництва на договірних засадах та в інших громадських місцях для забезпечення доступу споживачів до загальнодоступних послуг.

Таксофони встановлюються операторами телекомунікацій в усіх населених пунктах з кількістю населення понад 50 осіб за рішенням органів місцевого самоврядування на договірних засадах для забезпечення доступу споживачів до загальнодоступних послуг.

Оператор телекомунікацій повинен забезпечити реалізацію таксофонних карток у кожному населеному пункті, на території якого він надає послуги телефонного зв'язку за допомогою таксофонів.

Строк дії таксофонної картки становить не менш як шість місяців.

Таксофони, які встановлені на залізничних, морських і річкових вокзалах, автовокзалах (автостанціях), аеропортах, пунктах пропуску через державний кордон, лікувально-оздоровчих закладах, повинні забезпечувати надання послуг двостороннього телефонного зв'язку (за наявності технічної можливості).

Інформація про порядок отримання послуг телефонного зв'язку за допомогою таксофонів повинна розміщуватися на таксофоні та включати:

інструкцію з користування таксофоном;

номері телефонів екстрених служб допомоги, довідкових служб оператора телекомунікацій,

адресу розташування найближчого таксофона;
відомості про оператора телекомунікацій, якому належить таксофон, та структурний підрозділ, який приймає звернення споживачів щодо надання послуг за допомогою таксофонів (найменування, адресу, номери телефонів);
дані про пункти придбання таксофонних карток.

Надання та отримання послуг проводового радіомовлення

121. Послуги проводового радіомовлення надаються операторами мереж проводового радіомовлення за наявності ліцензії на надання послуг з технічного обслуговування і експлуатації таких мереж, виданої НКРЗІ.

122. Мережею проводового радіомовлення транслюються програми телерадіоорганізацій на підставі ліцензії, виданої Національною радою з питань телебачення і радіомовлення, та сигнали оповіщення у разі виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного чи воєнного стану.

123. Програми звукового мовлення транслюються мережами проводового радіомовлення відповідно до розкладу радіомовлення. Для особливо важливих передач розклад радіомовлення може бути змінений.

124. Для забезпечення розповсюдження радіопрограм, створених на виконання державного замовлення, оператор мереж проводового радіомовлення і державний замовник укладають державний контракт.

125. Оператори мереж проводового радіомовлення надають такі послуги:

- 1) установлення радіоточок;
- 2) переустановлення радіоточок;
- 3) тимчасове відключення радіоточок;
- 4) повторне включення радіоточок;
- 5) установлення вуличних гучномовців;
- 6) переоформлення договору на користування радіоточкою;
- 7) забезпечення синхронного перекладу, звукопідсилення (озвучення в приміщеннях та на відкритому просторі);
- 8) трансляція сигналів оповіщення у разі виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного чи воєнного стану;
- 9) надання студій для створення радіопрограм;
- 10) надання мереж, каналів проводового радіомовлення у користування телерадіоорганізаціям, які отримали відповідну ліцензію.

126. Установлення радіоточок здійснюється централізовано під час будівництва та реконструкції будинків, а також за заявами фізичних і юридичних осіб.

127. Для забезпечення експлуатації розподільних мереж та пристроїв проводового радіомовлення на збудованих об'єктах представники оператора мереж проводового радіомовлення беруть участь у роботі комісій, які приймають такі об'єкти.

128. Фізичні особи, які проживають у радіофікованих квартирах, є індивідуальними абонентами проводового радіомовлення за умови укладення договору з оператором мереж проводового радіомовлення.

129. Установлення радіоточок здійснюється після подання операторові мереж проводового радіомовлення письмової заяви фізичної або юридичної особи та внесення плати за встановлення радіоточки згідно з діючими тарифами і кошторисом (якщо виконувалися додаткові роботи) та абонентної плати.

130. У разі подання заяви на встановлення радіоточки у нерадіофікованій квартирі, на підприємстві, в установі та організації оператор мереж проводового радіомовлення перевіряє на місці технічну можливість такого встановлення.

131. Оператор мереж проводового радіомовлення здійснює установлення радіоточок згідно з діючими тарифами за умови, що довжина абонентської лінії до основної радіоточки не перевищує 40 метрів. В іншому випадку вартість робіт і матеріалів оплачується згідно з кошторисом.

132. За наявності основної радіоточки дозволяється встановлювати за окрему плату додаткові радіоточки без внесення абонентної плати.
133. Додаткові радіоточки встановлюються у приміщеннях окремої квартири, а також тих, що займає одна сім'я, яка проживає в комунальній квартирі.
134. Перенесення радіоточки з однієї кімнати в іншу здійснюється тільки в межах однієї квартири за окрему плату згідно з діючими тарифами.
135. Тимчасове відключення радіоточки здійснюється оператором мереж проводового радіомовлення за письмовою заявою абонента.
136. Відключення радіоточок абонентів - юридичних осіб, у тому числі тимчасове, здійснюється оператором мереж проводового радіомовлення за письмовою заявою керівника юридичної особи. Строк тимчасового відключення фіксується у відповідному акті. Тимчасове відключення не звільняє абонента - юридичну особу від відповідальності за збереження мережі проводового радіомовлення.
137. Повторне включення радіоточок у мережу проводового радіомовлення здійснюється за письмовою заявою абонента згідно з діючими тарифами.
138. Переоформлення договору на іншого члена сім'ї абонента здійснюється за заявою абонента.
139. У разі коли під час усунення пошкодження або повторного включення радіоточки виявлено пошкодження абонентської лінії чи будинкової мережі з вини абонента, ремонтні роботи виконуються за його рахунок.
140. Установлення вуличних гучномовців у мережі проводового радіомовлення здійснюється за заявою споживача, погодженою з місцевим органом виконавчої влади, після внесення відповідної плати згідно з діючими тарифами (у разі виконання додаткових робіт).
141. Звукопідсилення та технічне забезпечення синхронного перекладу здійснюються за заявами споживачів. Питання щодо можливості установлення технічних засобів для забезпечення синхронного перекладу вивчається оператором мереж проводового радіомовлення протягом двох днів.
142. Споживач подає операторові мереж проводового радіомовлення заяву на забезпечення звукопідсилення під час проведення зборів, мітингів, маніфестацій, демонстрацій, спортивних, видовищних та інших масових заходів разом з документом виконавчого органу сільської, селищної або міської ради, що підтверджує згоду на їх проведення.
143. Трансляція оголошень, повідомлень та виступів здійснюється телерадіоорганізацією. Телерадіоорганізація зобов'язана приймати від операторів мереж проводового радіомовлення та безоплатно передавати такими мережами інформацію про порядок встановлення та використання радіоточок, подання заяви на усунення пошкоджень розподільної мережі, внесення абонентної плати, охорону ліній зв'язку, виконання ремонтних робіт на мережах проводового радіомовлення.
144. Оператори мереж проводового радіомовлення в порядку, встановленому законодавством, передають такими мережами сигнали оповіщення у разі виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного чи воєнного стану.
145. Розрахунки за послуги проводового радіомовлення здійснюються згідно з цими Правилами.
146. Абонент, крім прав, встановлених пунктом 35 цих Правил, має право самостійно підключати до радіоточки придбані ним гучномовці, на які видано документ про підтвердження їх відповідності.
147. Абонент, крім виконання обов'язків, встановлених пунктом 36 цих Правил, зобов'язаний:
- 1) не підключати самостійно радіоточки до мережі проводового радіомовлення;
  - 2) погоджувати з оператором мереж проводового радіомовлення питання підключення абонентських гучномовців потужністю понад 1 Вт;
  - 3) не допускати використання радіоточки не за призначенням або з метою навмисного заподіяння шкоди іншим абонентам.

148. Оператор мереж проводового радіомовлення, крім прав, встановлених пунктом 38 цих Правил, має право надавати пріоритетні послуги телерадіоорганізаціям, які виконують державне замовлення.

149. Оператор мереж проводового радіомовлення, крім виконання обов'язків, встановлених пунктом 39 цих Правил, зобов'язаний повідомляти абонентам про перерву в роботі мережі проводового радіомовлення під час капітального ремонту чи реконструкції ліній електропостачання, які використовуються також як опори для підвішування проводів мережі проводового радіомовлення.

У разі виконання робіт з технічного обслуговування радіоточок, споруд розподільної мережі проводового радіомовлення, які встановлені на дахах будинків та проходять територією, що перебуває у власності абонента, працівники оператора мереж проводового радіомовлення зобов'язані пред'явити абонентові особисте посвідчення з фотокарткою, скріпленою печаткою, та наряд (доручення) оператора.

Послуги ефірного телерадіомовлення

150. Послуги ефірного телерадіомовлення надаються операторами мереж ефірного телерадіомовлення за наявності ліцензії на надання послуг з технічного обслуговування і експлуатації таких мереж, виданої НКРЗІ.

Послугами ефірного телерадіомовлення є:

технічне обслуговування і експлуатація технічних засобів випромінення в ефір;

передача телерадіопрограм до технічних засобів випромінення в ефір з використанням споруд і ліній зв'язку;

трансляція телерадіопрограм технічними засобами випромінення в ефір.

Послуги ефірного телерадіомовлення надаються телерадіоорганізаціям за умови укладення договору та наявності ліцензії на мовлення, виданої Національною радою з питань телебачення і радіомовлення.

151. Для забезпечення трансляції телерадіопрограм, створених на виконання державного замовлення, оператор мереж ефірного телерадіомовлення і державний замовник укладають державний контракт.

152. Перерви тривалістю понад одну хвилину під час трансляції телерадіопрограм внаслідок технічного пошкодження засобів та мережі оператора ефірного телерадіомовлення до загального часу мовлення не включаються.

153. Розрахунки за послуги ефірного телерадіомовлення здійснюються відповідно до цих Правил.

154. Оператор мереж ефірного телерадіомовлення, крім прав, встановлених пунктом 38 цих Правил, має право:

1) припинити надання послуг, якщо загальна заборгованість з їх оплати перевищує 25 відсотків суми річної оплати, попередивши про це телерадіоорганізацію за 10 днів до дати припинення;

2) надавати пріоритетні послуги телерадіоорганізаціям, що виконують державне замовлення.

155. Споживач, крім виконання обов'язків, встановлених цими Правилами, зобов'язаний:

1) дотримуватися вимог державних стандартів та норм технічної якості телерадіомовлення;

2) не допускати дій, що можуть перешкоджати безпечній експлуатації мереж ефірного телерадіомовлення, електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів, ускладнювати чи унеможлиблювати надання послуг іншим споживачам.

156. Оператор мереж ефірного телерадіомовлення, крім виконання обов'язків, встановлених пунктом 39 цих Правил, зобов'язаний не пізніше ніж за місяць або в інший строк, визначений договором, поінформувати телерадіоорганізацію про виконання капітальних та планово-профілактичних робіт у мережі ефірного телерадіомовлення, пов'язаних з повним чи частковим припиненням надання послуг.

Послуги у телемережах для потреб телебачення і радіомовлення

157. Послуги у телемережах для потреб телебачення і радіомовлення надають абонентам можливість перегляду телерадіопрограм та/або пакетів телерадіопрограм, які пропонує на

договірних засадах з використанням телемереж провайдер програмної послуги відповідно до ліцензії, виданої Національною радою з питань телебачення і радіомовлення.

Послуги з технічного обслуговування і експлуатації телемереж надаються провайдеру програмної послуги на підставі договору між ним та оператором телемереж, який має ліцензію на право надання послуг з технічного обслуговування і експлуатації телемереж, видану НКРЗІ. Відповідальність за виконання договірних обов'язків з абонентами несе провайдер програмної послуги, який зобов'язаний надавати послуги з урахуванням вимог пункту 159 цих Правил.

За умови укладення зазначеного договору оператор телемереж несе відповідальність за їх технічний стан та технічне забезпечення.

158. Провайдер програмної послуги зобов'язаний забезпечити доступ абонентів до програм універсальної програмної послуги та включити такі програми до всіх пакетів телерадіопрограм.

159. Під час надання послуги провайдер програмної послуги повинен забезпечити:

- 1) підключення абонентської проводки до пункту закінчення телемережі;
- 2) доступ до пакетів телерадіопрограм;
- 3) налагодження кінцевого обладнання на приймання пакета телерадіопрограм, до яких забезпечується доступ;
- 4) обслуговування абонентської проводки;
- 5) належну якість програмної послуги;
- 6) перенесення точки підключення кінцевого обладнання;
- 7) інформування абонента про виконання відновлювальних (профілактичних, аварійних тощо) робіт;
- 8) надання інших послуг відповідно до договору.

160. Вартість послуг встановлюється провайдером програмної послуги самостійно. Державному регулюванню підлягає виключно розмір абонентної плати за користування універсальною програмною послугою.

161. Послуги надаються провайдером програмної послуги на підставі договору, укладеного з абонентом, за наявності технічної можливості для доступу абонента до обраного ним пакета телерадіопрограм.

162. У договорі обов'язково зазначається тип обраного абонентом пакета телерадіопрограм (пакет універсальної програмної послуги, стандартний пакет або індивідуальний пакет на замовлення), перелік телерадіопрограм та передач, які провайдер зобов'язується надавати абоненту, абонентна плата та/або плата за надання окремих телерадіопрограм та передач.

163. Договір укладається з особою, яка є власником (співвласником) приміщення, або особою, зареєстрованою за адресою приміщення, або орендарем приміщення. При цьому договір з особою, яка є орендарем приміщення, укладається за наявності письмової згоди власника.

164. Підключення абонентської проводки до пункту закінчення телемережі та надання послуг здійснюються відповідно до договору.

165. Абонентська проводка та кінцеве обладнання повинні відповідати технічним нормам для забезпечення доступу до обраного абонентом пакета телерадіопрограм. Провайдер програмної послуги повинен забезпечити проведення перевірки справності абонентської проводки та її відповідності технічним нормам і обраному абонентом пакету телерадіопрограм.

166. Оператор телемереж повинен забезпечити відповідність технічних характеристик радіотелевізійного сигналу встановленим нормам у пункті закінчення телемережі.

167. Провайдер програмної послуги не має права без згоди власника систем колективного приймання телерадіопрограм (включаючи колективні телеантени) використовувати їх елементи для надання абонентам послуг. У разі використання елементів системи колективного приймання телерадіопрограм провайдер програмної послуги зобов'язаний зберегти за мешканцями будинку можливість доступу до програм телерадіоорганізацій, які

здійснюють наземне ефірне мовлення на території розташування телемереж, згідно із законодавством.

168. Про зміну переліку та умов надання послуг провайдер програмної послуги повинен повідомити абонентів не менш як за сім днів у порядку, визначеному договором. Ця вимога не поширюється на випадки, коли зміни не залежать від провайдера і не можуть бути ним передбачені.

169. Провайдер програмної послуги не несе відповідальності за неякісні послуги та перерву в їх наданні у разі:

- 1) невідповідності технічного стану кінцевого обладнання встановленим нормам;
- 2) несанкціонованого втручання у роботу телемереж або пошкодження абонентської проводки.

Надання послуг телеграфного зв'язку

170. Надання послуг телеграфного зв'язку здійснюється оператором, провайдером з дотриманням вимог, визначених у додатку 2, та інструкцій, затверджених Адміністрацією Держспецзв'язку.

171. Оператор, провайдер, який надає послуги телеграфного зв'язку, розміщує інформацію про порядок оформлення, передачі та доставки телеграм у місцях надання зазначених послуг.

172. Перелік категорій та видів міжнародних телеграм визначається на підставі двосторонніх договорів.

173. Перелік обмежень, встановлених для приймання телеграм, визначений в додатку 3.

Додаток 1 до Правил

ВИМОГИ

щодо надання послуг міжміського та міжнародного телефонного зв'язку за участю телефоніста

1. Надання послуг міжміського та міжнародного телефонного зв'язку за участю телефоніста здійснюється з урахуванням пріоритету таких категорій розмов:

- "позачергова";
- "урядова";
- "біда";
- "службова";
- "звичайна".

2. Право ведення розмов категорій "позачергова" та "урядова" надається із зареєстрованих оператором телекомунікацій (далі - оператор) номерів телефонів таким посадовим особам:

"позачергова" - Президентові України, Голові Верховної Ради України та його заступникам, Прем'єр-міністрові України, Першому віце-прем'єр-міністрові України, віце-прем'єр-міністрам України, Голові Конституційного Суду України та його заступникам, Голові Верховного Суду України та його заступникам, Секретареві Ради національної безпеки і оборони України;

"урядова" - Главі Адміністрації Президента України та його заступникам, керівникам структурних підрозділів Адміністрації Президента України, народним депутатам України, міністрам та їх заступникам, Керівникові Секретаріату Кабінету Міністрів України, Голові СБУ та його заступникам, Голові Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації та його заступникам, Голові Служби зовнішньої розвідки та його заступникам, Голові Вищої ради юстиції та його заступникам, Генеральному прокуророві України та його заступникам, суддям Конституційного Суду України, Голові Вищого адміністративного суду України та його заступникам, Голові Вищого господарського суду України та його заступникам, Голові Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та його заступникам, Голові Національного банку, Голові та державним уповноваженим Антимонопольного комітету, головам державних служб та їх першим заступникам, головам державних агентств та їх першим заступникам, головам

державних інспекцій та їх першим заступникам, Голові Держкомтелерадіо та його першому заступникові, Голові Адміністрації Держприкордонслужби та його першому заступникові, главам дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав в Україні, головам обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій та їх першим заступникам, головам обласних, Київської та Севастопольської міських рад, Керівникові Апарату Верховної Ради України та його першому заступникові, Голові Верховної Ради Автономної Республіки Крим та його заступникам, Голові Ради міністрів Автономної Республіки Крим та його заступникам, Голові Рахункової палати та його першому заступникові, Голові Центральної виборчої комісії та його першому заступникові, Голові правління Пенсійного фонду України та його першому заступникові, Голові Фонду державного майна та його першому заступникові, Голові НКЦПФР, Голові Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, головам національних комісій, що здійснюють державне регулювання у сфері енергетики, зв'язку та інформатизації, комунальних послуг, ринків фінансових послуг, голові Федерації професійних спілок.

Розмови категорій "позачергова" та "урядова" оплачуються за звичайним тарифом. На вимогу абонентів для ведення розмов таких категорій оператор може припинити розмови інших категорій.

3. Розмови категорії "біда" прирівнюються до категорії "позачергова" та стосуються безпеки людського життя на морі, суші, в повітрі і містять відомості про нещасні випадки, землетруси, урагани, бурі, пожежі, повені та інші надзвичайні ситуації. Термінові телефонні розмови щодо епідемій, які ведуться Всесвітньою організацією охорони здоров'я, прирівнюються до розмов категорії "біда". Право ведення розмов категорії "біда" надається посадовим особам органів державної влади із зареєстрованих оператором номерів телефонів.

4. Розмови категорії "службова" ведуться із зареєстрованих оператором номерів телефонів особами, безпосередньо пов'язаними з організацією управління, контролю та експлуатації технічних засобів телекомунікацій.

5. Усі інші розмови належать до категорії "звичайна".

6. Замовлення на розмови приймаються оператором на поточну та дві наступні доби. Прийняте на поточну добу замовлення дійсне до кінця доби.

Додаток 2 до Правил

ВИМОГИ

щодо надання послуг телеграфного зв'язку

1. Надсилання телеграм у межах України здійснюється у такій послідовності відповідно до їх категорій:

"поза категорією";

"позачергова";

"Президент України";

"вища урядова";

"урядова";

"термінова";

"звичайна".

2. Позначка про категорію ставиться в телеграмі перед адресою отримувача.

3. До телеграм "поза категорією" належать телеграми з позначкою "ефір", "мобілізаційна", "стріла", "зліт", "факел", "кордон", "туман", "каштан", "сигнал".

4. До телеграм категорії "позачергова" належать телеграми з позначкою:

"аварія" - повідомлення про виникнення надзвичайної ситуації, катастрофи, аварії на повітряному, морському, річковому, автомобільному та залізничному транспорті, промислових підприємствах тощо, а також про стан технічних засобів телекомунікацій. Право подання телеграм з позначкою "аварія" надається міністрам, керівникам інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій;

"шторм", "авіа" - повідомлення про небезпечні гідрометеорологічні та інші природні явища.

5. Телеграми категорій "Президент України", "вища урядова" та "урядова" приймаються за підписом таких посадових осіб:

"Президент України" - Президента України;

"вища урядова" - Голови Верховної Ради України та його заступників, Прем'єр-міністра України, Першого віце-прем'єр-міністра України, віце-прем'єр-міністрів України, Голови Конституційного Суду України та його заступників, Голови Верховного Суду України та його заступників, Секретаря Ради національної безпеки і оборони України;

"урядова" - Глави Адміністрації Президента України та його заступників, керівників структурних підрозділів Адміністрації Президента України, народних депутатів України, міністрів та їх заступників, Керівника Секретаріату Кабінету Міністрів України, Голови СБУ та його заступників, Голови Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації та його першого заступника, Голови Служби зовнішньої розвідки та його заступників, Голови Вищої ради юстиції та його заступників, Генерального прокурора України та його заступників, суддів Конституційного Суду України, Голови Вищого адміністративного суду України та його заступників, Голови Вищого господарського суду України та його заступників, Голови Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ та його заступників, Голови Національного банку, Голови та державних уповноважених Антимонопольного комітету, голів державних служб та їх перших заступників, голів державних агентств та їх перших заступників, голів державних інспекцій та їх перших заступників, Голови Держкомтелерадіо та його першого заступника, Голови Адміністрації Держприкордонслужби та його першого заступника, глав дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав в Україні, голів обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій та їх перших заступників, голів обласних, Київської та Севастопольської міських рад та їх перших заступників, Керівника Апарату Верховної Ради України та його першого заступника, Голови Верховної Ради Автономної Республіки Крим та його заступника, Голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим та його заступників, Голови Рахункової палати та його першого заступника, Голови Центральної виборчої комісії та його першого заступника, Голови правління Пенсійного фонду України та його першого заступника, Голови Фонду державного майна та його першого заступника, голів національних комісій, що здійснюють державне регулювання у сфері енергетики, зв'язку та інформатизації, комунальних послуг, ринків фінансових послуг, Голови НКЦПФР, Голови Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, голови Федерації професійних спілок.

6. У нижній частині телеграфного бланка зазначаються найменування та номер документа, що посвідчує посадову особу, яка подала телеграму категорії "урядова".

7. До категорії "термінова" належать телеграми:

що обробляються в стислі строки і оплачуються за терміновим (підвищеним) тарифом; з позначкою "метео";

із запрошенням для міжміської або міжнародної телефонної розмови за попереднім замовленням за участю телефоніста з позначкою "термінова розмова".

8. До категорії "звичайна" належать телеграми, що не мають позначок, а також телеграми з позначкою "розмова" із запрошенням для міжміської або міжнародної телефонної розмови за попереднім замовленням за участю телефоніста.

9. Телеграми поділяються на такі види:

1) з повідомленням про вручення;

2) із замовленням відправником строком доставки;

3) з доставкою на художньому бланку;

4) з позначкою "засвідчена";

5) схемна телеграма (з однаковим текстом і за одним підписом, адресована кільком адресатам);

б) з доставкою "поштою рекомендована" (адресована до населених пунктів, в яких немає засобів телеграфного зв'язку);

7) служба (що пересилається підрозділами оператора телекомунікацій (далі - оператор) у разі технологічної потреби).

10. Для міжнародних телеграм встановлено такі категорії і позначки:

1) телеграми, що підлягають обов'язковому прийманню оператором:

SVH - телеграми, що стосуються безпеки людського життя;

ETATPRIORITE або ETAT - урядові телеграми;

OBS - метеорологічні телеграми;

RCT - телеграми, що стосуються осіб, на яких поширюється дія Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р. про захист жертв війни;

2) телеграми, для яких передбачається надання особливих послуг:

URGENT - термінові передача і доставка;

TFx - із замовленням про передачу по телефону;

TLXx - із замовленням про доставку телексом;

FAXx - із замовленням про доставку факсимільним зв'язком;

3) LX, LXDEUIL - на бланку "люкс";

4) LT, LTF - телеграми-листи (звичайні та урядові);

5) POSTFIN - поштові фінансові телеграми.

11. Право подання міжнародних урядових телеграм має Президент України, Голова Верховної Ради України та його заступники, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, Голова Конституційного Суду України, Головнокомандувач Збройних Сил, глави дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав в Україні.

Міжнародні урядові телеграми глав дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав в Україні повинні засвідчуватися печаткою відповідного представництва (установи), а також підписом уповноваженої особи.

Відправник міжнародної урядової телеграми визначає її пріоритет (у разі потреби). У телеграмах з пріоритетом перед адресою отримувача ставиться службова позначка ETATPRIORITE, у телеграмах без пріоритету - позначка ETAT, за які справляється плата.

12. Право подання метеорологічних телеграм мають посадові особи метеорологічних служб, центрів та станцій. У таких телеграмах допускається тільки позначка OBS, яка ставиться перед адресою.

13. До телеграм, що стосуються осіб, на яких поширюється дія Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 р. про захист жертв війни, належать:

телеграми, відправка яких дозволена військовополоненим, цивільним інтернованим особам або їх довіреним представникам, комітетам з питань інтернованих, визнаним товариствами допомоги жертвам війни, а також телеграми, що надсилаються на їх адресу;

телеграми, що стосуються військовополонених, цивільних інтернованих осіб та осіб з обмеженою свободою;

телеграми, в яких повідомляється про смерть військовослужбовців або цивільних осіб внаслідок воєнних дій;

телеграми, що надсилаються національними довідковими бюро і центральним довідковим агентством та їх делегатами.

Відомості, що передаються в таких телеграмах, повинні скріплюватися печаткою організації, яка їх надсилає.

14. Телеграми приймаються у пунктах колективного користування, які надають такий вид послуг і в яких розміщується інформація про порядок адресування та складення телеграм.

15. Міжнародні телеграми, написані латинськими літерами, приймаються від відправників тільки в пунктах колективного користування, оснащених засобами телеграфного зв'язку.

З квартирних телефонів, а також телефонів, розташованих у сільській місцевості, за виділеними номерами приймаються телеграми, адресовані в межах України, та телеграми,

адресовані до країн - учасниць СНД (крім телеграм з позначкою "засвідчена"), з наступною оплатою їх вартості.

Телеграми підприємств, установ та організацій приймаються із зареєстрованих оператором номерів телефонів.

16. У м. Києві, Сімферополі, Севастополі та містах обласного значення телеграми приймаються від відправників у пунктах колективного користування щоденно з 8 до 19 години.

У містах обласного підпорядкування та інших населених пунктах, оснащених засобами телеграфного зв'язку, телеграми приймаються відповідно до режиму роботи структурних підрозділів оператора, але не менш як шість днів на тиждень (крім святкових та неробочих днів).

17. На телеграмах, адресованих до населених пунктів, які не мають засобів телеграфного зв'язку, ставиться позначка "поштою рекомендована". При цьому оператор повинен доводити до відома відправника інформацію про особливості передачі і доставки таких телеграм.

18. У телеграмах підприємств, установ та організацій зазначається прізвище відправника. У нижній частині телеграфного бланка безоплатно зазначається посада особи, яка її підписала, найменування підприємства, установи, організації та ставиться печатка.

Телеграми, що надсилаються фізичними особами на адресу органів державної влади, а також підприємств, установ та організацій приймаються із зазначенням прізвища, імені та по батькові і адреси відправника.

19. Для засвідчення будь-якого факту, про який повідомляється в телеграмі з позначкою "засвідчена", відправник повинен пред'явити офіційну довідку або посвідчення, що засвідчує такий факт. Довідка і посвідчення можуть бути видані підприємствами, установами та організаціями із зазначенням дати видачі і бути скріплені їх печаткою.

Довідка і посвідчення дійсні протягом 15 діб з дня їх видачі і залишаються в місці подання телеграми. У разі коли їх залишити не можна (свідоцтво про одруження, смерть, народження тощо), в нижній частині телеграфного бланка зазначаються реквізити довідки або посвідчення (ким, де, коли і за яким номером видані).

У разі коли відправниками доручень на вчинення правочину, який потребує нотаріального посвідчення, є фізичні особи, доручення повинні бути посвідчені нотаріально.

Доручення фізичної особи на отримання заробітної плати, виплат, пов'язаних з трудовими відносинами, винагороди авторам і винахідникам, пенсій, стипендій, коштів з установ банків і кореспонденції може бути посвідчене також відповідальною особою за місцем роботи, навчання, проживання або лікування такої особи.

Засвідчувальні і підтвердні написи є невід'ємною складовою частиною телеграм з позначкою "засвідчена", оплачуються споживачем і передаються каналами зв'язку.

20. Телеграми, адресовані у межах України, категорій "позачергова" (крім телеграм з позначкою "шторм", "авіа"), "Президент України", "вища урядова", "урядова" та "термінова" (крім телеграм з позначкою "метео") оплачуються за терміновим (підвищеним) тарифом.

21. Доставка телеграм у м. Києві, Сімферополі, Севастополі та містах обласного значення здійснюється щоденно з 8 до 19 години.

У містах обласного підпорядкування та інших населених пунктах, оснащених засобами телеграфного зв'язку, доставка телеграм здійснюється відповідно до режиму роботи структурних підрозділів оператора, але не менш як шість днів на тиждень (крім святкових та неробочих днів).

Телеграми, адресовані в сільську місцевість, доставляються адресатам з черговою ходкою особи, яка здійснює доставку телеграм.

Телеграми, адресовані до населених пунктів, які не мають засобів телеграфного зв'язку, обов'язково передаються по телефону до відділення зв'язку, яке здійснює доставку телеграм за зазначеною адресою, і доставляються адресатам відповідно до категорій телеграм особою, яка здійснює доставку телеграм.

У разі неможливості передати телеграму до відділення зв'язку, яке здійснює доставку

телеграм, по телефону (з технічних причин, у вихідний день тощо) вона запаковується у конверт і оформляється та доставляється в порядку, встановленому Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації відповідно до законодавства.

22. Кожна телеграма вручається особисто адресатові, а на підприємствах, в установах, організаціях, військових частинах, готелях, гуртожитках, лікувально-оздоровчих закладах тощо - призначений для приймання телеграм особі під розписку із зазначенням дати та часу вручення телеграми.

Телеграми, надіслані на одну адресу кільком особам або з правом передачі іншій особі, можна вручати будь-якій зазначеній у телеграмі особі.

До вручення телеграму можна передати (прочитати) адресатові по телефону з наступною доставкою за його бажанням. Час передачі телеграми по телефону вважається часом вручення її адресатові.

Телеграми, адресовані "до запитання", зберігаються у відділенні зв'язку, до якого вони надійшли, протягом одного місяця і видаються адресатам після пред'явлення документа, що посвідчує особу.

У разі відсутності адресата особа, яка здійснює доставку телеграм, залишає за відповідною адресою повідомлення про отримання телеграми, в якому зазначається номер телефону відділення зв'язку, яке здійснює доставку телеграм.

Додаток 3 до Правил

ПЕРЕЛІК

обмежень, встановлених для приймання телеграм

Не приймаються:

усі телеграми:

- з текстом, який містить нецензурні або образливі слова, погрози;
- без прізвища адресата;
- з адресою без тексту;
- з текстом, зміст якого загрожує інтересам України;
- з текстом, який містить відомості, що становлять державну таємницю, а також іншу інформацію з обмеженим доступом, що є власністю держави;
- без позначки "поштою рекомендована" до населених пунктів, які не мають засобів телеграфного зв'язку;
- на адресу пасажирів поїздів;
- термінові телеграми, адресовані до населених пунктів, які не мають засобів телеграфного зв'язку;

телеграми на адреси військових частин:

- без зазначення населеного пункту, а в містах - без зазначення номера міського відділення поштового зв'язку;
- адресовані "до запитання";
- з повідомленням про вручення;
- із зазначенням дати вручення;

телеграми на адреси пасажирів і членів екіпажів морських суден:

- з повідомленням про вручення;
- із зазначенням дати вручення;
- з доставкою на художніх бланках;
- адресовані "до запитання";
- з позначкою "засвідчена";
- категорії "термінова";

телеграми на адреси пасажирів і членів екіпажів річкових суден:

- з повідомленням про вручення;
- із зазначенням дати вручення;

- адресовані "до запитання";
  - категорії "термінова";
- телеграми на адреси залізничних станцій:
- з позначкою "засвідчена";
  - міжнародні;
  - з доставкою на художніх бланках;
  - з повідомленням про вручення;
- телеграми по телефону:
- з позначкою "засвідчена";
  - міжнародні;
- телеграми, що передаються телеграфною мережею абонентського телеграфування та телексом:
- з доставкою на художніх бланках;
  - з позначкою "засвідчена";
- телеграми на адреси готелів, стаціонарних лікувально-оздоровчих закладів, гуртожитків, санаторіїв, оздоровчих таборів та баз відпочинку з повідомленням про вручення.

ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 11 квітня 2012 р. N 295

ПЕРЕЛІК

постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2005 р. N 720 "Про затвердження Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг" (Офіційний вісник України, 2005 р., N 32, ст. 1935).
2. Пункт 55 змін, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України з питань діяльності Служби зовнішньої розвідки, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2006 р. N 726 (Офіційний вісник України, 2006 р., N 22, ст. 1609).
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 червня 2006 р. N 830 "Про внесення змін до Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг" (Офіційний вісник України, 2006 р., N 25, ст. 1815).
4. Пункт 12 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2007 р. N 648 (Офіційний вісник України, 2007 р., N 30, ст. 1216).
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 р. N 772 "Про внесення змін до Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг" (Офіційний вісник України, 2007 р., N 39, ст. 1559).
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 вересня 2007 р. N 1116 "Про доповнення пункту 102 Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг" (Офіційний вісник України, 2007 р., N 69, ст. 2631).
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 березня 2008 р. N 243 "Про внесення змін до пункту 85 Правил надання та отримання телекомунікаційних послуг" (Офіційний вісник України, 2008 р., N 24, ст. 742).
8. Пункт 11 змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України з питань державної реєстрації юридичної особи та фізичної особи - підприємця, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2011 р. N 849 (Офіційний вісник України, 2011 р., N 61, ст. 2435).
9. Пункт 4 змін, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2011 р. N 1180 (Офіційний вісник України, 2011 р., N 90, ст. 3266).

НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ З ПИТАНЬ РЕГУЛЮВАННЯ ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ

25.08.2011

м. Київ

№ 429

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

13 вересня 2011 р. за № 1077/19815

Про затвердження Порядку надання послуги національного роумінгу

Відповідно до статей 18, 32 та 39 Закону України "Про телекомунікації" Національна комісія з питань регулювання зв'язку України

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Порядок надання послуги національного роумінгу, що додається.
2. Департаменту телекомунікацій та Юридичному управлінню подати це рішення на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Департаменту забезпечення діяльності оприлюднити рішення на веб-сайті НКРЗ.
4. Це рішення набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Голова

П. Яцук

ПОГОДЖЕНО:

**В. о. Першого заступника
Голови Державного комітету
України з питань регуляторної
політики та підприємництва**

С. І. Свищева

**В. о. Голови
Антимонопольного
комітету України**

Р. І. Кузьмін

**Голова Державної служби
спеціального зв'язку та
захисту інформації України**

Л. І. Нетудихата

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Національної комісії з питань
регулювання зв'язку України
25.08.2011 N 429
Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
13 вересня 2011 р. за N 1077/19815

**Порядок
надання послуги національного роумінгу**

I. Загальні положення

- 1.1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України "Про телекомунікації" (далі - Закон), інших нормативно-правових актів у сфері телекомунікацій та визначає механізм надання послуги національного роумінгу.
- 1.2. Дія цього Порядку поширюється на всіх операторів телекомунікацій, що надають телекомунікаційні послуги рухомого (мобільного) зв'язку, та споживачів телекомунікаційних послуг.
- 1.3. Терміни у цьому Порядку вживаються у значеннях, наведених у Законі та Правилах надання та отримання телекомунікаційних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2005 N 720 (далі - Правила).
- 1.4. Надання послуги національного роумінгу здійснюється з дотриманням вимог Закону, Правил, інших нормативно-правих актів та нормативних документів у сфері телекомунікацій.
- 1.5. Оператори телекомунікацій, які надають послуги рухомого (мобільного) зв'язку на території України (далі - оператори), за умови укладення письмової угоди між собою зобов'язані надавати абонентам можливість отримувати послугу національного роумінгу.
- 1.6. Абоненти під час замовлення та/або отримання телекомунікаційних послуг мають право на отримання послуги національного роумінгу з самостійним обранням режиму автоматичного або ручного вибору мережі.

II. Умови надання послуги національного роумінгу

- 2.1. Послуга національного роумінгу у мережах рухомого (мобільного) зв'язку надається абонентам відповідно до умов договору про надання телекомунікаційних послуг (далі - Договір) та забезпечує абонентам одного оператора можливість отримання послуг рухомого (мобільного) зв'язку на території України, використовуючи мережу іншого оператора (роумінг-партнера) на умовах автоматичного та ручного вибору мережі.
- 2.2. Надання послуги національного роумінгу абоненту здійснюється оператором за умови наявності в абонентському кінцевому обладнанні функції, що дозволить отримати послугу роумінгу в режимі автоматичного або ручного вибору мережі.
- 2.3. Надання послуги національного роумінгу при налаштуванні абонентського кінцевого обладнання у режимі ручного вибору мережі здійснюється за умови вибору абонентом мережі національного роумінг-партнера та реєстрації його абонентського кінцевого обладнання в цій мережі для отримання телекомунікаційних послуг.
- 2.4. Надання послуги національного роумінгу абоненту при налаштуванні абонентського кінцевого обладнання у режимі автоматичного вибору мережі здійснюється за умови відсутності зони покриття мережі оператора, абонентом якого він є, та за умови наявності покриття мережі національного роумінг-партнера.

III. Обов'язки операторів при наданні послуги національного роумінгу

- 3.1. При наданні послуги національного роумінгу оператор телекомунікацій повинен:
  - 3.1.1. Інформувати споживачів через засоби масової інформації, веб-сайт, пункти обслуговування споживачів про умови надання послуги національного роумінгу, в тому числі про вартість послуг голосової телефонії, послуг з передавання текстових повідомлень та доступу до Інтернету в мережах роумінг-партнерів;

3.1.2. Інформувати своїх абонентів про можливості налаштування їх абонентського кінцевого обладнання для отримання послуги національного роумінгу в автоматичному або в ручному режимі, а також про можливість встановлення заборони для реєстрації цього обладнання в мережах роумінг-партнерів;

3.1.3. Надавати телекомунікаційні послуги абонентам інших операторів (роумінг-партнерів) з рівнем якості не гіршим, ніж для власних абонентів, за умови тотожності налаштувань для кожної абонентської послуги;

3.1.4. Дотримуватись інших вимог законодавства.

3.2. Оператори, що надають послуги рухомого (мобільного) зв'язку, повинні повідомляти Національну комісію з питань регулювання зв'язку України про укладення та припинення дії договорів з національними роумінг-партнерами в місячний строк після їх укладання та припинення.

IV. Досудове врегулювання спорів

4.1. Досудове врегулювання спорів між сторонами, які виникають в ході виконання договору про надання послуги національного роумінгу, вирішуються шляхом проведення двосторонніх переговорів. Переговори проводяться уповноваженими представниками операторів після попереднього повідомлення однієї зі сторін про ініціювання проведення переговорів.

4.2. Якщо за результатами переговорів остаточно з'ясовано, що сторони договору не можуть дійти згоди, розбіжності сторін оформлюються у вигляді протоколу розбіжностей, після чого заявник може подати письмове звернення на адресу НКРЗ щодо досудового вирішення спору відповідно до Закону.

4.3. Досудове врегулювання спору, який виник при виконанні або розірванні договору про надання послуги національного роумінгу, здійснюється НКРЗ у разі відсутності судового рішення по справі про спір між тими самими сторонами, про той самий предмет і з тих самих підстав та/або ухвали про відкриття провадження у зазначеній справі.

4.4. Розгляд питання щодо досудового врегулювання спору на засіданні НКРЗ відбувається з обов'язковим запрошенням, а також у присутності обох сторін. При цьому відсутність однієї або обох сторін не є підставою для перенесення розгляду. За результатами розгляду НКРЗ приймає рішення щодо врегулювання спору або про проведення експертизи при досудовому врегулюванні спору згідно з Порядком проведення експертизи при досудовому врегулюванні спору, затвердженим рішенням НКРЗ від 13.05.2010 N 217, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14.07.2010 за N 525/17820.

4.5. Рішення НКРЗ є обов'язковим для виконання учасниками спору. У разі якщо прийняте рішення не задовольняє одну із сторін, зацікавлена сторона може звернутись до суду.

Директор
Департаменту телекомунікацій

В. П. Гресько

Про затвердження Порядку взаєморозрахунків між операторами телекомунікацій
(заголовок із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)
Рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України
від 9 липня 2009 року N 1586

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
21 вересня 2009 р. за N 880/16896

Із змінами і доповненнями, внесеними
рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України
від 1 грудня 2011 року N 686

Відповідно до статті 18 Закону України "Про телекомунікації" та підпунктів 7, 19 пункту 4 Положення про Національну комісію з питань регулювання зв'язку України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2007 N 971, Національна комісія з питань регулювання зв'язку України **ВИРІШИЛА**:

1. Затвердити Порядок взаєморозрахунків між операторами телекомунікацій, що додається.
(пункт 1 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)
2. Рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 06.09.2006 N 351 "Про затвердження Порядку взаєморозрахунків між операторами телекомунікацій за послуги доступу до телекомунікаційних мереж при наданні послуг телефонного зв'язку", зареєстроване у Міністерстві юстиції України 02.10.2006 за N 1082/12956, визнати таким, що втратило чинність.
3. Економічному управлінню та Юридичному управлінню в установленому законодавством порядку подати це рішення на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
4. Це рішення набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

В. о. Голови

В. Зверєв

ПОГОДЖЕНО:

**В. о. Голови Антимонопольного
комітету України**

О. Мельниченко

**Голова Державного комітету
України з питань регуляторної
політики та підприємництва**

О. Кужель

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Національної комісії з питань
регулювання зв'язку України
від 9 липня 2009 р. N 1586
Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
21 вересня 2009 р. за N 880/16896

Порядок взаєморозрахунків між операторами телекомунікацій

(заголовок у редакції рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

(У тексті Порядку слово "трафіку" замінити словом "трафіка", слова "доступу до телекомунікаційних мереж" замінено словами "трафіка", які надаються у точці взаємоз'єднання", слова "завершення з'єднання" в усіх відмінках замінено словами "термінація трафіка" у відповідних відмінках згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 1 грудня 2011 року N 686)

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає умови здійснення взаєморозрахунків між операторами телекомунікацій після встановлення взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж загального користування (далі - телекомунікаційні мережі) відповідно до Правил взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж загального користування, затверджених рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 08.12.2005 N 155, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 27.01.2006 за N 71/11945.

1.2. Цей Порядок поширюється на всіх операторів телекомунікацій незалежно від форм власності та технологій, що застосовуються ними, на підставі відповідних ліцензій.

1.3. Контроль за виконанням вимог цього Порядку здійснює НКРЗ.

1.4. Досудове вирішення спорів між операторами телекомунікацій щодо умов і порядку здійснення взаєморозрахунків здійснюється відповідно до законодавства України.

II. Терміни та визначення

2.1. Терміни, наведені в цьому Порядку, вживаються у такому значенні:

початок з'єднання - встановлення та підтримка комутаційним обладнанням оператора телекомунікацій тимчасового фізичного або логічного з'єднання від кінцевого обладнання абонента, який ініціює з'єднання, до точки взаємоз'єднання з телекомунікаційною мережею іншого оператора телекомунікацій для отримання послуг термінації трафіка та/або транзиту трафіка;

пропуск трафіка - проходження трафіка між елементами однієї або різних телекомунікаційних мереж;

термінація трафіка - встановлення, підтримка фізичного та/або логічного з'єднання, пропуск трафіка між телекомунікаційною мережею, з якої надходить виклик або ініціюється з'єднання, та кінцевим обладнанням, до якого спрямовується виклик або ініціюється з'єднання;

транзит трафіка - встановлення, підтримка телекомунікаційною мережею оператора фізичного та/або логічного з'єднання, пропуск трафіка між двома іншими телекомунікаційними мережами.

(пункт 2.1 у редакції рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

2.2. Інші терміни, які вживаються у цьому Порядку, використовуються у значеннях, визначених у законодавстві України.

III. Вимоги до пропуску та обліку трафіка в точках взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж

3.1. Взаєморозрахунки між операторами телекомунікацій за послуги пропуску трафіка до телекомунікаційних мереж здійснюються за даними обліку трафіка, який ведеться операторами телекомунікацій в точках взаємоз'єднання їх телекомунікаційних мереж.

(пункт 3.1 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

3.2. Обліку підлягає весь трафік (окремо за кожним видом телекомунікаційних послуг), пропуск якого здійснюється в точці взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій.

3.3. У точці взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж здійснюється пропуск трафіка при наданні таких телекомунікаційних послуг:

3.3.1. Фіксованого місцевого телефонного зв'язку (місцевий телефонний трафік);

(підпункт 3.3.1 пункту 3.3 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

3.3.2. Фіксованого міжміського телефонного зв'язку (телефонні розмови та факсимільний зв'язок у межах області та України, а також телефонні розмови та обмін іншими повідомленнями з абонентами мереж операторів рухомого (мобільного) зв'язку з використанням кодів мереж операторів рухомого (мобільного) зв'язку) (міжміський телефонний трафік);

(підпункт 3.3.2 пункту 3.3 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

3.3.3. Фіксованого міжнародного телефонного зв'язку (міжнародний телефонний трафік);

(підпункт 3.3.3 пункту 3.3 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

3.3.4. Рухомого (мобільного) зв'язку (рухомий (мобільний) телефонний трафік);

(підпункт 3.3.4 пункту 3.3 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

3.3.5. Інших послуг.

3.4. Види трафіка, пропуск якого здійснюється в точках взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій, визначаються договором про взаємоз'єднання.

3.5. Пропуск будь-яких видів трафіка, що не обумовлені операторами телекомунікацій у договорі про взаємоз'єднання, не дозволяється.

IV. Послуги, які надаються в точці взаємоз'єднання

(назва розділу IV із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

4.1. У точці взаємоз'єднання оператори телекомунікацій можуть надавати такі послуги:

(абзац перший пункту 4.1 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

початок з'єднання;

транзит трафіка;

термінація трафіка.

4.2. Залежно від рівня взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж транзит трафіка та термінація трафіка на телекомунікаційних мережах фіксованого телефонного зв'язку поділяються на:

4.2.1. Місцеві - з використанням місцевої телефонної мережі, коли абонентський номер кінцевого обладнання абонента, якого викликають (термінація трафіка на місцевому рівні), або точка взаємоз'єднання з телекомунікаційною мережею іншого оператора місцевого телефонного зв'язку (транзит трафіка на місцевому рівні) належить до зони нумерації місцевої телефонної мережі;

(підпункт 4.2.1 пункту 4.2 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

4.2.2. Міжміські - з використанням міжміської телефонної мережі, коли кінцеве обладнання абонента, якого викликають (термінація трафіка на міжміському рівні), або точка взаємоз'єднання з телекомунікаційною мережею іншого оператора телекомунікацій (транзит трафіка на міжміському рівні) належить до зони нумерації телефонної мережі, відмінної від тієї, в якій розташована точка взаємоз'єднання.

(підпункт 4.2.2 пункту 4.2 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

4.3. Загальна тривалість з'єднань визначається на підставі посекудного обліку трафіка. За одиницю виміру трафіка під час взаєморозрахунків між операторами приймається 1 хвилина.

V. Загальні вимоги до проведення взаєморозрахунків за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання

5.1. Взаєморозрахунки між операторами телекомунікацій за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, здійснюються на підставі договору про взаємоз'єднання, в якому визначаються порядок та умови взаєморозрахунків за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, обох операторів телекомунікацій та розрахункові такси для всіх послуг, які надаються у точці взаємоз'єднання, що визначені у пунктах 4.1 та 4.2 цього Порядку і можуть надаватися в точці взаємоз'єднання.

5.2. Усі оператори телекомунікацій зобов'язані розраховуватись за послуги, що надаються в точці взаємоз'єднання.

(пункт 5.2 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

5.3. У разі участі в наданні телекомунікаційних послуг більше ніж двох операторів телекомунікацій взаєморозрахунки здійснюються каскадним методом, тобто кожний попередній оператор телекомунікацій розраховується з наступним, з яким він має безпосереднє взаємоз'єднання та послугами якого користується.

(пункт 5.3 із змінами, внесеними згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

5.4. За взаємною письмовою домовленістю всіх учасників технологічного процесу надання телекомунікаційних послуг допускається застосування прямого методу розрахунків.

VI. Формування розрахункових такс за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання

6.1. Розрахункові такси за послуги, які надаються в точці взаємоз'єднання, визначаються на основі собівартості та з урахуванням прибутковості відповідних телекомунікаційних послуг.

(пункт 6.1 у редакції рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

6.2. Визначення собівартості послуг, які надаються в точці взаємоз'єднання, потребує розподілу доходів і витрат за узагальненими статтями витрат із кожного виду послуг, у тому числі послуг, які надаються в точці взаємоз'єднання операторами телекомунікацій, який здійснюється операторами телекомунікацій на основі даних бухгалтерського обліку (економічно обґрунтованих витрат), з подальшим впровадженням роздільного обліку доходів і витрат за видами послуг.

(пункт 6.2 у редакції рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

6.3. Перелік і склад статей витрат з надання послуг, які надаються у точці взаємоз'єднання, визначається оператором залежно від виду послуг і особливостей виробничого процесу з пропуску трафіка.

6.4. До складу економічно обґрунтованих витрат, що безпосередньо пов'язані з наданням послуг, які надаються у точці взаємоз'єднання, належать:

поточні прямі експлуатаційні витрати;

поточні загальновиробничі витрати;

поточні адміністративні витрати.

6.5. Поточні прямі експлуатаційні витрати на надання послуг, які надаються у точці взаємоз'єднання, визначаються відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 N 318, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19.01.2000 за N 27/4248 (далі - П(С)БО 16 "Витрати"), у тому числі:

прямі матеріальні витрати на основні матеріали, комплектуючі вироби, допоміжні та інші матеріали;

прямі витрати на оплату праці - заробітну плату виробничого персоналу, інші виплати виробничому персоналу;

інші прямі витрати - амортизація основних засобів та нематеріальних активів, плата за оренду земельних і майнових прав.

6.6. Поточні загальнопромислові витрати та поточні адміністративні витрати на надання послуг, які надаються у точці взаємоз'єднання, визначаються відповідно до П(С)БО 16 "Витрати" та розподіляються для кожного рівня взаємоз'єднання мережі оператора телекомунікацій пропорційно обсягу трафіка на відповідному рівні.

VII. Принципи взаєморозрахунків за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, при наданні послуг фіксованого місцевого телефонного зв'язку

7.1. Оператори телекомунікацій, які здійснюють діяльність на підставі ліцензій з надання послуг фіксованого місцевого телефонного зв'язку (далі - оператори фіксованого місцевого телефонного зв'язку), проводять розрахунки з абонентами (споживачами), кінцеве обладнання яких підключене до їх телекомунікаційних мереж, за надані послуги фіксованого місцевого телефонного зв'язку та здійснюють взаєморозрахунки з іншими операторами телекомунікацій за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, за умови їх використання.

7.2. Взаєморозрахунки між операторами телекомунікацій за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, проводяться за даними обліку тривалості з'єднань в точках взаємоз'єднання місцевих телефонних мереж, що належать різним операторам телекомунікацій.

7.3. Оплата здійснюється за розрахунковими таксами за кожну хвилину успішно встановлених місцевих телефонних з'єднань, які були завершені на кінцевій місцевій телефонній мережі.

7.4. Розрахункові такси за послуги, які надаються в точці взаємоз'єднання при наданні послуг фіксованого місцевого телефонного зв'язку і не підлягають державному регулюванню, встановлюються операторами телекомунікацій самостійно.

(пункт 7.4 у редакції рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

VIII. Принципи взаєморозрахунків за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, при наданні послуг фіксованого міжміського телефонного зв'язку

8.1. Оператори телекомунікацій, які здійснюють діяльність на підставі ліцензій з надання послуг фіксованого міжміського телефонного зв'язку (далі - оператори фіксованого міжміського телефонного зв'язку), надають абонентам (споживачам) послуги вихідних міжміських телефонних розмов та факсимільного зв'язку у межах області та України, а також телефонних розмов та обміну іншими повідомленнями з абонентами мереж операторів рухомого (мобільного) зв'язку з використанням кодів мереж операторів рухомого (мобільного) зв'язку.

8.2. Вихідні міжміські телефонні розмови та факсимільний зв'язок ініціюються абонентами мереж операторів фіксованого місцевого телефонного зв'язку.

8.3. Обробка інформації, проведення тарифікації, розрахунки за послуги фіксованого міжміського телефонного зв'язку з абонентами (споживачами) та взаєморозрахунки з операторами фіксованого місцевого телефонного зв'язку за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, здійснюються операторами фіксованого міжміського телефонного зв'язку за умови їх використання.

8.4. Взаєморозрахунки між операторами телекомунікацій за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, при наданні послуг фіксованого міжміського телефонного зв'язку проводяться за даними обліку тривалості з'єднань у точках взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій, організованих для пропуску міжміського та міжнародного телефонного трафіка.

8.5. При взаєморозрахунках між оператором фіксованого місцевого телефонного зв'язку та/або оператором рухомого (мобільного) зв'язку, та оператором фіксованого міжміського телефонного зв'язку за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, оплаті підлягає тривалість успішно встановлених з'єднань за кодами областей, префіксом внутрішньозонового виклику або кодами мереж операторів рухомого (мобільного) зв'язку, які були завершені на кінцевій телекомунікаційній мережі призначення.

8.6. Оператор фіксованого місцевого телефонного зв'язку, з мережі якого ініційоване з'єднання, отримує оплату за початок міжміського з'єднання від оператора фіксованого міжміського телефонного зв'язку, який надав відповідні послуги.

8.7. За взаємною домовленістю між оператором фіксованого місцевого телефонного зв'язку та оператором фіксованого міжміського телефонного зв'язку право проводити розрахунки з абонентами (споживачами) за послуги фіксованого міжміського телефонного зв'язку може надаватись операторам фіксованого місцевого телефонного зв'язку, які самостійно проводять розрахунки з абонентами (споживачами). Оператор фіксованого міжміського телефонного зв'язку отримує оплату за надані ним послуги від оператора фіксованого місцевого телефонного зв'язку, за винятком коштів, належних останньому за початок міжміського з'єднання, та послуги розрахунків з абонентами.

8.8. У разі завершення оператором фіксованого міжміського телефонного зв'язку з'єднання, отриманого від оператора місцевого телефонного зв'язку, на телекомунікаційній мережі іншого оператора телекомунікацій розрахунки проводяться за транзит трафіка та/або термінацію трафіка залежно від рівня взаємоз'єднання мереж операторів телекомунікацій.

8.9. Розрахункові такси за послуги, які надаються в точці взаємоз'єднання при наданні послуг фіксованого міжміського телефонного зв'язку і не підлягають державному регулюванню, встановлюються операторами телекомунікацій самостійно.

(пункт 8.9 у редакції рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

IX. Принципи взаєморозрахунків за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, при наданні послуг фіксованого міжнародного телефонного зв'язку

9.1. Оператори телекомунікацій, які здійснюють діяльність на підставі ліцензій з надання послуг фіксованого міжнародного телефонного зв'язку (далі - оператори міжнародного телефонного зв'язку), надають послуги вихідних міжнародних телефонних розмов та факсимільного зв'язку з абонентами інших держав абонентам (споживачам) України та послуги завершення вхідного міжнародного трафіка іншим операторам телекомунікацій і здійснюють взаєморозрахунки з ними за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, за умови їх використання.

9.2. Вихідні міжнародні телефонні розмови та факсимільний зв'язок з абонентами інших іноземних держав ініціюються абонентами мереж операторів місцевого телефонного зв'язку або абонентами мереж операторів рухомого (мобільного) зв'язку.

9.3. Обробка інформації, проведення тарифікації, розрахунки за послуги фіксованого міжнародного телефонного зв'язку з абонентами (споживачами) та взаєморозрахунки з операторами телекомунікацій здійснюються операторами фіксованого міжнародного (міжміського) телефонного зв'язку, які надали відповідні послуги.

9.4. Взаєморозрахунки між операторами телекомунікацій за послуги фіксованого міжнародного телефонного зв'язку проводяться за даними обліку тривалості з'єднань у точках взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж загального користування, організованих для пропуску міжміського та міжнародного телефонного трафіка.

9.5. При взаєморозрахунках за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, при наданні послуг вихідного міжнародного телефонного зв'язку між оператором місцевого телефонного зв'язку та оператором фіксованого міжміського, міжнародного телефонного зв'язку, який надав відповідні послуги, оплаті підлягає тривалість успішно встановлених з'єднань за міжнародними кодами, які були завершені на кінцевій телефонній мережі призначення в іншій державі.

9.6. Оператор фіксованого місцевого телефонного зв'язку, з мережі якого ініційоване з'єднання, отримує оплату за початок міжнародного з'єднання від оператора міжнародного (міжміського) телефонного зв'язку, який надав відповідні послуги.

9.7. За взаємною домовленістю між операторами телекомунікацій право проводити розрахунки з абонентами (споживачами) за послуги міжнародного телефонного зв'язку може надаватись операторам фіксованого місцевого телефонного зв'язку, які самостійно проводять розрахунки з абонентами (споживачами). Оператор фіксованого міжнародного (міжміського) телефонного зв'язку отримує оплату за надані ним послуги від оператора фіксованого місцевого телефонного зв'язку, за винятком коштів, належних останньому за початок міжнародного з'єднання, та послуги розрахунків з абонентами.

9.8. Розмір оплати за послуги розрахунків з абонентами при наданні послуг фіксованого міжнародного телефонного зв'язку визначається на договірних засадах та не може бути меншим, ніж встановлений розмір оплати за послуги розрахунків з абонентами при наданні послуг фіксованого міжміського телефонного зв'язку.

9.9. Послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, при завершенні вхідного міжнародного трафіка від мереж операторів інших іноземних держав на телефонній мережі загального користування України надають оператори фіксованого міжнародного телефонного зв'язку (незалежно від технології, що використовується), які отримують оплату за них на підставі договорів з операторами телекомунікацій інших іноземних держав.

9.10. При завершенні оператором фіксованого міжнародного телефонного зв'язку вхідного міжнародного трафіка на телекомунікаційній мережі іншого оператора телекомунікацій безпосередньо або через мережу оператора фіксованого міжміського телефонного зв'язку розрахунки з операторами телекомунікацій, яким належать зазначені телекомунікаційні мережі, проводяться за транзит трафіка та/або термінацію трафіка.

9.11. Розрахункові такси за послуги, які надаються в точці взаємоз'єднання при наданні послуг фіксованого міжнародного телефонного зв'язку і не підлягають державному регулюванню, встановлюються операторами телекомунікацій самостійно.

(пункт 9.11 у редакції рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

X. Принципи взаєморозрахунків за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, при наданні послуг рухомого (мобільного) зв'язку

10.1. Оператори телекомунікацій здійснюють діяльність з надання послуг рухомого (мобільного) зв'язку на підставі відповідних ліцензій.

10.2. Обробка інформації, проведення тарифікації та розрахунки за послуги вихідного рухомого (мобільного) зв'язку з абонентами (споживачами), кінцеве обладнання яких підключене до їх телекомунікаційних мереж, та взаєморозрахунки за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, інших операторів телекомунікацій здійснюються операторами рухомого (мобільного) зв'язку.

10.3. Взаєморозрахунки між операторами телекомунікацій за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, при наданні послуг рухомого (мобільного) зв'язку проводяться за даними обліку тривалості з'єднань у точках взаємоз'єднання телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій, організованих для пропуску міжміського та міжнародного телефонного трафіка.

10.4. При взаєморозрахунках між операторами рухомого (мобільного) зв'язку та операторами фіксованого міжміського телефонного зв'язку за послуги, які надаються у точці взаємоз'єднання, оплаті підлягає тривалість успішно встановлених з'єднань за кодами

областей, префіксом внутрішньозонового виклику або кодами мереж операторів рухомого (мобільного) зв'язку, які були завершені на кінцевій телекомунікаційній мережі призначення.
10.5. Розрахункові такси за послуги, які надаються в точці взаємоз'єднання при наданні послуг рухомого (мобільного) зв'язку і не підлягають державному регулюванню, встановлюються операторами телекомунікацій самостійно.

(пункт 10.5 у редакції рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

10.6. Пункт 10.6 виключено

(згідно з рішенням Національної комісії з питань регулювання зв'язку України від 01.12.2011 р. N 686)

Начальник Економічного управління

Т. В. Ієвлєва

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про радіочастотний ресурс України

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України

від 7 грудня 2000 року N 2120-III,
від 20 грудня 2001 року N 2905-III,
від 26 грудня 2002 року N 380-IV,
від 15 травня 2003 року N 762-IV,
від 18 листопада 2003 року N 1280-IV,
від 20 листопада 2003 року N 1294-IV,
від 27 листопада 2003 року N 1344-IV,
від 24 червня 2004 року N 1876-IV

(Законом України від 24 червня 2004 року N 1876-IV

цей Закон викладено у новій редакції),

від 23 грудня 2004 року N 2285-IV,
від 25 березня 2005 року N 2505-IV,
від 15 грудня 2005 року N 3200-IV,
від 20 грудня 2005 року N 3235-IV,
від 12 січня 2006 року N 3317-IV,
від 19 січня 2006 року N 3380-IV,
від 9 лютого 2006 року N 3428-IV,
від 23 лютого 2006 року N 3475-IV
від 19 грудня 2006 року N 489-V,
від 28 грудня 2007 року N 107-VI,

(окремі положення Закону України від 28 грудня 2007 року N 107-VI
визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними),

згідно з Рішенням Конституційного Суду України

від 22 травня 2008 року N 10-рп/2008),
від 3 червня 2008 року N 309-VI,
від 15 січня 2009 року N 885-VI,
від 18 листопада 2009 року N 1519-VI,
від 1 червня 2010 року N 2299-VI,
від 1 липня 2010 року N 2391-VI,
від 2 грудня 2010 року N 2756-VI,
від 7 квітня 2011 року N 3205-VI,
від 5 липня 2011 року N 3566-VI,
від 7 липня 2011 року N 3610-VI,
від 12 січня 2012 року N 4311-VI

(У тексті Закону, крім пункту 7 розділу IX "Прикінцеві
положення", слова "НКРЗ" та "ДІЗ" замінено словами
"національна комісія, що здійснює державне
регулювання у сфері зв'язку та інформатизації" у
відповідному відмінку згідно із Законом України від 7
липня 2011 року N 3610-VI)

Цей Закон встановлює правову основу користування радіочастотним ресурсом України, визначає повноваження держави щодо умов користування радіочастотним ресурсом України, права, обов'язки і відповідальність органів державної влади, що здійснюють управління і регулювання в цій сфері, та фізичних і юридичних осіб, які користуються та/або мають намір користуватися радіочастотним ресурсом України.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Терміни та їх визначення

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

виділення радіочастот - надання відповідним записом у Плані використання радіочастотного ресурсу України права використовувати певні смуги радіочастот для застосування в Україні визначених цим Планом радіотехнологій;

випромінювальний пристрій - технічний пристрій, що використовується для виробничих, наукових, медичних, побутових потреб, за винятком потреб радіозв'язку, який випромінює електромагнітну енергію в навколишній простір і який не є радіоелектронним засобом;

висновок щодо електромагнітної сумісності (далі - висновок) - технічний висновок щодо можливості застосування конкретного радіоелектронного засобу у визначених умовах;

дозвіл на експлуатацію радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою (далі - дозвіл на експлуатацію) - документ, який засвідчує право власника конкретного радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою на його експлуатацію протягом визначеного терміну в певних умовах;

електромагнітна сумісність - здатність радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв одночасно функціонувати з обумовленою якістю в реальних умовах експлуатації з урахуванням впливу ненавмисних радіозавад і не створювати неприпустимих радіозавад іншим радіоелектронним засобам;

конверсія радіочастотного ресурсу України - виконання комплексу заходів, яким передбачена зміна радіослужб та/або радіотехнологій чи категорії користувачів радіочастотного ресурсу України для подальшого використання певної смуги або смуг радіочастот;

користування радіочастотним ресурсом - діяльність, пов'язана із застосуванням радіоелектронних засобів та/або випромінювальних пристроїв, що випромінюють електромагнітну енергію в навколишній простір у межах радіочастотного ресурсу;

користувач радіочастотного ресурсу - юридична або фізична особа, діяльність якої безпосередньо пов'язана з користуванням радіочастотним ресурсом відповідно до законодавства;

(абзац дев'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 12.01.2006 р. N 3317-IV)

ліцензія на користування радіочастотним ресурсом України - документ, який засвідчує право суб'єкта господарювання на користування радіочастотним ресурсом України протягом визначеного терміну в конкретних регіонах та в межах певних смуг, номіналів радіочастот з виконанням ліцензійних умов;

Національна таблиця розподілу смуг радіочастот України - нормативно-правовий акт, яким регламентується розподіл смуг радіочастот радіослужбам в Україні і розподіл на смуги спеціального та загального користування;

План використання радіочастотного ресурсу України - нормативно-правовий акт, яким визначаються напрями використання радіочастотного ресурсу України на даний час та на перспективу з визначенням певних смуг, номіналів радіочастот і дозволених в Україні радіотехнологій та термінів застосування діючих і перспективних радіотехнологій;

присвоєння смуг, номіналів радіочастот - реєстрація дозволу на експлуатацію радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв у реєстрі присвоєнь смуг, номіналів радіочастот з визначенням смуги, номіналу радіочастот, параметрів випромінювання та умов експлуатації конкретного радіоелектронного засобу;

радіозавади - електромагнітне випромінювання будь-якого походження, яке перешкоджає прийманню радіосигналів;

радіозв'язок - електрозв'язок, який здійснюється з використанням радіохвиль;

радіоелектронний засіб - технічний засіб, призначений для передавання та/або приймання радіосигналів радіослужбами;

радіоелектронний засіб спеціального призначення - радіоелектронний засіб, призначений для здійснення діяльності спеціальних користувачів відповідно до їх функціональних обов'язків;

радіослужби - визначені Регламентом радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку служби передавання та/або приймання радіохвиль певними радіоелектронними засобами користувачів радіочастотного ресурсу;

радіотехнологія - сукупність способів формування, передавання, приймання (обробки) радіосигналів, які складають єдиний технологічний процес передавання та приймання радіосигналів і застосування якої передбачає використання радіочастотного ресурсу;

радіочастота - електромагнітна хвиля у просторі без штучного спрямовуючого середовища з певним номіналом частоти в межах радіочастотного спектра;

радіочастотний моніторинг - збирання, оброблення, збереження та аналіз даних про параметри випромінювання радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв, які діють у відповідних смугах радіочастот;

радіочастотний ресурс - частина радіочастотного спектра, придатна для передавання та/або приймання електромагнітної енергії радіоелектронними засобами і яку можливо використовувати на території України та за її межами відповідно до законів України та міжнародного права, а також на виділених для України частотно-орбітальних позиціях;

радіочастотний спектр - безперервний інтервал радіочастот, не вищий за 3 ТГц;

розподіл смуг радіочастот - регламентування відповідним записом у Національній таблиці розподілу смуг радіочастот України використання певної заданої смуги радіочастот однією чи декількома радіослужбами;

смуга радіочастот - частина радіочастотного спектра, визначена певним інтервалом радіочастот.

Стаття 2. Мета Закону

Метою цього Закону є створення правових засад для ефективного та раціонального використання радіочастотного ресурсу України для забезпечення економічного, соціального, інформаційного та культурного розвитку, державної безпеки, обороноздатності, виконання міжнародних зобов'язань.

Стаття 3. Законодавство про радіочастотний ресурс України

Законодавство про радіочастотний ресурс України складається з цього Закону та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини в цій сфері.

Стаття 4. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на відносини між органами державної влади України, фізичними та юридичними особами щодо розподілу, виділення смуг радіочастот, присвоєння радіочастот радіоелектронним засобам, користування радіочастотним ресурсом України, забезпечення конверсії радіочастотного ресурсу України, електромагнітної сумісності.

Розділ II. КОРИСТУВАЧІ РАДІОЧАСТОТНОГО РЕСУРСУ УКРАЇНИ

Стаття 5. Категорії користувачів радіочастотного ресурсу України

1. Користувачі радіочастотного ресурсу України залежно від напрямів його використання поділяються на спеціальні і загальні.
2. До спеціальних користувачів радіочастотного ресурсу України відносяться підрозділи і організації Міністерства оборони України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства з надзвичайних ситуацій України та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони, Державного департаменту з питань виконання покарань, Державної податкової адміністрації України (у частині застосування

радіоелектронних засобів податковою міліцією), якщо їх діяльність пов'язана з використанням радіоелектронних засобів виключно для виконання функціональних обов'язків і за умови їх фінансування виключно за рахунок Державного бюджету України, а також центрального органу виконавчої влади в галузі транспорту в частині застосування радіоелектронних засобів об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України та забезпечення польотів і в частині застосування радіоелектронних засобів Державною спеціальною службою транспорту.

(частина друга статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 15.12.2005 р. N 3200-IV, від 09.02.2006 р. N 3428-IV, від 23.02.2006 р. N 3475-IV, від 15.01.2009 р. N 885-VI)

3. До загальних користувачів радіочастотного ресурсу України відносяться користувачі, які не внесені до переліку, визначеного частиною другою цієї статті.

4. Загальні користувачі радіочастотного ресурсу України поділяються на такі групи:

- 1) суб'єкти господарювання, які користуються радіочастотним ресурсом України для надання телекомунікаційних послуг, за винятком розповсюдження телерадіопрограм;
- 2) суб'єкти господарювання, які здійснюють розповсюдження телерадіопрограм із застосуванням власних або орендованих радіоелектронних засобів;
- 3) технологічні користувачі і радіоаматори - юридичні чи фізичні особи, які користуються радіочастотним ресурсом України без надання телекомунікаційних послуг.

Стаття 6. Права та обов'язки користувачів радіочастотного ресурсу України

1. Користувачі радіочастотного ресурсу України мають право на:

- 1) користування радіочастотним ресурсом України відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів;
- 2) оскарження в порядку, встановленому законодавством, рішень та дій національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Генерального штабу Збройних Сил України та Українського державного центру радіочастот (далі - УДЦР);

(пункт 2 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

- 3) відшкодування збитків від неправомірних дій чи бездіяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Генерального штабу Збройних Сил України та УДЦР;

(пункт 3 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

- 4) інші права, передбачені законодавством України.

2. Користувачі радіочастотного ресурсу України зобов'язані:

- 1) дотримуватися стандартів, норм і правил використання радіочастотного ресурсу України;
- 2) дотримуватися умов, визначених у ліцензіях на користування радіочастотним ресурсом України та в дозволах на експлуатацію;
- 3) повідомляти національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, або Генеральний штаб Збройних Сил України для загальних і спеціальних користувачів відповідно про припинення користування радіочастотним ресурсом України;
- 4) надавати уповноваженим національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадовим особам або представникам Генерального штабу Збройних Сил України для загальних і спеціальних користувачів відповідно інформацію щодо тактико-технічних характеристик, застосування, розміщення радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, а також пред'являти за їхньою вимогою відповідні ліцензії, дозволи, сертифікати, свідоцтва та інші документи, які відносяться до питань користування радіочастотним ресурсом України;

(пункт 4 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

5) вносити платежі та збори, передбачені законом, а також у встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, порядку плату за радіочастотний моніторинг у смугах радіочастот загального користування.

3. Спеціальні користувачі зобов'язані використовувати радіочастотний ресурс України виключно для виконання функціональних обов'язків без права використання його для здійснення підприємницької діяльності та/або передачі в користування іншим особам.

Стаття 7. Відповідальність користувачів радіочастотного ресурсу України

1. За несвоєчасне внесення до бюджету належної до сплати суми збору за користування радіочастотним ресурсом України нараховується пеня відповідно до законодавства.

2. Сплата пені не звільняє користувача радіочастотного ресурсу України від обов'язку внести збір за всю надану йому смугу (смуги) радіочастот.

3. У разі виявлення порушення умов забезпечення електромагнітної сумісності відповідних радіоелектронних засобів з вини користувача радіочастотного ресурсу України, який застосовує ці радіоелектронні засоби, усі витрати на усунення ситуації, що склалася, покладаються на цього користувача.

Розділ III. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ РАДІОЧАСТОТНИМ РЕСУРСОМ УКРАЇНИ

Стаття 8. Засади управління радіочастотним ресурсом України

Основними засадами управління радіочастотним ресурсом України є:

- 1) визначення необхідного та достатнього для потреб України радіочастотного ресурсу, його реєстрація та міжнародний захист;
- 2) забезпечення максимального та ефективного використання радіочастотного ресурсу України;
- 3) забезпечення і захист інтересів, прав і свобод громадян у процесі використання радіочастотного ресурсу України;
- 4) забезпечення і захист інтересів держави;
- 5) чітке розмежування радіочастотного ресурсу України для потреб спеціальних та загальних користувачів.

Стаття 9. Органи державного управління у сфері користування радіочастотним ресурсом України

Державне управління у сфері користування радіочастотним ресурсом України здійснюють:

- 1) Кабінет Міністрів України;
- 2) центральний орган виконавчої влади у галузі зв'язку (далі - ЦОВЗ).

Стаття 10. Повноваження Кабінету Міністрів України щодо управління у сфері користування радіочастотним ресурсом України

Кабінет Міністрів України:

- 1) затверджує Національну таблицю розподілу смуг радіочастот і План використання радіочастотного ресурсу України;
- 2) координує діяльність центральних органів виконавчої влади щодо управління і користування радіочастотним ресурсом України;
- 3) забезпечує здійснення конверсії радіочастотного ресурсу України в обсягах та в терміни, передбачені Планом використання радіочастотного ресурсу України;
- 4) пункт 4 статті 10 виключено

(згідно із Законом України
від 02.12.2010 р. N 2756-VI)

5) встановлює розміри плати за видачу, переоформлення, продовження терміну, видачу дублікату ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України.

Стаття 11. Повноваження центрального органу виконавчої влади в галузі зв'язку щодо управління у сфері користування радіочастотним ресурсом України

Центральний орган виконавчої влади у галузі зв'язку:

- 1) координує реалізацію державної політики у сфері користування радіочастотним ресурсом України;

- 2) визначає за участю національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, необхідний і достатній для потреб України радіочастотний ресурс, відповідно до норм міжнародного права здійснює заходи щодо його закріплення за Україною і захисту на міжнародному рівні;
- 3) бере участь у створенні державних стандартів щодо користування радіочастотним ресурсом України;
- 4) розробляє на підставі пропозицій і за участю національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Генерального штабу Збройних Сил України, інших заінтересованих осіб Національну таблицю розподілу смуг радіочастот України і План використання радіочастотного ресурсу України та подає ці документи на затвердження Кабінету Міністрів України;
- 5) вносить на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо змін до Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України і Плану використання радіочастотного ресурсу України;
- 6) розробляє проекти законів, інших нормативно-правових актів щодо користування радіочастотним ресурсом України;
- 7) розробляє та затверджує інші нормативно-правові акти з питань, віднесених до його компетенції, щодо користування радіочастотним ресурсом України;
- 8) організовує проведення досліджень та розробку рекомендацій щодо ефективного користування радіочастотним ресурсом України;
- 9) затверджує тематичні плани науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт щодо розподілу, виділення і присвоєння радіочастот, їх міжнародно-правового захисту, забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів, забезпечення функціонування системи радіочастотного моніторингу, надає висновки стосовно доцільності проведення і фінансування цих робіт;
- 10) здійснює обов'язки Адміністрації зв'язку України з питань виконання функцій України як держави - члена Міжнародного союзу електрозв'язку, несе відповідальність за виконання зобов'язань України за Статутом та Конвенцією Міжнародного союзу електрозв'язку і зобов'язань за адміністративними регламентами, а також з питань взаємодії і співробітництва з органами, які виконують функції адміністрацій зв'язку іноземних держав;
- 11) представляє інтереси України в інших всесвітніх, європейських та регіональних організаціях з питань користування радіочастотним ресурсом;
- 12) бере участь у розробці проектів міжнародних договорів України, пов'язаних з користуванням радіочастотним ресурсом;
- 13) здійснює інші повноваження відповідно до законодавства.

Розділ IV

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ КОРИСТУВАННЯ РАДІОЧАСТОТНИМ РЕСУРСОМ УКРАЇНИ

(назва розділу IV у редакції

Закону України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 12. Орган державного регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України

(назва статті 12 із змінами, внесеними згідно із

Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

1. Користування радіочастотним ресурсом України підлягає державному регулюванню.
2. Органом державного регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України є національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, яка утворюється відповідно до Закону України "Про телекомунікації".

(частина друга статті 12 у редакції

Закону України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 13. Засади державного регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України

(назва статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

1. Основними засадами державного регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України є:

(абзац перший статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

- 1) забезпечення ефективного користування радіочастотним ресурсом України в інтересах усіх категорій користувачів;
- 2) забезпечення рівних умов отримання радіочастотного ресурсу України на прозорих і недискримінаційних засадах;
- 3) забезпечення і захист інтересів держави;
- 4) нормативно-правове регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України;
- 5) прозорість, підзвітність регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України;
- 6) заохочення конкуренції в інтересах суспільства за умови ефективного користування радіочастотним ресурсом України;
- 7) забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів.

Стаття 14. Повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, щодо регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, здійснює свої повноваження у смугах радіочастот загального користування.

2. Повноваженнями національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, щодо регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України є:

- 1) ліцензування у сфері користування радіочастотним ресурсом України відповідно до цього Закону;
- 2) розробка та затвердження нормативно-правових актів (правил, положень, норм) щодо регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України;
- 2¹) контроль за наявністю передбачених законом ліцензій, інших дозвільних документів у сфері користування радіочастотним ресурсом України;

(частину другу статті 14 доповнено пунктом 2¹ згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

2²) здійснення державного нагляду за додержанням законодавства про радіочастотний ресурс України та запобігання правопорушенням при користуванні радіочастотним ресурсом України у смугах радіочастот загального користування;

(частину другу статті 14 доповнено пунктом 2² згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

3) подання пропозицій ЦОВЗ та участь у розробці Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України та Плану використання радіочастотного ресурсу України відповідно до вимог цього Закону;

4) погодження проекту Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України та Плану використання радіочастотного ресурсу України відповідно до вимог цього Закону;

5) розробка та подання на затвердження до Кабінету Міністрів України пропозицій щодо розмірів плати за видачу, переоформлення, продовження терміну дії, видачу дубліката ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України;

(пункт 5 частини другої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.12.2010 р. N 2756-VI)

6) встановлення розмірів плати за видачу УДЦР документів дозвільного характеру - висновків щодо електромагнітної сумісності, дозволів на експлуатацію, на ввезення з-за кордону і на реалізацію радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв;

(пункт 6 частини другої статті 14 у редакції
Закону України від 01.07.2010 р. N 2391-VI)

7) встановлення тарифів на роботи (послуги) УДЦР;

8) координація та контроль за здійсненням державного нагляду щодо користування радіочастотним ресурсом України;

9) контроль за здійсненням радіочастотного моніторингу;

10) встановлення порядку реалізації, експлуатації радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв на території України та порядку ввезення їх із-за кордону;

11) здійснення координації робіт з підтвердження відповідності радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв, що виробляються в Україні та ввозяться з-за кордону;

12) здійснення контролю за виконанням Плану використання радіочастотного ресурсу України;

13) забезпечення за участю ЦОВЗ проведення конверсії радіочастотного ресурсу України у смугах радіочастот загального користування;

14) забезпечення разом із ЦОВЗ та Генеральним штабом Збройних Сил України проведення конверсії радіочастотного ресурсу України у смугах радіочастот спеціального користування;

15) застосування санкцій, у тому числі штрафних, у порядку, передбаченому законом;

16) участь у підготовці проектів законів та інших нормативно-правових актів;

17) подання пропозицій до проекту Закону України про Державний бюджет України в частині фінансування заходів щодо забезпечення міжнародно-правового захисту інтересів України, проведення конверсії радіочастотного ресурсу України, здійснення ефективного розподілу радіочастотного ресурсу України, виділення і присвоєння радіочастот, забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів і функціонування системи радіочастотного моніторингу;

18) здійснення аналізу виконання законів, інших нормативних актів та регламентуючих документів, що стосуються користування радіочастотним ресурсом України;

19) узгодження тематичних планів науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт щодо розподілу, виділення і присвоєння радіочастот, їх міжнародно-правового захисту, забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів, забезпечення функціонування системи радіочастотного моніторингу;

20) забезпечення міжнародної координації та міжнародного захисту частотних присвоєнь України, участь у роботі Міжнародного союзу електрозв'язку та в інших міжнародних організаціях з питань, що належать до компетенції національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, організація в установленому порядку реалізації їх рішень, участь у розробленні проектів відповідних міжнародних договорів України;

21) управління та контроль за діяльністю УДЦР відповідно до вимог цього Закону;

(пункт 21 частини другої статті 14 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

22) здійснення інших повноважень відповідно до законодавства.

Стаття 15. Виключена

(стаття 15 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI,
виключена згідно із Законом
України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 16. Державне підприємство "Український державний центр радіочастот"

1. Державне госпрозрахункове підприємство "Український державний центр радіочастот" утворюється відповідно до закону. УДЦР відноситься до сфери управління національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і здійснює

свою діяльність на підставі статуту, який затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

2. Повноваження УДЦР поширюються на користувачів радіочастотного ресурсу України, які діють у смугах радіочастот загального користування.

3. УДЦР здійснює такі види діяльності:

1) присвоєння радіочастот, призначення позивних сигналів радіоелектронним засобам, видача дозволів на експлуатацію;

(пункт 1 частини третьої статті 16 у редакції
Закону України від 01.07.2010 р. N 2391-VI)

2) ведення реєстру присвоєнь радіочастот;

3) проведення радіочастотного моніторингу використання радіочастотного ресурсу України відповідно до цього Закону;

4) здійснення заходів щодо забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв;

5) здійснення заходів щодо виявлення та усунення дії джерел радіозавад;

6) підготовка висновків для прийняття національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, відповідних рішень щодо видачі ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України;

7) підготовка висновків на безпосереднє замовлення для Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для телерадіомовлення;

(пункт 7 частини третьої статті 16 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 12.01.2006 р. N 3317-IV)

8) видача дозволів на ввезення з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв;

(пункт 8 частини третьої статті 16 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

9) інші види діяльності, пов'язані з користуванням радіочастотним ресурсом України і передбачені статутом УДЦР.

4. УДЦР на платній основі за рахунок коштів користувачів радіочастотного ресурсу України на їх замовлення виконує роботи (надає послуги), а за рахунок коштів Державного бюджету України - роботи, пов'язані з розрахунком мереж цифрового наземного мовлення та виявленням джерел радіозавад у смугах частот загального користування за заявою спеціальних користувачів. Перелік робіт та послуг, що виконує УДЦР, а також тарифи на них затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у встановленому порядку.

(частина четверта статті 16 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2391-VI)

5. Докладна інформація про перелік робіт та послуг, що виконуються УДЦР, а також тарифи на ці роботи та послуги публікуються в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та розміщуються на її веб-сайті.

6. УДЦР за дорученням голови національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, бере участь у здійсненні державного нагляду за дотриманням законодавства про радіочастотний ресурс України.

(частина шоста статті 16 у редакції
Закону України від 01.06.2010 р. N 2299-VI,
із змінами, внесеними згідно із
Закonom України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

7. За дорученням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, УДЦР здійснює міжнародний захист, координацію радіочастот, бере участь у роботі Міжнародного союзу електрозв'язку.

Стаття 17. Повноваження Генерального штабу Збройних Сил України щодо регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України

1. Повноваження Генерального штабу Збройних Сил України поширюються на смуги частот спеціального користування.
2. Генеральний штаб Збройних Сил України:
  - 1) бере участь у розробці Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України та Плану використання радіочастотного ресурсу України відповідно до цього Закону;
  - 2) погоджує проект Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України та Плану використання радіочастотного ресурсу України відповідно до вимог цього Закону;
  - 3) забезпечує присвоєння радіочастот та позивних сигналів у смугах радіочастот спеціального користування;
  - 4) організовує виконання заходів щодо конверсії радіочастотного ресурсу України у смугах радіочастот спеціального користування;
  - 5) видає спеціальним користувачам дозволи на ввезення з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв спеціального призначення;
  - 6) здійснює заходи щодо забезпечення електромагнітної сумісності;
  - 7) здійснює державний нагляд та радіочастотний моніторинг щодо користування радіочастотним ресурсом України у смугах частот спеціального користування;
  - 8) веде реєстр присвоєнь радіочастот у смугах радіочастот спеціального користування та здійснює облік присвоєнь радіочастот у смугах радіочастот загального користування з метою відпрацювання мобілізаційних планів;
  - 9) бере участь у заходах міжнародного співробітництва щодо радіочастотного ресурсу України в частині смуг радіочастот спеціального користування;
  - 10) розробляє та затверджує нормативно-правові акти (правила, положення, норми) щодо користування радіочастотним ресурсом у смугах радіочастот спеціального користування;
  - 11) бере участь у підготовці проектів законів та інших нормативно-правових актів щодо радіочастотного ресурсу України в частині спеціальних користувачів;
  - 12) затверджує тематичні плани науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт щодо розподілу, виділення і присвоєння радіочастот, їх міжнародно-правового захисту, забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів, забезпечення функціонування системи радіочастотного моніторингу в частині спеціальних користувачів;
  - 13) розробляє та подає в разі необхідності до Кабінету Міністрів України, ЦОВЗ та національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, пропозиції щодо використання радіочастотного ресурсу України в умовах надзвичайного та воєнного стану;
  - 14) координує діяльність радіочастотних органів спеціальних користувачів радіочастотного ресурсу України.

Стаття 18. Державний нагляд за користуванням радіочастотним ресурсом України

1. Державний нагляд за користуванням радіочастотним ресурсом України - комплекс заходів, які забезпечують використання радіочастотного ресурсу України відповідно до законодавства. Порядок здійснення державного нагляду щодо смуг радіочастот загального користування затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
2. Метою державного нагляду за користуванням радіочастотним ресурсом України є забезпечення дотримання користувачами радіочастотного ресурсу України встановленого порядку користування радіочастотним ресурсом України, інтересів та безпеки держави і громадян України, забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів будь-якого призначення та запобігання правопорушенням при користуванні радіочастотним ресурсом України.
3. Державний нагляд за користуванням радіочастотним ресурсом України здійснюють національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та Генеральний штаб Збройних Сил України в межах компетенції та в порядку, визначених законодавством.

(частина третя статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

4. При здійсненні державного нагляду уповноважені національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадові особи та Генерального штабу Збройних Сил України мають право:

(абзац перший частини четвертої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

1) доступу в установленому законодавством порядку на територію і в приміщення загальних та спеціальних користувачів радіочастотного ресурсу України відповідно з метою перевірки додержання законодавства про радіочастотний ресурс України, зокрема використання розташованих у них радіоелектронних засобів, а також у разі, якщо зазначені засоби та/або високочастотні пристрої, що знаходяться в цих приміщеннях, створюють радіозавади;

(пункт 1 частини четвертої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

2) перевіряти дотримання вимог законодавства щодо користування радіочастотним ресурсом України юридичними особами, їх відокремленими підрозділами та фізичними особами, отримувати від них необхідні пояснення, матеріали та інформацію;

(пункт 2 частини четвертої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

3) у межах своїх повноважень надавати обов'язкові для виконання розпорядження (приписи) стосовно усунення порушень законодавства про радіочастотний ресурс України;

(пункт 3 частини четвертої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

4) складати в установленому законом порядку протоколи про вчинення адміністративного правопорушення щодо користування радіочастотним ресурсом України;

5) у разі експлуатації радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв без дозволів або з порушенням встановлених у дозволах параметрів зупиняти або припиняти в установленому законодавством порядку експлуатацію незаконно діючих радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв;

(частину четверту статті 18 доповнено пунктом 5 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

6) застосовувати в установленому законодавством порядку санкції за порушення законодавства про радіочастотний ресурс України;

(частину четверту статті 18 доповнено пунктом 6 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

7) безоплатно отримувати від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідну для виконання функцій, покладених на національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації;

(частину четверту статті 18 доповнено пунктом 7 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

8) з метою розгляду звернень фізичних та юридичних осіб, що надходять до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, отримувати від користувачів радіочастотного ресурсу необхідні документи та інформацію, а також видавати в установленому порядку приписи за результатами розгляду звернень;

(частину четверту статті 18 доповнено пунктом 8 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI,

пункт 8 частини четвертої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

9) інші права, визначені законодавством.

(частину четверту статті 18 доповнено пунктом 9 згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

5. Державний нагляд за користуванням радіочастотним ресурсом України здійснюється шляхом проведення планових і позапланових перевірок, здійснення інших заходів відповідно до законодавства, спрямованих на запобігання, виявлення та усунення порушень законодавства про радіочастотний ресурс України.

(статтю 18 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

6. Планові перевірки проводяться не частіше ніж один раз на три роки відповідно до планів, що затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(статтю 18 доповнено частиною шостою згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

7. Позапланові перевірки проводяться за рішенням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, щодо питань, зазначених у цих рішеннях. Рішення про проведення позапланової перевірки приймається:

(абзац перший частини сьомої статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

на підставі письмового звернення про порушення законодавства, стандартів та інших нормативних документів у сфері користування радіочастотним ресурсом України; з метою перевірки виконання розпоряджень чи приписів про усунення виявлених порушень; у разі виявлення недостовірності даних, зазначених у документах обов'язкової звітності, поданих користувачем радіочастотного ресурсу, або неподання таких документів; з метою перевірки дотримання користувачем радіочастотного ресурсу встановленого терміну початку використання радіочастотного ресурсу.

(статтю 18 доповнено частиною сьомою згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

8. За розпорядженням голови національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, уповноважені нею посадові особи проводять перевірку достовірності відомостей у документах, поданих заявником для отримання ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України, та відповідності заявника і поданих документів ліцензійним умовам.

(статтю 18 доповнено частиною восьмою згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI, частина восьма статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

9. За результатами перевірок складається акт у двох примірниках. Один примірник акта видається користувачу радіочастотного ресурсу, який перевірявся, другий зберігається в національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(статтю 18 доповнено частиною дев'ятою згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

10. Користувач радіочастотного ресурсу, який одержав розпорядження або припис посадової особи національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про усунення порушень законодавства про радіочастотний ресурс України, зобов'язаний у встановлений у розпорядженні чи приписі строк усунути порушення та подати національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, інформацію у письмовій формі про їх усунення.

(статтю 18 доповнено частиною десятою згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Стаття 19. Радіочастотний моніторинг

1. Радіочастотний моніторинг здійснюється з метою захисту присвоєнь радіочастот, визначення наявного для використання радіочастотного ресурсу України, ефективності використання розподілених смуг радіочастот та розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття відповідних рішень щодо підвищення ефективності

використання та задоволення потреб користувачів радіочастотного ресурсу України.

2. Радіочастотний моніторинг здійснюється УДЦР та Генеральним штабом Збройних Сил України у смугах радіочастот загального та спеціального користування відповідно.

3. УДЦР та Генеральний штаб Збройних Сил України формують бази даних присвоєнь радіочастот в Україні, які використовуються для здійснення розподілу радіочастот, нагляду за їх використанням, забезпечення конверсії смуг радіочастот.

4. Радіочастотний моніторинг у смугах радіочастот загального та спеціального користування здійснюється за рахунок користувачів радіочастотного ресурсу.

(частина четверта статті 19 у редакції

Закону України від 12.01.2006 р. N

3317-IV)

(дію частини четвертої статті 19 зупинено на 2007 рік (щодо оплати радіочастотного моніторингу у смугах радіочастот загального користування за рахунок коштів Державного бюджету України) згідно із Законом України від 19.12.2006 р. N 489-V, на 2008 рік - згідно із Законом України від 28.12.2007 р. N 107-VI)

(зупинення дії частини четвертої статті 19 на 2008 рік, передбачене пунктом 12 статті 67 розділу I Закону України від 28.12.2007 р. N 107-VI, визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 22.05.2008 р. N 10-рп/2008)

(частина четверта статті 19 у редакції

Закону України від 03.06.2008 р. N 309-VI)

5. УДЦР подає до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, за наслідками проведення радіочастотного моніторингу відповідні пропозиції стосовно ефективності використання розподілених смуг радіочастот і внесення змін до Плану використання радіочастотного ресурсу України та Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України.

Стаття 20. Національна таблиця розподілу смуг радіочастот України

1. Національна таблиця розподілу смуг радіочастот України регламентує розподіл смуг радіочастот радіослужбам в Україні та визначає смуги радіочастот спеціального та загального користування.

2. Національна таблиця розподілу смуг радіочастот України розробляється ЦОВЗ на основі Регламенту радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку, на підставі пропозицій і за участю національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Генерального штабу Збройних Сил України, інших заінтересованих органів державної влади. ЦОВЗ подає зазначену Таблицю на затвердження Кабінету Міністрів України після її погодження національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та Генеральним штабом Збройних Сил України. Якщо окремі положення Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України погодити не вдалося, Кабінет Міністрів України розглядає альтернативні пропозиції заінтересованих відомств і приймає відповідне рішення. До розгляду питання про затвердження Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України на засідання Кабінету Міністрів України обов'язково запрошуються члени національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації,

Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та представники Генерального штабу Збройних Сил України.

3. Національна таблиця розподілу смуг радіочастот України визначає:

1) розподіл смуг радіочастот між радіослужбами відповідно до Регламенту радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку;

2) розподіл смуг радіочастот між радіослужбами в Україні;

3) розподіл смуг радіочастот на смуги спеціального та загального користування.

4. Зміни до Національної таблиці розподілу радіочастот України вносяться в порядку, визначеному цим Законом для її розробки та затвердження.

5. ЦОВЗ, з урахуванням інтересів України, організовує діяльність щодо зближення розподілу смуг радіочастот, визначеного Національною таблицею розподілу смуг радіочастот України, з розподілом смуг радіочастот, рекомендованим Міжнародним союзом електрозв'язку та ЄС.

6. ЦОВЗ публікує Національну таблицю розподілу смуг радіочастот України в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та на її веб-сайті.

Стаття 21. План використання радіочастотного ресурсу України

1. Радіочастотний ресурс України використовується відповідно до Плану використання радіочастотного ресурсу України.

2. План використання радіочастотного ресурсу України повинен відповідати Національній таблиці розподілу смуг радіочастот України, інтересам України у сфері використання радіочастотного ресурсу України, її обороноздатності і безпеки, враховувати рекомендації Міжнародного союзу електрозв'язку, Європейської конференції адміністрацій пошт та електрозв'язку (СЕПТ), інших міжнародних організацій, членом яких є або має намір стати Україна, і передбачати виділення радіочастот визначеним радіотехнологіям.

3. План використання радіочастотного ресурсу України визначає:

1) перелік радіотехнологій, що використовуються в Україні, з визначенням смуг радіочастот та радіослужб, яким вони відповідають, а також терміни припинення їх розвитку та використання;

2) перелік перспективних для впровадження в Україні радіотехнологій із визначенням смуг радіочастот та радіослужб, яким вони відповідають, а також терміни їх впровадження.

4. План використання радіочастотного ресурсу України є постійно діючим нормативно-правовим актом, що затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням ЦОВЗ.

5. План використання радіочастотного ресурсу України розробляється ЦОВЗ згідно з Національною таблицею розподілу смуг радіочастот України на підставі пропозицій і за участю національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, Генерального штабу Збройних Сил України, інших заінтересованих органів державної влади, а також громадських організацій - користувачів радіочастотного ресурсу України та інших суб'єктів підприємницької діяльності. ЦОВЗ подає зазначений План на затвердження Кабінету Міністрів України після його погодження національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та Генеральним штабом Збройних Сил України. Якщо окремі положення цього Плану погодити не вдалося, Кабінет Міністрів України розглядає альтернативні пропозиції заінтересованих відомств і приймає відповідне рішення. До розгляду питання про затвердження Плану використання радіочастотного ресурсу України на засідання Кабінету Міністрів України обов'язково запрошуються члени національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення та представник Генерального штабу Збройних Сил України.

6. Перегляд Плану використання радіочастотного ресурсу України здійснюється не рідше одного разу на рік. Зміни до Плану вносяться за необхідністю в порядку, визначеному цим Законом для розробки та затвердження Плану.

7. ЦОВЗ розглядає пропозиції про зміни до Плану використання радіочастотного ресурсу України та вносить їх із своїми висновками до Кабінету Міністрів України протягом одного місяця від дня надходження пропозицій.
8. Кабінет Міністрів України розглядає внесені ЦОВЗ пропозиції про зміни до Плану використання радіочастотного ресурсу України протягом місяця від дати їх подання.
9. Порядок та терміни розробки Плану використання радіочастотного ресурсу України визначаються Кабінетом Міністрів України відповідно до вимог цього Закону.
10. План використання радіочастотного ресурсу України повинен відповідати інтересам України щодо обороноздатності і безпеки держави, розвитку ринку телекомунікацій, телерадіопростору, впровадження прогресивних радіотехнологій і враховувати рекомендації Регламенту радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку та директиви ЄС.
11. Контроль за виконанням Плану використання радіочастотного ресурсу України покладається на національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Стаття 22. Конверсія радіочастотного ресурсу України

1. Конверсія радіочастотного ресурсу України передбачає комплекс заходів, у результаті виконання яких відбувається вивільнення частини радіочастотного ресурсу України (радіочастот та/або смуг радіочастот) для подальшого її використання користувачами інших категорій та/або впровадження інших стандартів і технологій.
2. Конверсія радіочастотного ресурсу України здійснюється на виконання та відповідно до Плану використання радіочастотного ресурсу України, а також згідно із стратегічними завданнями держави щодо впровадження сучасних телекомунікаційних та інформаційних технологій.
3. Кабінет Міністрів України координує проведення робіт з конверсії радіочастотного ресурсу України та несе відповідальність за здійснення конверсії в обсягах та у терміни, передбачені Планом використання радіочастотного ресурсу України.
4. Генеральний штаб Збройних Сил України, ЦОВЗ та національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, забезпечують проведення конверсії радіочастотного ресурсу України у смугах радіочастот спеціального користування та несуть відповідальність за здійснення конверсії в обсягах та у терміни, передбачені Планом використання радіочастотного ресурсу України.
5. Конверсія радіочастотного ресурсу України щодо смуг радіочастот спеціального користування здійснюється за рахунок Державного бюджету України. Кабінет Міністрів України для проведення конверсії радіочастотного ресурсу України може залучати додаткові позабюджетні кошти.

(дію останнього речення частини п'ятої статті 22 зупинено на 2005 рік згідно із Законом України від 23.12.2004 р. N 2285-IV)

(частина п'ята статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

6. ЦОВЗ та національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, забезпечують проведення конверсії радіочастотного ресурсу України щодо смуг радіочастот загального користування.
7. Вивільнені в результаті конверсії радіочастоти та/або смуги радіочастот використовуються відповідно до цього Закону.

Стаття 23. Присвоєння радіочастот (смуг радіочастот)

1. Присвоєння радіочастот (смуг радіочастот) здійснюється відповідно до Плану використання радіочастотного ресурсу України.
2. УДЦР здійснює присвоєння радіочастот (смуг радіочастот) радіоелектронним засобам і випромінювальним пристроям у смугах радіочастот загального користування. Генеральний штаб Збройних Сил України здійснює присвоєння радіочастот (смуг радіочастот) радіоелектронним засобам і випромінювальним пристроям у смугах радіочастот спеціального користування.

3. Присвоєння радіочастот (смуг радіочастот) здійснюється за умови забезпечення електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв, які заявляються, з діючими та вже заявленими радіоелектронними засобами різних категорій користувачів.
4. Присвоєння радіочастот (смуг радіочастот) у смугах частот загального користування вносяться УДЦР до реєстру присвоєнь радіочастот і протягом трьох робочих днів публікуються на веб-сайті національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Реєстр присвоєнь радіочастот (смуг радіочастот) щоквартально публікується в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
5. Присвоєння радіочастот (смуг радіочастот) у смугах радіочастот спеціального користування реєструються Генеральним штабом Збройних Сил України.
6. Генеральний штаб Збройних Сил України і УДЦР щоквартально обмінюються реєстрами присвоєнь радіочастот (смуг радіочастот).
7. Присвоєння радіочастот (смуг радіочастот) можуть бути анульовані на підставі анулювання відповідних дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв згідно з цим Законом.

Стаття 24. Повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення щодо регулювання у сфері користування радіочастотним ресурсом України

Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення:

- 1) надає пропозиції до Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України і Плану використання радіочастотного ресурсу України та бере участь у розробці цих документів з урахуванням потреб телерадіомовлення;
- 2) погоджує проект Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України та Плану використання радіочастотного ресурсу України відповідно до вимог цього Закону;
(пункт 2 статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 12.01.2006 р. N 3317-IV)
- 3) визначає відповідно до законодавства про радіочастотний ресурс України користувачів радіочастотного ресурсу України у смугах радіочастот, виділених для каналів мовлення, мереж мовлення;
(пункт 3 статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 12.01.2006 р. N 3317-IV)
- 4) замовляє розроблення висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення.
(пункт 4 статті 24 у редакції Закону України від 12.01.2012 р. N 4311-VI)

Розділ V. РАДІОЕЛЕКТРОННІ ЗАСОБИ ТА ВИПРОМІНЮВАЛЬНІ ПРИСТРОЇ У СФЕРІ КОРИСТУВАННЯ РАДІОЧАСТОТНИМ РЕСУРСОМ УКРАЇНИ

Стаття 25. Умови застосування радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв на території України

1. Умовами застосування радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв на території України є:
  - 1) включення конкретного типу радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв до реєстру радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України;
  - 2) документальне підтвердження їх відповідності стандартам (сертифікат відповідності).
2. Підтвердження відповідності радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв здійснюється згідно із Законом України "Про підтвердження відповідності" акредитованими в установленому порядку органами, уповноваженими на проведення цієї діяльності, перелік яких погоджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

3. Реєстр радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України в смугах радіочастот загального користування, веде національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і не рідше ніж два рази на рік публікує цей перелік в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

4. Застосування радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, не внесених до цього реєстру, погоджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

5. Зміни до реєстру радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України у смугах радіочастот загального користування, можуть вноситися на підставі заяви юридичних та фізичних осіб, форма якої встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

6. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом 60 діб від дати надходження заяви щодо внесення до реєстру радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України у смугах радіочастот загального користування, приймає рішення щодо внесення до нього заявлених радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв або про відмову в цьому. У разі прийняття позитивного рішення заявлені радіоелектронні засоби, випромінювальні пристрої у зазначений термін повинні бути внесені до реєстру. Інформація про позитивне рішення повинна бути оприлюднена на веб-сайті національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом трьох діб.

7. Реєстр радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України у смугах радіочастот спеціального користування, веде Генеральний штаб Збройних Сил України.

Стаття 26. Визначення можливості застосування радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв на території України

1. Визначення можливості застосування радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв на території України здійснюється з урахуванням таких основних принципів:

- 1) застосування радіоелектронних засобів для впровадження радіотехнологій відповідно до Плану використання радіочастотного ресурсу України;
- 2) забезпечення електромагнітної сумісності;
- 3) пріоритетності застосування новітніх вітчизняних, європейських та світових типів радіоелектронних засобів для перспективних радіотехнологій.

2. Рішення щодо можливості застосування радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв на території України приймає національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, па підставі розгляду заяви щодо застосування конкретних типів радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв. Форма заяви встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

3. Заявником може бути суб'єкт господарювання, який планує виробництво в Україні або ввезення на територію України радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв для застосування в радіотехнологіях, визначених Планом використання радіочастотного ресурсу України.

4. Для отримання рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, щодо можливості застосування конкретного типу радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою на території України заявник подає такі документи:

- 1) заяву щодо визначення можливості застосування конкретних типів радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв за встановленою національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, формою;
- 2) картку тактико-технічних даних радіоелектронних засобів, випромінювальних пристроїв

установленої національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, форми;

3) пояснювальну записку встановленої національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, форми;

4) дані про термін початку виробництва, реалізації типу радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою, що заявляється;

5) додаткову інформацію щодо технічних характеристик заявленого типу радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою, яка необхідна для підготовки рішення про визнання можливості застосування - на вимогу національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

5. Заява залишається без розгляду, якщо:

1) документи подані з порушенням вимог частини четвертої цієї статті;

2) радіотехнологія, для якої заявлено радіоелектронний засіб або випромінювальний пристрій, не визначена у Плані використання радіочастотного ресурсу України;

3) термін застосування радіотехнології, для якої заявлено радіоелектронний засіб або випромінювальний пристрій, згідно з Планом використання радіочастотного ресурсу України закінчується менше ніж за рік.

6. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, після реєстрації і розгляду заяви в десятиденний термін від дня реєстрації надсилає до УДЦР документи, подані заявником, для проведення технічної експертизи з питань забезпечення електромагнітної сумісності заявленого типу радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою.

7. УДЦР у місячний термін від дня отримання від національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, документів здійснює технічну експертизу і подає до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, відповідні обґрунтовані висновки про можливість або неможливість застосування заявленого типу радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою на території України.

8. Якщо надану технічну інформацію УДЦР вважає недостатньою для проведення технічної експертизи і для підготовки висновків про можливість застосування, то він звертається до заявника щодо надання додаткової технічної інформації, про що повідомляє листом національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Термін проведення УДЦР технічної експертизи в такому разі продовжується на час отримання необхідної інформації.

9. У місячний термін від дати отримання від УДЦР результатів технічної експертизи національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, приймає рішення про можливість або неможливість застосування заявленого типу радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою на території України. У триденний термін після його прийняття рішення направляється заявнику.

10. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом трьох робочих днів після прийняття рішення про можливість або неможливість застосування заявленого типу радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою на території України публікує його на своєму веб-сайті.

11. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, веде реєстр радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, які можуть застосовуватися на території України у смугах радіочастот загального користування і не рідше ніж два рази на рік публікує його в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

12. Внесення до реєстру конкретних типів радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв на території України є однією з підстав для присвоєння радіочастот, надання дозволів на їх ввезення в Україну з-за кордону.

(частина дванадцята статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

13. Порядок і форму ведення реєстру радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися на території України у смугах частот загального користування, визначає національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, а у смугах частот спеціального користування - Генеральний штаб Збройних Сил України.

Стаття 27. Стандартизація у сфері користування радіочастотним ресурсом України

1. Метою стандартизації у сфері користування радіочастотним ресурсом України є створення єдиної системи державних стандартів та інших нормативних документів, які визначають вимоги до радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що можуть застосовуватися в Україні, а також гармонізація цих вимог з вимогами міжнародних нормативних документів.

2. Вимоги державних стандартів, інших нормативних документів щодо радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, які можуть застосовуватися в Україні, є обов'язковими для всіх виробників і постачальників радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, науково-дослідних, проектних організацій, а також для користувачів радіочастотного ресурсу України.

3. Державні стандарти розробляються та затверджуються відповідно до законодавства України про стандартизацію з урахуванням міжнародних стандартів та рекомендацій міжнародних організацій.

4. Стандарти, норми і правила, порядок проведення випробувань та/або досліджень у сфері використання радіочастотного ресурсу України, які розробляються та/або встановлюються ЦОВЗ, підлягають опублікуванню і є обов'язковими для виконання на території України.

Стаття 28. Метрологічне забезпечення у сфері користування радіочастотним ресурсом України

1. Метрологічне забезпечення у сфері користування радіочастотним ресурсом України здійснюється ЦОВЗ з метою забезпечення єдності й необхідної точності вимірювань відповідно до Закону України "Про метрологію та метрологічну діяльність".

2. Нормативною основою метрологічного забезпечення у сфері користування радіочастотним ресурсом України є державні стандарти, інші нормативні документи державної системи забезпечення єдності вимірювань, а також галузеві нормативні документи.

3. Вимоги метрологічного забезпечення у сфері користування радіочастотним ресурсом України є обов'язковими для виконання користувачами радіочастотного ресурсу України, виробниками і постачальниками радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, іншими установами та організаціями, які проводять випробування радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв.

Стаття 29. Ввезення з-за кордону, реалізація та експлуатація радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв

1. Ввезення з-за кордону та експлуатація радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв здійснюються в Україні на дозвільній основі. Відповідні дозволи надаються УДЦР на платній основі у порядку, встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(частина перша статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 01.07.2010 р. N 2391-VI, від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

2. Перелік радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, для ввезення з-за кордону та експлуатації яких не потрібні дозволи, визначає національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(частина друга статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

3. Радіоелектронні засоби та випромінювальні пристрої, які ввозяться з-за кордону, реалізуються та експлуатуються в Україні, повинні мати виданий у встановленому порядку документ про підтвердження їх відповідності стандартам.

4. Суб'єкт господарювання, який має намір ввезти з-за кордону радіоелектронні засоби та випромінювальні пристрої, подає до УДЦР заяву за встановленою національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, формою та документи, перелік яких визначається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(абзац перший частини четвертої статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

Радіоелектронні засоби та випромінювальні пристрої, що ввозяться з-за кордону, реалізуються та експлуатуються в Україні, повинні мати виданий в установленому порядку документ про підтвердження їх відповідності стандартам та бути промаркованими обліковими марками, що підтверджують законність їх ввезення, реалізації та експлуатації в Україні і забезпечують контроль за їх обігом.

(частину четверту статті 29 доповнено новим абзацом другим згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

Порядок маркування радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, що ввозяться з-за кордону, реалізуються та експлуатуються в Україні, а також розмір плати за покриття витрат встановлює Кабінет Міністрів України.

(частину четверту статті 29 доповнено новим абзацом третім згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI, у зв'язку з цим абзаци другий - шостий вважати відповідно абзацами четвертим - восьмим)

Заява та відповідні документи подаються в одному примірнику особисто суб'єктом господарювання чи уповноваженим ним органом або надсилаються рекомендованим листом. УДЦР приймає рішення про видачу чи відмову у видачі дозволу на ввезення з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, про що інформує суб'єкта господарювання у строк, що не перевищує 10 робочих днів з дня реєстрації його заяви про видачу дозволу.

(абзац п'ятий частини четвертої статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

Дозвіл на ввезення з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв видається УДЦР не пізніше ніж через п'ять робочих днів після надання суб'єктом господарювання документа, що підтверджує внесення плати за видачу дозволу.

(абзац шостий частини четвертої статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

Строк дії дозволу на ввезення з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв становить чотири місяці. За окремою заявою суб'єкта господарювання такий строк продовжується на два місяці.

УДЦР приймає рішення про відмову у видачі дозволу на ввезення з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв у разі їх невідповідності визначеним цим Законом умовам застосування на території України.

(абзац восьмий частини четвертої статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

(статтю 29 доповнено новою частиною четвертою згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2391-VI)

5. Анулювання дозволу на ввезення з-за кордону радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв здійснюється УДЦР на підставі:

(абзац перший частини п'ятої статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

1) складеного уповноваженою національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадовою особою акта про повторне невиконання суб'єктом господарювання розпорядження або припису такої уповноваженої особи;

(пункт 1 частини п'ятої статті 29 у редакції Закону України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

2) складеного уповноваженою національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадовою особою акта про повторну відмову суб'єкта господарювання в допуску такої уповноваженої особи для проведення перевірки чи про вчинення інших перешкод, які не дають змоги проводити перевірку в повному обсязі;

(пункт 2 частини п'ятої статті 29 у редакції
Закону України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

3) матеріалів, в яких уповноваженими національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадовими особами зафіксовано факт виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих суб'єктом господарювання для отримання дозволу;

(пункт 3 частини п'ятої статті 29 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

4) заяви суб'єкта господарювання про анулювання дозволу;

5) нотаріально засвідченої копії свідоцтва про смерть фізичної особи - підприємця;

6) документів, що підтверджують проведення державної реєстрації припинення юридичної особи чи припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця.

УДЦР приймає рішення про анулювання дозволу протягом 20 робочих днів з дня надходження документів, передбачених пунктами 1 - 6 цієї частини, яке протягом трьох робочих днів з дня його прийняття вручається або надсилається рекомендованим листом суб'єкту господарювання із зазначенням підстав.

Зазначене рішення може бути оскаржено в судовому порядку.

(статтю 29 доповнено новою частиною п'ятою
згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2391-VI,
у зв'язку з цим частини четверту і п'яту
вважати відповідно частинами шостою і сьомою)

6. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у межах своїх повноважень може запроваджувати додаткові заходи щодо недопущення ввезення з-за кордону, реалізації та експлуатації радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, не дозволених до застосування в Україні.

7. Порядок ввезення з-за кордону, розробки, модернізації, виробництва, реалізації, придбання, встановлення та експлуатації радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв спеціального призначення визначає Генеральний штаб Збройних Сил України.

Розділ VI. КОРИСТУВАННЯ РАДІОЧАСТОТНИМ РЕСУРСОМ УКРАЇНИ

Стаття 30. Засади і принципи користування радіочастотним ресурсом України

1. Основними принципами користування радіочастотним ресурсом України є:

1) зближення розподілу смуг, номіналів радіочастот і умов користування ними в Україні з міжнародним розподілом смуг, номіналів радіочастот;

2) відкритість, об'єктивність, недискримінаційність і прозорість умов та процедур планування, виділення і розподілу радіочастотного ресурсу України;

3) заохочення конкуренції на основі збалансування інтересів держави, суспільства і користувачів радіочастотного ресурсу України;

4) забезпечення рівності законних прав та інтересів усіх фізичних і юридичних осіб, які користуються або мають намір користуватися радіочастотним ресурсом України.

2. Користування радіочастотним ресурсом України здійснюється на підставі:

1) ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України та дозволів на експлуатацію - суб'єктами господарювання, які користуються радіочастотним ресурсом України для надання телекомунікаційних послуг;

2) ліцензій на мовлення, виданих Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення, та дозволів на експлуатацію - суб'єктами господарювання, які користуються радіочастотним ресурсом України для розповсюдження телерадіопрограм телерадіоорганізаціями;

(пункт 2 частини другої статті 30 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 12.01.2006 р. N 3317-IV)

3) дозволів на експлуатацію - спеціальними користувачами, технологічними користувачами та радіоаматорами.

3. У разі якщо заявлена потреба в радіочастотному ресурсі України перевищує його фактичну наявність, то смуги, номінали радіочастот надаються в користування виключно на конкурсних або тендерних засадах відповідно до вимог закону.

(частина третя статті 30 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 20.12.2005 р. N 3235-IV,
у редакції Закону України від 01.07.2010 р. N 2391-VI)

4. Порядок проведення конкурсів або тендерів встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, з дотриманням таких умов:

1) оголошення про проведення конкурсів або тендерів на отримання радіочастотного ресурсу України надається не пізніше ніж за 60 календарних днів до дня їх проведення і підлягає обов'язковій публікації в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і на її веб-сайті;

2) для участі в конкурсі або тендері на отримання радіочастотного ресурсу України суб'єкти господарювання не пізніше ніж за 30 календарних днів до дня їх проведення подають до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, повідомлення про намір взяти участь у конкурсі або тендері, а також документи, передбачені порядком їх проведення;

3) рішення про результати конкурсу або тендера оформлюється протоколом національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, не пізніше ніж через п'ять робочих днів від дати їх проведення і публікується в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і на її веб-сайті.

5. Повідомлення про прийняте рішення за результатами конкурсу або тендера надсилається (видається) заявнику в письмовій формі протягом трьох робочих днів від дати його оформлення.

6. Рішення про результати конкурсу або тендера може бути оскаржено в судовому порядку.

7. Користування радіочастотним ресурсом України загальними користувачами у смугах радіочастот спеціального користування не допускається.

8. Експлуатація (використання) на території України та ввезення з-за кордону безшнурових телефонів, мобільних терміналів, радіомікрофонів, радіокерованих іграшок та інших радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв, типи яких визначаються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у відповідному переліку, здійснюються на бездозвільній та безоплатній основі.

Стаття 31. Ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України

1. Ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України видаються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, суб'єктам господарювання, які користуються радіочастотним ресурсом України для надання телекомунікаційних послуг.

2. Частина другу статті 31 виключено

(згідно із Законом України
від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

3. Оператор телекомунікацій, який має відповідну ліцензію на користування радіочастотним ресурсом, може в порядку, передбаченому цим Законом, претендувати на отримання ліцензій на додаткові смуги радіочастот.

(частина третя статті 31 у редакції
Закону України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

4. Строк дії ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та

інформатизації, але не може бути меншим п'яти років. У разі якщо на день видачі ліцензії Планом використання радіочастотного ресурсу України встановлений строк припинення розвитку та використання відповідної радіотехнології менше п'яти років, строк дії ліцензії не може бути більшим за строк, зазначений у Плані використання радіочастотного ресурсу України.

(частина четверта статті 31 у редакції
Закону України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

5. Користування радіочастотним ресурсом України, телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги для потреб телебачення і радіомовлення здійснюється на підставі ліцензії на мовлення та не потребує ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України.

(частина п'ята статті 31 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 12.01.2006 р. N 3317-IV)

Стаття 32. Розгляд документів, що подаються для отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України

1. Суб'єкт господарювання, який має намір здійснювати діяльність у сфері телекомунікацій, що передбачає використання радіочастотного ресурсу України, особисто, через уповноважений ним орган чи особу або рекомендованим листом з описом вкладення звертається до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із заявою про видачу ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України за встановленою національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, формою.

2. Частину другу статті 32 виключено

(згідно із Законом України
від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

3. Заява повинна містити відомості про смуги радіочастот, необхідні для здійснення діяльності у сфері телекомунікацій, а також про терміни початку та повного освоєння замовлених смуг радіочастот.

4. До заяви про видачу ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України заявник додає:

1) виписку або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

(пункт 1 частини четвертої статті 32 у редакції
Закону України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

2) копії установчих документів (для юридичних осіб), засвідчені нотаріально або органом, який видав оригінал документа;

3) засвідчені в установленому порядку копії документів, що підтверджують право власності суб'єкта господарювання або користування ним виробничими приміщеннями;

4) план освоєння радіочастотного ресурсу України за встановленою національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, формою;

5) документи, що підтверджують фінансове та кадрове забезпечення спроможності користування радіочастотним ресурсом України.

5. Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, забороняється вимагати від заявників інші документи, не передбачені цим Законом.

6. Усі подані заявником документи після реєстрації заяви формуються в окрему справу.

7. Заява про видачу ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України залишається без розгляду, якщо:

1) заява подана (підписана) особою, яка не має на це повноважень;

2) документи оформлені та подані з порушенням вимог цієї статті.

(пункт 2 частини сьомої статті 32 у редакції
Закону України від 19.01.2006 р. N 3380-IV)

8. У разі якщо заява про видачу ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України залишена без розгляду, заявник інформується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у письмовій формі із зазначенням відповідних підстав протягом тижня від дати реєстрації заяви.

9. У разі усунення причин, що були підставою для винесення рішення про залишення заяви без розгляду, заявник може повторно подати заяву про видачу ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України.

10. Рішення про видачу або відмову у видачі ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України приймається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом 60 робочих днів від дня реєстрації заяви. У разі необхідності міжнародної координації присвоєнь радіочастот термін прийняття відповідного рішення продовжується на термін, визначений Регламентом радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку або відповідними міжнародними договорами.

11. Копія рішення про видачу або про відмову у видачі ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України надсилається (видається) заявникові протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

(частина одинадцята статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

12. У разі якщо національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, не прийняла ніякого рішення у визначені цим Законом терміни, рішення про видачу заявленої ліцензії вважається прийнятим. У цьому випадку національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, повинна видати заявнику в тижневий термін у безспірному порядку ліцензію, а заявник має право звернутися до УДЦР за отриманням у встановленому порядку дозволів на експлуатацію.

13. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, публікує реєстр виданих ліцензій та інформацію щодо процедур видачі ліцензій на користування радіочастотним ресурсом у своєму офіційному бюлетені та на веб-сайті.

Стаття 33. Видача ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, повинна видати ліцензію на користування радіочастотним ресурсом України не пізніше ніж через три робочі дні від дня надходження документа, що підтверджує внесення плати за видачу ліцензії.

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, робить відмітку про дату прийняття документів, що підтверджують внесення заявником плати за видачу ліцензії, на копії опису, який було видано заявнику при прийнятті заяви про видачу ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України.

3. Якщо заявник протягом 30 календарних днів від дня направлення йому повідомлення про прийняття рішення щодо видачі йому ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України не надав документа, що підтверджує внесення плати за її видачу, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, скасовує рішення про видачу ліцензії або приймає рішення про визнання такої ліцензії недійсною.

4. Ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України видаються на бланках, зразки яких затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і є захищеними документами суворої звітності.

5. Підставами для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії є:

- 1) невідповідність змісту поданих документів Плану використання радіочастотного ресурсу України;
- 2) невиконання умов електромагнітної сумісності відповідно до висновків УДЦР;
- 3) недостовірність даних у документах, поданих заявником для отримання ліцензії;
- 4) невідповідність заявника та поданих документів вимогам ліцензійних умов користування радіочастотним ресурсом;

5) раніше прийняте рішення щодо видачі ліцензії на смугу радіочастот, що заявляється (у разі визначення Планом використання радіочастотного ресурсу України виключного права користування частотами), крім випадків, передбачених статтею 38 цього Закону;

6) раніше прийняте рішення про видачу ліцензії на користування радіочастотним ресурсом, що заявляється, на конкурсних або тендерних засадах, крім випадків, передбачених статтею 38 цього Закону.

(частина п'ята статті 33 у редакції
Закону України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

6. У ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України зазначаються смуги радіочастот для здійснення операторської діяльності, перелік регіонів, де передбачається користування радіочастотним ресурсом України, терміни початку і освоєння радіочастотного ресурсу України та вид радіотехнології, який буде застосовуватися.

7. Ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України, які видаються на конкурсних або тендерних засадах на один і той же вид радіотехнології, повинні містити однакові умови щодо смуг радіочастот, термінів їх освоєння тощо.

8. Інформація про видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України публікується в офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та на її веб-сайті.

9. Користувач радіочастотного ресурсу України не може передавати права на користування радіочастотним ресурсом України будь-якій іншій фізичній або юридичній особі.

Стаття 34. Переоформлення ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України

1. Підставами для переоформлення ліцензії є:

1) зміна найменування юридичної особи або прізвища, імені, по батькові фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності;

2) зміна місцезнаходження юридичної особи або місця проживання фізичної особи - суб'єкта підприємницької діяльності;

3) реорганізація юридичної особи - суб'єкта господарювання шляхом зміни організаційно-правової форми (перетворення), злиття, приєднання, поділу, виділу. У цьому разі (крім випадків поділу та виділу) ліцензії, отримані оператором телекомунікацій, переоформляються на його правонаступника.

При реорганізації шляхом поділу або виділу отримані ліцензії можуть бути переоформлені на суб'єкта господарювання, який реорганізується, та (або) на суб'єктів господарювання, що утворюються внаслідок реорганізації. При цьому загальна смуга радіочастот переоформлених ліцензій у межах кожного регіону повинна відповідати смузі радіочастот ліцензії, що переоформлялася;

(пункт 3 частини першої статті 34 у редакції
Закону України від 18.11.2009 р. N 1519-VI)

4) заява суб'єкта господарювання про зменшення смуги радіочастот;

5) заява суб'єкта господарювання про зменшення кількості регіонів, у яких він користується визначеним радіочастотним ресурсом України;

6) спільна заява суб'єктів господарювання щодо перерозподілу між ними радіочастотного ресурсу, визначеного в ліцензіях, з метою оптимізації його використання. При цьому загальна ширина смуг радіочастот переоформлених ліцензій у межах кожного регіону не повинна перевищувати загальну ширину смуги радіочастот ліцензій, що переоформлялися.

(частину першу статті 34 доповнено пунктом 6
згідно із Законом України від 18.11.2009 р. N 1519-VI)

2. У разі виникнення підстав для переоформлення ліцензії суб'єкт господарювання зобов'язаний протягом 30 робочих днів подати до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, заяву про переоформлення ліцензії разом з ліцензією, що підлягає переоформленню, та відповідними документами або їх нотаріально засвідченими копіями, які підтверджують зазначені зміни.

У разі переоформлення ліцензій з підстав, передбачених пунктом 3 частини першої цієї статті, до заяви про переоформлення ліцензії також додаються документи, визначені частиною четвертою статті 32 цього Закону.

(частину другу статті 34 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 18.11.2009 р. N 1519-VI)

У разі якщо користування радіочастотним ресурсом суб'єктами господарювання, утвореними внаслідок поділу або виділу, здійснюється для забезпечення діяльності, яка підлягає ліцензуванню згідно із Законом України "Про телекомунікації", то разом із заявою на переоформлення ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України подається заява про видачу ліцензії на здійснення відповідного виду господарської діяльності у сфері телекомунікацій. Ці заяви розглядаються одночасно.

(частину другу статті 34 доповнено абзацом третім згідно із Законом України від 18.11.2009 р. N 1519-VI)

3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, видає переоформлену на новому бланку ліцензію з урахуванням змін, зазначених у заяві про переоформлення ліцензії, або відмовляє в переоформленні ліцензії в разі відсутності підстав для переоформлення чи недостовірності даних у поданих документах. Термін видачі переоформленої ліцензії на підставах пунктів 1 і 2 частини першої цієї статті становить 10 робочих днів від дати реєстрації заяви і 60 робочих днів, якщо переоформлення відбувається на підставах пунктів 3, 4, 5 і 6 частини першої цієї статті.

(частина третя статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.2009 р. N 1519-VI)

У разі реорганізації суб'єкта господарювання шляхом поділу або виділу рішення про переоформлення ліцензії приймається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, з урахуванням стану надання телекомунікаційних послуг, розвитку конкуренції та забезпечення ефективності використання радіочастотного ресурсу.

(частину третю статті 34 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 18.11.2009 р. N 1519-VI)

4. У разі переоформлення ліцензії національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, приймає рішення про визнання недійсною ліцензії, що переоформлялася, з внесенням відповідних змін до реєстру виданих ліцензій не пізніше наступного робочого дня.

5. Термін дії переоформленої ліцензії не може перевищувати терміну дії, зазначеного в ліцензії, що переоформлялася.

6. Суб'єкт господарювання, який подав до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, заяву про переоформлення ліцензії на підставах пунктів 1, 2, 3 і 6 частини першої цієї статті та відповідні документи, може користуватися радіочастотним ресурсом України на підставі довідки національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про прийняття цієї заяви до моменту видачі переоформленої на новому бланку ліцензії або прийняття рішення про відмову в переоформленні ліцензії.

(частина шоста статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.2009 р. N 1519-VI)

7. Не переоформлена в установленій термін ліцензія у випадках, передбачених пунктами 1, 2, 3 і 6 частини першої цієї статті, є недійсною.

(частина сьома статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 18.11.2009 р. N 1519-VI)

8. Не підлягає переоформленню ліцензія у випадках, передбачених частиною другою статті 38 цього Закону.

Стаття 35. Видача дубліката ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України

1. Підставами для видачі дубліката ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України є:

1) втрата ліцензії;

2) пошкодження бланка ліцензії.

2. У разі втрати або пошкодження бланка ліцензії користувач радіочастотного ресурсу України зобов'язаний звернутися до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із заявою про видачу дубліката ліцензії. Якщо бланк ліцензії непридатний для користування внаслідок його пошкодження, разом із заявою до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, подається пошкоджений бланк ліцензії.

3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, зобов'язана протягом п'яти робочих днів від дати одержання заяви видати заявнику дублікат втраченої або пошкодженої ліцензії за умови надання документів, що підтверджують плату за видачу дубліката.

4. Термін дії дубліката ліцензії відповідає терміну дії втраченої або пошкодженої ліцензії.

5. У разі видачі дубліката ліцензії національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, приймає рішення про визнання недійсною ліцензії, що була втрачена або пошкоджена, і вносить відповідні зміни до реєстру виданих ліцензій не пізніше наступного робочого дня.

6. Користувач радіочастотного ресурсу України, який подав заяву та відповідні документи для видачі дубліката ліцензії, може здійснювати свою діяльність до отримання дубліката ліцензії на підставі відповідної довідки національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Стаття 36. Ліцензійні умови користування радіочастотним ресурсом України

1. Ліцензійні умови користування радіочастотним ресурсом України є нормативно-правовим актом, що містить вичерпний перелік обов'язкових для виконання вимог.

2. Ліцензійні умови встановлюються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Ліцензійні умови повинні обов'язково містити умови щодо:

1) визначення смуг, номіналів радіочастот;

2) визначення регіону, в якому дозволяється користування радіочастотним ресурсом України;

3) визначення радіотехнологій;

4) термінів початку використання та повного освоєння визначеного радіочастотного ресурсу.

3. Порядок контролю за додержанням ліцензійних умов користування радіочастотним ресурсом України встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Стаття 37. Продовження терміну дії ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України

1. У разі якщо користувач радіочастотного ресурсу України має намір продовжити зазначений у ліцензії термін користування радіочастотним ресурсом України після його закінчення, він повинен не пізніше ніж за чотири місяці до закінчення терміну дії ліцензії звернутися до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із заявою встановленої національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, форми.

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, не має права відмовити в продовженні терміну дії ліцензії, якщо ліцензіатом виконуються всі умови, зазначені в ліцензії, або ці умови не виконані з причин, які не залежали від користувача. Винятком є випадки, коли у смугах частот для радіотехнологій, зазначених у ліцензії, Планом використання радіочастотного ресурсу України не передбачено подальше використання зазначених радіотехнологій.

3. Рішення про продовження терміну дії ліцензії або про відмову в продовженні терміну її дії повинно бути направлено заявнику не пізніше ніж через 15 робочих днів від дати реєстрації заяви із зазначенням підстав відмови.

4. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про продовження терміну дії ліцензії оформляється на бланку ліцензії.

5. Продовження строку дії ліцензії, яка була отримана на конкурсних або тендерних засадах, здійснюється без їх проведення.

6. Якщо користувач радіочастотного ресурсу України оскаржує рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про відмову в продовженні терміну дії ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України в судовому порядку до закінчення строку її дії, виконання цього рішення призупиняється до завершення судового розгляду.

Стаття 38. Анулювання ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України

1. Підставами для анулювання ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України є:

- 1) заява користувача радіочастотного ресурсу України про анулювання ліцензії;
- 2) акт про виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих суб'єктом господарювання для одержання ліцензії;
- 3) акт про встановлення факту передачі іншій юридичній або фізичній особі права на користування радіочастотним ресурсом України;
- 4) акт про невиконання користувачем радіочастотного ресурсу України розпорядження про усунення порушень умов ліцензії;
- 5) акт про повторну відмову користувача радіочастотного ресурсу України у допуску уповноважених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадових осіб для проведення перевірки, а також про вчинення перешкод, які не дають здійснювати перевірку в повному обсязі;

(пункт 5 частини першої статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

- 6) акт про повторне порушення користувачем умов ліцензії протягом року;
- 7) рішення про скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання - користувача радіочастотного ресурсу України;
- 8) нотаріально засвідчена копія свідоцтва про смерть фізичної особи - суб'єкта господарювання.

2. Ліцензія анулюється у разі, якщо користувач з власної вини:

- 1) не розпочав користування радіочастотним ресурсом, визначеним у ліцензії, у визначені в ліцензії терміни;
- 2) припинив користування радіочастотним ресурсом, визначеним у ліцензії, на термін більше ніж на один рік;
- 3) не в повному обсязі використовує радіочастотний ресурс, визначений в ліцензії, у визначені ліцензією терміни. У цьому випадку ліцензія може бути переоформлена на смугу частот, яка фактично використовується.

3. У разі анулювання ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України плата, внесена за цю ліцензію, не повертається.

4. Розгляд питань про анулювання ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України на підставі акта про виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих суб'єктом господарювання для одержання ліцензії, акта про встановлення факту передачі права на користування радіочастотним ресурсом України іншій особі, акта про невиконання розпорядження про усунення порушень умов ліцензії, акта про повторну відмову ліцензіата в допуску уповноважених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадових осіб для проведення перевірки, а також про вчинення перешкод, які не дають можливості проводити перевірку в повному обсязі, здійснюється з обов'язковим попереднім запрошенням ліцензіата або його представників.

(частина четверта статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

5. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, має прийняти рішення про анулювання ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України протягом 20 робочих днів від дати встановлення підстав для анулювання ліцензії. Дане рішення вручається або надсилається рекомендованим листом ліцензіату із зазначенням підстав анулювання ліцензії не пізніше трьох робочих днів від дати прийняття рішення. Рішення про анулювання ліцензії може бути оскаржено в судовому порядку.

6. У разі прийняття рішення про анулювання ліцензії, крім випадків, передбачених пунктами 7 і 8 частини першої цієї статті, це рішення про анулювання ліцензії підлягає виконанню через три місяці після набрання ним чинності. У випадках, передбачених пунктами 7 і 8 частини першої цієї статті, ліцензія анулюється від дня прийняття відповідного рішення.

7. Рішення про анулювання ліцензії, крім випадків, передбачених пунктами 7 і 8 частини першої цієї статті, набирає чинності через десять днів від дня його прийняття. Якщо ліцензіат протягом цього часу оскаржує дане рішення в судовому порядку, дія цього рішення призупиняється до завершення судового розгляду.

8. Запис про дату та номер рішення про анулювання ліцензії вноситься до ліцензійного реєстру не пізніше наступного робочого дня після набрання ним чинності.

9. Рішення про анулювання ліцензії публікується в черговому офіційному бюлетені національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та у десятиденний термін після набрання ним чинності - на веб-сайті національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

Стаття 39. Отримання ліцензії на додаткову смугу радіочастот

1. У разі необхідності отримання додаткової смуги радіочастот для подальшого розвитку підприємницької діяльності в тій радіотехнології, яка застосовується користувачем, він звертається до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із заявою на отримання ліцензії на додаткову смугу радіочастот. Форма заяви встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, розглядає заяву на отримання ліцензії на додаткову смугу радіочастот і приймає відповідне рішення протягом 60 календарних днів від дня надходження заяви. У разі необхідності міжнародної координації присвоєнь радіочастот термін прийняття відповідного рішення подовжується на термін, визначений Регламентом радіозв'язку Міжнародного союзу електров'язку або відповідними міжнародними договорами.

3. У разі якщо національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, не прийняла ніякого рішення у визначені цим Законом терміни, рішення про видачу заявленої ліцензії вважається прийнятим. У цьому випадку національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, повинна видати заявнику в тижневий термін у безспірному порядку ліцензію, а заявник має право звернутися до УДЦР за отриманням у встановленому порядку дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів.

4. За результатами розгляду заяви на отримання ліцензії на додаткову смугу радіочастот національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, може прийняти рішення про видачу ліцензії, відмову у видачі ліцензії або проведення конкурсу чи тендера на отримання додаткової смуги радіочастот. Повідомлення про рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, надсилається (видається) заявнику протягом трьох робочих днів від дня його прийняття. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про відмову у видачі ліцензії на додаткову смугу радіочастот може бути оскаржено в судовому порядку.

(частина четверта статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2391-VI)

5. Додаткова смуга радіочастот може надаватися на умовах конкурсу або тендера тільки у випадку обмеженого радіочастотного ресурсу. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, оголошує конкурс або тендер на отримання додаткової смуги радіочастот, якщо обсяги радіочастотного спектра, замовлені претендентами на отримання радіочастотного ресурсу України, перевищують обсяги спектра, який підлягає розподілу.

Стаття 40. Дострокове впровадження нових радіотехнологій з ініціативи ліцензіата - користувача радіочастотного ресурсу України

1. Держава сприяє впровадженню нових радіотехнологій у сфері телекомунікацій та користування радіочастотним ресурсом України.

2. Користувач радіочастотного ресурсу України, який відповідно до закону здійснює операторську діяльність у певній смузі радіочастот та має наміри впровадити нову радіотехнологію в цій смузі радіочастот до закінчення терміну дії ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України, звертається до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із відповідною заявою. Форма заяви встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

3. Заява користувача щодо дострокового впровадження нової радіотехнології розглядається національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом 60 календарних днів від дати реєстрації заяви. У разі необхідності міжнародної координації присвоєнь радіочастот термін прийняття відповідного рішення продовжується на термін, визначений Регламентом радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку або відповідними міжнародними договорами. За результатами розгляду національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, приймає рішення про можливість дострокового впровадження нової радіотехнології у смузі радіочастот, якою користується заявник, або про відмову в її достроковому впровадженні.

4. У разі прийняття рішення про можливість дострокового впровадження нової радіотехнології національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, зобов'язана, за потреби, внести на затвердження до Кабінету Міністрів України проект змін Плану використання радіочастотного ресурсу України. У разі затвердження змін до Плану використання радіочастотного ресурсу України національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, зобов'язана видати заявнику нову ліцензію на користування радіочастотним ресурсом України в межах смуги радіочастот, яку використовує заявник. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, також зобов'язана видати зазначену ліцензію в разі, якщо впровадження нової радіотехнології не потребує внесення змін до Плану використання радіочастотного ресурсу України.

(частина четверта статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

5. Термін дії нової ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і не може бути меншим ніж термін дії відповідних попередніх ліцензій.

(частина п'ята статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 05.07.2011 р. N 3566-VI)

6. Копія рішення про надання згоди на дострокову зміну радіотехнології або про відмову в наданні такої згоди надсилається (видається) заявникові протягом трьох робочих днів від дати його прийняття.

7. У рішенні про відмову в наданні згоди на впровадження нової радіотехнології зазначаються підстави відмови.

8. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, може відмовити заявнику у разі, якщо:

1) заявник не виконав умови чинної ліцензії;

2) заявник не підтвердив фінансову та технічну спроможність щодо впровадження нової радіотехнології.

9. Після усунення обставин, що стали підставою для відмови, заявник може повторно звернутися до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

10. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, про відмову у впровадженні нової радіотехнології може бути оскаржено в судовому порядку.

11. Порядок плати за отримання та видачу ліцензії при достроковому впровадженні нових радіотехнологій збігається з відповідним порядком для видачі ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України.

Стаття 41. Висновок щодо електромагнітної сумісності

1. Висновок щодо електромагнітної сумісності у смугах частот загального користування надається УДЦР на платній основі у порядку, визначеному національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Висновок щодо електромагнітної сумісності у смугах частот спеціального користування надає Генеральний штаб Збройних Сил України. Затверджені ЦОВЗ методики розрахунків електромагнітної сумісності є обов'язковими для Генерального штабу Збройних Сил України та УДЦР.

(частина перша статті 41 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2391-VI)

2. Висновок дає право на встановлення, монтаж конкретних радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв з визначеними умовами.

3. Суб'єкт господарювання, який має намір експлуатувати радіоелектронні засоби або випромінювальні пристрої, особисто або через уповноважений ним орган чи особу або рекомендованим листом з описом вкладення звертається до УДЦР із заявою про видачу висновку за встановленою національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, формою.

4. Заява повинна містити позиції щодо радіочастот (смуг радіочастот), необхідних для експлуатації радіоелектронних засобів, а також термінів початку та повного освоєння замовлених радіочастот (смуг радіочастот).

5. До заяви про видачу висновку заявник додає:

1) виписку або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, а для радіоаматорів та інших фізичних осіб - ксерокопію документа, що засвідчує особу;

(пункт 1 частини п'ятої статті 41 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

2) копію ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України - у разі, якщо її наявність передбачена законодавством;

3) пояснювальну записку, в якій надається обґрунтування необхідної смуги, номіналів радіочастот, що замовляються, інформація про призначення та характер радіомережі, тип радіоелектронних засобів, що планується використовувати в радіомережі, їх параметри. У пояснювальній записці також наводяться, за наявності, дані про зону обслуговування та орієнтовний частотний план;

4) схему організації радіозв'язку, що планується;

5) копії карт місцевості в масштабі 1:200000 або 1:100000 із зазначенням місць знаходження радіоелектронних засобів.

6. Висновок щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення надається за замовленням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

(частина шоста статті 41 у редакції Закону України від 12.01.2012 р. N 4311-VI)

7. Заява про надання висновку залишається без розгляду, якщо:

- 1) заява подана (підписана) особою, яка не має на це повноважень;
- 2) подано не всі документи, передбачені цією статтею;
- 3) документи оформлені з порушенням вимог цієї статті;
- 4) радіоелектронні засоби, які планує використовувати заявник, не входять до реєстру радіоелектронних засобів, дозволених до використання в Україні;
- 5) на радіоелектронні засоби, які планує використовувати заявник, немає встановленого законодавством документа про підтвердження відповідності;
- 6) у Плані використання радіочастотного ресурсу України у зазначеній смузі радіочастот не визначена заявлена радіотехнологія.

8. У разі залишення заяви про надання висновку без розгляду УДЦР протягом тижня від дати реєстрації заяви інформує заявника в письмовій формі із зазначенням відповідних підстав.

9. У разі усунення причин, що були підставою для винесення рішення про залишення заяви без розгляду, заявник може повторно подати заяву про видачу висновку щодо електромагнітної сумісності радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв.

10. Термін надання заявнику висновку не повинен перевищувати 30 діб від дати реєстрації заяви без урахування термінів погодження та міжнародної координації заявлених частотних присвоєнь. У разі необхідності погодження з Генеральним штабом Збройних Сил України термін надання висновку не повинен перевищувати 80 діб. У разі необхідності міжнародної координації термін надання висновку продовжується на термін, визначений Регламентом радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку або відповідними міжнародними договорами.

11. У разі якщо за результатами розгляду відповідної заяви електромагнітну сумісність забезпечити неможливо, УДЦР надає заявникові письмове обґрунтування відмови.

12. Відмова в наданні висновку надається в разі:

- 1) негативних результатів міжнародної координації;
- 2) невиконання умов електромагнітної сумісності на заявлених радіочастотах з діючими або запланованими радіоелектронними засобами.

13. УДЦР має право на отримання від заявника додаткової інформації з питань, віднесених до його компетенції і які виникають при розгляді заяви, з продовженням терміну підготовки висновку за згодою заявника.

14. Термін дії висновку становить 6 місяців, за винятком висновків для радіоелектронних засобів мовлення, для яких встановлюється термін дії 12 місяців.

15. Висновки видаються на бланках, зразки яких затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і які є захищеними документами суворої звітності.

16. Висновок надається УДЦР на кожний окремий радіоелектронний засіб або випромінювальний пристрій стаціонарного розташування.

Стаття 42. Порядок отримання дозволів на експлуатацію

1. Користувачі радіочастотного ресурсу України повинні отримувати дозволи на експлуатацію відповідних радіоелектронних засобів та/або випромінювальних пристроїв, крім засобів та пристроїв, використання яких здійснюється на бездозвільній основі відповідно до цього Закону.

2. Дозволи на експлуатацію у смугах загального користування видаються на бланках, зразки яких затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, і які є захищеними документами суворої звітності.

3. Дозволи на експлуатацію у смугах радіочастот загального користування видає УДЦР на платній основі у порядку, встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Дозволи на експлуатацію у смугах радіочастот спеціального користування видає Генеральний штаб Збройних Сил України.

(частина третя статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2391-VI)

4. Термін дії дозволу на експлуатацію не може бути меншим за термін дії відповідної ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України або відповідної ліцензії на мовлення. Для загальних користувачів, яким не потрібна ліцензія на користування радіочастотним ресурсом України, термін дії дозволу на експлуатацію не може бути меншим за п'ять років, якщо інше не передбачено Планом використання радіочастотного ресурсу України або не заявлено суб'єктом господарювання.

(частина четверта статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.07.2010 р. N 2391-VI)

5. Юридична та/або фізична особа, яка має намір здійснювати експлуатацію радіоелектронних засобів та/або випромінювальних пристроїв, особисто, через уповноважений ним орган чи особу або рекомендованим листом з описом вкладення звертається до УДЦР. Форма заяви встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

6. Заява повинна містити позиції щодо радіочастот (смуг радіочастот), необхідних для експлуатації радіоелектронних засобів та/або випромінювальних пристроїв, термінів проведення приймальних випробувань радіоелектронних засобів на місці експлуатації, а також термінів початку та повного освоєння замовлених радіочастот (смуг радіочастот).

7. До заяви про видачу дозволу на експлуатацію заявник додає:

1) виписку або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців (для радіоаматорів - копію документа, що засвідчує особу);

(пункт 1 частини сьомої статті 41 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

2) копію висновку щодо електромагнітної сумісності;

3) для радіоелектронних засобів мовлення - копію ліцензії на мовлення або копію ліцензії оператора багатоканальної телемережі, або подання Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення для багатоканальних телемереж, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України;

(пункт 3 частини сьомої статті 42 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 12.01.2006 р. N 3317-IV)

4) документ, що підтверджує оплату за висновок щодо електромагнітної сумісності.

8. Забороняється вимагати від заявників на отримання дозволу на експлуатацію радіоелектронних засобів інші документи, не передбачені цим Законом.

9. Усі подані заявником документи після реєстрації заяви формуються в окрему справу.

10. Заява про видачу дозволу на експлуатацію радіоелектронних засобів залишається без розгляду, якщо:

1) заява подана (підписана) особою, яка не має на це повноважень;

2) документи оформлені та подані з порушенням вимог цієї статті.

(пункт 2 частини десятої статті 42 у редакції Закону України від 19.01.2006 р. N 3380-IV)

11. У разі залишення заяви про видачу дозволу на експлуатацію без розгляду УДЦР протягом тижня від дати реєстрації заяви інформує заявника в письмовій формі із зазначенням відповідних підстав.

12. У разі усунення причин, що були підставою для винесення рішення про залишення заяви без розгляду, заявник може повторно подати заяву про видачу дозволу на експлуатацію.

13. Дозвіл на експлуатацію видається на кожний окремий радіоелектронний засіб або випромінювальний пристрій.

14. УДЦР та Генеральний штаб Збройних Сил України ведуть реєстр присвоєнь радіочастот та несуть відповідальність за його достовірність.

15. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, публікує інформацію щодо процедур видачі дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв у своєму офіційному бюлетені та на веб-сайті.

Стаття 43. Рішення про видачу або відмову у видачі дозволу на експлуатацію

1. УДЦР бере участь у приймальних випробуваннях радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв на місці експлуатації та з урахуванням їх результатів приймає рішення про видачу або відмову у видачі дозволу на експлуатацію у строк, що не перевищує 45 днів від дати реєстрації заяви про видачу дозволу. Порядок проведення приймальних випробувань встановлюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
2. Копія рішення про видачу або відмову у видачі дозволу на експлуатацію надсилається (видається) заявникові протягом трьох робочих днів від дати його прийняття.
3. У рішенні про відмову у видачі дозволу на експлуатацію зазначаються підстави відмови.
4. Одночасно з рішенням про видачу дозволу заявникові надсилається повідомлення про розмір та порядок оплати за видачу дозволу. Дозвіл видається заявникові не пізніше триденного терміну після пред'явлення ним документа, що підтверджує оплату робіт з підготовки висновку щодо електромагнітної сумісності та за видачу дозволу.
5. Підставами для прийняття рішення про відмову у видачі дозволу на експлуатацію є:
  - 1) недостовірність даних у документах, поданих заявником для отримання дозволу;
  - 2) невідповідність поданих документів технічним умовам, встановленим на експлуатацію радіоелектронного засобу;
  - 3) неможливість видачі дозволу внаслідок раніше прийнятого рішення щодо обмеження радіочастотного ресурсу та розподілу його на конкурсних або тендерних засадах.
6. У разі відмови у видачі дозволу заявник може подати до УДЦР нову заяву про видачу дозволу після усунення обставин, що стали підставою для відмови у його видачі.
7. Заявник має право звертатися до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у разі його незгоди з рішенням УДЦР або порушення УДЦР термінів та порядку розгляду заяви про видачу дозволу на експлуатацію.
8. Рішення про відмову у видачі дозволу на експлуатацію може бути оскаржено в судовому порядку.

Стаття 44. Продовження дії дозволу на експлуатацію

1. Для продовження дії дозволу на експлуатацію користувач повинен не пізніше ніж за чотири місяці до закінчення терміну його дії звернутися до УДЦР із заявою на продовження терміну дії дозволу. Форму заяви встановлює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
2. Продовження дії дозволу на експлуатацію, який отримано на підставі відповідної ліцензії, здійснюється після продовження терміну дії цієї ліцензії.
3. УДЦР не має права відмовити в продовженні терміну дії дозволу, якщо користувачем радіочастотного ресурсу України виконуються всі умови, зазначені в дозволі.
4. Підставами для відмови в продовженні терміну дії дозволу є:
  - 1) обмеження Планом використання радіочастотного ресурсу України терміну застосування відповідної радіотехнології;
  - 2) порушення користувачем радіочастотного ресурсу України умов дозволу;
  - 3) закінчення терміну дії ліцензії, на підставі якої було надано дозвіл.
5. Рішення про відмову в продовженні строку дії дозволів на експлуатацію операторів телекомунікацій направляється на затвердження в національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації. Термін дії зазначених дозволів автоматично продовжується до прийняття рішення національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.
6. Рішення про відмову в продовженні терміну дії дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів мовлення направляється на затвердження в Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення. Термін дії зазначених дозволів автоматично продовжується до прийняття рішення Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення.
7. УДЦР інформує заявника про прийняте рішення не пізніше ніж через 15 робочих днів від дати реєстрації заяви.

8. У разі продовження дії дозволу на експлуатацію УДЦР видає дозвіл на новому бланку.
9. Порядок продовження дії дозволів на експлуатацію у смугах радіочастот спеціального користування встановлюється Генеральним штабом Збройних Сил України.

Стаття 45. Анулювання дозволу на експлуатацію

1. Анулювання дозволу на експлуатацію здійснюється УДЦР самостійно або за рішенням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(частина перша статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

2. Підставами для прийняття національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, рішення про анулювання дозволу на експлуатацію є:

(абзац перший частини другої статті 45 у редакції Закону України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

- 1) анулювання ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України;
- 2) анулювання ліцензії на мовлення або відповідного подання Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення щодо багатоканальних телесистем, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України;
- 3) акт про невиконання користувачем радіочастотного ресурсу України законних вимог національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, або приписів та розпоряджень уповноважених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, посадових осіб;

(пункт 3 частини другої статті 45 у редакції Законів України від 01.06.2010 р. N 2299-VI, від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

4) акт про повторну відмову користувача радіочастотного ресурсу в допуску представників національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, для проведення перевірки, а також про вчинення інших перешкод, які не дозволяють здійснювати перевірку в повному обсязі;

(пункт 4 частини другої статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

5) акт про те, що користувач з власної вини не розпочав експлуатацію радіоелектронного засобу у визначені дозволом терміни;

б) невикористання радіоелектронного засобу більше одного року;

7) виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих користувачем радіочастотного ресурсу України для отримання дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою.

3. УДЦР приймає рішення про анулювання дозволу на експлуатацію на підставі:

(абзац перший частини третьої статті 45 у редакції Закону України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

- 1) заяви користувача радіочастотного ресурсу України про анулювання дозволу;
- 2) скасування державної реєстрації суб'єкта господарювання - користувача радіочастотного ресурсу України;
- 3) нотаріально засвідченої копії свідоцтва про смерть фізичної особи - користувача радіочастотного ресурсу України.

4. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, або УДЦР має прийняти рішення про анулювання дозволу на експлуатацію протягом 20 робочих днів від дати прийняття рішення про анулювання ліцензії, складення акта про порушення, надходження заяви, копії свідоцтва про смерть, довідки про скасування державної реєстрації встановлення інших підстав для анулювання дозволу, передбачених цим Законом. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, передається до УДЦР та вручається або надсилається

рекомендованим листом користувачу радіочастотного ресурсу України із зазначенням підстав анулювання дозволу не пізніше трьох робочих днів від дати прийняття рішення.

(частина четверта статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

5. Частину п'яту статті 45 виключено

(згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

6. У разі виникнення підстав для анулювання дозволу на експлуатацію радіоелектронних засобів мовлення національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, звертається до Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за погодженням рішення про анулювання відповідного дозволу. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення повинна прийняти відповідне рішення протягом місяця. У разі відмови в погодженні або недотримання зазначеного терміну дозвіл може бути анульований за рішенням суду.

7. Дозвіл на експлуатацію радіоелектронних засобів мовлення може бути анульовано за поданням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення.

8. Рішення про анулювання дозволу на експлуатацію може бути оскаржено в судовому порядку.

9. Рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, або УДЦР про анулювання дозволу на експлуатацію набирає чинності через десять днів від дня його прийняття. Якщо користувач радіочастотного ресурсу України протягом цього часу оскаржує дане рішення в судовому порядку, дія цього рішення призупиняється до завершення судового розгляду. УДЦР здійснює анулювання дозволу на експлуатацію за рішенням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, протягом п'яти робочих днів з дня надходження рішення.

(частина дев'ята статті 45 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

10. Порядок анулювання дозволів на експлуатацію у смугах радіочастот спеціального користування встановлюється Генеральним штабом Збройних Сил України.

Стаття 46. Переоформлення дозволів на експлуатацію

1. Підставами для переоформлення дозволу на експлуатацію є:

1) зміна найменування юридичної особи або прізвища, імені, по батькові фізичної особи - власника дозволу;

2) зміна місцезнаходження юридичної особи або місця проживання фізичної особи - власника дозволу у разі, якщо їх діяльність не передбачає наявності ліцензії на користування радіочастотним ресурсом України;

3) реорганізація юридичної особи - власника дозволу шляхом зміни організаційно-правової форми (перетворення), злиття, приєднання, поділу, виділу. У цьому разі (крім випадків поділу та виділу) дозвіл переоформлюється на правонаступника попереднього власника.

При реорганізації шляхом поділу або виділу дозволу на експлуатацію можуть бути переоформлені на суб'єкта господарювання, який реорганізується, та (або) на суб'єктів господарювання, що утворюються внаслідок реорганізації, тільки у разі, якщо параметри частотних присвоєнь залишаються незмінними. За інших умов такий суб'єкт господарювання повинен отримувати новий дозвіл на експлуатацію.

(пункт 3 частини першої статті 46 у редакції Закону України від 18.11.2009 р. N 1519-VI)

2. У разі виникнення підстав для переоформлення дозволу власник дозволу зобов'язаний протягом 30 робочих днів подати до УДЦР заяву про переоформлення дозволу разом з дозволом, що підлягає переоформленню, та відповідними документами або їх нотаріально засвідченими копіями, які підтверджують зазначені зміни.

3. УДЦР протягом 10 робочих днів від дати реєстрації заяви про переоформлення дозволу зобов'язаний надати переоформлений на новому бланку дозвіл з урахуванням змін,

зазначених у заяві про переоформлення дозволу, або відмовити в переоформленні дозволу в разі відсутності підстав для переоформлення чи недостовірності даних у поданих документах.

4. Переоформлений дозвіл видається за умови надання документів, що підтверджують оплату переоформлення.
5. У разі переоформлення дозволу УДЦР приймає рішення про визнання недійсним дозволу, що переоформлявся, і вносить відповідні зміни до реєстру присвоєнь радіочастот.
6. Термін дії переоформленого дозволу дорівнює терміну дії дозволу, що переоформлявся.
7. Не переоформлений у встановлені терміни дозвіл є недійсним.

Стаття 47. Видача дубліката дозволів на експлуатацію

1. Підставами для видачі дубліката дозволу на експлуатацію є:
  - 1) втрата дозволу;
  - 2) пошкодження бланка дозволу.
2. У разі втрати або пошкодження бланка дозволу його власник зобов'язаний звернутися до УДЦР із заявою про видачу дубліката дозволу. Якщо бланк дозволу непридатний для користування внаслідок його пошкодження, разом із заявою до УДЦР подається пошкоджений бланк дозволу.
3. УДЦР зобов'язаний протягом п'яти робочих днів від дати одержання заяви видати заявнику дублікат втраченого або пошкодженого дозволу при наданні документів, що підтверджують оплату видачі дубліката.
4. Термін дії дубліката дозволу повинен відповідати терміну дії втраченого або пошкодженого дозволу.
5. У разі видачі дубліката дозволу УДЦР приймає рішення про визнання недійсним дозволу, що був утрачений або пошкоджений, і вносить відповідні зміни до реєстраційних документів не пізніше наступного робочого дня.
6. Після подання до УДЦР заяви та відповідних документів для видачі дубліката дозволу і до отримання дубліката дозволу експлуатація радіоелектронного засобу здійснюється на підставі відповідної довідки УДЦР.

Стаття 48. Зміна даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу дозволу на експлуатацію

Власник дозволу на експлуатацію зобов'язаний письмово повідомляти УДЦР про всі зміни даних, зазначених у документах, що додавалися до заяви про видачу дозволу, протягом 30 робочих днів після виникнення таких змін. Реєстрація змін підтверджується листом УДЦР, який надсилається власнику радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою.

Стаття 49. Плата за видачу, продовження, переоформлення, видачу дублікатів ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України

1. За видачу, продовження, переоформлення, видачу дублікатів ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України справляється плата, розмір якої встановлюється Кабінетом Міністрів України і яка зараховується до Державного бюджету України.
2. Частина другої статті 49 виключено

(дію частини другої статті 49 зупинено на 2005 рік згідно із Законом України від 23.12.2004 р. N 2285-IV)
(частину другу статті 49 виключено згідно із Законом України від 25.03.2005 р. N 2505-IV)

Розділ VII. ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ КОРИСТУВАННЯ РАДІОЧАСТОТНИМ РЕСУРСОМ УКРАЇНИ ЗАГАЛЬНИМИ КОРИСТУВАЧАМИ

Стаття 50. Особливості використання радіочастотного ресурсу України для потреб телерадіомовлення

1. Порядок використання радіочастотного ресурсу України для потреб телерадіомовлення визначається цим Законом, законами України "Про телебачення і радіомовлення", "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення".
2. Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення визначає відповідно до

законодавства про радіочастотний ресурс України користувачів радіочастотного ресурсу України у смугах радіочастот, виділених для телерадіомовлення.

3. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення замовляє УДЦР розроблення висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення.

(частина третя статті 50 у редакції
Закону України від 12.01.2012 р. N 4311-VI)

4. Присвоєння радіочастот радіоелектронним засобам у смугах радіочастот, виділених для телерадіомовлення, та видача відповідних дозволів на експлуатацію радіоелектронних засобів здійснюється УДЦР на підставі ліцензії на мовлення або подання Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення для багатоканальних телесистем, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України.

5. Обмеження або тимчасове зупинення використання радіоелектронних засобів мовлення здійснюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, виключно у випадках загрози для життя або здоров'я людей з обов'язковим інформуванням Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення у триденний термін.

6. Припинення використання радіоелектронних засобів мовлення здійснюється виключно на підставі анулювання відповідної ліцензії на мовлення або анулювання дозволу на експлуатацію радіоелектронного засобу мовлення. Анулювання дозволу на експлуатацію радіоелектронних засобів мовлення здійснюється у випадках та в порядку, визначених цим Законом.

Стаття 51. Особливості використання радіочастотного ресурсу України суднами, космічними системами та літальними апаратами

Використання радіочастотного ресурсу України суднами та іншими плавзасобами, космічними системами та літальними апаратами, включаючи відповідні засоби наземної інфраструктури, здійснюється з урахуванням вимог законодавства України та міжнародних договорів України за участю відповідних центральних органів виконавчої влади.

Стаття 52. Особливості використання радіочастотного ресурсу України для потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні та військових формувань іноземних держав, які тимчасово перебувають на території України

Порядок використання радіочастотного ресурсу України для потреб дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні та військових формувань іноземних держав, які тимчасово перебувають на території України, визначається Кабінетом Міністрів України за поданням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, з урахуванням положень міжнародних угод та цього Закону.

Стаття 53. Особливості користування радіочастотним ресурсом України радіоаматорами

Користування радіочастотним ресурсом України радіоаматорами здійснюється відповідно до Регламенту аматорського радіозв'язку України, який затверджується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, з урахуванням рекомендацій громадських організацій радіоаматорів України та відповідних міжнародних організацій.

Стаття 54. Захист інтересів держави

1. Потреби всіх користувачів радіочастотного ресурсу України забезпечуються внесенням відповідних записів до Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України і до Плану використання радіочастотного ресурсу України.

2. Захист інтересів держави щодо питань міжнародної координації використання радіочастотного ресурсу здійснюється ЦОВЗ.

3. Міжнародна координація з іншими країнами присвоєнь радіочастот здійснюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із залученням за необхідності Генерального штабу Збройних Сил України.

Стаття 55. Використання радіочастотного ресурсу України в умовах надзвичайного або воєнного стану

В умовах надзвичайного або воєнного стану на всій території України чи в окремих її регіонах можуть встановлюватися тимчасові обмеження на використання радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв будь-яких форм власності та призначення. Обмеження здійснюються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Стаття 56. Радіозавади

1. УДЦР і національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, вживають необхідних заходів щодо виявлення та припинення дії джерел радіозавад у смугах радіочастот загального користування.

2. Генеральний штаб Збройних Сил України вживає заходів щодо виявлення та припинення дії джерел радіозавад у смугах радіочастот спеціального користування.

3. Власники радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв, що створюють радіозавади тим радіоелектронним засобам, заводостійкість яких відповідає стандартам, нормам і правилам, повинні здійснити всі необхідні для усунення чи обмеження дії радіозавад заходи відповідно до приписів національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та Генерального штабу Збройних Сил України.

4. Порядок виконання робіт з виявлення та усунення дії джерел радіозавад у смугах радіочастот загального та спеціального користування встановлюють відповідно національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та Генеральний штаб Збройних Сил України.

5. У разі якщо радіоелектронні засоби і випромінювальні пристрої, що створюють радіозавади, та обладнання, на яке впливають ці радіозавади, відповідають нормам і вимогам нормативних документів, але ці радіозавади заважають нормальному функціонуванню зазначеного обладнання, і якщо сторони не досягли згоди стосовно заходів щодо усунення радіозавад, національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та/або Генеральний штаб Збройних Сил України у відповідних смугах радіочастот повинні запропонувати обов'язкові для сторін заходи щодо усунення радіозавад, включаючи анулювання дозволів на експлуатацію.

6. Порядок взаємодії між національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та Генеральним штабом Збройних Сил України щодо виявлення та усунення дії радіозавад устанавлюється Президентом України.

(частина шоста статті 56 у редакції
Закону України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 57. Збір за користування радіочастотним ресурсом України

1. Користування радіочастотним ресурсом в Україні здійснюється на платній основі.

2. Збір за користування радіочастотним ресурсом України встановлюється Податковим кодексом України.

(стаття 57 із змінами, внесеними згідно із
Законами України від 23.12.2004 р. N 2285-IV,
від 25.03.2005 р. N 2505-IV,
у редакції Закону України
від 02.12.2010 р. N 2756-VI)

Стаття 58. Відповідальність за порушення законодавства про радіочастотний ресурс України

1. Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про радіочастотний ресурс України, несуть відповідальність у порядку, визначеному законами України.

2. За несвоєчасну сплату щомісячного збору за користування радіочастотним ресурсом України справляється пеня згідно із законами України.
3. У разі несплати щомісячного збору протягом шести місяців відповідна ліцензія на користування радіочастотним ресурсом України, а також дозволи на експлуатацію анулюються без компенсації збитків користувачу радіочастотного ресурсу України зі стягненням суми заборгованості в судовому порядку.
4. Дохід (за винятком сплачених податків, зборів (обов'язкових платежів), отриманий користувачем радіочастотного ресурсу внаслідок користування радіочастотним ресурсом України без передбачених цим Законом ліцензій та експлуатації радіоелектронних засобів та/або випромінювальних пристроїв без дозволів на експлуатацію, вилучається за рішенням суду і спрямовується до Державного бюджету України.

(статтю 58 доповнено частиною четвертою згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Розділ VIII. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 59. Мета і загальні принципи міжнародного співробітництва

1. Метою міжнародного співробітництва щодо радіочастотного ресурсу є встановлення зв'язків з іншими державами для забезпечення України необхідним та достатнім радіочастотним ресурсом, його захисту та ефективного використання з урахуванням власних інтересів та можливостей.
2. Міжнародно-правовий захист присвоєнь радіочастот України здійснюється шляхом:
  - 1) укладання міжнародних угод щодо використання радіочастотного ресурсу;
  - 2) міжнародної координації присвоєнь радіочастот радіоелектронним засобам України та інших країн;
  - 3) участі в роботі міжнародних організацій з питань управління і використання радіочастотного ресурсу;
  - 4) реєстрації в Міжнародному союзі електрозв'язку присвоєнь радіочастот радіоелектронним засобам України;
  - 5) участі в реалізації міжнародних проектів, пов'язаних з управлінням і використанням радіочастотного ресурсу, з урахуванням вимог інтересів і безпеки України;
  - 6) гармонізації державних стандартів, норм і правил з міжнародними стандартами, рекомендаціями, нормами і правилами, які стосуються використання радіочастотного ресурсу України.
3. Виконання функцій України як держави - члена Міжнародного союзу електрозв'язку, відповідальність за виконання зобов'язань України за Статутом та Конвенцією Міжнародного союзу електрозв'язку і зобов'язань за адміністративними регламентами, а також взаємодія і співробітництво з органами, які виконують функції адміністрацій зв'язку іноземних держав, покладаються на ЦОВЗ, яка виконує функції Адміністрації зв'язку і радіочастот України і в установленому порядку представляє інтереси України з питань, що стосуються управління і використання радіочастотного ресурсу, в інших всесвітніх, європейських та регіональних організаціях.
4. Міжнародна координація з питань використання радіочастот і радіоелектронних засобів у прикордонних зонах, присвоєнь радіочастот радіоелектронним засобам України та інших країн, реєстрація у Міжнародному союзі електрозв'язку присвоєнь радіочастот радіоелектронним засобам України здійснюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, із залученням для цього інших центральних органів виконавчої влади та Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення.

Розділ IX. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. До приведення законодавства у відповідність із цим Законом застосовуються нормативно-правові акти в частині, що не суперечить цьому Закону.
3. Ліцензії та дозволи, які були видані користувачам радіочастотного ресурсу України до

набрання чинності цим Законом, зберігають чинність протягом зазначеного в них терміну за умови дотримання вимог цього Закону.

4. Державна інспекція зв'язку України утворюється відповідно до вимог цього Закону та Закону України "Про телекомунікації".

5. Державне підприємство "Український державний центр радіочастот та нагляду за зв'язком" відповідно до вимог цього Закону та Закону України "Про телекомунікації" реорганізується в державне підприємство "Український державний центр радіочастот".

6. До затвердження Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України відповідно до вимог цього Закону Кабінет Міністрів України може визначати смуги радіочастот спільного користування та встановлювати порядок регулювання користування ними.

7. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до N 51, ст. 1122):

а) назву та абзац перший частини першої статті 145 викласти в такій редакції:

"Стаття 145. Порушення умов і правил, що регламентують діяльність у сфері телекомунікацій, поштового зв'язку та користування радіочастотним ресурсом України, передбачену ліцензіями

Порушення умов і правил, що регламентують діяльність у сфері телекомунікацій, поштового зв'язку та користування радіочастотним ресурсом України, передбачену ліцензіями";

б) статті 146 та 188⁷ викласти в такій редакції:

"Стаття 146. Порушення правил реалізації, експлуатації радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв, а також користування радіочастотним ресурсом України

Порушення правил реалізації, експлуатації радіоелектронних засобів та випромінювальних пристроїв будь-якого виду і призначення, а так само користування радіочастотним ресурсом України без належного дозволу чи ліцензії або з порушенням правил, які регулюють користування радіочастотним ресурсом України, -

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зазначених засобів і пристроїв або без такої і на посадових осіб та громадян - суб'єктів господарської діяльності - від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зазначених засобів і пристроїв або без такої.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зазначених засобів і пристроїв і на посадових осіб та громадян - суб'єктів господарської діяльності - від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією зазначених засобів і пристроїв";

"Стаття 188⁷. Невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб органів Державної інспекції зв'язку Національної комісії з питань регулювання зв'язку

Невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб органів Державної інспекції зв'язку Національної комісії з питань регулювання зв'язку щодо усунення порушень законодавства про телекомунікації, поштовий зв'язок та радіочастотний ресурс України -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від десяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб - від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

в) у статті 147 слова "у розмірі від тридцяти до сорока" замінити словами "у розмірі від п'ятдесяти до двохсот";

г) у частині другій статті 243 цифри "148¹ - 148⁴" замінити цифрами "148¹ - 148⁴, 188⁷";

2) у Законі України "Про телекомунікації" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 12, ст. 155):

а) у статті 1 визначення терміна "телемережі" викласти в такій редакції:

"телемережі - телекомунікаційні мережі загального користування, що призначаються для

передавання програм радіо- та телебачення, а також інших телекомунікаційних і мультимедійних послуг і можуть інтегруватися з іншими телекомунікаційними мережами загального користування";

б) пункт 6 статті 15 виключити;

в) пункт 3 статті 18 викласти в такій редакції:

"3) забезпечує державний нагляд за додержанням суб'єктами ринку законодавства про телекомунікації";

г) частину третю статті 37 виключити;

г) статтю 38 доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. Провайдери телекомунікацій здійснюють діяльність у сфері телекомунікацій на підставі договору з оператором телекомунікацій - резидентом України та копії ліцензії цього оператора на відповідний вид діяльності у випадках, передбачених законом";

д) частину другу статті 39 викласти в такій редакції:

"2. Усі пункти частини першої цієї статті, крім пунктів 1, 2, 10, 11, 12, 15, 17, поширюються також на провайдерів телекомунікацій";

е) частину третю статті 42 доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

"1¹) надання послуг фіксованого телефонного зв'язку з використанням безпроводового доступу до телекомунікаційної мережі з правом технічного обслуговування і надання в користування каналів електрозв'язку:

місцевого;

міжміського;

міжнародного";

є) частини першу і п'яту статті 45 викласти в такій редакції:

"1. Суб'єкт господарювання, який має намір здійснювати діяльність у сфері телекомунікацій, що ліцензується, особисто, через уповноважений ним орган чи особу або рекомендованим листом з описом вкладення звертається до НКРЗ із заявою про видачу ліцензії за встановленим нею зразком";

"5. Заява про видачу ліцензії та документи, що додаються до неї, приймаються за описом, копія якого видається або надсилається заявнику, з відміткою про дату прийняття документів та підписом відповідальної особи НКРЗ";

ж) статтю 46 доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. У разі якщо діяльність, що ліцензується, потребує використання обмеженого ресурсу (радіочастотного та/або номерного) термін прийняття рішення про видачу (або відмову у видачі ліцензії становить 60 робочих днів від дня реєстрації заяви. У разі необхідності міжнародної координації присвоєнь радіочастот термін надання ліцензії продовжується на термін, визначений Регламентом радіозв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку або відповідними міжнародними договорами. Ліцензія на вид діяльності у сфері телекомунікацій, який передбачає користування радіочастотним ресурсом України, видається одночасно з відповідною ліцензією на користування радіочастотним ресурсом України";

з) статтю 49 доповнити частиною восьмою такого змісту:

"8. Процедура продовження терміну дії ліцензії застосовується тільки до тих видів діяльності, які ліцензуються відповідно до цього Закону";

и) у частині другій статті 53 слово "адміністративні" виключити;

і) статтю 74 викласти в такій редакції:

"Стаття 74. Взаємодія операторів телекомунікацій України з операторами телекомунікацій інших держав

Взаємодія операторів телекомунікацій України з операторами телекомунікацій інших держав, розподіл між ними доходів від надання послуг міжнародного зв'язку, взаємоз'єднання мереж телекомунікацій загального користування тощо здійснюються відповідно до рекомендацій Міжнародного союзу електрозв'язку на підставі міжнародних договорів України з відповідними державами та/або договорів операторів телекомунікацій

України з операторами телекомунікацій інших країн";

ї) пункт 2 глави XIV "Прикінцеві положення" викласти в такій редакції

"2. ЦОВЗ здійснює повноваження НКРЗ у повному обсязі до 1 січня 2005 року, а з питань регулювання користування радіочастотним ресурсом України відповідно до Закону України "Про радіочастотний ресурс України" - до 1 січня 2006 року".

8. Кабінету Міністрів України:

1) у дванадцятимісячний термін:

а) провести із залученням ЦОВЗ, НКРЗ, Національної ради України з питань телебачення та радіомовлення, Генерального штабу Збройних Сил України аналіз існуючого стану використання радіочастотного ресурсу України і забезпечити створення реєстрів, передбачених цим Законом;

б) надати Верховній Раді України інформацію про фактичне використання радіочастотного ресурсу України у смугах частот загального та спеціального користування;

в) забезпечити розробку першочергових заходів щодо конверсії радіочастотного ресурсу України для забезпечення подальшого розвитку діючих радіотехнологій;

г) забезпечити розробку пропозицій щодо конверсії радіочастотного ресурсу України для впровадження перспективних радіотехнологій;

ґ) забезпечити розробку та затвердити Національну таблицю розподілу смуг радіочастот та План використання радіочастотного ресурсу України відповідно до вимог цього Закону;

д) забезпечити розробку міністерствами і відомствами нормативно-правових актів, визначених цим Законом;

2) у шестимісячний термін привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом і забезпечити перегляд та скасування міністерствами і відомствами України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

3) у тримісячний термін внести Президенту України пропозиції щодо внесення змін, що впливають із цього Закону, до положень про органи, які здійснюють функції державного управління та регулювання у сфері радіочастотного ресурсу України.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ

1 червня 2000 року

№ 1770-III

ЗАКОН УКРАЇНИ
Про Концепцію Національної програми інформатизації

Із змінами і доповненнями, внесеними

Законами України

від 9 лютого 2006 року N 3421-IV,

від 7 липня 2011 року N 3610-VI

Верховна Рада України **постановляє:**

Схвалити Концепцію Національної програми інформатизації (додається).

Президент України

м. Київ

4 лютого 1998 року

N 75/98-ВР

Л. КУЧМА

СХВАЛЕНО

Законом України "Про Концепцію
Національної програми інформатизації"
від 4 лютого 1998 року N 75/98-ВР

Концепція Національної програми інформатизації

Розділ I

Загальні положення

Інформатизація - це сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб, реалізації прав громадян і суспільства на основі створення, розвитку, використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, побудованих на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

Обчислювальна та комунікаційна техніка, телекомунікаційні мережі, бази і банки даних та знань, інформаційні технології (ІТ), система інформаційно-аналітичних центрів різного рівня, виробництво технічних засобів інформатизації, системи науково-дослідних установ та підготовки висококваліфікованих фахівців є складовими національної інформаційної інфраструктури і основними чинниками, що забезпечують економічне піднесення. Як показує досвід інших країн, інформатизація сприяє забезпеченню національних інтересів, поліпшенню керованості економікою, розвитку наукоємних виробництв та високих технологій, зростанню продуктивності праці, вдосконаленню соціально-економічних відносин, збагаченню духовного життя та подальшій демократизації суспільства. Національна інформаційна інфраструктура, створена з урахуванням світових тенденцій і досягнень, сприятиме рівноправній інтеграції України у світове співтовариство.

Концепція Національної програми інформатизації включає характеристику сучасного стану інформатизації, стратегічні цілі та основні принципи інформатизації, очікувані наслідки її реалізації.

Розділ II

Стан інформатизації в Україні

Загальна ситуація в Україні у галузі інформатизації на сьогодні не може бути визнана задовільною і не тільки через кризові явища в економіці. Рівень інформатизації українського суспільства порівняно з розвинутими країнами Заходу становить лише 2-2,5 відсотка. Загальна криза та технологічне відставання поставили у скрутне становище галузі, які займаються створенням і використанням засобів інформатизації та відповідної елементної бази.

Україна із виробника сучасних машин перетворилася на споживача застарілих іноземних моделей засобів обчислювальної техніки (ЗОТ), що спричинило падіння вітчизняного науково-технічного потенціалу і неспроможність виробляти конкурентні зразки ЗОТ і елементної бази. Парк обчислювальних машин за станом на 01.01.97, за даними Міністерства статистики України, становив 264 тисячі одиниць порівняно зі 180 тисячами у 1995 році, але майже половина його - застарілі моделі персональних електронно-обчислювальних машин (ПЕОМ) типу IBM PC XT 286 та їм подібні, 21 відсоток - 386, 26 відсотків - 486 типів. З 1996 року в загальному парку машин з'являються нові типи ЕОМ. Так, з 32,2 тисячі нових ПЕОМ 50 відсотків становлять 486 та 30 відсотків - сучасні ПЕОМ типу "Pentium".

П'ять останніх років електронна промисловість України як галузь, що залежить від електронного приладобудування, знизилася обсяги виробництва. Падіння виробництва мікроелектроніки у 1992-1996 роках становить 90 відсотків рівня 1991 року. Якщо у 1991 році заводи мікроелектроніки України виробили і реалізували 316,4 млн. інтегральних схем (ІС) на суму майже 500 млн. карбованців (в СРСР - 2,2 млрд. карбованців), то в 1996 році випуск ІС становив 8,1 млн. штук на суму менше 8,7 млн. гривень (2,6 відсотка), тоді як інформаційна техніка на 90 відсотків вартості базується на досягненнях мікроелектроніки, а засоби зв'язку - на 80 відсотків.

Виробництво вітчизняних засобів обчислювальної техніки та запасних частин до них на кінець 1996 року становило 36 відсотків від рівня 1995 року.

Має місце технічне відставання телекомунікаційних систем, мереж передачі даних, які відзначаються недостатньою пропускну здатністю, надійністю зв'язку, низькою якістю та незначним обсягом послуг. Переважна більшість установ користується для передачі даних комутованими каналами загального користування. В Україні існує розвинута мережа аналогових ліній передачі, які на сьогоднішній день вичерпали свої технічні можливості. Сучасні системи зв'язку, що базуються на методах передачі цифрової інформації, забезпечують більш якісний та надійний зв'язок. Такі системи дозволяють організувати стандартні канали передачі зі швидкістю 64 Кбіт/сек, а більш потужні - потоки в 2 Мбіт/сек. У 1996 році в Україні була введена в експлуатацію цифрова мережа з інтегрованими послугами (мережа ISDN). Ведуться роботи по прокладанню волоконно-оптичних ліній зв'язку, які можуть забезпечити передачу даних зі швидкістю 155 Мбіт/сек. Близько 60 відсотків міністерств потребують доступу до міжнародної інформаційної мережі INTERNET з метою одержання оперативної інформації. У той же час лише 27 відсотків міністерств та відомств мають вихід до цієї мережі, до того ж обмежений.

Найбільш поширеним типом локальної мережі є Ethernet, мережевими операційними системами - NovellNetWare 4.x, Windows for Workgroups 3.11, Windows NT.

Складовою стратегічних ресурсів країни і одночасно національної інфраструктури є державні інформаційні ресурси. За останній час були створені такі державні інформаційні ресурси: бази даних "Законодавчі та нормативні акти України", "Податки України" (внесено близько 10 тисяч документів), "Ресурси України" (постійно актуалізується інформація про 260 тисяч підприємств та організацій України), "Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України" (внесено з присвоєнням унікального коду більше ніж 600 тисяч суб'єктів господарської діяльності) та інші. Електронна газета "Все-всім" об'єднує декілька десятків баз даних, що включають науково-методичну, банківську, комерційну, законодавчу та іншу інформацію. У більш як 66 відсотках баз даних інформація подається українською

мовою, у 26 відсотках - тільки російською та 8 відсотках - іноземними мовами. Але на цей час діяльність державних установ та організацій щодо формування та використання інформаційних ресурсів є неузгодженою, що призводить до виникнення певних труднощів при формуванні єдиного інформаційного середовища і, як наслідок, до низького рівня інформаційного та аналітичного забезпечення діяльності державних органів. У 23 міністерствах і відомствах вже існують або створюються електронні інформаційні ресурси, в яких зацікавлені органи виконавчої та законодавчої влади. Невизначеність правової та фінансово-економічної основи діяльності різних суб'єктів у сфері інформатизації призводить до інформаційного монополізму управлінських та комерційних структур на відкриті інформаційні ресурси загального користування, знецінення товарної вартості інформаційних ресурсів держави, а також обмеження права на використання інформаційних ресурсів держави для більшості громадян.

Найбільш поширеним операційним середовищем для комп'ютерів залишаються старі версії MSDOS та Windows 3.x. Збільшення кількості споживачів, які застосовують сучасні операційні системи Windows 95 та Windows NT, що дають змогу працювати в комп'ютерних мережах, йде дуже повільно і становить 10-15 відсотків. Повільно йде переорієнтація користувачів на сучасні інструментальні засоби створення інформаційних систем, баз та банків даних, таких як Oracle, Informix, Sybase тощо, здебільшого використовуються застарілі засоби типу Clipper, FoxPro та інші. На низькому рівні перебуває "озброєність" розробників відповідними інструментально-технологічними засобами підтримки інженерії створення складних, розподілених прикладних комп'ютерних систем.

У державі створюється, розробляється або планується розробити декілька відомчих та міжвідомчих систем: Міністерства транспорту, Міністерства фінансів, Міністерства енергетики та деяких інших міністерств та відомств України. Але є й такі, що не мають серйозної автоматизованої системи. Більшість корпоративних автоматизованих систем є відмінними з огляду як на апаратне, так і на програмне забезпечення. Особливо це стосується прикладних задач. Тому на цей час забезпечення взаємообміну між органами державної влади оперативною інформацією через її неструктурованість та неузгодженість форматів є досить складною проблемою. Загальна інформація здебільшого надходить у неформалізованому вигляді, в різних фізичних формах (від електронних зведень до друкованих видань).

Усе це спричиняється, зокрема, повільним освоєнням перспективних ІТ, до того ж ускладненим через недостатність та неповноту системи гармонізованих з міжнародними стандартів у сфері інформатизації, через що різко зменшується конкурентоспроможність вітчизняних технічних та програмних продуктів на світовому ринку. Нині в Україні кількість стандартів з ІТ становить близько 4 відсотків від загальної кількості державних стандартів, тоді як в інших країнах ця частка перевищує 10 відсотків. До того ж темпи розвитку міжнародної стандартизації у галузі ІТ є випереджаючими відносно інших галузей і щорічно зростають на 10-15 відсотків. На сьогодні міжнародною організацією зі стандартизації (ISO) розроблено та прийнято більше 1400 міжнародних стандартів з ІТ, стільки ж розробляється. А в Україні за період з 1992 по 1997 роки розроблено та впроваджено лише близько 100 державних стандартів з ІТ, переважно термінологічних. Таку негативну тенденцію відставання України від міжнародного рівня розвитку стандартизації у сфері інформатизації треба виправляти.

В Україні здійснювалися певні заходи комплексної автоматизації, електронізації, комп'ютеризації у виробничих і невиробничих сферах: розвивалася мережа підприємств приладобудування та електронної промисловості (вони є практично в усіх великих промислових центрах), значна кількість організацій займається розробленням програмних продуктів, існують спеціалізовані науково-дослідні інститути, проектно-конструкторські бюро. Діє система сервісних підприємств, які є складовою інформаційної інфраструктури, але її можливості обмежені.

Україна має значний науково-технічний потенціал, фундаментальні досягнення у галузі інформатики. У світі відомі здобутки українських вчених у створенні нетрадиційних архітектур обчислювальних машин і у системному аналізі, моделюванні, оптимізації, створенні штучного інтелекту. Україна досягла певного рівня концентрації наукоємних виробництв. Понад 70 відсотків стратегічних матеріалів для електронної промисловості в Європі було вироблено на українських підприємствах, що зумовлює позитивні можливості у справі інформатизації.

Проекти інформатизації розроблялися в багатьох галузях і територіальних ланках за фундаментальними та прикладними програмами. Всі ці програми виконувалися в умовах обмежених фінансових ресурсів, розрізнено, без додержання єдиної державної науково-технічної політики та координації, залучення належним чином до функціональних задач відповідних органів управління, зокрема регіонами, що призвело до значних соціально-економічних, моральних та інших збитків.

Тому важливим фактором подолання відставання України в галузі інформатизації має бути державна політика інформатизації України, відповідна Національна програма інформатизації (далі - Програма) та ефективний механізм її реалізації. Необхідно здійснити комплекс масштабних і ресурсоємних завдань (проектів), які в своїй сукупності повинні скласти основу Програми.

Розділ III

Загальні принципи державної політики у сфері інформатизації

Державна політика інформатизації формується як складова частина соціально-економічної політики держави в цілому і спрямовується на раціональне використання промислового та науково-технічного потенціалу, матеріально-технічних і фінансових ресурсів для створення сучасної інформаційної інфраструктури в інтересах вирішення комплексу поточних та перспективних завдань розвитку України як незалежної демократичної держави з ринковою економікою.

Для прискорення процесу інформатизації, що потребує відповідної концентрації ресурсів, в основу державної політики повинно бути покладене державне регулювання процесів інформатизації на основі поєднання принципів централізації і децентралізації, саморозвитку, самофінансування та самоокупності, державної підтримки через систему пільг, кредитів, прямого бюджетного фінансування.

Бюджетні кошти повинні бути спрямовані насамперед на реалізацію загальнодержавних проектів інформатизації:

створення національної інформаційно-телекомунікаційної системи;

розвиток системи національних інформаційних ресурсів;

інформатизація стратегічних напрямів розвитку економіки держави, її безпеки та оборони, соціальної сфери.

Державне регулювання повинно забезпечити системність, комплексність і узгодженість розвитку інформатизації країни з використанням при цьому традиційних та нетрадиційних форм і методів супроводження та контролю.

Важливе значення для розвитку інформатизації має здійснення зваженої політики у сфері реформування власності. Держава повинна сконцентрувати необхідну кількість державних об'єктів і систем інфраструктури інформатизації для того, щоб мати необхідні важелі реалізації державної політики. Для створення конкурентного середовища необхідно проводити політику підтримки малих та середніх підприємств у сфері інформатизації.

Здійснення процесу інформатизації в період становлення України як незалежної держави в умовах кризового стану економіки і обмеженості ресурсів можливе лише шляхом визначення пріоритетних сфер та напрямів з концентрацією на них фінансових, матеріальних і трудових ресурсів.

Пріоритети повинні бути не постійними, а визначатися на певний період і коригуватися залежно від ситуації.

У Програмі пріоритети надаються інформаційній підтримці заходів виходу України з

економічної кризи, формуванню ринкових відносин, створенню сучасної інформаційної інфраструктури, інформатизації соціальної сфери, фінансової та грошової системи, діяльності Національного банку України, податкової адміністрації та митної служби, стратегічних напрямів розвитку державності, безпеки та оборони, пріоритетних галузей економіки (агропромисловий, паливно-енергетичний, військово-промисловий комплекси, транспорт, зв'язок).

Першочергові пріоритети надаються створенню нормативно-правової бази інформатизації, включаючи систему захисту авторських прав і особистої інформації, розробленню національних стандартів у галузі інформатизації; формуванню телекомунікаційної інфраструктури, перш за все оптимізації діючої мережі магістралей передачі даних, будівництву нових сучасних каналів, включаючи волоконно-оптичні та супутникові системи зв'язку; формуванню комп'ютерної мережі освіти, науки та культури як частини загальноосвітньої мережі INTERNET; здійсненню заходів інформаційної безпеки.

Важливе значення має інформатизація у сфері захисту навколишнього середовища та раціонального природокористування.

У розвитку національної інфраструктури особливе місце належить виробництву елементної бази, власних конкурентоспроможних засобів обчислювальної техніки та інформатики, що акумулювали б у собі досягнення вітчизняної та світової науки і орієнтувалися на реалізацію перспективних інформаційних технологій.

Для підвищення рівня інформатизації необхідно здійснити ряд взаємопов'язаних проектів, спрямованих насамперед на розвиток телекомунікаційного середовища, створення потужних інформаційних ресурсів, в першу чергу соціально-економічного значення (бази даних про населення держави, географічних даних на основі електронного картографування), застосування комп'ютерних інформаційних технологій на всіх рівнях управлінської діяльності. Вхідження України у світове інформаційне середовище на паритетно-правовій основі на початковому етапі можливе шляхом придбання державою ліцензій у провідних світових виробників інформаційних продуктів з подальшим їх впровадженням на вітчизняному ринку.

Державна інвестиційна політика у сфері інформатизації полягає в тому, що цільові бюджетні інвестиції одержують тільки ті національні виробники, які можуть забезпечити збільшення обсягів виробництва за рахунок кінцевого продукту, послуг, чистого експорту чи створення продукції, що замінює імпортовану.

Важливим принципом державної політики повинно стати застосування антимонопольних заходів як на стадії коригування Програми, так і під час її реалізації.

Державна політика інформатизації повинна спрямовуватися на всебічну демократизацію процесів створення та споживання інформації, загальнодоступність інформаційних ресурсів та послуг, захист прав особи від інформаційного вторгнення тощо. В основу оцінки ефективності інформатизації необхідно покласти комплексний підхід, який ґрунтується на врахуванні не тільки ресурсних показників, а й впливу інформаційних процесів у цілому на всі сфери життєдіяльності суспільства, у тому числі на зростання обсягу виробництва валового внутрішнього продукту.

Державне регулювання у сфері інформатизації повинно базуватися на системному підході та програмно-цільовому методі, що реалізуються шляхом формування та виконання Програми.

Органом державного регулювання у сфері інформатизації є національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, яка утворюється відповідно до Закону України "Про телекомунікації".

(розділ III доповнено абзацом згідно із
Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Розділ IV

Визначення, головна мета та основні завдання Програми

Програма - це комплекс взаємопов'язаних окремих завдань (проектів) інформатизації, спрямованих на реалізацію державної політики та пріоритетних напрямів створення сучасної

інформаційної інфраструктури України за рахунок концентрації та раціонального використання фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, виробничого та науково-технічного потенціалу держави, а також координації діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності і громадян у сфері інформатизації.

Головною метою Програми є забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією на основі широкого використання інформаційних технологій, забезпечення інформаційної безпеки держави.

Програма спрямована на вирішення таких основних завдань:

формування правових, організаційних, науково-технічних, економічних, фінансових, методичних та гуманітарних передумов розвитку інформатизації;

застосування та розвиток сучасних інформаційних технологій у відповідних сферах суспільного життя;

формування системи національних інформаційних ресурсів;

створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення науки, освіти, культури, охорони здоров'я тощо;

створення загальнодержавних систем інформаційно-аналітичної підтримки діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

формування та підтримка ринку інформаційних продуктів і послуг;

інтеграція України у світовий інформаційний простір.

Розділ V

Принципи формування та виконання Програми

Програма формується виходячи з довгострокових пріоритетів економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку країни з урахуванням світових досягнень науки та тенденцій у сфері інформатизації і спрямована на розв'язання найважливіших загальносуспільних проблем, а саме: охорони довкілля та здоров'я людини, розвитку систем освіти та науки, економічного реформування, демократизації суспільства та створення умов для інтеграції України у світовий інформаційний простір згідно з сучасними тенденціями інформаційної геополітики, забезпечення обороноздатності та державної безпеки.

Реалізація Програми має здійснюватися з додержанням таких основних принципів:

узгодженість пріоритетів інформатизації з основними напрямками Державної програми соціально-економічного розвитку України, Програми діяльності Кабінету Міністрів України, державних цільових програм;

(абзац третій розділу V із змінами, внесеними згідно із Законом України від 09.02.2006 р. N 3421-IV)

координація розроблення і реалізації державних, міжгалузевих, відомчих програм інформатизації щодо цілей, етапів, ресурсів та об'єктів робіт;

випереджаючий розвиток нормативно-правової бази регулювання відносин учасників створення, розповсюдження, використання інформаційних продуктів та послуг, а також єдиної національної системи зв'язку;

підтримка вітчизняного виробника;

системність формування та виконання Програми.

Програма формується в межах прогнозованих надходжень коштів до державного бюджету і виконується в межах виділених на її реалізацію коштів.

Розділ VI

Основні напрями інформатизації

Основними напрямками інформатизації є:

1. Розроблення політики та організаційно-правове забезпечення інформатизації

Організаційно-правове забезпечення процесу інформатизації передбачає розроблення пакета нормативно-правових актів з питань організації та правового регулювання відносин у сфері інформатизації, зокрема:

захисту авторського права і прав та свобод громадян у питаннях інтенсивної інформаційної взаємодії держави та громадянина відповідно до Конституції України;
економічного стимулювання створення національного інформаційного ресурсу;
доступу фізичних та юридичних осіб до міжнародних інформаційних ресурсів;
розроблення системи державних стандартів у галузі інформатизації;
сертифікації технічного і програмного забезпечення;
локалізації програмного забезпечення;
розроблення нормативних актів про діяльність та взаємодію державних та комерційних структур щодо виконання Програми, залучення різних джерел фінансування, митне регулювання та інше.

2. Формування національної інфраструктури інформатизації

Національна інфраструктура інформатизації (НІІ) включає:

міжнародні та міжміські телекомунікаційні і комп'ютерні мережі;

систему інформаційно-аналітичних центрів різного рівня;

інформаційні ресурси;

інформаційні технології;

систему науково-дослідних установ з проблем інформатизації;

виробництво та обслуговування технічних засобів інформатизації;

системи підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері інформатизації.

Сучасною основою розвитку телекомунікаційних мереж є будівництво магістральних волоконно-оптичних каналів зв'язку, завершення формування мережі міжнародного та міжміського телефонного зв'язку з переходом на цифрові системи як найбільш ефективні та прибуткові, розроблення системи лазерного зв'язку, національної системи комп'ютерного телемовлення, наземних і космічних каналів зв'язку, створення інформаційно-телекомунікаційної мережі для освіти та науки тощо.

Інформаційно-телекомунікаційна система органів державної влади включить високошвидкісні і звичайні канали зв'язку, розподілені і локальні мережі різного рівня та призначення; дасть змогу реалізувати широкий спектр інформаційних технологій, забезпечить оперативну і надійну взаємодію всіх рівнів управління у вирішенні завдань стратегічного державного, міжгалузевого та міжвідомчого рівнів, а також надання широкого спектра інформаційних послуг населенню, державним і комерційним організаціям, зарубіжним користувачам.

Найважливішою частиною НІІ є національна система інформаційних ресурсів - розподілений банк даних і знань з різних галузей виробництва, науки, культури, освіти, торгівлі тощо. Система функціонуватиме з урахуванням високих вимог до надійності, швидкості доступу та захисту даних. Наявність вільного доступу до інформаційних ресурсів держави з боку як вітчизняних, так і закордонних споживачів сприятиме розвитку інформаційних послуг і становленню ринкового середовища країни.

Необхідно створити загальнонаціональну відкриту систему розповсюдження електронної преси на базі українських програмних розробок та кращих зарубіжних програмно-апаратних рішень.

У межах Програми передбачається створення національних баз даних і знань, на основі яких мають створюватися галузеві бази даних та інформаційні системи про населення, географію України, геолого-фізичні системи, з питань архітектури, патентів та інші.

На сучасному етапі реалізації Програми передбачається сприяння створенню і освоєнню виробів обчислювальної техніки та електроніки, сучасних приладів і обладнання, конкурентоздатних на світовому ринку, створенню замкнутого технологічного циклу вітчизняного виробництва сучасних компакт-дисків і перспективних DVD-дисків для забезпечення запису, збереження і розповсюдження аудіо- і відеоінформації та комп'ютерних баз даних великої ємності, створенню діючих зразків вискоефективних ЕОМ різних класів, інтелектуальних робочих станцій, нейрокомп'ютерів, масових засобів інформатизації, таймерних комп'ютерних систем, систем комп'ютерного управління технологічними

процесами, створенню вітчизняної елементної бази, налагодженню серійного виробництва електронних карток і впровадженню інформаційних систем з їх використанням. Виконання проектів зазначеного розділу Програми сприятиме підвищенню рівня самозабезпечення засобами інформатизації і перетворенню України в рівноправного партнера у міжнародному розподілі праці з виробництва та використання засобів інформатизації.

Індустрія програмних засобів повинна стати базою для створення нових сучасних інформаційних технологій та систем, автоматизованих систем керування різноманітного призначення. Передбачається створення інструментально-технологічних комплексів підтримки розроблення високоякісного і конкурентоспроможного програмного забезпечення, відповідної державної системи оцінки якості, сертифікації програмної продукції. Виробництво програмних продуктів повинно стати самоокупною галуззю економіки, здатною експортувати свою продукцію.

Науково-дослідні установи повинні створити та впровадити інтегровані інформаційні технології побудови розподілених баз знань та експертних систем, заснованих на автоматичному формуванні знань для вирішення завдань, що важко формалізуються, з різних предметних галузей, розробити базові засоби інтелектуалізації інформаційних технологій, системи електронного документообігу, засоби мовно-зорового діалогу, системи розуміння текстів тощо.

3. Інформатизація стратегічних напрямів розвитку державності, безпеки та оборони

Досягається шляхом створення і розвитку інформаційно-аналітичних, обчислювальних та автоматизованих систем, центрів і мереж, які забезпечують роботу органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Особливістю завдань цього напрямку є їх складність, пов'язана з необхідністю оброблення великого обсягу різноманітної інформації, що надходить із значної кількості джерел, а також з високими вимогами до швидкості і форми її надання, достовірності, актуальності, безпеки інформації. Програмою передбачається створити комплекс інформаційних технологій та засобів інформатизації для збору, зберігання, аналізу і обробки великих обсягів інформації про стан соціально-економічних процесів в Україні з метою забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки прийняття рішень органами державної влади, інформаційно-аналітичну систему Верховної Ради України, інструментально-технологічний комплекс підтримки прийняття рішень у штатних і нештатних ситуаціях в умовах інформаційної протидії, Уряду інформаційно-аналітичну систему з питань надзвичайних ситуацій тощо.

Планується розробити типову структуру інформаційно-аналітичних центрів органів державної влади і місцевого самоврядування. Формування інформаційно-аналітичної та програмно-технічної бази дасть органам державної влади і місцевого самоврядування можливість повно і оперативно аналізувати та оцінювати ситуацію в усіх сферах і галузях діяльності суспільства. З цією метою необхідно здійснити інтеграцію існуючих інформаційних систем органів державної влади і органів місцевого самоврядування та інформаційних ресурсів, тобто створити єдину інформаційно-телекомунікаційну систему збору, обробки та передачі даних, необхідних для прийняття стратегічно важливих рішень у сфері економіки, внутрішньої та зовнішньої політики. У сфері правоохоронної діяльності якісно нова організація специфічних режимів зберігання та оброблення інформації, зв'язок з міжнародними правоохоронними органами забезпечать реалізацію активної, наступальної стратегії в боротьбі з правопорушеннями, корупцією, організованою злочинністю, застосування нових інформаційних технологій у розкритті злочинів.

До пріоритетних напрямів інформатизації обласних (міських) держадміністрацій та органів місцевого самоврядування віднесено соціальну сферу, систему життєзабезпечення, екологію та природокористування області (району). Основною метою є розроблення цілісної взаємопов'язаної системи інформаційних та інструментальних засобів для вирішення завдань інформаційно-аналітичного забезпечення управління областю (районом, містом), яка включає:

створення інформаційно-аналітичних центрів, з'єднаних системами телекомунікацій з органами державної влади різних рівнів;
аналіз і прогнозування соціально-економічних показників розвитку регіонів;
відпрацювання та практичне використання даних і програм їх оброблення для вирішення конкретних завдань в інформаційно-аналітичних центрах обласних (міських) держадміністрацій та органів місцевого самоврядування;
забезпечення безперешкодного доступу громадян до будь-якої інформації, що не становить державної таємниці, за допомогою сучасних інформатизаційних систем.

Інформаційна безпека є невід'ємною частиною політичної, економічної, оборонної та інших складових національної безпеки. Об'єктами інформаційної безпеки є інформаційні ресурси, канали інформаційного обміну і телекомунікації, механізми забезпечення функціонування телекомунікаційних систем і мереж та інші елементи інформаційної інфраструктури країни. Результатом виконання Програми буде комплект нормативних документів з усіх аспектів використання засобів обчислювальної техніки для оброблення та зберігання інформації обмеженого доступу; комплекс державних стандартів із документування, супроводження, використання, сертифікаційних випробувань програмних засобів захисту інформації; банк засобів діагностики, локалізації і профілактики вірусів, нові технології захисту інформації з використанням спектральних методів, високонадійні криптографічні методи захисту інформації тощо.

Інформатизація Збройних Сил України є складовою частиною інформатизації держави і включає процес створення, впровадження і застосування у різних сферах їх діяльності у мирний та воєнний час сучасних методів, систем і засобів одержання, оброблення, зберігання, передавання та використання інформації. Передбачається створення інформаційно-телекомунікаційної мережі Генерального штабу Збройних Сил України, видів Збройних Сил України та оперативного командування; розроблення проекту Єдиної автоматизованої системи управління Збройних Сил України. Головні завдання інформатизації Збройних Сил України мають бути викладені в спеціальній програмі.

4. Інформатизація процесів соціально-економічного розвитку

Комплексне та збалансоване вирішення завдань соціально-економічного розвитку можливе лише на сучасній інформаційно-аналітичній, системно-технічній базі, за допомогою ситуаційних центрів забезпечення інформаційної підтримки функціонування державного сектора економіки, проведення виваженої бюджетно-кредитної та податкової політики, виникнення конкурентоспроможних виробництв галузей промисловості у стратегічно важливих сферах. Система моніторингу та застосування сучасних інформаційних технологій забезпечать наукові підходи у розв'язанні соціальних проблем суспільства.

В основу цього напрямку інформатизації покладається створення баз даних і знань, а також засобів їх обробки, орієнтованих на ефективну інформатизацію органів державної статистики і точне прогнозування процесів соціально-економічного розвитку, зокрема, інформаційно-довідкових систем ринку праці, товарів і послуг, контролю якості споживчих товарів та інших з подальшим використанням їх для формування систем електронної комерції.

Необхідно створити умови та засоби для інформаційної підтримки зовнішньої та внутрішньої торгівлі, включення України в систему електронної комерції і надійного захисту національних економічних інтересів в нових умовах.

5. Інформатизація пріоритетних галузей економіки

В умовах створення ринкових відносин одним із важливих завдань є підвищення ефективності функціонування галузей за рахунок оптимізації структури виробництва і транспортних засобів та необхідної координації робіт усіх управлінських підрозділів. З цією метою необхідно створити комплекс автоматизованих систем оброблення даних та управління різного рівня і призначення, які взаємопов'язані на принципах технологічної, організаційної, документаційної, програмної та інформаційної сумісності та які утворюють цілісну інформаційну інфраструктуру.

Окремо слід передбачити вирішення проблеми комплексної автоматизації виробництва на основі сучасних стандартів і технологій, яка охоплювала б процеси від проектування та підготовки виробництва до безпосереднього автоматизованого виробництва.

6. Інформатизація фінансової та грошової системи, державного фінансово-економічного контролю

Для податкової адміністрації необхідно створити інформаційну систему, що забезпечить прогноз і контроль податкових зборів. Треба створити класифікатори, уніфіковані системи документообігу, Державний реєстр фізичних та юридичних осіб - платників податків на основі єдиної бази даних населення України тощо.

У інформатизації банківської діяльності першочерговими завданнями мають бути створення системи розрахунків у реальному часі для виконання великих та термінових платежів, системи безготівкових розрахунків за товари та послуги, електронного реєстру застав майна, електронної системи Центрального депозитарію державних цінних паперів. Важливе значення також буде мати створення системи інформаційно-аналітичної взаємодії Національного банку, Міністерства фінансів, Державної податкової адміністрації та Державного казначейства України.

Важливою складовою частиною фінансової системи України є державний фінансово-економічний контроль.

Необхідно створити єдину автоматизовану систему державного контролю за виконанням Державного бюджету України, фінансуванням загальнодержавних програм, збереженням і використанням об'єктів прав державної власності, використанням кредитних ресурсів, діяльністю установ банківської системи. Базовим елементом такої системи має бути інформаційно-аналітична система Рахункової палати. У галузі фінансів необхідно створити інформаційні системи, які дадуть можливість перейти від використання традиційних платіжних інструментів до високонадійної системи міжбанківських розрахунків та паралельно-кредитних карток (електронних грошей). Треба створити інформаційно-аналітичні системи, які забезпечать державний фінансовий та податковий контроль за підприємницькою діяльністю юридичних та фізичних осіб відповідно до законодавства.

7. Інформатизація соціальної сфери

У сфері охорони здоров'я головними завданнями є створення єдиної структурованої інформаційної системи обліку стану здоров'я громадян України на основі автоматизованої реєстрації пацієнтів у лікувальних установах, збору даних профілактичних обстежень з метою подальшого використання в статистичних, аналітичних та експертних системах; створення системи дистанційного консультування та діагностики на основі комп'ютерних мереж, що об'єднують великі лікувальні та наукові заклади.

У сфері соціального захисту головним завданням є створення для управлінських і регіональних структур програмних систем та засобів обліку всіх рівнів, аналізу і моделювання зайнятості населення, запобігання масовому безробіттю та для широкого залучення населення до нових галузей матеріального виробництва та інших сфер. Органам соціального захисту мають бути передані інформаційні технології, які виключають затримки у перерахуванні та виплаті пенсій і допомоги з урахуванням поточних змін законодавчих та інших нормативних актів.

8. Інформатизація в галузі екології та використання природних ресурсів

На основі картографічних баз даних передбачається створення багатоцільової інформаційно-технологічної бази з використанням геоінформаційних технологій збирання, зберігання, аналізу всієї сукупності відомостей для моделювання і подальшого прогнозування екологічного стану територій.

Передбачається створення комплексу програмно-апаратних засобів для вирішення питань прогнозування забруднення навколишнього середовища, аналізу та оцінки ризику еколого-економічних конфліктів, прогнозування наслідків техногенного впливу і природних катастроф для надійного захисту екологічного простору України, раціонального використання природних ресурсів на основі підвищення узгодженості управління різними видами виробничої діяльності.

9. Інформатизація науки, освіти і культури

Інформатизація освіти спрямовуватиметься на формування та розвиток інтелектуального потенціалу нації, удосконалення форм і змісту навчального процесу, впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування, що дасть можливість вирішувати проблеми освіти на вищому рівні з урахуванням світових вимог. Серед них - індивідуалізація навчання, організація систематичного контролю знань, можливість враховувати психофізіологічні особливості кожної дитини тощо. Результатами інформатизації освіти мають бути:

розвиток інформаційної культури людини (комп'ютерної освіченості);

розвиток змісту, методів і засобів навчання до рівня світових стандартів;

скорочення терміну та підвищення якості навчання і тренування на всіх рівнях підготовки кадрів;

інтеграція навчальної, дослідницької та виробничої діяльності;

удосконалення управління освітою;

кадрове забезпечення усіх напрямів інформатизації України шляхом спеціалізації та інтенсифікації підготовки відповідних фахівців.

Першочерговим завданням є створення глобальної комп'ютерної мережі освіти та науки.

Організація державних і приватних центрів масового навчання населення нових спеціальностей з урахуванням вимог міжнародних стандартів для кадрового забезпечення усіх напрямів інформатизації як за рахунок інтенсифікації підготовки відповідних фахівців, так і створення навчального середовища на їх комп'ютеризованих робочих місцях; розвиток системи індивідуального безперервного навчання на основі автоматизованих навчальних курсів та систем, інтелектуальних комп'ютерних і дистанційних технологій навчання.

Інформатизація наукової діяльності сприятиме підвищенню ефективності наукових досліджень, створенню потужної системи науково-технічної інформації та її використанню на всіх етапах наукової діяльності за умови активізації всіх її форм. Повинні бути створені умови для широкої комп'ютеризації та математизації природничих і гуманітарних наук, входження у світову інформаційну мережу баз даних та знань, формування в майбутньому "об'єднаного" чи "колективного" інтелекту. Інформатизація вітчизняної науки дасть змогу підвищити її практичну віддачу, прискорити інтеграцію у світову науку.

У сфері культури головними завданнями є збереження інформації про пам'ятки матеріальної і духовної культури, архівні документи, забезпечення швидкого доступу до вітчизняних і світових досягнень культури. З цією ж метою необхідно створити комп'ютерні інформаційні системи для поширення культурних еталонів, стандартів і досягнень вітчизняної культури, насамперед створення електронних копій творів та архівів видатних діячів національної культури, представлення їх у системах глобальних комп'ютерних комунікацій, для її ефективного використання у сфері освіти та виховання, що дасть змогу у будь-якій точці України отримувати не тільки необхідну інформацію з економічних, агробіологічних, зоотехнічних, медичних, маркетингових, технологічних, юридичних питань, а і відповідні знання з історії та культури України, культури інших народів через автоматизовані бібліотеки тощо.

Особлива увага буде приділена питанням інформатизації мовної сфери, а саме:

створенню національної системи комп'ютерної лексикографії;

формуванню національної лінгвістичної мережі та інтеграції її до аналогічних міжнародних мереж у рамках проектів розвитку "multilingual society";

розробленню інтелектуальних унормованих лінгвістичних україномовних комп'ютерних систем (автоматичні коректори та редактори, системи автоматичного перекладу, реферування, екстракції знань з природомовних текстів, розуміння природної мови як у писемному, так і в усному варіантах) тощо.

10. Міжнародне співробітництво

У міжнародному співробітництві з проблем інформатизації головним є активна участь України в реалізації міжнародних проектів, спрямованих на формування умов для входження до глобальних інформаційних систем, захист при виконанні цих проектів національних

інтересів і реалізація стратегічних цілей української зовнішньої політики.

Необхідно організувати та постійно вдосконалювати взаємозв'язок національних телекомунікаційних систем із комп'ютерними мережами інших країн та глобальною мережею INTERNET, забезпечити доступ до міжнародних інформаційних масивів та баз даних і геоінформаційних систем.

Важливим є створення системи інформаційно-телекомунікаційного забезпечення міждержавного співробітництва у сфері торгівлі, охорони здоров'я, боротьби з міжнародною злочинністю, гідрометеорології тощо.

У сфері міжнародної торгівлі передбачається створити систему зовнішньоторговельної інформації стосовно міжнародних, національних, державних і регіональних програм співробітництва, міжнародного та українського законодавства, інформаційно-телекомунікаційну базу для системного вивчення стану світових ринків товарів (продукції, послуг) і маркетингового забезпечення діяльності українських експортерів.

Розділ VII

Очікувані наслідки реалізації Програми

Реалізація проектів Програми забезпечить:

якісно новий рівень управління державою та суспільством в цілому;

сприяння демократизації суспільства, працевлаштування та зменшення рівня безробіття за рахунок створення інтегрованої інформаційної системи Міністерства праці та соціальної політики України, Пенсійного фонду України та центрів зайнятості, впровадження автоматизованої системи обліку, аналізу і моделювання зайнятості населення, надання інформації про робочі місця і професії в різних галузях народного господарства та комерційних структурах і можливості освоєння нових професій;

підвищення ефективності медичного обслуговування та зниження рівня загальної захворюваності населення за рахунок створення державної інформаційної системи епідеміологічного нагляду, створення інформаційно-програмних комплексів госпітального призначення в медичних установах різного рівня, впровадження першої черги комп'ютерних банків знань з питань медицини;

розширення доступності національних і світових інформаційних ресурсів для широкого кола споживачів за рахунок створення першої черги бібліотечної інформаційно-телекомунікаційної мережі і Національного комп'ютерного банку з базами даних правової, науково-технічної, рекламної та іншої інформації;

підвищення якості навчання на всіх рівнях освіти і підготовки та перепідготовки кадрів за рахунок впровадження автоматизованих систем масового поширення інформації у вищих закладах освіти, школах на основі спеціальних телевізійних каналів, налагодження випуску навчальної літератури в електронній формі, впровадження методик і програмно-технічних засобів дистанційного навчання;

скорочення термінів наукових досліджень і розробок та підвищення їх якості за рахунок впровадження та експлуатації відповідних автоматизованих систем і міжнародної інтеграції праці;

нарощування експортного потенціалу країни за рахунок створення конкурентоспроможних програмно-технічних засобів інформатизації;

підвищення рівня ефективності боротьби з правопорушеннями, корупцією, організованою злочинністю на основі створення першої черги інтегрованої інформаційно-аналітичної системи правоохоронних органів України та міжвідомчого інформаційно-аналітичного комплексу аналізу і прогнозування рівня злочинності та правопорушень;

підвищення якості маркетингу в усіх сферах виробництва продукції і послуг шляхом створення в галузевих міністерствах інформаційно-аналітичних систем маркетингу і консультативно-інформаційних служб для всіх товаровиробників, ведення в складі Національного комп'ютерного банку баз даних комерційної і рекламної інформації, розроблення автоматизованих багаторівневих систем планування дрібносерійного виробництва в умовах ринку;

розроблення і впровадження базових інтелектуальних технологій введення в комп'ютерні системи графічних документів для формування і ведення баз даних геоінформаційних систем та системи електронного документообігу в органах державної влади різних рівнів і місцевого самоврядування.

Інтегральний ефект, який суспільство отримає від реалізації Програми, полягатиме в узгодженості та підвищенні якості, оперативності інформаційних процесів і послуг і оцінюватиметься не тільки економічними критеріями, а й моральними, етичними та іншими категоріями, підвищенням рівня життя людини.

Розділ VIII

Механізм формування та виконання Програми

Механізм формування та виконання Програми визначається Законом України "Про Національну програму інформатизації" та іншими нормативно-правовими актами України.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про Національну програму інформатизації

Із змінами і доповненнями, внесеними Законами України

від 13 вересня 2001 року N 2684-III,

від 1 червня 2010 року N 2289-VI

(зміни, внесені Законом України від 1 червня 2010 року N 2289-VI,

вводяться в дію з 31 липня 2010 року)

Цей Закон визначає загальні засади формування, виконання та коригування Національної програми інформатизації.

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Основні терміни та поняття

У цьому Законі наведені нижче терміни та поняття вживаються у такому значенні:

база даних - іменована сукупність даних, що відображає стан об'єктів та їх відношень у визначеній предметній області;

база знань - масив інформації у формі, придатній до логічної і смислової обробки відповідними програмними засобами;

геоінформаційні системи - сучасні комп'ютерні технології, що дозволяють поєднати модельне зображення території (електронне відображення карт, схем, космо-, аерозображень земної поверхні) з інформацією табличного типу (різноманітні статистичні дані, списки, економічні показники тощо);

засоби інформатизації - електронні обчислювальні машини, програмне, математичне, лінгвістичне та інше забезпечення, інформаційні системи або їх окремі елементи, інформаційні мережі і мережі зв'язку, що використовуються для реалізації інформаційних технологій;

інформатизація - сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб громадян та суспільства на основі створення, розвитку і використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, які побудовані на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки;

інформаційна послуга - дії суб'єктів щодо забезпечення споживачів інформаційними продуктами;

інформаційна технологія - цілеспрямована організована сукупність інформаційних процесів з використанням засобів обчислювальної техніки, що забезпечують високу швидкість обробки даних, швидкий пошук інформації, розосередження даних, доступ до джерел інформації незалежно від місця їх розташування;

інформаційний продукт (продукція) - документована інформація, яка підготовлена і призначена для задоволення потреб користувачів;

інформаційний ресурс - сукупність документів у інформаційних системах (бібліотеках, архівах, банках даних тощо);

інформаційний суверенітет держави - здатність держави контролювати і регулювати потоки інформації з-поза меж держави з метою додержання законів України, прав і свобод громадян, гарантування національної безпеки держави;

локалізація програмних продуктів - приведення програмних продуктів, які використовуються в Україні, у відповідність із законами України та іншими нормативно-правовими актами, стандартами, нормами і правилами, що діють в Україні;

нерезиденти - юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу

юридичної особи (філії, представництва тощо), з місцезнаходженням за межами України, які створені й діють відповідно до законодавства іноземної держави, у тому числі юридичні особи та інші суб'єкти підприємницької діяльності, створені з участю юридичних і фізичних осіб;

окреме завдання - комплекс проектів інформатизації, взаємопов'язаних і взаємопогоджених за термінами реалізації, складом виконавців та спрямованих на досягнення конкретних цілей; проект інформатизації - комплекс взаємопов'язаних заходів, як правило, інвестиційного характеру, що узгоджені за часом, використанням певних матеріально-технічних, інформаційних, людських, фінансових та інших ресурсів і мають на меті створення заздалегідь визначених інформаційних і телекомунікаційних систем, засобів інформатизації та інформаційних ресурсів, які відповідають певним технічним умовам і показникам якості; резиденти - юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо), з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність відповідно до законодавства України.

Стаття 2. Національна програма інформатизації

Національна програма інформатизації визначає стратегію розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, оборонної, національно-культурної та іншої діяльності у сферах загальнодержавного значення.

Національна програма інформатизації включає:

Концепцію Національної програми інформатизації;

сукупність державних програм з інформатизації;

галузеві програми та проекти інформатизації;

регіональні програми та проекти інформатизації;

програми та проекти інформатизації органів місцевого самоврядування.

Національна програма інформатизації формується виходячи з довгострокових пріоритетів соціально-економічного, науково-технічного, національно-культурного розвитку країни з урахуванням світових напрямів розвитку та досягнень у сфері інформатизації і спрямована на розв'язання найважливіших загальносуспільних проблем (забезпечення розвитку освіти, науки, культури, охорони довкілля та здоров'я людини, державного управління, національної безпеки та оборони держави та демократизації суспільства) та створення умов для інтеграції України у світовий інформаційний простір відповідно до сучасних тенденцій інформаційної геополітики.

Національна програма інформатизації становить комплекс взаємопов'язаних окремих завдань (проектів) інформатизації, спрямованих на реалізацію державної політики та пріоритетних напрямів створення сучасної інформаційної інфраструктури України за рахунок концентрації та раціонального використання фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, виробничого і науково-технічного потенціалу держави, а також координації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності і громадян у сфері інформатизації.

Програми та проекти (або їх частини), які спрямовані на створення, розвиток та інтеграцію інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій чи передбачають придбання засобів інформатизації з метою забезпечення функціонування органів державної влади, органів місцевого самоврядування, установ, організацій, що утримуються за рахунок бюджетних коштів, виконуються як складові частини Національної програми інформатизації, якщо інше не передбачено законодавством.

(статтю 2 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом України від 13.09.2001 р. N 2684-III)

Стаття 3. Завдання законодавства про Національну програму інформатизації

Завданням законодавства про Національну програму інформатизації є створення правових, організаційних, науково-технічних, економічних, фінансових, методичних та гуманітарних засад регулювання процесу формування та виконання цієї Програми та окремих її завдань (проектів).

Законодавство про Національну програму інформатизації складається з цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Стаття 4. Сфера дії та суб'єкти цього Закону

Сфера дії цього Закону поширюється на відносини, що виникають у процесі формування та виконання Національної програми інформатизації.

До суб'єктів, які беруть участь у відносинах, що регулюються цим Законом, відносяться:

замовники робіт з інформатизації;

виконавці окремих завдань (проектів) інформатизації;

організації, що здійснюють експертизу окремих завдань та проектів інформатизації;

користувачі автоматизованих та інших інформаційних систем і засобів інформатизації.

Стаття 5. Головна мета та основні завдання Національної програми інформатизації

Головною метою Національної програми інформатизації є створення необхідних умов для забезпечення громадян та суспільства своєчасною, достовірною та повною інформацією шляхом широкого використання інформаційних технологій, забезпечення інформаційної безпеки держави.

Програма спрямована на вирішення таких основних завдань:

формування правових, організаційних, науково-технічних, економічних, фінансових, методичних та гуманітарних передумов розвитку інформатизації;

застосування та розвиток сучасних інформаційних технологій у відповідних сферах суспільного життя України;

формування системи національних інформаційних ресурсів;

створення загальнодержавної мережі інформаційного забезпечення науки, освіти, культури, охорони здоров'я тощо;

створення загальнодержавних систем інформаційно-аналітичної підтримки діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

підвищення ефективності вітчизняного виробництва на основі широкого використання інформаційних технологій;

формування та підтримка ринку інформаційних продуктів і послуг;

інтеграція України у світовий інформаційний простір.

Стаття 6. Функції органів державної влади у реалізації Національної програми інформатизації

Органи державної влади, в межах їх компетенції, здійснюють такі функції у процесі інформатизації:

захист авторського права на бази даних і програми, створені для потреб інформатизації та особистої інформації;

встановлення стандартів, норм і правил використання засобів інформатизації;

забезпечення доступу громадян та їх об'єднань до інформації органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також до інших джерел інформації;

визначення пріоритетних напрямів інформатизації з метою подальшої її підтримки шляхом державного фінансування та пільгового оподаткування;

інформатизацію науки, освіти, культури, охорони довкілля та здоров'я людини, державного управління, національної безпеки та оборони держави, пріоритетних галузей економіки;

підтримку вітчизняного виробництва програмних і технічних засобів інформатизації;

підтримку фундаментальних наукових досліджень для розроблення швидкісних математичних і технічних засобів обробки інформації;

забезпечення підготовки спеціалістів з питань інформатизації та інформаційних технологій;

організацію сертифікації програмних і технічних засобів інформатизації;

державне регулювання цін і тарифів на використання телекомунікаційних та комп'ютерних мереж для потреб інформатизації у бюджетній сфері;

забезпечення інформаційної безпеки держави.

Стаття 7. Взаємозв'язок Національної програми інформатизації та системи планування економічного і соціального розвитку України

Взаємозв'язок основних завдань Національної програми інформатизації та системи планування економічного і соціального розвитку України здійснюється шляхом внесення їх до відповідного розділу загальнодержавної програми економічного та соціального розвитку України.

Розділ II

ФОРМУВАННЯ І ВИКОНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

Стаття 8. Концепція Національної програми інформатизації

Концепція Національної програми інформатизації є невід'ємною частиною Національної програми інформатизації та включає характеристику сучасного стану інформатизації, її стратегічні цілі та основні принципи, очікувані наслідки реалізації цієї Програми.

Стаття 9. Порядок представлення та затвердження Національної програми інформатизації

Кабінет Міністрів України щорічно разом з проектом Закону України про Державний бюджет України на наступний рік подає на розгляд Верховної Ради України: доповідь про стан інформатизації в Україні;

завдання Національної програми інформатизації на наступні три роки;

програму завдань (робіт) з інформатизації на наступний бюджетний рік із визначенням джерел фінансування.

Завдання Національної програми інформатизації на наступні три роки та обсяги їх бюджетного фінансування на наступний рік щорічно затверджуються Верховною Радою України.

Стаття 10. Замовники Національної програми інформатизації

Замовниками Національної програми інформатизації є Генеральний державний замовник Національної програми інформатизації та державні замовники окремих завдань (проектів) інформатизації цієї Програми.

Генеральним державним замовником Національної програми інформатизації є центральний орган виконавчої влади, визначений Кабінетом Міністрів України.

Державними замовниками окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації можуть бути органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Державних замовників окремих завдань (проектів) затверджує Кабінет Міністрів України за поданням Генерального державного замовника.

(частина третя статті 10 у редакції
Закону України від 13.09.2001 р. N 2684-III)

Державні замовники на конкурсних засадах визначають виконавців окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації, забезпечують фінансування, керівництво та контроль виконання робіт за цими завданнями (проектами).

(частина четверта статті 10 у редакції
Закону України від 13.09.2001 р. N 2684-III)

Стаття 11. Керівник Національної програми інформатизації

Для управління і контролю за процесом формування та виконання Національної програми інформатизації, її коригування Кабінет Міністрів України за поданням Генерального державного замовника призначає її керівника.

До основних повноважень керівника Національної програми інформатизації належать:
абзац другий частини другої статті 11 виключено

(згідно із Законом України від 13.09.2001 р. N 2684-III)

організація відбору окремих завдань (проектів) на етапі формування Національної програми інформатизації;

(частину другу статті 11 доповнено новим абзацом другим згідно із Законом України від
13.09.2001 р. N 2684-III)

організація контролю за відбором виконавців окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації;

(частину другу статті 11 доповнено новим абзацом третім згідно із Законом України від 13.09.2001 р. N 2684-III, у зв'язку з цим абзаци третій - десятий вважати відповідно абзацами четвертим - одинадцятим)

внесення Генеральному державному замовнику пропозицій щодо:

- формування завдань Національної програми інформатизації на наступні три роки;
  - формування програми завдань (робіт) з інформатизації на наступний бюджетний рік;
  - подання пропозицій щодо внесення змін до Національної програми інформатизації;
- керівництво роботою науково-технічної ради з Національної програми інформатизації;
організація приймання виконаних завдань (робіт) з інформатизації;
організація експертизи окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації та Програми в цілому;
інші повноваження з формування та виконання Національної програми інформатизації.
Керівник Національної програми інформатизації підпорядкований Генеральному державному замовнику і перебуває в його штаті.

Стаття 12. Науково-технічна рада Національної програми інформатизації

Науково-технічна рада Національної програми інформатизації є колегіальним дорадчим органом при Генеральному державному замовнику. Склад науково-технічної ради Національної програми інформатизації та Положення про неї затверджуються Генеральним державним замовником.

Науково-технічна рада Національної програми інформатизації за дорученням Генерального державного замовника та керівника Національної програми інформатизації розглядає питання щодо формування та виконання Національної програми інформатизації, програм і завдань (робіт) з інформатизації.

Стаття 13. Формування Національної програми інформатизації

Формування комплексу взаємопов'язаних завдань Національної програми інформатизації на наступні три роки та програми завдань (робіт) з інформатизації на наступний бюджетний рік проводиться згідно із законодавством України та організовується Генеральним державним замовником за пропозиціями відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Відбір завдань (проектів) на етапі формування Національної програми інформатизації проводиться із залученням науково-технічної ради Національної програми інформатизації на конкурсних засадах.

Положення про порядок відбору завдань (проектів) на конкурсних засадах затверджується Генеральним державним замовником.

Відбір завдань (проектів) на етапі формування Національної програми інформатизації організовує Генеральний державний замовник, за винятком завдань (проектів), пов'язаних з національною безпекою та обороною держави.

(стаття 13 у редакції
Закону України від 13.09.2001 р. N 2684-III)

Стаття 14. Експертиза окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації та Національної програми інформатизації

Експертиза окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації проводиться згідно із законодавством України і організовується державними замовниками цих завдань (проектів).

Порядок проведення експертизи окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації та Національної програми інформатизації в цілому затверджується Кабінетом Міністрів України.

(стаття 14 у редакції Закону України від 13.09.2001 р. N 2684-III)

Стаття 15. Виконавці окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації

Порядок формування та виконання окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації визначається Положенням про формування та виконання Національної програми інформатизації, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Виконавцями окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації можуть бути підприємства, установи, організації усіх форм власності. Відбір цих виконавців проводиться державними замовниками у порядку, визначеному Законом України "Про здійснення державних закупівель".

(частина друга статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2289-VI, який вводиться в дію з 31 липня 2010 року)

Окремі завдання (проекти) Національної програми інформатизації виконуються за договором (контрактом), укладеним відповідно до законодавства між Генеральним державним замовником або державним замовником і виконавцем, визначеним згідно із Законом України "Про здійснення державних закупівель".

(частина третя статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2289-VI, який вводиться в дію з 31 липня 2010 року)

Для суб'єктів підприємницької діяльності - монополістів у сфері їх діяльності укладення договорів (контрактів) на виконання окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації є обов'язковим. Спори щодо істотних умов цих договорів (контрактів) вирішуються у судовому порядку.

(стаття 15 у редакції Закону України від 13.09.2001 р. N 2684-III)

Стаття 16. Умови відбору нерезидентів виконавцями окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації

На підставі результатів конкурсу окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації Кабінет Міністрів України за поданням Генерального державного замовника може прийняти рішення про замовлення виконання окремого завдання та проекту нерезиденту при додержанні ним таких умов:

залучення до виконання завдань (робіт) вітчизняних підприємств з обсягом фінансування не менш як 20 відсотків від загальної вартості контракту;
створення в Україні резидентів для виконання окремого завдання (проекту) Національної програми інформатизації із загальним обсягом статутного капіталу не менш як 5 відсотків від загальної вартості контракту.

Стаття 17. Галузеві програми та проекти інформатизації

Міністерство чи інший центральний орган виконавчої влади може виконувати галузеву програму та проекти інформатизації лише як складову частину Національної програми інформатизації. Галузева програма інформатизації погоджується з Генеральним державним замовником Національної програми інформатизації.

За поданням Генерального державного замовника Національної програми інформатизації Кабінет Міністрів України може зупинити виконання галузевої програми (проекту) інформатизації у разі, якщо:

вона повністю або частково повторює інші програми;
не відповідає державним стандартам, нормам та правилам;
за результатами експертизи має завищену вартість.

Відбір виконавців проектів для галузевих програм інформатизації проводиться відповідно до вимог статті 15 цього Закону.

Стаття 18. Регіональні програми та проекти інформатизації

Регіональні програми та проекти інформатизації розробляються місцевими органами виконавчої влади як складова частина Національної програми інформатизації і погоджуються з Генеральним державним замовником Національної програми інформатизації. При формуванні регіональних програм інформатизації враховуються регіональні особливості загальнодержавних проектів інформатизації органів державної влади, а також регіональні аспекти галузевих програм інформатизації.

Організація виконання регіональних програм і проектів інформатизації здійснюється

структурними підрозділами, які визначаються місцевими органами виконавчої влади. Відбір виконавців для регіональних програм і проектів проводиться відповідно до вимог статті 15 цього Закону.

За поданням Генерального державного замовника Кабінет Міністрів України може зупинити виконання регіональної програми і проекту інформатизації у випадках, передбачених статтею 17 цього Закону.

Стаття 19. Програми та проекти інформатизації органів місцевого самоврядування

Програми та проекти інформатизації органів місцевого самоврядування формуються цими органами і повинні відповідати Національній програмі інформатизації, прийматися і виконуватися за погодженням із Генеральним державним замовником.

Відбір виконавців для програм та проектів інформатизації органів місцевого самоврядування проводиться відповідно до вимог статті 15 цього Закону.

За поданням Генерального державного замовника Кабінет Міністрів України може зупинити виконання програми і проекту інформатизації органів місцевого самоврядування у випадках, передбачених статтею 17 цього Закону.

Стаття 20. Особливості закупівлі програмних, технічних та інших засобів для виконання Національної програми інформатизації

Визначення постачальників програмних, технічних та інших засобів, закупівля яких передбачається окремим завданням (проектом) Національної програми інформатизації, здійснюється разом з визначенням виконавця завдання (проекту) за його пропозиціями.

(стаття 20 у редакції

Закону України від 13.09.2001 р. N 2684-III)

Стаття 21. Порядок використання програмних засобів для виконання Національної програми інформатизації

Програмні засоби для виконання Національної програми інформатизації використовуються в локалізованому вигляді. Порядок локалізації визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 22. Права та обов'язки Генерального державного замовника щодо формування та виконання Національної програми інформатизації

Генеральний державний замовник має право:

здійснювати нагляд і контроль за формуванням та виконанням Національної програми інформатизації;

припиняти договори (контракти) на виконання окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації на підставі даних, що свідчать про неможливість виконання робіт виконавцем у повному обсязі;

виконувати функції державного замовника відповідно до законодавства.

Генеральний державний замовник зобов'язаний:

здійснювати координацію державних, галузевих, регіональних програм та проектів інформатизації, програм та проектів інформатизації органів місцевого самоврядування;

здійснювати моніторинг у сфері інформатизації;

забезпечувати методологічну, нормативно-правову, інформаційну та організаційну підтримку процесів формування і виконання Національної програми інформатизації;

доповідати щорічно Кабінету Міністрів України про стан інформатизації в Україні;

подавати щорічно Кабінету Міністрів України завдання Національної програми інформатизації на наступні три роки і проект програми завдань (робіт) на наступний бюджетний рік;

вносити Кабінету Міністрів України пропозиції щодо внесення змін до Національної програми інформатизації.

Стаття 23. Права та обов'язки суб'єктів Національної програми інформатизації щодо її формування та виконання

Права та обов'язки користувачів автоматизованих та інших інформаційних систем і засобів інформатизації, організацій, що здійснюють експертизу окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації, та інших суб'єктів Національної програми

інформатизації визначаються окремим Положенням, яке затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ III

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ СТИМУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

Стаття 24. Фінансове забезпечення виконання Національної програми інформатизації
Фінансування формування та виконання Національної програми інформатизації здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, не заборонених законодавством України. Внесення до Державного бюджету України видатків, необхідних для реалізації Національної програми інформатизації, є обов'язковим.

Обсяги фінансування Національної програми інформатизації з Державного бюджету України визначаються Законом України про Державний бюджет України на наступний бюджетний рік і встановлюються окремим рядком.

Галузеві і регіональні програми та проекти інформатизації фінансуються в межах коштів, виділених у Державному бюджеті України та відповідних місцевих бюджетах, коштів, отриманих відповідними виконавцями окремих завдань та проектів інформатизації за надання інформаційних послуг, та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Фінансування програм та проектів інформатизації органів місцевого самоврядування здійснюється з місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством України.

Пріоритетність фінансування окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації щорічно визначається Кабінетом Міністрів України в межах коштів, затверджених Державним бюджетом України.

У разі недостатності фінансування у поточному році строки виконання окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації переглядаються у порядку, визначеному Положенням про формування та виконання Національної програми інформатизації.

Стаття 25. Економічне стимулювання виконання окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації

Окремі завдання (проекти) Національної програми інформатизації можуть на конкурсній основі передаватися резидентам у повному обсязі. Власник окремого завдання (проекту) Національної програми інформатизації згідно з договором, укладеним із Генеральним державним замовником, здійснює фінансування, подальшу експлуатацію з наданням послуг установам, що фінансуються з Державного бюджету України чи відповідних місцевих бюджетів, за фіксованими тарифами, передбаченими договором.

Передача окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації у сфері національної безпеки та оборони держави проводиться в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Розділ IV

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ФОРМУВАННЯМ ТА ВИКОНАННЯМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

Стаття 26. Контроль за виконанням Національної програми інформатизації

Контроль за виконанням Національної програми інформатизації, її окремих завдань та проектів (або їх частин) здійснюється органами державної влади та органами місцевого самоврядування у межах своєї компетенції, визначеної законом.

Контроль за формуванням та виконанням Національної програми інформатизації здійснює Кабінет Міністрів України.

Координацію та контроль за виконанням Національної програми інформатизації щодо забезпечення національної безпеки та оборони держави здійснює Рада національної безпеки і оборони України.

Контроль за виконанням окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації, фінансування яких здійснюється державним замовником за рахунок інших джерел, не

заборонених законодавством України, з боку Генерального державного замовника полягає у забезпеченні узгодженості цих проектів з Національною програмою інформатизації.

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, установи та організації, які утримуються за рахунок бюджетних коштів, подають Генеральному державному замовнику інформацію про створення, розвиток та інтеграцію, незалежно від джерел фінансування, інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, що забезпечують функціонування цих органів, установ, організацій, за винятком інформації, пов'язаної з національною безпекою та обороною держави.

Контроль за використанням коштів Державного бюджету України на Національну програму інформатизації, її окремі завдання та проекти (або їх частини) здійснює Рахункова палата. Органи державної влади і органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, які використовують кошти Державного бюджету України на ці цілі, надають Рахунковій палаті інформацію щодо використання цих коштів у порядку, встановленому законодавством.

Особи, винні в порушенні законодавства про Національну програму інформатизації, несуть відповідальність згідно із законом.

(стаття 26 у редакції
Закону України від 13.09.2001 р. N 2684-III)

Розділ V

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПРИ ВИКОНАННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

Стаття 27. Міжнародне співробітництво при виконанні Національної програми інформатизації

Міжнародне співробітництво у сфері інформатизації спрямовується на підвищення економічної ефективності та науково-технічного рівня виконання Національної програми інформатизації. З цією метою до виконання окремих завдань (проектів) Національної програми інформатизації можуть залучатися іноземні юридичні та фізичні особи, іноземні інвестиції.

Держава розвиває і підтримує всі форми міжнародного співробітництва у сфері інформатизації, які не суперечать законодавству та державним інтересам України.

Стаття 28. Міжнародні договори

Якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в цьому Законі, то застосовуються правила міжнародних договорів.

Розділ VI

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. Кабінету Міністрів України в тримісячний термін:
відповідно до компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;
привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;
забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України

м. Київ

4 лютого 1998 року

N 74/98-ВР

Л. КУЧМА

ЗАКОН УКРАЇНИ Про поштовий зв'язок

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України
від 18 травня 2004 року N 1722-IV,
від 1 липня 2004 року N 1954-IV,
від 1 червня 2010 року N 2299-VI,
від 19 жовтня 2010 року N 2608-VI,
від 3 лютого 2011 року N 2984-VI,
від 7 лютого 2011 року N 3610-VI

(Поняттю "організація розповсюдження поштових марок, маркованих конвертів і карток", яке вживається в абзаці другого частини третьої статті 15 цього Закону, дано офіційне тлумачення Рішенням Конституційного Суду України від 28 травня 2003 року N 10-рп/2003)

(У тексті Закону слова "Національна комісія України з питань регулювання зв'язку" в усіх відмінках та слово "НКРЗ" замінено словами "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації" у відповідному відмінку згідно із Законом України від 7 липня 2011 року N 3610-VI)

Цей Закон визначає правові, соціально-економічні та організаційні основи діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку, а також регулює відносини між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, операторами поштового зв'язку і користувачами їх послуг.

Стаття 1. Визначення основних термінів

У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

абонентна скринька - скринька із засобами для запобігання несанкціонованому доступу, що встановлюється в об'єктах поштового зв'язку і орендується адресатом на визначений термін для одержання на його ім'я поштових відправлень, поштових переказів, періодичних друкованих видань;

абонентська поштова скринька - спеціальна скринька із засобами для запобігання несанкціонованому доступу, призначена для одержання адресатами простих поштових відправлень, періодичних друкованих видань, повідомлень про надходження реєстрованих поштових відправлень;

абонентська поштова шафа - спеціальна шафа з абонентськими поштовими скриньками із засобами для запобігання несанкціонованому доступу, яка встановлюється у під'їздах, вестибюлях житлових та адміністративних будинків для одержання адресатами простих поштових відправлень, періодичних друкованих видань, повідомлень про надходження реєстрованих поштових відправлень;

адресат (одержувач) - юридична або фізична особа, якій адресується поштове відправлення, телеграфне чи інше повідомлення;

бандероль - поштове відправлення з друкованими виданнями, діловими паперами, предметами культурно-побутового та іншого призначення, розміри, маса і порядок

упакування якого встановлені відповідно до законодавства України;

дрібний пакет - міжнародне рекомендоване поштове відправлення із зразками товарів, дрібними предметами подарункового та іншого характеру, розміри, маса і порядок упакування якого встановлені відповідно до законодавства України;

засоби поштового зв'язку - поштові пристрої та обладнання, транспортні засоби поштового зв'язку, поштові марки, марковані конверти та картки, а також будівлі (приміщення в будівлях), що використовуються для надання послуг поштового зв'язку;

лист - поштове відправлення у вигляді поштового конверта з вкладенням письмового повідомлення або документа, розміри і масу якого встановлено відповідно до законодавства України;

маркувальна машина - пристрій, призначений для нанесення на письмову кореспонденцію відбитку державного знака, що підтверджує оплату послуг поштового зв'язку, дату приймання та іншу інформацію;

мережа поштового зв'язку - сукупність об'єктів поштового зв'язку і поштових маршрутів;

національний оператор поштового зв'язку (національний оператор) - оператор, який в установленому законодавством порядку надає універсальні послуги поштового зв'язку на всій території України і якому надаються виключні права на провадження певних видів діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку;

об'єкти поштового зв'язку - поштамти, центри обробки та перевезення пошти, зональні вузли, вузли поштового зв'язку, відділення поштового зв'язку, пункти поштового зв'язку та інші підрозділи, задіяні у єдиному виробничо-технологічному процесі з надання послуг поштового зв'язку;

оператор поштового зв'язку (оператор) - суб'єкт підприємницької діяльності, який в установленому законодавством порядку надає послуги поштового зв'язку;

переказ грошових коштів (поштовий переказ) - послуга поштового зв'язку щодо виконання доручення користувача на пересилання та виплату адресату зазначеної ним суми грошей;

пересилання поштових відправлень (поштових переказів) - сукупність операцій з приймання, обробки, перевезення та доставки (вручення) поштових відправлень (поштових переказів);

письмова кореспонденція - прості та рекомендовані листи, поштові картки, бандеролі, секограми та дрібні пакети;

посилка - поштове відправлення з предметами культурно-побутового та іншого призначення, не забороненими законодавством до пересилання, розміри, маса і порядок упакування якого встановлені відповідно до законодавства України;

послуги поштового зв'язку - продукт діяльності оператора поштового зв'язку з приймання, обробки, перевезення та доставки (вручення) поштових відправлень, виконання доручень користувачів щодо поштових переказів, банківських операцій, спрямований на задоволення потреб користувачів;

поштова безпека - визначений законодавством комплекс заходів, спрямованих на захист таємниці інформації у поштовому зв'язку, збереження поштових відправлень, грошових коштів та засобів поштового зв'язку;

поштова картка - поштове відправлення у вигляді стандартного бланка, що містить відкрите письмове повідомлення;

поштова марка - державний знак, виготовлений у встановленому законодавством порядку із зазначенням його номінальної вартості та держави, який є засобом оплати послуг поштового зв'язку, що надаються національним оператором;

поштова скринька - скринька із засобами для запобігання несанкціонованому доступу, яка встановлюється у відведених місцях і призначена для збирання від відправників простих листів і поштових карток;

поштові відправлення - листи, поштові картки, бандеролі, секограми, дрібні пакети, міжнародні відправлення з оголошеною цінністю, посилки, прямі поштові контейнери, оформлені відповідно до законодавства України;

поштовий зв'язок - приймання, обробка, перевезення та доставка (вручення) поштових

відправлень, виконання доручень користувачів щодо поштових переказів, банківських операцій;
поштовий зв'язок загального користування - складова частина поштового зв'язку України, призначена для надання послуг поштового зв'язку встановленого рівня якості всім користувачам;
поштовий зв'язок спеціального призначення - складова частина поштового зв'язку України, призначена для надання послуг поштового зв'язку окремим категоріям користувачів;
поштовий індекс - код поштової адреси у вигляді умовного цифрового позначення об'єктів поштового зв'язку, в тому числі сільських населених пунктів, у яких відсутні відділення зв'язку;
секограми - письмові повідомлення, написані секографічним способом, друковані видання для сліпих, кліше із знаками секографії, що подаються у відкритому вигляді, а також звукові записи та спеціальний папір, призначені виключно для сліпих, за умови, що вони відправляються офіційно визнаними установами для сліпих або на їх адресу;
користувачі послуг поштового зв'язку (користувачі) - фізичні та юридичні особи, які користуються послугами поштового зв'язку;
універсальні послуги поштового зв'язку - набір послуг поштового зв'язку загального користування встановленого рівня якості, які надаються усім користувачам на всій території України за тарифами, що регулюються державою.

Стаття 2. Законодавство про поштовий зв'язок України

Відносини у сфері надання послуг поштового зв'язку регулюються Конституцією України, цим та іншими законами України і прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами.

Діяльність у сфері надання послуг поштового зв'язку спеціального призначення (фельд'єгерського і спеціального зв'язку) провадиться відповідно до законодавства України. Якщо міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені в цьому Законі, застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 3. Основні засади діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку

Основними засадами діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку є:
захист інтересів користувачів у сфері надання послуг поштового зв'язку;
забезпечення надання послуг поштового зв'язку встановленого рівня якості;
доступність до ринку послуг поштового зв'язку;
законодавче регулювання відносин у сфері надання послуг поштового зв'язку;
забезпечення прав користувачів на таємницю інформації у сфері надання послуг поштового зв'язку;
забезпечення прав операторів поштового зв'язку;
єдність правил, стандартів і норм у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Стаття 4. Вживання мов у сфері надання послуг поштового зв'язку

У сфері надання послуг поштового зв'язку в Україні вживаються українська мова та мови інших національностей відповідно до закону.

Питання про застосування мов у міжнародному поштовому зв'язку вирішується відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 5. Обліково-звітний час у поштовому зв'язку

У сфері надання послуг поштового зв'язку застосовується єдиний обліково-звітний час, що діє в Україні.

Стаття 6. Охорона таємниці інформації у сфері надання послуг поштового зв'язку

Таємниця поштових відправлень, у тому числі листування та іншої письмової кореспонденції, електронних повідомлень, що пересилаються (передаються) засобами зв'язку, гарантується Конституцією та законодавством України.

Оператори вживають організаційно-технічних заходів щодо захисту інформації згідно із законодавством України.

Виймка та огляд письмової кореспонденції, вкладень в інших поштових відправленнях, одержання будь-яких довідок щодо них заборонено, крім випадків, визначених законом.

Частину четверту статті 6 виключено

(згідно із Законом України
від 03.02.2011 р. N 2984-VI)

Стаття 7. Державне регулювання діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку
Державне регулювання діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку здійснюється з метою формування орієнтованого на користувача ринку послуг поштового зв'язку шляхом:
нормативно-правового забезпечення діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку;
контролю за додержанням законодавства про поштовий зв'язок;
формування єдиної науково-технічної політики у сфері надання послуг поштового зв'язку;
абзац п'ятий статті 7 виключено

(згідно із Законом України
від 19.10.2010 р. N 2608-VI)

формування переліку показників якості послуг поштового зв'язку та встановлення їх рівня;
стандартизації та сертифікації засобів поштового зв'язку;
регулювання тарифів на послуги поштового зв'язку;
забезпечення конкуренції у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Стаття 8. Компетенція органів виконавчої влади у сфері надання послуг поштового зв'язку

Кабінет Міністрів України відповідно до своїх повноважень забезпечує загальне регулювання діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку.

Реалізацію державної політики у сфері надання послуг поштового зв'язку здійснює уповноважений центральний орган виконавчої влади у галузі зв'язку.

На уповноважений центральний орган виконавчої влади у галузі зв'язку покладається:
розроблення нормативно-правових актів, які регулюють діяльність у сфері надання послуг поштового зв'язку;

визначення порядку введення та виведення з обігу поштових марок;

забезпечення поштової безпеки та таємниці інформації у сфері надання послуг поштового зв'язку;

(абзац четвертий частини третьої статті 8 із змінами,
внесеними згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

організація роботи, пов'язаної із стандартизацією та сертифікацією засобів поштового зв'язку;

забезпечення підготовки та перепідготовки кадрів для надання послуг поштового зв'язку;

сприяння розвитку ринку послуг поштового зв'язку.

Ефективність функціонування ринку послуг поштового зв'язку забезпечує національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, на основі збалансування інтересів суспільства, операторів та користувачів послуг поштового зв'язку.

Компетенція національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та її повноваження визначаються цим та іншими законами України.

На національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, покладаються:

абзац другий частини шостої статті 8 виключено

(згідно із Законом України
від 19.10.2010 р. N 2608-VI)

ведення єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку;

формування цінової політики та регулювання відповідно до законодавства України тарифів на послуги поштового зв'язку.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, може виконувати й інші функції відповідно до законодавства України.

На Державну інспекцію зв'язку (далі - ДІЗ) покладається здійснення державного нагляду за ринком послуг поштового зв'язку шляхом:

- 1) контролю за якістю послуг поштового зв'язку;
- 2) пункт 2 частини восьмої статті 8 виключено

(згідно із Законом України
від 19.10.2010 р. N 2608-VI)

- 3) контролю за додержанням операторами поштового зв'язку, їх відокремленими підрозділами законодавства про поштовий зв'язок, стандартів та інших нормативних актів у сфері надання послуг поштового зв'язку.

(пункт 3 частини восьмої статті 8 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 19.10.2010 р. N 2608-VI)

(статтю 8 доповнено новою частиною восьмою
згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Для здійснення державного нагляду за ринком послуг поштового зв'язку посадові особи Державної інспекції зв'язку мають право:

- 1) доступу в установленому законодавством порядку на територію і до приміщень операторів поштового зв'язку;
- 2) перевіряти дотримання операторами поштового зв'язку, їх відокремленими підрозділами вимог законодавства про поштовий зв'язок;
- 3) видавати в межах своїх повноважень операторам поштового зв'язку обов'язкові для виконання приписи щодо усунення порушень законодавства про поштовий зв'язок;
- 4) притягувати в установленому законом порядку до адміністративної відповідальності осіб, винних у порушенні законодавства про поштовий зв'язок;
- 5) безоплатно отримувати від операторів поштового зв'язку необхідні для виконання функцій, покладених на ДІЗ, інформацію, пояснення та інші матеріали;
- 6) безоплатно отримувати від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, необхідну для виконання функцій, покладених на ДІЗ;
- 7) з метою розгляду звернень фізичних та юридичних осіб, що надходять до національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, та ДІЗ, отримувати від операторів поштового зв'язку необхідні документи та інформацію, а також за результатами розгляду звернень видавати в установленому порядку приписи;

(пункт 7 частини дев'ятої статті 8 із змінами,
внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

- 8) інші права, передбачені законодавством.

(статтю 8 доповнено новою частиною дев'ятою
згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Державний нагляд за ринком послуг поштового зв'язку здійснюється в порядку, встановленому національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, шляхом проведення планових і позапланових перевірок, здійснення інших заходів відповідно до законодавства, спрямованих на запобігання, виявлення та усунення порушень законодавства про поштовий зв'язок.

(статтю 8 доповнено новою частиною десятою
згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Планові перевірки проводяться не частіше ніж один раз на три роки відповідно до планів, що затверджуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації.

(статтю 8 доповнено новою частиною одинадцятою
згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Позапланові перевірки проводяться за рішенням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, або керівника ДІЗ (його заступника) щодо питань, зазначених у цих рішеннях. Рішення про проведення позапланової перевірки приймається:

на підставі письмового звернення про порушення законодавства, стандартів та інших нормативних документів у сфері поштового зв'язку;

з метою перевірки виконання розпоряджень чи приписів про усунення виявлених порушень; у разі виявлення недостовірності даних, зазначених у документах обов'язкової звітності, поданих оператором поштового зв'язку, або неподання таких документів.

(статтю 8 доповнено новою частиною дванадцятую згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Частину тринадцяту статті 8 виключено

(статтю 8 доповнено новою частиною тринадцятую згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI, частину тринадцяту статті 8 виключено згідно із Законом України від 19.10.2010 р. N 2608-VI)

За результатами перевірок складається акт у двох примірниках. Один примірник акта видається оператору поштового зв'язку, який перевірявся, другий зберігається в ДІЗ.

(статтю 8 доповнено новою частиною чотирнадцятую згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI)

Оператор поштового зв'язку, який одержав розпорядження або припис посадової особи ДІЗ про усунення порушень законодавства про поштовий зв'язок, зобов'язаний у встановлений у розпорядженні чи приписі строк усунути порушення та подати ДІЗ інформацію у письмовій формі про їх усунення.

(статтю 8 доповнено новою частиною п'ятнадцятую згідно із Законом України від 01.06.2010 р. N 2299-VI, у зв'язку з цим частину восьму вважати частиною шістнадцятую)

Нормативно-правові акти уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі зв'язку і рішення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, прийняті в установленому порядку в межах їх повноважень, обов'язкові до виконання операторами та користувачами послуг поштового зв'язку.

Стаття 9. Тарифне регулювання у сфері надання послуг поштового зв'язку

Тарифне регулювання у сфері надання послуг поштового зв'язку здійснюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, відповідно до законодавства України і повинно стимулювати впровадження операторами новітніх технологій, підвищення якості надання послуг, збільшення обсягів і розширення номенклатури послуг.

Тарифному регулюванню у сфері надання послуг поштового зв'язку підлягають виключно універсальні послуги поштового зв'язку.

Стаття 10. Стандартизація і сертифікація засобів поштового зв'язку

Засоби поштового зв'язку, що застосовуються у мережах поштового зв'язку загального користування, підлягають стандартизації та сертифікації відповідно до законодавства України згідно з переліком, який встановлюється уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі зв'язку.

Стаття 11. Розвиток мереж і засобів поштового зв'язку

Розвиток та реконструкція мереж і засобів поштового зв'язку здійснюються відповідно до державних програм розвитку єдиної національної системи зв'язку України з урахуванням її пріоритетних напрямів та на основі сучасних досягнень науково-технічного прогресу в цій сфері.

Розвиток мереж і засобів поштового зв'язку здійснюється за рахунок інвестицій, джерелами яких є ресурси операторів, кошти Державного бюджету України та місцевих бюджетів, а також залучені або запозичені в установленому законодавством України порядку кошти фізичних і юридичних осіб.

Стаття 12. Повноваження місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень:

надають допомогу операторам у розміщенні на відповідних територіях об'єктів поштового зв'язку;

погоджують розміщення національним оператором поштових скриньок у зручних для користувачів місцях;

сприяють операторам в укладенні договорів оренди приміщень у житлових і нежитлових будинках з їх власниками для надання послуг поштового зв'язку;

сприяють операторам у доставці поштових відправлень до віддалених населених пунктів;

розглядають пропозиції операторів щодо створення сприятливих умов для їх діяльності.

Під час проектування розвитку населених пунктів, будівництва та реконструкції житлових масивів у містах, а також окремих житлових будинків місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень вживають заходів щодо забезпечення проектування і будівництва об'єктів поштового зв'язку, призначених для організації надання універсальних послуг поштового зв'язку, відповідно до встановлених нормативів з можливістю наступної передачі їх національному операторові у користування на пільгових умовах.

Перенесення чи переобладнання об'єктів поштового зв'язку, які належать операторам, пов'язаних з новим будівництвом, розширенням, реконструкцією населених пунктів, окремих будівель, шляхів, комунікацій, розробкою корисних копалин, здійснюється та фінансується замовником цих робіт відповідно до технічних умов оператора.

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у межах своїх повноважень всебічно сприяють ефективній діяльності та розвитку об'єктів поштового зв'язку на відповідних територіях.

Стаття 13. Порядок надання послуг поштового зв'язку

Оператори надають користувачам послуги поштового зв'язку відповідно до законодавства України та провадять іншу підприємницьку діяльність в установленому законом порядку.

Послуги поштового зв'язку надаються на договірній основі згідно з Правилами надання послуг поштового зв'язку, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, та повинні відповідати встановленим нормам якості.

У договорі про надання послуг поштового зв'язку, якщо він укладається у письмовій формі, та у квитанції, касовому чеку тощо, якщо договір укладається в усній формі, обов'язково зазначаються найменування оператора та об'єкта поштового зв'язку, які надають послуги, дата та вид послуги, її вартість. У договорі, стороною якого є національний оператор зв'язку, укладеному у будь-якій формі, має міститися попередження про недопущення пересилання письмової кореспонденції, виконаної і розтиражованої друкарським способом, без вихідних даних (тираж, назва друкарні, номер замовлення та інше). За недотримання цієї вимоги несе відповідальність оператор поштового зв'язку.

(частина третя статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 01.07.2004 р. N 1954-IV)

Договір про надання послуги поштового зв'язку вважається укладеним після оплати користувачем вартості цієї послуги, якщо інше не передбачене відповідними договорами.

Стаття 14. Забезпечення схоронності поштових відправлень і грошових коштів

Оператори забезпечують схоронність поштових відправлень і грошових коштів.

Приміщення, в яких здійснюється обробка поштових відправлень і зберігання грошових коштів, повинні бути оснащені необхідним обладнанням і засобами охоронно-пожежної сигналізації, а також повинні відповідати діючим технічним вимогам.

Для охорони об'єктів поштового зв'язку, забезпечення схоронності поштових відправлень і грошових коштів оператор може мати підрозділи поштової безпеки та воєнізованої охорони. Підрозділи воєнізованої охорони забезпечують безпеку об'єктів поштового зв'язку,

персоналу оператора і транспортних засобів поштового зв'язку, а також охорону поштових відправлень і грошових коштів. Підрозділи поштової безпеки здійснюють заходи щодо запобігання втратам та крадіжкам поштових відправлень і грошових коштів, контролюють дотримання вимог пересилання мережею поштового зв'язку предметів і речей.

З метою захисту об'єктів поштового зв'язку, поштових відправлень і грошових коштів (у тому числі під час перевезень) персоналу операторів, який пройшов спеціальну підготовку, надається право використовувати зброю і засоби самооборони та індивідуального захисту. Перелік працівників оператора, яким надається право використовувати зброю і засоби самооборони та індивідуального захисту, визначається уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі зв'язку. Порядок придбання, обліку, зберігання, ремонту та знищення вогнепальної зброї, боєприпасів до неї, а також засобів самооборони та індивідуального захисту персоналу операторів встановлюється відповідно до закону. Порядок застосування вогнепальної зброї визначається законом.

У разі виявлення дефектів поштового відправлення (розходження фактичної маси з масою, зазначеною у супровідних документах, пошкодження упаковки, печаток, обв'язок тощо) оператор у порядку, встановленому уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі зв'язку, зобов'язаний письмово оформити факт дефекту та вжити заходів до вручення даного поштового відправлення адресату або відправнику.

Частина шостої статті 14 виключено

(згідно із Законом України
від 03.02.2011 р. N 2984-VI)

Стаття 14¹. Заборонені до пересилання у поштових відправленнях вкладення та порядок їх вилучення

Забороняються до пересилання у поштових відправленнях вкладення, які можуть становити загрозу життю та здоров'ю людей, призводити до знищення чи псування (пошкодження) інших поштових відправлень та поштового обладнання. Перелік вкладень, заборонених до пересилання у поштових відправленнях, порядок їх вилучення із поштових відправлень та розпорядження ними визначаються Кабінетом Міністрів України".

(Закон доповнено статтею 14¹ згідно із
Законом України від 03.02.2011 р. N 2984-VI)

Стаття 15. Особливості діяльності національного оператора

Національний оператор забезпечує надання на всій території України універсальних послуг поштового зв'язку за переліком, який затверджується Кабінетом Міністрів України.

Держава забезпечує фінансову підтримку національного оператора у наданні універсальних послуг поштового зв'язку.

Національний оператор має виключне право на:

видання, введення в обіг та організацію розповсюдження поштових марок, маркованих конвертів і карток, а також виведення їх з обігу;

(поняттю "організація розповсюдження поштових марок, маркованих конвертів і карток", яке вживається в абзаці другому частини третьої статті 15, дано офіційне тлумачення Рішенням Конституційного Суду України від 28.05.2003 р. N 10-рп/2003)

офіційне видання каталогів і цінників колекційних поштових марок та іншої філателістичної продукції;

пересилання простих листів масою до 50 грамів та простих поштових карток;

(абзац четвертий частини третьої статті 15 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 18.05.2004 р. N 1722-IV)

розміщення та використання поштових скриньок для збирання листів і поштових карток на всій території держави відповідно до нормативів, встановлених уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі зв'язку;

використання маркувальних машин та надання дозволу на їх використання іншим фізичним та юридичним особам;

нанесення зображення Державного Герба України на поштові скриньки, транспортні засоби поштового зв'язку, а також на використання у своїй діяльності контрольно-гербових та страхових печаток із зображенням Державного Герба України.

Персоналу національного оператора під час виконання службових обов'язків надається право носіння форменого одягу та нагрудного знака, зразки яких затверджуються уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі зв'язку.

Вартість виготовлення форменого одягу та нагрудних знаків відноситься на валові витрати національного оператора.

Для задоволення державних потреб національний оператор на договірних засадах може здійснювати діяльність, пов'язану з виплатою та доставкою пенсій, грошової допомоги малозабезпеченим громадянам, надавати інші послуги відповідно до законодавства України.

Юридична особа, на яку покладається виконання функцій національного оператора, визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 16. Персонал оператора

До персоналу оператора належать його працівники, які забезпечують надання послуг поштового зв'язку.

Трудові відносини персоналу оператора регулюються законодавством України про працю та правилами внутрішнього трудового розпорядку.

За втрату, недостачу або пошкодження вкладень поштових відправлень, недостачу грошових коштів, порушення контрольних строків доставки поштових відправлень та поштових переказів персонал оператора, з вини якого завдані збитки, несе відповідальність у порядку, передбаченому законодавством України.

Керівник національного оператора та керівники його філіалів наймаються на роботу за контрактом.

Національний оператор створює робочі місця для працевлаштування інвалідів в обсязі, встановленому законом, виходячи із загальної кількості персоналу, за винятком чисельності листонош, водіїв та працівників, які зайняті на роботах з важкими та небезпечними умовами праці.

Стаття 17. Права та обов'язки операторів

Всі оператори незалежно від їх організаційно-правової форми користуються рівними правами і виконують однакові обов'язки відповідно до законодавства України, крім виключних прав і обов'язків національного оператора, визначених цим Законом.

Оператори забезпечують доступ користувачів до інформації про тарифи, правила надання послуг поштового зв'язку, строки пересилання поштових відправлень, режими роботи об'єктів поштового зв'язку, заборонені до пересилання предмети, відповідальність операторів перед користувачами тощо.

(частина друга статті 17 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 19.10.2010 р. N 2608-VI)

Оператори мають право інформувати користувачів про надання ними послуг поштового зв'язку через засоби масової інформації та шляхом розповсюдження рекламних повідомлень.

Стаття 18. Відповідальність операторів

За порушення законодавства у сфері надання послуг поштового зв'язку оператори несуть відповідальність згідно із законами України.

За невиконання чи неналежне виконання послуг з пересилання внутрішніх поштових відправлень, доручень користувачів щодо поштових переказів оператори несуть таку матеріальну відповідальність перед користувачами:

за повну втрату реєстрованих поштових відправлень (рекомендованого листа, бандеролі, поштової картки, повідомлення про вручення поштового відправлення), посилок та прямих контейнерів без оголошеної цінності - відшкодування вартості послуг поштового зв'язку та штраф у розмірі 100 відсотків вартості цих послуг;

за часткову втрату (пошкодження) вкладення посилки без оголошеної цінності - відшкодування його вартості пропорційно масі втраченої або пошкодженої частини вкладення шляхом ділення розміру тарифу за пересилання на чисту масу вкладення та штраф у розмірі 100 відсотків вартості послуг поштового зв'язку;

за повну втрату (пошкодження) вкладення посилки з оголошеною цінністю, листа або бандеролі з оголошеною цінністю - відшкодування в розмірі суми оголошеної цінності поштового відправлення, вартості послуг поштового зв'язку та штраф у розмірі 25 відсотків вартості цих послуг;

за часткову втрату (пошкодження) вкладення посилки з оголошеною цінністю, листа або бандеролі з оголошеною цінністю з описом вкладення - повернення (відшкодування) вартості вкладення або його пошкодженої частини згідно з описом, вартості послуг поштового зв'язку та штраф у розмірі 25 відсотків вартості цих послуг. Якщо пошкоджене вкладення може бути використане, сума відшкодування зменшується за домовленістю з відправником або адресатом. У разі відмови відправника або адресата від одержання частково пошкодженого вкладення воно реалізується оператором. У разі незазначення в описі вартості вкладених предметів або пересилання без опису розмір відшкодування визначається пропорційно масі втраченої або пошкодженої частини вкладення незалежно від її фактичної вартості, але не більше оголошеної цінності посилки, листа або бандеролі. В цьому випадку вартість одиниці маси визначається шляхом ділення суми оголошеної цінності на чисту масу вкладення;

за невиплату грошей за поштовими переказами, а також порушення строків пересилання поштових переказів - відповідно до законодавства України;

за несвоєчасну доставку усіх видів реєстрованих поштових відправлень - штраф у розмірі 25 відсотків вартості послуг поштового зв'язку;

у разі порушення встановлених строків пересилання поштових відправлень повітряним транспортом - відшкодування у розмірі різниці між платою за пересилання повітряним та наземним транспортом і штраф у розмірі 25 відсотків вартості послуг поштового зв'язку.

За втрату (пошкодження) міжнародних поштових відправлень і посилок оператори несуть відповідальність відповідно до вимог актів Всесвітнього поштового союзу та законодавства України, за невиплату міжнародних поштових переказів - відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Вартість попередньо оплачених користувачем послуг, що фактично не були йому надані, відшкодовується користувачеві у повному обсязі на підставі квитанції чи іншого документа про оплату цих послуг.

У разі незгоди користувача з визначеним цією статтею розміром відшкодування питання про відшкодування завданих йому фактичних збитків, моральної шкоди, втраченої вигоди через неналежне виконання операторами своїх зобов'язань, а також інші спори між користувачами та операторами розглядаються у судовому порядку.

Оператор не несе матеріальної відповідальності за поштові відправлення, якщо:

поштове відправлення на підставі закону підлягає вилученню, конфіскації або знищенню;

втрата або пошкодження вкладення поштового відправлення сталися внаслідок дії непереборної сили (землетрус, ураган, повінь тощо);

нестача або пошкодження вкладення поштового відправлення сталися внаслідок порушення відправником встановлених законодавством України правил щодо обмежень у пересиланні предметів та речей;

поштове відправлення (поштовий переказ) видано (виплачено) адресату під розписку про одержання;

заяву про розшук поштового відправлення (поштового переказу) подано до об'єкта поштового зв'язку після шести місяців з дня приймання;

поштове відправлення з оголошеною цінністю, прямий контейнер були прийняті від відправника закритими, оболонка поштового відправлення або сам контейнер, печатка чи пломба відправника не пошкоджені, а маса поштового відправлення або прямого контейнера

відповідає масі, визначеній під час його приймання до пересилання.

У разі неможливості вручити адресатам поштові відправлення (поштові перекази) вони повертаються відправникам. У разі неможливості вручити адресатам та відправникам поштові відправлення (поштові перекази) вони зберігаються в об'єктах поштового зв'язку протягом шести місяців з дня їх приймання.

Порядок розкриття невручених поштових відправлень визначається уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі зв'язку. Порядок розпорядження грошовими коштами за невикладеними поштовими переказами, вкладеннями з невручених поштових відправлень устанавлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 19. Права та обов'язки користувачів

Користувачі мають рівні права на користування послугами поштового зв'язку на всій території України.

Користувачі мають право на одержання поштових відправлень на свою домашню, службову адресу, до запитання чи з використанням абонементних скриньок.

Поштові відправлення для адресатів, які перебувають за межами населених пунктів, вручаються цим адресатам у найближчому до них об'єкті поштового зв'язку.

Поштові відправлення належать відправникам до моменту вручення адресатам, якщо вони не вилучені відповідно до закону.

Користувачі відповідно до закону несуть відповідальність за збитки, завдані операторам або третім особам внаслідок вкладення до поштових відправлень предметів, заборонених до пересилання, або неналежного упакування вкладення, що пересилається.

Стаття 20. Функціонування мереж поштового зв'язку в умовах воєнного чи надзвичайного стану або надзвичайних ситуацій

Забезпечення функціонування мереж поштового зв'язку в умовах воєнного стану та їх мобілізаційна готовність здійснюється відповідно до закону.

В умовах надзвичайного чи воєнного стану за рішенням уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі зв'язку відповідно до закону надання послуг поштового зв'язку може бути обмежено або припинено, а мережа поштового зв'язку скорочена.

Ліквідація наслідків аварій, пошкоджень на об'єктах поштового зв'язку внаслідок катастроф, стихійного лиха здійснюється відповідно до законодавства України.

Місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень надають операторам допомогу в ліквідації наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха та пошкодження об'єктів поштового зв'язку.

Стаття 21. Поштові марки

Поштові марки (в тому числі надруковані на поштових конвертах і поштових картках) є засобом оплати послуг поштового зв'язку з пересилання письмової кореспонденції, що надаються національним оператором.

Національний оператор видає поштові марки, марковані конверти і картки за тематикою і зразками, які погоджуються з Редакційно-художньою радою, склад, функції, права та обов'язки якої визначаються уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі зв'язку.

Стаття 22. Транспортні засоби поштового зв'язку

Оператори для перевезення пошти використовують власні транспортні засоби, а також на договірних засадах транспорт інших фізичних та юридичних осіб.

Спеціально обладнані транспортні засоби із нанесеними на них розпізнавальними знаками та кольорографічним оформленням, які використовуються операторами для надання послуг поштового зв'язку, є спеціалізованими транспортними засобами поштового зв'язку.

Вимоги щодо обладнання транспортних засобів та нанесення на них розпізнавальних знаків і кольорографічного оформлення встановлюються уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі зв'язку відповідно до законодавства України.

Перевезення поштових відправлень автомобільним, водним, залізничним та авіаційним транспортом здійснюється на договірних засадах відповідно до законодавства України.

Перевезення поштових відправлень транспортом загального користування, перевантаження поштових відправлень здійснюються у першочерговому порядку.

Приймання поїздів, у складі яких курсують спеціально обладнані вагони для перевезення пошти, повинно здійснюватися на платформи і колії, де забезпечуються необхідні умови для обміну пошти.

Проїзд транспортних засобів поштового зв'язку до об'єктів поштового зв'язку, в тому числі розташованих при вокзалах, станціях та портах, а також у пунктах пропуску через державний кордон України, з метою обміну поштових відправлень здійснюється безперешкодно, позачергово і безоплатно.

Стаття 23. Особливості використання засобів поштового зв'язку

Поштові скриньки, абонементні скриньки, абонентські поштові шафи виготовляються відповідно до встановлених стандартів.

Доставка простих листів, поштових карток, бандеролей, періодичних друкованих видань та повідомлень про надходження реєстрованих поштових відправлень здійснюється до абонентських поштових шаф (абонентських поштових скриньок) адресатів.

Придбання, установка і утримання в належному стані абонентських поштових шаф (абонентських поштових скриньок) здійснюються власниками житлових та адміністративних будинків.

Абонентські поштові шафи (абонентські поштові скриньки) встановлюються у місцях, зручних для доставки пошти.

Невиконання вимог щодо розміщення абонентських поштових шаф (абонентських поштових скриньок) звільняє оператора від відповідальності за доставку адресату поштових відправлень. У цьому разі оператор зобов'язаний повідомити користувачів про свою відмову від доставки поштових відправлень.

Поштові скриньки, призначені для збирання від відправників простих листів і поштових карток, розміщуються у зручних місцях, визначених національним оператором за погодженням з місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування.

Стаття 24. Економічні основи діяльності операторів

Оператори відповідно до законодавства України самостійно планують свою діяльність і визначають перспективи свого розвитку виходячи з попиту на послуги поштового зв'язку та замовлень держави на ці послуги.

Для забезпечення сталих умов роботи та розвитку власної мережі поштового зв'язку оператор має право здійснювати внутрішньогосподарську централізацію, перерозподіл та використання власних ресурсів.

Доходи філіалів національного оператора від господарської діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку визначаються у межах доходних надходжень, перерозподілених між філіалами.

Стаття 25. Виконання державних замовлень щодо надання послуг поштового зв'язку

Державне замовлення щодо надання послуг поштового зв'язку обумовлюється державним контрактом між уповноваженим центральним органом виконавчої влади, визначеним Кабінетом Міністрів України, та оператором.

Оператори надають відповідно до законодавства України послуги на пільговій основі з покриттям пов'язаних з цим витрат за рахунок Державного бюджету України і місцевих бюджетів.

Стаття 26. Митний контроль та митне оформлення міжнародних поштових відправлень

Міжнародні поштові відправлення під час переміщення через митний кордон України пред'являються операторами для митного контролю.

Митні органи мають право вилучати в установленому законодавством України порядку предмети, заборонені законом до пересилання у міжнародних поштових відправленнях або відправлені з порушеннями митного законодавства України.

Оператори не відповідають за ненадання чи неналежне надання послуг поштового зв'язку внаслідок прийняття митними органами рішень щодо поштових відправлень під час здійснення митного контролю.

Стаття 27. Міжнародне співробітництво

Міжнародне співробітництво у сфері надання послуг поштового зв'язку здійснюється відповідно до законодавства України та відповідних міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Правові, організаційні та фінансові відносини з міжнародними організаціями поштового зв'язку, а також представництво України у міжнародних організаціях поштового зв'язку, міжнародний правовий захист інтересів України у питаннях поштового зв'язку в межах своїх повноважень здійснює уповноважений центральний орган виконавчої влади у галузі зв'язку.

Національний оператор у порядку, визначеному законодавством України, підтримує співробітництво з операторами поштового зв'язку інших держав, забезпечує виконання рішень, визначених нормативними актами Всесвітнього поштового союзу, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 28. Відповідальність за порушення законодавства про поштовий зв'язок

Порушення правил надання послуг поштового зв'язку, виготовлення з метою збуту чи збут свідомо підроблених поштових марок та кліше державних знаків маркувальних машин, псування засобів поштового зв'язку, крадіжка чи пошкодження поштових відправлень тягне за собою відповідальність відповідно до закону.

Стаття 29. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. До утворення національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, виконання її функцій покладається на уповноважений центральний орган виконавчої влади у галузі зв'язку.

3. До приведення законодавства України у відповідність з нормами цього Закону воно застосовується у частині, що не суперечить цьому Закону.

4. Пункт 46 статті 9 Закону України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., N 36, ст. 299; 2001 р., N 22, ст. 105) викласти у такій редакції:

"46) пересилання поштових переказів, простих та реєстрованих листів, поштових карток, бандеролей та посилок масою до 30 кілограмів".

5. Кабінету Міністрів України протягом двох місяців з дня набрання чинності цим Законом: внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність з цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом;

прийняти нормативно-правові акти, необхідні для реалізації цього Закону.

Президент України

Л. КУЧМА

м. Київ

4 жовтня 2001 року

N 2759-III

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про телебачення і радіомовлення

Закон введено в дію з дня опублікування - 22 лютого 1994 року

(згідно з Постановою Верховної Ради України

від 21 грудня 1993 року N 3760-XII)

Із змінами і доповненнями, внесеними

Законами України

від 28 лютого 1995 року N 75/95-ВР,

від 2 червня 1995 року N 198/95-ВР,

від 14 лютого 1997 року N 70/97-ВР,

від 22 жовтня 1997 року N 595/97-ВР,

від 5 березня 1998 року N 196/98-ВР,

від 20 жовтня 1998 року N 193-XIV,

від 16 липня 1999 року N 998-XIV,

від 6 квітня 2000 року N 1642-III,

від 11 травня 2000 року N 1709-III,

від 13 вересня 2001 року N 2680-III,

від 10 січня 2002 року N 2921-III,

від 15 травня 2003 року N 744-IV,

від 15 травня 2003 року N 762-IV,

від 22 травня 2003 року N 871-IV,

від 20 листопада 2003 року N 1294-IV,

від 3 лютого 2004 року N 1407-IV,

від 6 квітня 2004 року N 1667-IV

(враховуючи зміни, внесені Законом України

від 21 грудня 2005 року N 3253-IV),

від 6 вересня 2005 року N 2810-IV,

від 17 листопада 2005 року N 3099-IV,

від 12 січня 2006 року N 3317-IV

(Законом України від 12 січня 2006 року N 3317-IV

цей Закон викладено у новій редакції),

від 18 березня 2008 року N 145-VI,

від 25 червня 2009 року N 1573-VI,

від 10 березня 2010 року N 1957-VI,

від 7 жовтня 2010 року N 2592-VI,

від 21 грудня 2010 року N 2822-VI,

від 22 грудня 2010 року N 2850-VI,

від 11 січня 2011 року N 2912-VI,

від 13 січня 2011 року N 2938-VI,

від 7 квітня 2011 року N 3205-VI,

від 7 липня 2011 року N 3610-VI,

від 12 січня 2012 року N 4311-VI,

від 12 січня 2012 року N 4316-VI,

від 9 лютого 2012 року N 4386-VI

Окремі положення цього Закону визнано

такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними)

(згідно з Рішенням Конституційного Суду України

від 15 вересня 2009 року N 21-рп/2009)

(У тексті Закону слова "Державний комітет телебачення і радіомовлення України" в усіх відмінках замінено словами "спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань телебачення і радіомовлення" у відповідних відмінках згідно із Законом України від 6 квітня 2000 року N 1642-III)

(У тексті Закону слова "статутний фонд" в усіх відмінках і числах замінено словами "статутний капітал" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом України від 22 грудня 2010 року N 2850-VI)

Цей Закон відповідно до Конституції України та Закону України "Про інформацію" регулює відносини, що виникають у сфері телевізійного та радіомовлення на території України, визначає правові, економічні, соціальні, організаційні умови їх функціонування, спрямовані на реалізацію свободи слова, прав громадян на отримання повної, достовірної та оперативної інформації, на відкрите і вільне обговорення суспільних питань.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. Для цілей цього Закону вживаються такі терміни:

аудіовізуальна інформація - будь-які сигнали, що сприймаються зоровими і слуховими рецепторами людини та ідентифікуються як повідомлення про події, факти, явища, процеси, відомості про осіб, а також коментарі (думки) про них, що передаються за допомогою зображень та звуків;

аудіовізуальний твір - частина телерадіопрограми, яка є об'єктом авторського права, має певну тривалість, авторську назву і власну концепцію, складається з епізодів або цілісних авторських творів, поєднаних між собою творчим задумом і зображувальними чи звуковими засобами та яка є результатом спільної діяльності авторів, виконавців та виробників;

аудіовізуальний (електронний) засіб масової інформації - організація, яка надає для масового приймання споживачами аудіовізуальну інформацію, передану у вигляді електричних сигналів і прийняту за допомогою побутових електронних пристроїв;

багатоканальна телемережа (ефірна або кабельна) - телекомунікаційна мережа загального користування, призначена для передавання телерадіопрограм, а також надання інших телекомунікаційних і мультимедійних послуг, здатна забезпечити одночасну трансляцію більше ніж однієї телерадіопрограми і може інтегруватися з іншими телекомунікаційними мережами загального користування;

будинкова розподільна мережа - телекомунікаційна мережа, призначена для спрямування телерадіопрограм в окремі приміщення (квартири) будинку, яка є однією з внутрішніх комунікацій будинку і не входить до складу багатоканальних телемереж;

власний продукт телерадіоорганізації - програми та передачі, їх частини, які повністю або частково створені та/чи профінансовані телерадіоорганізацією;

власник телерадіоорганізації - фізична або юридична особа, яка набула права власності на телерадіоорганізацію або на частку її статутного капіталу шляхом заснування чи в інший передбачений законодавством спосіб;

громадські телерадіоорганізації - телерадіоорганізації, які відповідно до закону є неприбутковими організаціями, створеними з метою задоволення інформаційних потреб територіальних громад;

державні телерадіоорганізації - телерадіоорганізації, які є державними підприємствами і засновані органами державної влади;

ефірний час - проміжок часу, протягом якого відповідно до ліцензії на мовлення телерадіоорганізація здійснює трансляцію (ретрансляцію) будь-якої аудіовізуальної інформації;

(абзац одинадцятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 11.01.2011 р. N 2912-VI)

канал телевізійний - певна смуга частот, призначена для потреб телебачення і зазначена у Плані використання радіочастотного ресурсу України;

канал мовлення - сукупність технічних засобів мовлення (кабельного, оптичного, радіозв'язку), призначених для розповсюдження теле- та/чи радіопрограм на територію, що визначається параметрами цих засобів, які забезпечують трансляцію в реальному часі однієї телерадіоформи;

канал мовлення багатоканальної телемережі - частина ресурсу багатоканальної телемережі, яка забезпечує трансляцію в реальному часі однієї телерадіоформи;

комунальні телерадіоорганізації - створені органами місцевого самоврядування за участі територіальної громади у встановленому законом порядку телерадіоорганізації, не менше половини акцій або часток статутного капіталу яких перебувають у комунальній власності;

конкурсна гарантія - встановлений Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення грошовий внесок, що підтверджує наміри та зобов'язання учасника конкурсу на отримання ліцензії;

ліцензія на мовлення - документ державного зразка, який видається Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та засвідчує право ліцензіата відповідно до умов ліцензії здійснювати мовлення, використовувати канали мовлення, мережі мовлення, канали багатоканальних телемереж;

ліцензія провайдера програмної послуги - документ державного зразка, який видається Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення та засвідчує право ліцензіата надавати програмні послуги з використанням ресурсу багатоканальних телемереж;

ліцензійні вимоги - кваліфікаційні, організаційні, технічні, технологічні, фінансово-економічні, особливі вимоги до телерадіоорганізацій, які мають на меті отримання ліцензії на мовлення;

ліцензіат (власник ліцензії) - юридична або фізична особа, якій Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення видала відповідну ліцензію;

ліцензування мовлення - видача, продовження, переоформлення, анулювання ліцензій на мовлення, внесення змін до ліцензій на мовлення, видача дублікатів ліцензій на мовлення, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов і умов ліцензії, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов і умов ліцензії, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у сфері ліцензування мовлення;

логотип (фірмовий, торговий знак) - будь-яка комбінація позначень (слова, літери, цифри, зображувальні елементи, комбінації кольорів), які придатні для вирізнення ефірного часу однієї телерадіоорганізації від іншої;

(абзац двадцять другий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 11.01.2011 р. N 2912-VI)

мовлення (телерадіомовлення) - створення (комплектування та/або пакетування) і розповсюдження програм, пакетів програм, передач з використанням технічних засобів телекомунікацій для публічного приймання за допомогою побутових теле- та радіоприймачів у відкритий спосіб чи за абонентну плату на договірних засадах;

мовник (теле- чи радіо) - суб'єкт господарювання, який створює (комплектує та/або пакетує) телевізійні чи радіоформи та передачі і розповсюджує їх у відкритому або кодованому вигляді за допомогою технічних засобів шляхом трансляції та ретрансляції для приймання їх споживачами;

мережа мовлення - сукупність визначених ліцензією на мовлення каналів мовлення, телемереж, радіочастот, супутників, які використовуються мовником для розповсюдження теле- чи радіоформ та передач;

національний аудіовізуальний продукт - програми, фільми, аудіовізуальні твори, вироблені фізичними або юридичними особами України;

оператор багатоканальної телемережі - суб'єкт господарювання (юридична або фізична особа), який здійснює обслуговування та технічну експлуатацію багатоканальної телемережі відповідно до вимог Закону України "Про телекомунікації", без права надання програмної (інформаційної) послуги;

пакет програм - перелік телерадіопрограм, які провайдер програмної послуги пропонує абонентам на договірних засадах як цілісну інформаційну послугу;

передача (телерадіопередача) - змістовно завершена частина програми (телерадіопрограми), яка має відповідну назву, обсяг трансляції, авторський знак, може бути використана незалежно від інших частин програми і розглядається як цілісний інформаційний продукт;

провайдер програмної послуги - суб'єкт господарювання, який на підставі ліцензії, виданої Національною радою України з питань телебачення та радіомовлення, на договірних засадах надає абонентам можливість перегляду пакетів програм, використовуючи для передавання цих програм ресурси багатоканальних телемереж;

проводова мережа - комплекс поєднаних у єдиному технологічному процесі споруд і технічних засобів, призначений для трансляції однієї чи кількох радіопрограм у штучному закритому середовищі (проводі);

програма (телерадіопрограма) - поєднана єдиною творчою концепцією сукупність передач (телерадіопередач), яка має постійну назву і транслюється телерадіоорганізацією за певною сіткою мовлення;

програмна послуга - формування пакетів програм та забезпечення абонентам можливості їх перегляду на договірних засадах;

програмна концепція мовлення - обов'язковий додаток до ліцензії на мовлення, яким визначаються основні змістовні характеристики мовлення відповідно до вимог цього Закону;

пряма трансляція - безпосередня трансляція теле- або радіопередач без попереднього запису і монтажу;

ретрансляція - прийом і одночасна передача, незалежно від використаних технічних засобів, повних і незмінних телерадіопрограм або істотних частин таких програм, які транслюються мовником;

розклад мовлення телерадіоорганізацій - відкрита інформація телерадіоорганізацій, на яку не розповсюджується авторське право, про послідовність виходу в ефір та хронометраж телерадіопередач протягом певного визначеного відрізка часу;

сітка мовлення - документ, що містить перелік, послідовність, назву, час виходу в ефір теле- чи радіопрограм, теле- чи радіопередач і відображає основні напрями програмної концепції мовлення на конкретний період;

система колективного прийому - комплекс обладнання, який забезпечує в межах одного будинку можливість прийому теле- чи радіопрограм за допомогою побутових приймальних засобів без обмеження можливості у виборі програм, без права наступного розповсюдження цих програм та отримання абонентної плати;

соціальне телерадіомовлення - передачі чи програми освітнього, навчального та довідкового характеру, передачі для сліпих, глухих, людей з послабленим слухом, а також програми і передачі з проблем екологічного виховання;

суб'єкт інформаційної діяльності - юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність у сфері телебачення і радіомовлення (телерадіоорганізації, провайдери програмної послуги тощо);

Суспільне телебачення і радіомовлення України - організаційно-правова форма некомерційного телебачення і радіомовлення, засади діяльності якої визначено Законом України "Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України";

абзац сорок третій статті 1 виключено

(згідно із Законом України
від 18.03.2008 р. N 145-VI)

студія-виробник (незалежний продюсер) - суб'єкт господарювання, який займається створенням (виготовленням) фільмів, реклами, окремих теле- та/або радіопередач чи програм;

суборенда каналу мовлення - юридично оформлена або прихована поступка визначеного ліцензією на мовлення каналом (часом) мовлення іншій юридичній або фізичній особі, включаючи не передбачену умовами ліцензії (програмною концепцією мовлення) систематичну ретрансляцію програм і передач інших телерадіоорганізацій;

телебачення - виробництво аудіовізуальних програм та передач або комплектування (пакування) придбаних аудіовізуальних програм та передач і їх поширення незалежно від технічних засобів розповсюдження;

телерадіоорганізація - зареєстрована у встановленому законодавством порядку юридична особа, яка на підставі виданої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення ліцензії на мовлення створює або комплектує та/чи пакує телерадіопрограми і/або передачі та розповсюджує їх за допомогою технічних засобів мовлення;

телерадіожурналіст - штатний або позаштатний творчий працівник телерадіоорганізації, який професійно збирає, одержує, створює і готує інформацію для розповсюдження;

телерадіопрацівник - штатний або позаштатний працівник телерадіоорганізації, який за характером своєї професійної діяльності та відповідно до посадових обов'язків бере участь у створенні та розповсюдженні телерадіопрограм та передач;

технічні засоби мовлення - сукупність радіоелектронних засобів та технічних пристроїв, за допомогою яких програми і передачі доводяться до споживачів;

трансляція (телерадіотрансляція) - початкова передача, яка здійснюється наземними передавачами, за допомогою кабельного телебачення або супутниками будь-якого типу в кодованому або відкритому вигляді телевізійних чи радіопрограм, що приймаються населенням;

умови ліцензії - визначені ліцензією на мовлення та додатками до ліцензії організаційні, технологічні та змістовні характеристики мовлення, а також організаційно-технічні, фінансові, інвестиційні зобов'язання організації-ліцензіата;

універсальна програмна послуга - обов'язкове забезпечення абонентам можливості перегляду пакета програм у складі програм телерадіоорганізацій, які відповідно до ліцензій здійснюють наземне ефірне мовлення на території розташування відповідної багатоканальної телемережі, за винятком випадків застосування абонентами індивідуальних приймальних приладів або систем.

Стаття 2. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на відносини між суб'єктами діяльності в галузі телебачення і радіомовлення незалежно від їхньої форми власності, мети створення, виду статутної діяльності, а також від способу розповсюдження телерадіопрограм та передач, розрахованих на масове приймання споживачами.

2. Стосовно організацій, які знаходяться за межами країни і діють відповідно до законодавства інших держав, цей Закон застосовується виключно в частині регулювання порядку розповсюдження їх програм і передач на території України, якщо інше не передбачається міжнародними угодами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

3. Дія цього Закону не поширюється на відносини, що регулюють засади створення і діяльності технологічних телемереж і проводових мереж закритого типу та спеціального призначення, не розрахованих на масове приймання їхніх передач.

Стаття 3. Законодавство про телебачення і радіомовлення

1. Законодавство України про телебачення і радіомовлення складається з Конституції України, Закону України "Про інформацію", цього Закону, законів України "Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України", "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення", "Про телекомунікації", "Про радіочастотний ресурс

України", міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Стаття 4. Основні принципи державної політики у сфері телебачення і радіомовлення

1. Держава проводить політику протекціонізму щодо розповсюдження програм і передач вітчизняного виробництва.
2. Держава створює умови для забезпечення засобами телерадіомовлення культурних та інформаційних потреб громадян України, а також потреб етнічних українців, які проживають за межами України.
3. Держава підтримує об'єднання суб'єктів інформаційної діяльності в галузі телебачення і радіомовлення (телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги) у самоврядні організації.
4. Держава не чинить перепон прямому прийому телевізійних і радіопрограм та передач з інших країн, які транслюються мовою національної меншини або подібною до неї регіональною мовою.
5. Держава встановлює дієві обмеження щодо монополізації телерадіоорганізацій промислово-фінансовими, політичними та іншими групами чи окремими особами, а також гарантує захист телерадіоорганізацій від фінансового і політичного тиску з боку фінансово-політичних груп та органів державної влади і органів місцевого самоврядування.
6. Держава гарантує реалізацію прав на інформацію, на вільне і відкрите обговорення суспільно важливих проблем із застосуванням телебачення і радіомовлення.
7. Держава всіма можливими законними засобами не допускає в інформаційних та інших телерадіопрограмах систематичного цілеспрямованого безпідставного загострення уваги на війні, насильстві і жорстокості, розпалюванні расової, національної та релігійної ворожнечі або позитивного їх подання (трактування), а також забезпечує ідеологічний і політичний плюралізм у сфері аудіовізуальних засобів масової інформації.
8. Держава законодавчо визначає органи влади, які здійснюють реєстраційні та регулюючі функції у галузі телерадіомовлення і не допускає створення нових чи наділення існуючих державних органів тотожними або дублюючими повноваженнями щодо аудіовізуальних засобів масової інформації.
9. Не допускається подвійне ліцензування одного й того ж виду діяльності в галузі телебачення і радіомовлення.

Стаття 5. Гарантії свободи діяльності телерадіоорганізацій

1. Цензура інформаційної діяльності телерадіоорганізації забороняється.
2. Телерадіоорганізація є незалежною у визначенні змісту програм та передач.
3. Не вмотивоване законодавством України втручання органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, громадських чи релігійних об'єднань, їх посадових осіб чи працівників, а також власників у сферу професійної діяльності телерадіоорганізацій не допускається.

Стаття 6. Неприпустимість зловживання свободою діяльності телерадіоорганізацій

1. Телерадіоорганізації в інформаційних блоках зобов'язані подавати інформацію про офіційно оприлюднену у будь-який спосіб позицію всіх представлених в органах влади політичних сил.
2. Не допускається використання телерадіоорганізацій для:
  - поширення відомостей, що становлять державну таємницю, або іншої інформації, яка охороняється законом;
  - закликів до насильницької зміни конституційного ладу України;
  - закликів до розв'язування війни, агресивних дій або їх пропаганди;
  - необгрунтованого показу насильства;
  - пропаганди винятковості, зверхності або неповноцінності осіб за ознаками їх релігійних переконань, ідеології, належності до тієї чи іншої нації або раси, фізичного або майнового стану, соціального походження;

трансляції програм та передач, у яких телеглядачам та/або радіослухачам надаються послуги з ворожіння та гадання, а також платні послуги у сфері народної та/або нетрадиційної медицини;

(частину другу статті 6 доповнено новим абзацом сьомим згідно із Законом України від 12.01.2012 р. N 4316-VI, у зв'язку з цим абзаци сьомий - одинадцятий вважати відповідно абзацами восьмим - дванадцятим)

трансляції програм або їх відеосюжетів, які можуть завдати шкоди фізичному, психічному чи моральному розвитку дітей та підлітків, якщо вони мають змогу їх дивитися; розповсюдження і реклами порнографічних матеріалів та предметів; пропаганди наркотичних засобів, психотропних речовин з будь-якою метою їх застосування; поширення інформації, яка порушує законні права та інтереси фізичних і юридичних осіб, посягає на честь і гідність особи; здійснення інших вчинків, за якими настає кримінальна відповідальність.

3. Трансляція програм та передач з інтерактивними конкурсами (іграми, вікторинами), умови яких прямо чи опосередковано передбачають оплатне набуття особою статусу її учасника та/або в яких телеглядачам і радіослухачам з метою отримання виграшу у грошовій або майновій формі за особисту перемогу пропонується звернутися до телерадіоорганізації у будь-який спосіб (здійснити телефонний дзвінок, відправити смс-повідомлення тощо), що передбачає стягнення коштів за з'єднання та/або телефонну розмову за ціною, що не відповідає обраному абонентом тарифному плану, або отримання додаткової послуги оператора телекомунікацій, не включеної до переліку послуг, передбачених договором (тарифним планом), забороняється.

Ця заборона не поширюється на:

канали з обмеженим доступом (канали мовлення, на яких за допомогою використання кодувальних пристроїв та/чи програмного забезпечення обмежено вільний доступ абонентів до перегляду певних телепрограм таким чином, щоб прийом сигналу став неможливим без декодувального пристрою);

трансляцію програм та/або передач з проведення розіграшів лотерей;

трансляцію програм та/або передач з проведення творчих конкурсів, спортивних змагань тощо, незважаючи на те, передбачається чи не передбачається їх умовами грошовий або майновий виграш;

трансляцію програм та/або передач з проведення розіграшів на безоплатній основі з рекламуванням (популяризацією) окремого товару, послуги, торговельної марки (знака для товарів і послуг), найменування або напрямів діяльності суб'єктів господарювання, комерційної програми з видачею виграшів у грошовій або майновій формі;

трансляцію програм та/або передач з проведення конкурсів (ігор, вікторин), умови яких передбачають безоплатне набуття особою статусу її учасника та отримання учасником, який виявив кращі особисті знання та вміння, виграшів у грошовій або майновій формі за особисту перемогу;

трансляцію програм та/або передач з проведення розіграшів на безоплатній основі для розважальних, благодійних або пізнавальних цілей.

(статтю 6 доповнено новою частиною третьою згідно із Законом України від 09.02.2012 р. N 4386-VI, у зв'язку з цим частини третю - шосту вважати відповідно частинами четвертою - сьомою)

4. Забороняється використання у програмах та передачах на телебаченні і радіо прихованих вставок, які впливають на підсвідомість людини та/або чинять шкідливий вплив на стан їх здоров'я.

5. Дані про кожну індивідуальну програму чи передачу мають містити ім'я автора чи авторів, назву і адресу виробника програми.

6. Відповідальність за зміст програм та передач несе керівник телерадіоорганізації або автор (автори) програми та/чи передачі.

7. У випадках, передбачених законодавством України, відповідальність за зміст окремих передач можуть нести інші особи.

Стаття 7. Державне управління та регулювання у сфері телерадіомовлення

1. Верховна Рада України визначає державну політику щодо телебачення і радіомовлення, законодавчі основи її реалізації, гарантії соціального і правового захисту працівників цієї сфери.

2. Кабінет Міністрів України забезпечує реалізацію державної політики щодо телебачення і радіомовлення, спрямовує і координує діяльність міністерств та інших органів виконавчої влади у цій сфері.

(частина друга статті 7 із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 07.10.2010 р. N 2592-VI)

3. Єдиним органом державного регулювання діяльності у сфері телебачення і радіомовлення незалежно від способу розповсюдження телерадіопрограм і передач є Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (далі - Національна рада) - спеціальний конституційний, постійно діючий позавідомчий державний орган.

4. Правові засади формування та діяльності, статус, компетенція, повноваження, функції Національної ради та порядок їх здійснення визначаються Законом України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення".

5. Державне регулювання національного телерадіоінформаційного простору здійснюється відповідно до Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору, який розробляє і затверджує Національна рада згідно з визначеними законами України принципами, завданнями та пріоритетами.

6. Повноваження інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері телебачення і радіомовлення визначаються законодавством України про телебачення і радіомовлення.

Стаття 8. Захист економічної конкуренції у сфері телерадіомовлення

1. Норми цього Закону, а також правових актів, виданих на його виконання, не можуть трактуватися як обмеження вимог Закону України "Про захист економічної конкуренції". Зокрема, жодна фізична або юридична особа не має права контролювати у будь-який спосіб через вплив на формування управлінських та/або наглядових органів телерадіоорганізацій більше 35 відсотків загальних обсягів відповідного територіального телерадіоінформаційного ринку - загальнонаціонального, регіонального або місцевого.

2. Контроль за дотриманням суб'єктами інформаційної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції та недопущення ними недобросовісної конкуренції здійснюють відповідно до своїх повноважень органи Антимонопольного комітету України.

3. Один суб'єкт господарювання може мати лише одну ліцензію на наземне ефірне мовлення у кожному територіальному сегменті телерадіоінформаційного ринку - загальнонаціональному (на всю територію України), регіональному (на окремий регіон, область), місцевому (на окремий населений пункт або групу населених пунктів, що можуть розглядатися як компактне територіальне утворення).

4. Забороняється застосування демпінгових тарифів на рекламу та надання послуг.

5. Інші обмеження щодо економічної конкуренції у сфері телерадіомовлення встановлюються антимонопольним законодавством України.

Стаття 9. Захист інтересів держави та національного телерадіовиробництва

1. У загальному обсязі мовлення кожної телерадіоорганізації не менше 50 відсотків має становити національний аудіовізуальний продукт або музичні твори українських авторів чи виконавців.

2. При проведенні конкурсів на видачу ліцензії на мовлення Національна рада керується необхідністю забезпечення інформаційних потреб громадян, захисту інтересів держави, національних мовників, розвитку національної бази телебачення і радіомовлення. Виходячи з цих пріоритетів Національна рада визначає на конкурсних умовах відповідні вимоги до програмної концепції мовлення.

Стаття 10. Вживання мов в інформаційній діяльності телерадіоорганізацій

1. Телерадіоорганізації ведуть мовлення державною мовою.
2. Мовлення на певні регіони може здійснюватися також мовою національних меншин, що компактно проживають на даній території.
3. Якщо мова оригіналу (або дублювання) фільму та/чи іншої програми (передачі) не є українською, такі фільми та/чи програми (передачі) транслюються за умови звукового дублювання їх державною мовою.
4. Для загальнонаціонального мовлення частка ефірного часу, коли мовлення ведеться українською мовою, має становити не менше 75 відсотків загального обсягу добового мовлення.
5. Мовлення на зарубіжну аудиторію ведеться українською і відповідною іноземною мовами.
6. Мова (мови) програм та передач телерадіоорганізації визначається (визначаються) умовами ліцензії на мовлення.
7. Для забезпечення діяльності багатоканальних телемереж ці норми застосовуються в частині ретрансляції програм і передач суб'єктів господарювання, які отримали ліцензію Національної ради.

Розділ II. СТРУКТУРА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ. ЗАСНУВАННЯ, ФІНАНСУВАННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЙ

Стаття 11. Структура національного телебачення і радіомовлення України

1. Структуру національного телебачення і радіомовлення України становлять: державні та комунальні телерадіоорганізації, система Суспільного телебачення і радіомовлення України, приватні, незалежно від способу розповсюдження програм, громадські та інші телерадіоорганізації, засновані відповідно до вимог законодавства України.

Стаття 12. Заснування телерадіоорганізацій та вимоги до їх установчих і статутних документів

1. Право на заснування телерадіоорганізацій як суб'єктів господарювання в Україні належить юридичним особам України та громадянам України, не обмеженим у цивільній дієздатності.
2. В Україні забороняється заснування телерадіоорганізацій:
органами державної влади та органами місцевого самоврядування, якщо рішення про їх створення або положення про них не передбачає повноважень засновувати телерадіоорганізації;
юридичними особами, статутні документи яких не передбачають можливість створення телерадіоорганізацій;
іноземними юридичними і фізичними особами та особами без громадянства;
політичними партіями, профспілковими, релігійними організаціями та юридичними особами, яких вони заснували;
громадянами, які за вироком суду відбувають покарання у місцях позбавлення волі або визнані судом недієздатними.
3. Участь іноземних фізичних та/чи юридичних осіб у статутному капіталі телерадіоорганізацій регулюється Господарським кодексом України.
4. Установчі та/або статутні документи суб'єкта господарювання, який має ліцензію на мовлення або претендує на отримання такої ліцензії, мають передбачати створення у складі органів його управління спеціального наглядового органу (редакційної ради тощо), половина складу якого призначається засновниками або власниками телерадіоорганізації, а половина обирається творчим колективом телерадіоорганізації.
5. Недотримання визначених цією статтею вимог є підставою для недопущення відповідної телерадіоорганізації до конкурсу на видачу ліцензії на мовлення, відмови їй у видачі та продовженні ліцензії на мовлення.

Стаття 13. Державні телерадіоорганізації

1. Порядок створення державних телерадіоорганізацій, порядок призначення їх керівників, формування керівних та наглядових органів визначаються законами України.

2. Державні телерадіоорганізації можуть створюватися органами державної влади відповідно до їх функцій та повноважень. Державні телерадіоорганізації є державними підприємствами.

3. У своїй діяльності державні телерадіоорганізації керуються Конституцією України, законами України та реалізують основні завдання, визначені цим Законом.

4. Основними завданнями державних телерадіоорганізацій є:

а) оперативне інформування телеглядачів і радіослухачів про суспільно-політичні та інші події в Україні і за кордоном, про надзвичайні події та ситуації, що становлять загрозу життю чи здоров'ю населення, оприлюднення офіційних повідомлень, роз'яснення рішень органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

б) створення та розповсюдження економічних, публіцистичних, культурно-освітніх, медико-гігієнічних, художніх, навчальних, розважальних, спортивних програм, а також програм для дітей та юнацтва;

в) сприяння зміцненню міжнародних зв'язків України, зростанню її авторитету у світі.

5. Фінансування державних телерадіоорганізацій за рахунок коштів Державного бюджету України здійснюється тільки через державне замовлення у порядку та формах, визначених законодавством України.

6. Організаційно-правовий статус обласних державних телерадіокомпаній може бути змінений лише на статус громадських телерадіокомпаній.

Стаття 14. Національна телекомпанія України та Національна радіокомпанія України

1. Національна телекомпанія України (НТКУ) і Національна радіокомпанія України (НРКУ) є державними підприємствами.

2. У Національній телекомпанії України та Національній радіокомпанії України діють громадські ради, до кожної з яких входять по 17 осіб.

Персональний склад громадських рад НТКУ та НРКУ затверджується Верховною Радою України: 9 осіб - за поданням депутатських фракцій у Верховній Раді України, 4 особи - за поданням Президента України та 4 особи - за поданням загальнодержавних об'єднань громадян, що діють у сфері виробництва і розповсюдження телерадіопрограм.

(положення абзацу другої частини другої статті 14 стосовно визначення повноважень Президента України і Верховної Ради України у формуванні та затвердженні персонального складу громадських рад Національної телекомпанії України і Національної радіокомпанії України та участі Президента України і Верховної Ради України у процедурі призначення на посади та звільнення з посад керівників Національної телекомпанії України і Національної радіокомпанії України, визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 15.09.2009 р. N 21-рп/2009)

Статус громадських рад НТКУ та НРКУ визначається статутами цих телерадіоорганізацій.

3. Керівники Національної телекомпанії України та Національної радіокомпанії України призначаються на посаду і звільняються з посади Президентом України за поданням Верховної Ради України. Кандидатуру на посаду керівника НТКУ (НРКУ) визначає і вносить до Верховної Ради України Громадська рада НТКУ (НРКУ). Пропозицію про звільнення з посади керівника НТКУ (НРКУ) з відповідним обґрунтуванням готує та вносить до Верховної Ради України Громадська рада НТКУ (НРКУ).

(положення частини третьої статті 14 стосовно визначення повноважень Президента України і Верховної Ради України у формуванні та затвердженні

персонального складу громадських рад Національної телекомпанії України і Національної радіокомпанії України та участі Президента України і Верховної Ради України у процедурі призначення на посади та звільнення з посад керівників Національної телекомпанії України і Національної радіокомпанії України, визнано такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), згідно з Рішенням Конституційного Суду України від 15.09.2009 р. N 21-рп/2009)

4. Національна телекомпанія України та Національна радіокомпанія України мають свої статuti, які затверджуються законом України.

5. Національна телекомпанія України та Національна радіокомпанія України реєструються у відповідних територіальних органах влади, мають свої печатки та є суб'єктами господарської та інформаційної діяльності.

6. Організаційно-правовий статус Національної телекомпанії України і Національної радіокомпанії України може бути змінений лише на статус Суспільного телебачення і радіомовлення.

Стаття 15. Телерадіоорганізація Суспільного телерадіомовлення

1. Порядок створення, статус, діяльність, порядок формування керівних та наглядових органів Суспільного телебачення і радіомовлення України визначаються Законом України "Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України".

Стаття 16. Комунальні телерадіоорганізації

1. Комунальні телерадіоорганізації створюються територіальними громадами.

2. Рішення про створення та фінансування комунальної телерадіоорганізації приймається відповідним органом місцевого самоврядування.

Стаття 17. Приватні телерадіоорганізації

1. Приватні телерадіоорганізації створюються фізичними та/або юридичними особами у порядку, визначеному цим Законом, Цивільним кодексом України та Господарським кодексом України.

Стаття 18. Громадські телерадіоорганізації

1. Громадські телерадіоорганізації створюються фізичними та/або юридичними особами з метою задоволення інформаційних потреб територіальних громад у порядку, визначеному цим Законом, Цивільним кодексом України, Господарським кодексом України та Законом України "Про об'єднання громадян".

2. Громадські телерадіоорганізації не мають права займатися підприємницькою діяльністю і здійснюють лише некомерційну господарську діяльність.

3. Громадські телерадіоорганізації мають статус неприбуткових організацій.

Стаття 19. Фінансування телерадіоорганізацій

1. Джерелами фінансування телерадіоорганізацій є бюджетні асигнування на виконання державного замовлення, абонентна плата, кошти, отримані від виробництва і трансляції реклами, створення телерадіопрограм на замовлення, іншої передбаченої законодавством і статутними документами комерційної діяльності, кредити, інвестиції, внески засновників, спонсорів, благодійних організацій.

2. Забороняється будь-яке пряме бюджетне утримання телерадіоорганізацій органами державної влади. Допускається оплата за рахунок бюджетних коштів інформаційних послуг, наданих телерадіоорганізаціями органам влади та управління згідно із законодавством України.

3. Забороняється будь-яке пряме або опосередковане фінансування телерадіоорганізацій політичними партіями, професійними спілками, релігійними організаціями.

4. Іноземні інвестиції як джерело фінансування телерадіоорганізацій допускаються в

порядку, встановленому законодавством України та частиною третьою статті 12 цього Закону.

5. Фінансування Суспільного телебачення і радіомовлення України здійснюється відповідно до Закону України "Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України".

Стаття 20. Матеріально-технічна база телерадіоорганізації

1. Матеріально-технічна база телерадіоорганізації, що забезпечує виробництво телерадіопередач та програм і доведення їх до споживачів, може включати до свого складу будь-які технічні засоби мовлення та розповсюдження, сертифіковані в Україні в установленому порядку.

2. Технічні засоби мовлення, створені (придбані, побудовані) за рахунок державних капіталовкладень, можуть бути надані в користування приватним телерадіоорганізаціям на підставі відповідних ліцензій на мовлення у порядку, передбаченому законодавством України.

3. Технічні засоби мовлення можуть бути у власності телерадіоорганізацій і використовуватися для здійснення власного мовлення.

Розділ III. РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕРАДІОІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ, ЛІЦЕНЗУВАННЯ МОВЛЕННЯ ТА ДЕРЖАВНА РЕЄСТРАЦІЯ СУБ'ЄКТІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ГАЛУЗІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Стаття 21. План розвитку національного телерадіоінформаційного простору

1. План розвитку національного телерадіоінформаційного простору (далі - План розвитку) є нормативно-правовим документом, який розробляється Національною радою і затверджується її рішенням відповідно до вимог цього Закону. На підставі Плану розвитку Національна рада приймає рішення щодо створення та розвитку каналів мовлення, мереж мовлення та телемереж, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України, визначає конкурсні умови та оголошує конкурси на отримання ліцензій на мовлення, визначає умови ліцензій на мовлення, яке ліцензується за реєстраційним принципом.

2. План розвитку складається з двох частин:

а) Плану використання радіочастотного ресурсу, виділеного для телебачення і радіомовлення;

б) основних вимог щодо змістовного наповнення та співвідношення форматів мовлення у кожному з територіальних сегментів телерадіоінформаційного простору.

3. План розвитку та будь-які зміни до нього затверджуються рішенням Національної ради в порядку, визначеному Законом України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення".

4. План розвитку переглядається не рідше одного разу на рік за результатами звіту Національної ради.

5. Порядок розробки Плану розвитку та змін до нього визначається Національною радою.

6. План розвитку та зміни до нього офіційно оприлюднюються Національною радою протягом місяця з дня прийняття відповідного рішення.

Стаття 22. Створення і розвиток каналів мовлення, мереж мовлення та телемереж

1. Канали мовлення, мережі мовлення та телемережі, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України, створюються та/або територіально змінюються за рішенням Національної ради відповідно до Плану використання радіочастотного ресурсу України та Плану розвитку.

Визначення можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення здійснюється лише за замовленням Національної ради.

(частину першу статті 22 доповнено абзацом другим згідно із Законом України від 12.01.2012 р. N 4311-VI)

2. На підставі рішення про створення каналу мовлення, мережі мовлення або багатоканальної телемережі, яка передбачає використання радіочастотного ресурсу України, Національна рада звертається із замовленням про розроблення висновків щодо можливості та умов

користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення в порядку, визначеному Законом України "Про радіочастотний ресурс України". Після отримання таких висновків Національна рада оголошує відповідний конкурс (конкурси) на отримання ліцензії (ліцензій) на мовлення.

(частина друга статті 22 у редакції
Закону України від 12.01.2012 р. N 4311-VI)

3. Технічну розробку каналу мовлення або мережі мовлення здійснює телерадіоорганізація, яка отримала ліцензію на мовлення, або визначені нею суб'єкти господарювання відповідно до вимог законодавства про телекомунікації та про радіочастотний ресурс України.

4. Порядок технічної розробки багатоканальних телемереж забезпечується оператором багатоканальних телемереж відповідно до вимог законодавства про телекомунікації та радіочастотний ресурс.

5. Національна рада сприяє максимальному територіальному охопленню каналами, мережами мовлення та телемережами кожної з територіальних категорій. Розширення каналів, мереж мовлення та телемереж у межах, визначених ліцензією на мовлення Національної ради, здійснюється на підставі заяви ліцензіата на позаконкурсних засадах відповідно до Плану розвитку.

6. Зміна територіальної категорії каналу, мережі мовлення, телемережі потребує повторного ліцензування мовлення на цьому каналі, на цій мережі або на відповідних каналах багатоканальної телемережі відповідно до вимог цього Закону.

7. Перехід від аналогового до цифрового мовлення здійснюється відповідно до Плану розвитку.

8. Національна рада сприяє запровадженню цифрового мовлення та відповідному технологічному переоснащенню діючих каналів та мереж мовлення. Зміни умов ліцензії на мовлення при переході від аналогового до цифрового мовлення в частині змін технологічних параметрів, виду мовлення (переходу до багатоканального мовлення) та змін програмної концепції мовлення здійснюються за визначеною цим Законом процедурою переоформлення ліцензії на мовлення.

9. У разі якщо ліцензіат протягом двох місяців з моменту готовності каналу або мережі до впровадження цифрового мовлення не подав до Національної ради відповідну заяву про переоформлення ліцензії, Національна рада оголошує конкурс на отримання ліцензії на багатоканальне мовлення. При цьому за чинним ліцензіатом залишається право мовлення на одному з каналів нової цифрової багатоканальної телемережі.

10. Порядок користування радіочастотним ресурсом для потреб телерадіомовлення, забезпечення електромагнітної сумісності, розміщення і експлуатації радіоелектронних засобів мовлення визначається Законом України "Про радіочастотний ресурс України".

11. Кошти на розробку висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для телерадіомовлення, необхідних для передбаченого Планом розвитку створення та розвитку каналів мовлення, мереж мовлення та багатоканальних телемереж, передбачаються в Державному бюджеті України окремим рядком у видатках Національної ради.

(частина одинадцята статті 22 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 12.01.2012 р. N 4311-VI)

12. Кількість каналів, мереж мовлення та телемереж, які передбачають використання радіочастотного ресурсу України по кожній територіальній категорії, враховуючи також мовлення з використанням цифрових технологій, визначається Національною радою.

13. Частина тринадцята статті 22 виключено

(згідно із Законом України
від 12.01.2012 р. N 4311-VI)

Стаття 23. Ліцензування мовлення

1. Ліцензування мовлення здійснюється виключно Національною радою відповідно до порядку та вимог, встановлених цим Законом та Законом України "Про Національну раду

України з питань телебачення і радіомовлення".

2. Ліцензування мовлення іноземних телерадіоорганізацій забороняється.

3. Залежно від організаційно-технологічних особливостей розповсюдження програм Національна рада видає ліцензії на такі види мовлення:

супутникове;

ефірне;

кабельне;

проводове;

багатоканальне.

4. Залежно від території розповсюдження програм визначається територіальна категорія мовлення та територіальна категорія каналу мовлення або багатоканальної телемережі:

загальнонаціональне мовлення - мовлення не менше ніж на дві третини населення кожної з областей України;

регіональне мовлення - мовлення на регіон (область, декілька суміжних областей), але менше ніж на половину областей України;

міське мовлення - мовлення на один чи кілька суміжних населених пунктів, яке охоплює не більше половини території області;

закордонне мовлення - мовлення на територію поза межами державного кордону України.

5. Цифрове мовлення з використанням радіочастотного ресурсу України ліцензується як багатоканальне мовлення.

6. Видача ліцензій на мовлення здійснюється на конкурсних засадах (за результатами відкритих конкурсів) або без конкурсів (за заявковим принципом) у випадках, передбачених цим Законом.

7. На конкурсних засадах здійснюється видача ліцензій на:

ефірне мовлення;

багатоканальне мовлення з використанням радіочастотного ресурсу.

8. Без конкурсів здійснюється видача ліцензій на:

супутникове мовлення;

кабельне мовлення;

проводове мовлення;

ефірне мовлення на каналі мовлення багатоканальної ефірної телемережі у випадку, передбаченому частиною дев'ятою статті 22 цього Закону.

9. Ліцензія на мовлення, видана Національною радою, є єдиним і достатнім документом, що надає ліцензіату право відповідно до умов ліцензії здійснювати мовлення, користуватися каналами мовлення за умови наявності у володільців радіоелектронних засобів передбачених законом дозволів на їх експлуатацію.

Стаття 24. Заява про видачу (продовження) ліцензії на мовлення

1. Юридична особа (суб'єкт господарювання), яка має на меті отримати (продовжити) ліцензію на мовлення, подає до Національної ради заяву про видачу (продовження) ліцензії за встановленою формою.

2. У заяві повинні міститися такі дані:

а) відомості про засновника (засновників) та власника (власників) телерадіоорганізації (для юридичних осіб - назва, юридична адреса, банківські реквізити, а для фізичних осіб - прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, громадянство, адреса) і відомості про розподіл часток статутного капіталу; для акціонерного товариства - повний список акціонерів, які володіють пакетами акцій більш як по 5 відсотків;

б) відомості про особовий склад керівних та наглядових органів телерадіоорганізації: керівник організації, склад ради директорів, склад наглядової ради тощо (для кожної з осіб - прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, громадянство, адреса);

в) назва організації, її юридична адреса, банківські реквізити, контактні телефони та інші вихідні дані (логотип, позивні, емблема тощо);

г) вид мовлення відповідно до вимог статті 23 цього Закону;

г) передбачувана територія розповсюдження програм відповідно до вимог статті 23 цього Закону;

д) порядок розгляду заяви - за конкурсом на отримання ліцензії або на позаконкурсних засадах відповідно до вимог статей 22 і 25 цього Закону та рішення Національної ради;

е) характеристики каналу мовлення, мережі мовлення, багатоканальної телемережі:

для наземного ефірного та мережного мовлення - частота (частоти), місцезнаходження та потужність передавача (передавачів), територія впевненого прийому сигналу;

для супутникового мовлення - відомості про параметри супутникового каналу мовлення та територію охоплення;

для мовлення в багатоканальних телемережах та багатоканального мовлення - оператор телекомунікацій, що здійснює обслуговування і експлуатацію телемережі, місцезнаходження головної станції багатоканальної мережі, максимальна кількість каналів (ресурс) багатоканальної мережі, територія розташування (прийому) багатоканальної мережі;

є) періодичність, час, обсяги та сітка мовлення;

ж) мова (мови), якою (якими) вестимуться передачі;

з) кількість домогосподарств на передбачуваній території розповсюдження програм.

3. Телерадіоорганізація до заяви про видачу (продовження) ліцензії додає:

копії затверджених у встановленому порядку установчих та статутних документів телерадіоорганізації як суб'єкта господарювання;

копію свідоцтва про реєстрацію телерадіоорганізації як суб'єкта інформаційної діяльності (в разі наявності);

орієнтовний штатний розклад телерадіоорганізації;

програмну концепцію мовлення відповідно до вимог статті 28 цього Закону.

4. У разі наявності розгалуженої мережі мовлення, значної кількості передавачів, інших вихідних даних телерадіоорганізація вносить їх на окремих бланках як додаток до заяви.

5. Для забезпечення дотримання визначених законодавством антимонопольних обмежень та обмежень стосовно частки іноземних власників у статутному капіталі телерадіоорганізації Національна рада має право:

додатково запитати і отримати від телерадіоорганізації інформацію щодо розподілу часток статутних капіталів юридичних осіб, які є її засновниками або власниками, зокрема акціонерами;

запитати висновок органів Антимонопольного комітету України щодо монополізації чи суттєвого обмеження конкуренції в інформаційній сфері.

6. Вимагання інших документів для видачі (продовження) ліцензії не допускається.

7. Якщо видача ліцензії здійснюється за реєстраційним принципом у порядку позаконкурсного розгляду, заява про видачу ліцензії на мовлення розглядається і рішення щодо неї приймається у місячний строк з дня її надходження до Національної ради з обов'язковим повідомленням про це рішення заявника.

8. При проведенні конкурсу на видачу ліцензії розгляд заяв про видачу ліцензії здійснюється відповідно до статей 25, 26 цього Закону.

9. Розгляд заяв про продовження ліцензії здійснюється відповідно до статті 33 цього Закону.

10. Національна рада може залишити заяву про видачу (продовження) ліцензії без розгляду відповідно до вимог статті 29 цього Закону.

11. За результатами розгляду заяви Національна рада приймає рішення про видачу (продовження) ліцензії або про відмову у видачі (продовженні) ліцензії відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 25. Конкурс на отримання ліцензії на мовлення

1. За результатами відкритих конкурсів здійснюється видача ліцензій на мовлення, пов'язане з використанням радіочастотного ресурсу, а також мовлення на вільних каналах багатоканальних мереж.

2. Конкурс на отримання ліцензії ініціюється, оголошується і проводиться Національною радою. Національна рада може ініціювати проведення конкурсу за власною ініціативою або за відповідним зверненням телерадіоорганізації.

3. Національна рада оголошує конкурс на отримання ліцензії за наявності вільних каналів мовлення, мереж мовлення, вільного часу на каналах (мережах) мовлення, а також у випадках, якщо:

а) отримано висновки щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення;

(підпункт "а" частини третьої статті 25

у редакції Закону України від 12.01.2012 р. N 4311-VI)

б) попередній ліцензіат за 180 днів до закінчення строку дії ліцензії не подав заяву до Національної ради на її продовження або Національна рада відмовила цьому ліцензіату у продовженні ліцензії в порядку, визначеному цим Законом;

в) ліцензія попереднього ліцензіата анульована згідно з вимогами цього Закону;

г) ліцензія переможця попереднього конкурсу не набула чинності у зв'язку з несплатою ним у визначений термін ліцензійного збору відповідно до вимог цього Закону.

4. Конкурс на отримання ліцензії оголошується рішенням Національної ради. Повідомлення про проведення конкурсу публікується в засобах масової інформації, перелік яких визначається Національною радою, не пізніше ніж за 60 днів до закінчення терміну подачі заяв на видачу ліцензії.

5. У повідомленні вказуються:

а) граничний термін подачі заяв на видачу ліцензії, включаючи повторну подачу після усунення причин залишення заяви без розгляду відповідно до вимог статті 24 цього Закону;

б) граничні терміни підбиття підсумків конкурсу, які не повинні перевищувати 60 днів після завершення прийому заяв на видачу ліцензії;

в) стислі відомості про канал мовлення, мережу мовлення або канал (канали) багатоканальної телемережі, з використанням яких здійснюється мовлення;

г) конкурсні умови та граничні терміни їх виконання;

г) особливості мовлення на каналі, в мережі мовлення або на каналі (каналах) багатоканальної телемережі;

д) максимальний розмір ліцензійного збору;

е) конкурсна гарантія;

є) граничний обсяг мовлення;

ж) адреса, за якою мають подаватися заяви на видачу ліцензії.

6. До участі в конкурсі допускаються юридичні особи, які подали до Національної ради заяву про видачу ліцензії на мовлення та інші документи відповідно до вимог статті 24 цього Закону.

7. До участі в конкурсі не допускаються:

юридичні особи, заяви яких було залишено без розгляду згідно зі статтею 29 цього Закону;

юридичні особи, які не відповідають вимогам статті 12 цього Закону щодо заснування телерадіоорганізацій, частки власності іноземних фізичних та юридичних осіб в акціонерному або статутному капіталі телерадіоорганізації та установчих і статутних документів телерадіоорганізації.

8. Національна рада приймає вмотивоване рішення про недопущення юридичної особи до конкурсу і повідомляє їй про це протягом 30 днів після отримання відповідної заяви. Це рішення може бути оскаржене в судовому порядку.

9. Якщо у визначений термін не надійшло жодної заяви на видачу ліцензії, Національна рада може продовжити граничний термін прийому заяв, відкласти проведення конкурсу на певний строк, змінити конкурсні умови, припинити проведення конкурсу.

10. Наявність заяви лише одного претендента не дає підстав для продовження граничного терміну прийому заяв, відкладення проведення конкурсу на певний строк, зміни конкурсних умов, припинення проведення конкурсу.

11. Конкурсні умови визначаються Національною радою до оголошення конкурсу і затверджуються окремим рішенням Національної ради.

12. Конкурсні умови включають:

- а) ліцензійні умови для відповідного виду мовлення;
- б) вимоги до програмної концепції мовлення;
- в) вимоги щодо організаційно-технічних, фінансових та інвестиційних зобов'язань майбутнього ліцензіата.

13. Рішення про переможця конкурсу та про видачу ліцензії приймається Національною радою в місячний термін після завершення прийому заяв на отримання ліцензії.

14. При розгляді заяв Національна рада надає перевагу телерадіоорганізації, яка:

- а) здатна найкраще забезпечити виконання конкурсних умов;
- б) надає перевагу соціально важливим програмам (інформаційним, соціально-політичним, дитячим тощо), задовольняє інформаційні потреби національних меншин та забезпечує свободу слова;
- в) має перевагу у фінансово-економічних та професійно-технічних можливостях телерадіомовлення.

15. Керуючись принципами діяльності телерадіоорганізацій, визначеними цим Законом, Національна рада може розширити перелік критеріїв за умови їх публічного оголошення до кожного конкурсу.

16. Протягом п'яти робочих днів після протокольного оформлення підсумків конкурсу Національна рада письмово повідомляє заявників про ухвалене рішення (копія рішення надсилається або видається).

17. Ліцензія на мовлення оформляється і видається телерадіоорганізації, яка перемогла в конкурсі, протягом 10 днів після сплати нею грошового (ліцензійного) збору, що підтверджується відповідним документом органу Державного казначейства України, за умови, що сплату здійснено протягом місяця з дня ухвалення рішення про видачу ліцензії.

18. Умови ліцензії на мовлення, отриманої за результатами конкурсу, визначаються Національною радою за погодженням з майбутнім ліцензіатом відповідно до конкурсних умов та заявлених ліцензіатом характеристик мовлення і зобов'язань. Після завершення конкурсу телерадіоорганізація-переможець може взяти на себе додаткові зобов'язання, які також оформлюються як умови ліцензії.

19. Національна рада може залучати державні установи, неурядові організації та об'єднання громадян для надання експертних висновків щодо можливостей претендентів. Ці висновки мають для Національної ради рекомендаційний характер.

Стаття 26. Конкурсна гарантія

1. Для підтвердження намірів та зобов'язань щодо власних пропозицій до конкурсу на отримання ліцензії претендент здійснює грошовий внесок під конкурсну гарантію.

2. Конкурсна гарантія є обов'язковою умовою для участі в конкурсі. Розмір грошового внеску під конкурсну гарантію встановлюється рішенням Національної ради за умови, що він не перевищує 10 відсотків заявленого максимального розміру ліцензійного збору.

3. Грошовий внесок під конкурсну гарантію зараховується переможцеві конкурсу на отримання ліцензії в загальну суму ліцензійного збору. Грошовий внесок інших учасників, які не стали переможцями конкурсу, зараховується до державного бюджету.

Стаття 27. Ліцензія на мовлення

1. Ліцензія на мовлення видається не пізніше ніж у десятиденний строк після прийняття Національною радою рішення про видачу ліцензії за умови сплати ліцензійного збору і є єдиною законною підставою на право мовлення.

2. Форма ліцензії на мовлення встановлюється Національною радою відповідно до вимог цього Закону.

3. У ліцензії на мовлення вказуються:

- а) назва телерадіоорганізації, її реквізити та інші вихідні дані (логотип, позивні, емблема тощо);
- б) місцезнаходження, юридична та фактична адреси організації;
- в) вид мовлення та територія розповсюдження програм згідно з додатком до ліцензії;
- г) загальні характеристики каналу мовлення, мережі мовлення, багатоканальної телемережі

(для багатоканальних телемереж вказується оператор телекомунікацій);

г) періодичність, час, обсяги та сітка мовлення;

д) мова (мови), якою (якими) вестимуться передачі;

е) дата набрання ліцензією чинності;

є) строк дії ліцензії.

4. Обов'язковими додатками до ліцензії на мовлення є:

програмна концепція мовлення;

організаційно-технічні, фінансові, інвестиційні зобов'язання, взяті організацією-ліцензіатом під час конкурсного відбору або під час розгляду її заяви Національною радою при отриманні ліцензії на позаконкурсних засадах;

докладні характеристики каналу мовлення, мережі мовлення, багатоканальної телемережі: частота (частоти), місцезнаходження та потужність передавача (передавачів), територія розповсюдження програм, місцезнаходження головної станції багатоканальної телемережі, максимальна кількість каналів (ресурс) багатоканальної телемережі, територія розташування (прийому) багатоканальної мережі;

відомості про власників (співвласників) організації-ліцензіата та розподіл часток її статутного капіталу, для акціонерного товариства - повний список акціонерів, які володіють пакетами акцій більш як по п'ять відсотків;

відомості про органи управління організації-ліцензіата: керівник організації, члени органів управління організації - правління, ради директорів, наглядової ради тощо (для кожної з осіб - прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, громадянство, адреса).

5. Визначені ліцензією на мовлення та додатками до ліцензії організаційні, технологічні та змістовні характеристики мовлення, а також організаційно-технічні, фінансові, інвестиційні зобов'язання ліцензіата становлять умови ліцензії на мовлення.

6. Умови ліцензії визначаються Національною радою за погодженням з претендентами на отримання ліцензії в порядку, визначеному цим Законом, та затверджуються рішенням Національної ради.

7. Ліцензіат зобов'язаний виконувати умови ліцензії. Національна рада контролює виконання ліцензіатами умов ліцензій, а в разі їх порушення - застосовує штрафні санкції відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 28. Програмна концепція мовлення телерадіоорганізації

1. Вимоги до програмної концепції мовлення телерадіоорганізації визначаються Національною радою відповідно до цього Закону.

2. Програмна концепція мовлення телерадіоорганізації визначає:

частку програм власного виробництва;

мінімальну частку національного аудіовізуального продукту;

максимальну частку аудіовізуальної продукції іноземного виробництва;

максимальні обсяги ретрансляції та орієнтовний перелік (за жанрами) програм та передач, які передбачається ретранслювати;

жанровий розподіл програм та передач.

3. Основу програмної концепції мовлення телерадіоорганізації мають становити такі передачі:

інформаційно-аналітичні та публіцистичні;

культурно-мистецькі;

науково-просвітницькі;

розважальні.

4. Ліцензіати (крім супутникового мовлення) у проміжках часу між 07.00 та 23.00 повинні дотримуватися таких пропорцій між українськими та іноземними програмами:

програми європейського виробництва повинні становити не менше 80 відсотків, у тому числі не менше 50 відсотків - програми українського виробництва;

у радіопрограмах музичні твори українських авторів і виконавців повинні становити не менше 50 відсотків загального щотижневого обсягу мовлення.

5. Ліцензіат не має права розповсюджувати програми, здатні впливати на нормальний фізичний, розумовий або моральний розвиток дітей та юнацтва, і програми, що містять сцени, які викликають жах, сцени вбивства, насилля (фізичного чи психологічного), сцени, звернені до сексуальних інстинктів.

6. Текстовий супровід не може містити брутальних слів, висловів тощо. Умови цього пункту не поширюються на кодовані системи багатоканального мовлення.

7. Програмна концепція багатоканального мовлення визначає:

перелік програм, які надаються у фіксованому пакеті, у тому числі власні програми ліцензіата та програми інших телерадіоорганізацій;

умови розповсюдження кожної із програм - у відкритому або кодованому вигляді;

програмні концепції мовлення по кожній з власних програм ліцензіата відповідно до вимог частин другої і третьої цієї статті.

8. Ліцензіат зобов'язаний дотримуватися визначеної програмної концепції мовлення.

9. Зміни до програмної концепції мовлення вносяться в порядку, визначеному цим Законом.

Стаття 29. Залишення заяви про видачу ліцензії на мовлення без розгляду

1. Заява про видачу ліцензії на мовлення залишається без розгляду, якщо:

а) заяву подано (підписано) особою, яка не має на це повноважень;

б) заяву подано з порушеннями вимог статті 24 цього Закону;

в) раніше видано ліцензію телерадіоорганізації з тією ж назвою і на тій же території мовлення.

2. Про залишення заяви без розгляду заявнику повідомляється у письмовій формі з викладенням причин протягом семи робочих днів після реєстрації заяви.

3. Після усунення причин, що були підставою для залишення заяви без розгляду, заява розглядається по суті в порядку і строки, що встановлені цим Законом.

4. Якщо причини, що були підставою для залишення заяви без розгляду, було усунуто до завершення терміну подачі заяв для участі у конкурсі на отримання ліцензій, телерадіоорганізація допускається до участі в конкурсі.

Стаття 30. Відмова у видачі ліцензії на мовлення

1. При проведенні конкурсу на видачу ліцензії на мовлення підставою для відмови у видачі ліцензії є перемога іншого заявника за результатами конкурсного відбору.

2. При розгляді заяви на видачу ліцензії на позаконкурсних засадах Національна рада може відмовити у видачі ліцензії, якщо:

а) організація-заявник не відповідає ліцензійним вимогам на заявлений вид мовлення, у тому числі визначеним статтею 12 цього Закону вимогам щодо заснування телерадіоорганізацій, обмеження частки власності іноземних фізичних та юридичних осіб в акціонерному або статутному капіталі телерадіоорганізації, а також до установчих і статутних документів телерадіоорганізації;

б) зазначені у заяві відомості на момент її розгляду не відповідають дійсності;

в) заяву подано до закінчення одного року з дня прийняття рішення про анулювання ліцензії телерадіоорганізації-заявника;

г) у заявника відсутні можливості (економічні, фінансові, технічні) здійснювати мовлення із заявленими характеристиками.

3. Рішення про відмову у видачі ліцензії на мовлення приймається Національною радою за результатами розгляду заяви і протягом п'яти робочих днів після протокольного оформлення цього рішення надсилається заявникові у письмовій формі із зазначенням підстав відмови.

4. Рішення про відмову у видачі ліцензії може бути оскаржено в судовому порядку в місячний термін.

Стаття 31. Плата за видачу, продовження, переоформлення ліцензій і за видачу

дубліката ліцензій на мовлення та ліцензій провайдера програмної послуги

1. За видачу або продовження строку дії ліцензій на мовлення та ліцензій провайдера програмної послуги сплачується ліцензійний збір.

Методика розрахунків розмірів ліцензійного збору за видачу або продовження строку дії ліцензій на мовлення, ліцензій провайдера програмної послуги, визначення розміру плати за переоформлення ліцензії та видачу дубліката ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги затверджується Кабінетом Міністрів України.

(частина перша статті 31 у редакції
Закону України від 21.12.2010 р. N 2822-VI)

2. Ліцензійний збір перераховується до Державного бюджету України. Порядок сплати ліцензійного збору визначається Національною радою відповідно до вимог цього Закону. Ліцензійний збір сплачується заявником протягом місяця з дня прийняття Національною радою рішення про видачу ліцензії.

3. Частину третю статті 31 виключено

(згідно із Законом України
від 21.12.2010 р. N 2822-VI)

(стаття 31 у редакції Закону України
від 25.06.2009 р. N 1573-VI)

Стаття 32. Видача ліцензії на мовлення

1. Рішення про видачу ліцензії на мовлення приймається Національною радою одночасно з рішенням про переможця конкурсу на отримання ліцензії.

2. При позаконкурсному розгляді заяви про видачу ліцензії на мовлення Національна рада приймає рішення про видачу ліцензії або про відмову у видачі ліцензії відповідно до вимог статті 30 цього Закону.

3. Ліцензія на мовлення видається заявнику на підставі рішення Національної ради про видачу ліцензії не пізніше ніж у десятиденний термін після внесення ним ліцензійного збору, що підтверджується відповідним документом органу Державного казначейства України. У разі, якщо Національна рада прийняла рішення про інший порядок сплати ліцензійного збору, ліцензія видається заявнику не пізніше ніж у тридцятиденний термін після прийняття рішення про видачу ліцензії на мовлення.

Стаття 33. Продовження строку дії ліцензії на мовлення

1. Кожний ліцензіат має право на продовження строку дії ліцензії на мовлення.

2. Для продовження строку дії ліцензії на мовлення необхідно не раніше ніж за 210 днів та не пізніше ніж за 180 днів до закінчення строку дії ліцензії подати до Національної ради заяву про продовження ліцензії на мовлення відповідно до вимог статті 24 цього Закону. Заяву про продовження строку дії ліцензії, подану раніше ніж за 210 днів до закінчення строку дії ліцензії, Національна рада повертає ліцензіату без розгляду протягом п'яти робочих днів з дня її надходження.

3. Заява про продовження строку дії ліцензії на мовлення розглядається і рішення щодо неї приймається не пізніше ніж за 60 днів до закінчення строку дії ліцензії.

4. За результатами розгляду заяви Національна рада приймає рішення про продовження строку дії ліцензії на мовлення або про відмову у продовженні строку дії ліцензії. Протягом п'яти робочих днів після прийняття відповідного рішення Національна рада письмово повідомляє заявника про результати розгляду його заяви. Копія рішення надсилається або видається. У рішенні про відмову у продовженні строку дії ліцензії Національна рада визначає підстави прийняття такого рішення відповідно до вимог частини сьомої цієї статті.

5. При розгляді заяви та прийнятті рішення про продовження дії ліцензії на мовлення Національна рада не може змінювати умови ліцензії, крім випадків коли:

по закінченні строку дії ліцензії відбувається перехід від аналогового до цифрового мовлення в порядку, визначеному статтею 22 цього Закону;

необхідність зміни технічних характеристик мовлення зумовлена внесенням відповідних змін до Національної таблиці розподілу смуг радіочастот України та/або Плану використання радіочастотного ресурсу України;

умови ліцензії не відповідають вимогам закону;

зміни умов ліцензії запропоновані ліцензіатом і підтримані Національною радою.

6. Ліцензія на мовлення з продовженим строком дії вручається ліцензіату Національною радою не раніше ніж в останній робочий день строку дії попередньої ліцензії за умови сплати ліцензійного збору відповідно до вимог статті 31 цього Закону.

(частина шоста статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 10.03.2010 р. N 1957-VI)

7. Національна рада може прийняти рішення про відмову у продовженні строку дії ліцензії на мовлення лише за умови, якщо:

а) ліцензіат подав заяву на продовження строку дії ліцензії пізніше ніж за 180 днів до закінчення строку дії ліцензії;

б) протягом дії ліцензії ліцензіат порушував умови ліцензії та вимоги чинного законодавства. Ці порушення повинні бути підтверджені рішеннями та санкціями Національної ради, не скасованими у визначеному законодавством порядку, або відповідними судовими рішеннями;

в) ліцензіат не відповідає вимогам статті 9 або частини другої статті 12 цього Закону.

8. Відмову у продовженні строку дії ліцензії на мовлення можна оскаржити до суду у тримісячний термін.

9. Організація, якій відмовлено у продовженні строку дії ліцензії на мовлення, не позбавляється права подавати заяви про видачу ліцензії і брати участь у конкурсах на отримання ліцензії на загальних підставах відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 34. Видача дублікату ліцензії на мовлення

1. У разі втрати чи пошкодження ліцензії телерадіоорганізація зобов'язана звернутися до Національної ради із заявою про видачу дублікату ліцензії за встановленою Національною радою формою. Пошкоджена ліцензія додається до заяви. Приймаючи заяву про видачу дублікату ліцензії на мовлення, Національна рада реєструє її та видає ліцензіату довідку про її реєстрацію.

2. Національна рада розглядає заяву про видачу дублікату ліцензії на мовлення і приймає рішення про видачу дублікату ліцензії протягом 10 днів з дня реєстрації заяви. Протягом п'яти днів після прийняття рішення про видачу дублікату ліцензії на мовлення Національна рада письмово повідомляє про це заявника і видає йому дублікат ліцензії на мовлення.

3. До отримання дублікату ліцензії на мовлення діяльність телерадіоорганізації здійснюється на підставі виданої Національною радою довідки про реєстрацію заяви про видачу дублікату ліцензії на мовлення.

4. Відомості ліцензії, що дублюється, переносяться до дублікату без змін, у тому числі дата прийняття рішення та номер рішення про видачу та/або продовження строку дії ліцензії, строк дії ліцензії, дата видачі ліцензії. На бланку ліцензії ставляться штамп "Дублікат" і дата видачі дублікату.

5. За видачу дублікату ліцензії справляється плата відповідно до статті 31 цього Закону.

Стаття 35. Переоформлення ліцензії на мовлення

1. У разі зміни даних, передбачених частиною третьою цієї статті, ліцензіат подає до Національної ради заяву про переоформлення ліцензії на мовлення за встановленою Національною радою формою.

2. До заяви додаються завірені у встановленому порядку копії документів, які підтверджують необхідність внесення змін до ліцензії.

3. Підставами для переоформлення ліцензії на мовлення можуть бути:

а) організаційні зміни статусу та умов діяльності ліцензіата;

б) наміри ліцензіата змінити організаційні чи технічні характеристики мовлення та внести відповідні зміни до умов ліцензії;

в) необхідність внесення змін до умов ліцензії у зв'язку із переходом від аналогового до цифрового мовлення.

4. При виникненні підстав для переоформлення ліцензії на мовлення у зв'язку з організаційними змінами статусу та умов діяльності ліцензіата він зобов'язаний протягом 10 робочих днів подати до Національної ради заяву про переоформлення ліцензії та відповідні

документи або їх нотаріально засвідчені копії, які підтверджують зазначені зміни.

5. Національна рада розглядає заяву і приймає рішення про переоформлення ліцензії на мовлення протягом 10 робочих днів з дати надходження заяви.

6. Національна рада відмовляє у переоформленні ліцензії на мовлення і розпочинає дії стосовно анулювання ліцензії на мовлення, якщо зміни у складі засновників (співзасновників) та/або власників (співвласників) суперечать вимогам статей 8, 12 цього Закону.

7. Заява про переоформлення ліцензії у зв'язку з намірами ліцензіата змінити організаційні чи технічні характеристики мовлення розглядається у місячний термін з дати її надходження. За результатами розгляду Національна рада приймає рішення про внесення змін до ліцензії та відповідне переоформлення ліцензії або про відмову у внесенні змін до ліцензії.

8. Заява про переоформлення ліцензії у зв'язку із переходом від аналогового до цифрового мовлення розглядається у місячний термін з дати її надходження.

9. За результатами розгляду Національна рада приймає рішення про внесення змін до ліцензії та відповідне переоформлення ліцензії. При цьому зміни до програмної концепції мовлення вносяться відповідно до Плану розвитку.

10. Якщо пропозиції заявника щодо внесення змін до програмної концепції мовлення не відповідають вимогам Плану розвитку, Національна рада може відмовити у переоформленні ліцензії на мовлення у зв'язку із переходом від аналогового до цифрового мовлення і оголосити конкурс на отримання ліцензії на багатоканальне мовлення. При цьому за чинним ліцензіатом залишається право мовлення на одному з каналів нової цифрової багатоканальної телемережі, а також право бути оператором телекомунікації на всю цифрову багатоканальну телемережу.

11. Переоформлена ліцензія на мовлення видається ліцензіату не пізніше ніж через 10 днів після прийняття Національною радою відповідного рішення за умови внесення ним сплати за переоформлення ліцензії відповідно до вимог статті 31 цього Закону.

12. Строк дії переоформленої ліцензії на мовлення не може перевищувати строку дії, зазначеного в ліцензії, що переоформлювалася.

13. У разі переоформлення ліцензії на мовлення Національна рада приймає рішення про визнання недійсною ліцензії, що була переоформлена, з внесенням відповідних змін до Державного реєстру телерадіоорганізацій України.

14. У разі відмови у внесенні змін ліцензіат зобов'язаний здійснювати мовлення відповідно до умов чинної ліцензії.

15. При видачі переоформленої ліцензії попередня ліцензія на мовлення вилучається.

Стаття 36. Строк дії ліцензії на мовлення

1. Ліцензія на мовлення видається на строк, визначений Національною радою відповідно до заяви про видачу ліцензії, але не менш як:

для ефірного мовлення та багатoprogramного мовлення в багатоканальних телемережах - на 7 років;

для супутникового, проводового, кабельного мовлення - на 10 років.

2. Після закінчення строку дії ліцензія на мовлення втрачає чинність, за винятком випадків, коли вчасно подана ліцензіатом заява про продовження дії ліцензії на мовлення не була розглянута Національною радою у визначені цим законом строки. У цих випадках ліцензія залишається чинною до прийняття Національною радою рішення про продовження дії ліцензії або про відмову у продовженні дії ліцензії відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 37. Анулювання ліцензії на мовлення

1. Анулювання ліцензії на мовлення здійснюється Національною радою у випадках, передбачених цим Законом.

2. Національна рада анулює ліцензію на мовлення на підставі:

а) клопотання ліцензіата про анулювання ліцензії;

б) рішення про скасування державної реєстрації ліцензіата;

в) несплати ліцензіатом ліцензійного збору у строки, встановлені відповідно до вимог цього Закону;

- г) відсутності передбаченого ліцензією мовлення протягом року від дня видачі ліцензії;
- г) рішення суду про втрату чинності ліцензії на мовлення.
3. Національна рада приймає вмотивоване рішення про анулювання ліцензії на мовлення протягом 15 робочих днів з дати надходження документів щодо наявності зазначених підстав для анулювання. Рішення Національної ради про анулювання ліцензії може бути оскаржено у судовому порядку.
4. Національна рада письмово повідомляє про анулювання ліцензії ліцензіата та відповідних операторів телекомунікацій у триденний термін з дня прийняття рішення про анулювання ліцензії на мовлення, якщо це рішення не оскаржено у судовому порядку. У разі оскарження рішення Національної ради до суду Національна рада письмово повідомляє про анулювання ліцензії ліцензіата та відповідних операторів телекомунікацій у триденний термін з дня набрання рішенням суду про анулювання ліцензії законної сили.
5. Національна рада може звертатися до суду про анулювання ліцензії на мовлення на підставі:
- а) факту передачі ліцензії іншій юридичній або фізичній особі-неліцензіату з метою проведення нею інформаційної діяльності;
  - б) факту несвоєчасного подання заяви про переоформлення ліцензії у зв'язку з організаційними змінами статусу та умов діяльності ліцензіата;
  - в) факту невиконання розпоряджень про усунення порушень законодавства та ліцензійних вимог;
  - г) факту відмови ліцензіата у проведенні працівниками Національної ради перевірки його діяльності відповідно до вимог законодавства України;
  - г) факту невідповідності ліцензіата визначеним статтею 12 цього Закону вимогам щодо заснування телерадіоорганізацій, обмеження частки власності іноземних фізичних та юридичних осіб в акціонерному або статутному капіталі телерадіоорганізації, а також до установчих і статутних документів телерадіоорганізації.
6. Виконання рішення суду про анулювання ліцензії на мовлення здійснюється у загальному порядку відповідно до вимог законодавства.

Стаття 38. Державна реєстрація та ведення Державного реєстру телерадіоорганізацій України

1. Суб'єкти господарювання, які отримали ліцензію на мовлення, підлягають державній реєстрації як суб'єкти інформаційної діяльності.
2. Телерадіоорганізації, які не мають ліцензій на мовлення, можуть зареєструватися як суб'єкти інформаційної діяльності за власним бажанням.
3. Студії-виробники, які не мають ліцензій на мовлення, можуть зареєструватися як суб'єкти інформаційної діяльності за власним бажанням.
4. Державна реєстрація суб'єктів господарювання як суб'єктів інформаційної діяльності здійснюється Національною радою.
5. Державна реєстрація суб'єктів господарювання, які отримали ліцензії на мовлення, здійснюється шляхом внесення відповідних даних до Державного реєстру телерадіоорганізацій України у триденний строк з дня видачі ліцензії на мовлення.
6. Державна реєстрація студії-виробника, який не має ліцензії на мовлення, здійснюється на підставі заяви керівника студії-виробника шляхом внесення відповідних даних до Державного реєстру телерадіоорганізацій України та видачі свідоцтва про державну реєстрацію.
7. Форма заяви визначається Національною радою. У заяві вказуються такі реєстраційні відомості:
  - а) назва телерадіоорганізації;
  - б) позивні, логотип, товарний знак (за наявності);
  - в) програмні цілі або тематична спрямованість;
  - г) юридична та поштова адреси телерадіоорганізації;
  - г) контактні телефони, електронна адреса.

8. До заяви про державну реєстрацію суб'єкта інформаційної діяльності додається виписка або витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

(частина восьма статті 38 у редакції
Закону України від 07.04.2011 р. N 3205-VI)

9. Національна рада може відмовити в розгляді заяви про внесення до Державного реєстру телерадіоорганізацій України, якщо заява не відповідає вимогам цього Закону. У разі відмови в розгляді заяви Національна рада у триденний термін після отримання заяви повідомляє про це заявника з обов'язковим зазначенням причин відмови.

10. Протягом трьох робочих днів після отримання заяви Національна рада вносить телерадіоорганізацію до Державного реєстру телерадіоорганізацій України і не пізніше ніж через тиждень після внесення до цього реєстру видає телерадіоорганізації свідоцтво про державну реєстрацію встановленого зразка. За оформлення свідоцтва про державну реєстрацію справляється плата в розмірі п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, яка зараховується на поточний рахунок Національної ради.

11. Державний реєстр телерадіоорганізацій України веде Національна рада. До зазначеного реєстру вносяться дані про телерадіоорганізації, які отримали ліцензії на мовлення або зареєструвалися як суб'єкти інформаційної діяльності в порядку, визначеному цим Законом.

12. Стосовно телерадіоорганізацій, які отримали ліцензію (ліцензії) на мовлення, до Державного реєстру телерадіоорганізацій України вносяться такі відомості:

- а) назва телерадіоорганізації;
- б) позивні, логотип, товарний знак (за наявності);
- в) програмні цілі або тематична спрямованість;
- г) юридична та поштова адреси телерадіоорганізації;
- г) контактні телефони, електронна адреса;
- д) про власників і засновників телерадіоорганізації відповідно до вимог статті 24 цього Закону;
- е) про особовий склад керівних та наглядових органів телерадіоорганізації відповідно до вимог статті 24 цього Закону;
- є) дата і номер рішення про видачу ліцензії на мовлення;
- ж) серія та номер ліцензії;
- з) строк дії ліцензії;
- и) вид (види) мовлення, обсяги мовлення і час мовлення;
- і) територіальні характеристики мовлення (загальнонаціональне, регіональне або місцеве з визначенням відповідних областей, районів і населених пунктів);
- ї) про переоформлення ліцензії, внесення змін до ліцензії, видачу її копії або дубліката;
- й) про продовження ліцензії;
- к) про накладання на телерадіоорганізацію штрафних санкцій відповідно до вимог цього Закону;
- л) дата і номер рішення про визнання ліцензії недійсною та про її анулювання.

13. Відомості, зазначені у частині дванадцятій цієї статті, вносяться до Державного реєстру телерадіоорганізацій України протягом трьох робочих днів після видачі (продовження, внесення змін, видачі дубліката, анулювання) ліцензії на мовлення.

14. Доступ до Державного реєстру телерадіоорганізацій України є вільним. Порядок користування зазначеним реєстром і розмір плати за надання письмової інформації щодо даних цього реєстру встановлюються Національною радою. Національна рада розміщує відомості Державного реєстру телерадіоорганізацій України на веб-сайті та двічі на рік публікує їх в офіційному бюлетені Національної ради.

Розділ IV. ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ В БАГАТОКАНАЛЬНИХ ТЕЛЕМЕРЕЖАХ. СИСТЕМИ КОЛЕКТИВНОГО ПРИЙОМУ. РЕТРАНСЛЯЦІЯ

Стаття 39. Мовлення в багатоканальних телемережах

1. Багатоканальні телемережі як телекомунікаційні мережі створюються, реєструються, обслуговуються і захищаються відповідно до вимог Закону України "Про телекомунікації".
2. Для розповсюдження телерадіопрограм та передач у багатоканальній телемережі суб'єкти господарювання повинні отримати відповідну ліцензію Національної ради.
3. Право на розповсюдження телерадіопрограм у багатоканальних телемережах мають виключно:
  - а) телерадіоорганізації, що отримали ліцензії на мовлення з використанням ресурсу багатоканальної телемережі відповідно до вимог статті 23 цього Закону;
  - б) суб'єкти господарювання, яким Національна рада видала ліцензію провайдера програмної послуги.
4. Телерадіоорганізації здійснюють мовлення з використанням ресурсу багатоканальної телемережі відповідно до умов ліцензії на мовлення та угоди з оператором багатоканальної телемережі.
5. Провайдери програмної послуги використовують багатоканальну телемережу на підставі ліцензії провайдера програмної послуги та відповідної угоди з оператором багатоканальної телемережі.
6. Оператор багатоканальної телемережі може сам надавати програмну послугу за умови отримання ліцензії провайдера програмної послуги.
7. Надання програмної послуги абоненту здійснюється на підставі угоди між абонентом і ліцензіатом, укладеної відповідно до чинного законодавства. Угода обов'язково визначає: тип наданого пакета програм (пакет універсальної програмної послуги, стандартний пакет або індивідуальний пакет на замовлення); перелік телерадіопрограм та передач, які провайдер зобов'язується надавати абоненту; абонентну плату за пакет і/або плату за надання окремих телерадіопрограм та передач.
8. До закінчення строку дії угоди провайдер не має права без офіційно оформленого погодження абонента вносити зміни до характеристик програмної послуги, зазначених у частині сьомій цієї статті.
9. Провайдер зобов'язаний забезпечити усім абонентам можливість отримання програм універсальної програмної послуги та включити такі програми до всіх пакетів програм. Для розповсюдження програм універсальної програмної послуги провайдер не зобов'язаний укладати договори з відповідними телерадіоорганізаціями.
10. Провайдер програмної послуги може розпочинати свою діяльність з моменту отримання ліцензії і затвердженого Національною радою складу пакета (пакетів) універсальної програмної послуги.
11. Провайдер програмної послуги самостійно, виходячи з ринкового попиту, встановлює розмір абонентної плати за різні пакети програм та інші інформаційні послуги. Державному регулюванню підлягає виключно розмір абонентної плати за користування універсальною програмною послугою.
12. У разі порушення провайдером вимог законодавства Національна рада застосовує до нього визначені цим Законом санкції.

Стаття 40. Ліцензування провайдерів програмної послуги

1. Для організації діяльності (мовлення) кабельного телебачення і радіомовлення суб'єкт господарювання (провайдер або оператор телекомунікацій чи оператор кабельних мереж) повинен отримати ліцензію (дозвіл) у Національній раді.
2. Ліцензування діяльності (мовлення) кабельного телебачення і радіомовлення здійснюється за реєстраційним принципом. Ліцензія видається без конкурсу на підставі заяви на термін 10 років.
3. Заява про видачу ліцензії провайдера програмної послуги подається відповідно до вимог статті 24 цього Закону. До заяви додаються:

- а) загальна концепція пакетування (перелік) програм, придбаних для ретрансляції;
  - б) документи, які підтверджують придбання та право на розповсюдження (ретрансляцію) програм іншого мовника.
4. Загальна концепція (принципи, підстави) добору програм для ретрансляції (пропозиції абонентам) є обов'язковим додатком до ліцензії на діяльність (мовлення) кабельного телебачення і радіомовлення. Цей додаток підлягає щорічній перереєстрації. Для перереєстрації ліцензіат повинен подати до Національної ради інформацію про виконання концепції добору програм протягом попереднього року.
5. Заява про видачу ліцензії провайдера програмної послуги розглядається і рішення щодо неї приймається у місячний термін з дня її надходження до Національної ради.
6. За результатами розгляду заяви Національна рада приймає рішення:
- а) про видачу ліцензії провайдера програмної послуги;
  - б) про затвердження пакета (пакетів) програм універсальної програмної послуги в населеному пункті (населених пунктах) та/або на території (територіях), де передбачається надання програмної послуги.
7. Ліцензію провайдера програмної послуги може бути анульовано в судовому порядку за поданням Національної ради у зв'язку з систематичними порушеннями ним вимог цього Закону, законодавства України про захист суспільної моралі, законодавства України про авторські та суміжні права.
8. Права, які надає ліцензія провайдера програмної послуги, не можуть бути передані іншій особі (юридичній чи фізичній).

Стаття 41. Системи колективного прийому

1. Системи колективного прийому теле- та/чи радіопрограм створюються з метою отримання споживачами можливості якісного приймання за допомогою побутових приймальних засобів телевізійних та/чи радіопрограм, які розповсюджуються в зоні дії системи колективного прийому.
2. Системи колективного прийому не кваліфікуються як багатоканальні телемережі. Діяльність їх операторів не підлягає ліцензуванню Національною радою. Розповсюдження програм споживачам за допомогою системи колективного прийому не потребує реєстрації суб'єкта інформаційної діяльності.
3. У складі багатоканальної мережі система колективного прийому може бути лише за договірною закріпленою згодою власників будинку на це та на схвалений мешканцями (потенціальними абонентами) пакет додаткових послуг багатоканальної телемережі.

Стаття 42. Ретрансляція телерадіопрограм та передач

1. Ретрансляція телерадіопрограм та передач, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення, на території України не обмежується. Порядок ретрансляції регулюється цим Законом.
2. Суб'єкт господарювання, який перебуває під юрисдикцією України, має на меті здійснювати ретрансляцію і отримав на це дозвіл від правовласника (виробника), який не підпадає під юрисдикцію країни, що входить до Європейського Союзу, або країни, яка ратифікувала Європейську конвенцію про транскордонне телебачення, зобов'язаний адаптувати зміст призначених для ретрансляції програм до вимог законодавства України.
3. Право на ретрансляцію теле- та/чи радіопрограм визначається ліцензією на мовлення або ліцензією провайдера програмної послуги.
4. Максимальні обсяги ретрансляції та орієнтовний перелік (за жанрами) передбачених до ретрансляції програм та передач визначаються програмною концепцією мовлення згідно з вимогами цього Закону.
5. Провайдери програмної послуги здійснюють ретрансляцію телерадіопрограм та передач у багатоканальних телемережах відповідно до переліку телерадіопрограм та передач, які передбачено надавати у складі програмної послуги.

Розділ V. ОРГАНІЗАЦІЯ ТЕЛЕРАДІОМОВЛЕННЯ

Стаття 43. Початок мовлення

1. Організація-ліцензіат має право розпочати мовлення протягом року з дня набрання ліцензією чинності. Про початок мовлення вона зобов'язана у десятиденний термін повідомити Національну раду.
2. Власник технічних засобів мовлення або організація, що їх експлуатує, не має права надавати технічні засоби мовлення в користування телерадіоорганізаціям, які не мають відповідної ліцензії або якщо відповідна ліцензія втратила чинність.
3. Забороняється розповсюджувати телерадіопрограми чи передачі на територію, більшу від вказаної в ліцензії Національної ради.
4. На одній території забороняється розповсюдження наземним ефірним способом однакових за змістом програм.
5. Ліцензіат не має права передавати канал мовлення в суборенду іншим організаціям.
6. Керівник телерадіоорганізації або уповноважена ним особа дає дозвіл на випуск телерадіопередач чи програм і несе особисту відповідальність за їх зміст та якість.

Стаття 44. Кореспондентські пункти

1. Телерадіоорганізації мають право у встановленому законодавством України порядку відкривати кореспондентські пункти на території України та за її межами.
2. Кореспондентський пункт є структурним підрозділом (філією) телерадіоорганізації, який створюється з метою інформаційного забезпечення телерадіоорганізації.
3. Кореспондентські пункти не мають права на самостійні мовлення та здійснення інформаційних і рекламних вставок на каналі мовлення телерадіоорганізації.

Стаття 45. Виключена

(згідно із Законом України
від 13.01.2011 р. N 2938-VI)

Стаття 46. Вихідні дані

1. Телерадіоорганізація зобов'язана повідомляти свої вихідні дані (найменування, позивні, логотип або емблему).
2. Під час трансляції (ретрансляції) радіопрограми телерадіоорганізація не рідше ніж щогодини передає свої позивні.
3. Під час ефірного часу телерадіоорганізація використовує логотип або інші вихідні дані.

(частина третя статті 46 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 11.01.2011 р. N 2912-VI)

Стаття 47. Дозвіл на право використання програм чи передач інших телерадіоорганізацій

1. Використання програм чи передач інших телерадіоорганізацій здійснюється відповідно до Закону України "Про авторське право та суміжні права".
2. При розповсюдженні програм іноземних телерадіокомпаній в багатоканальних телемережах забороняється вносити будь-які зміни в програму, крім випадків, визначених угодами з правовласниками аудіовізуальної продукції або передбачених законодавством України.

Стаття 48. Облік аудіовізуальних творів та порядок зберігання їх копій (записів)

1. Кожна телерадіоорганізація-ліцензіат зобов'язана вести журнал обліку передач, які телерадіоорганізація транслювала чи ретранслювала або забезпечувала їх трансляцію чи ретрансляцію у повній та незмінній формі третьою особою (оператором телекомунікацій).
2. У журналі обліку передач фіксуються:
дата випуску, час початку і закінчення передачі;
назва і тема передачі;
прізвище авторів і ведучих передачі;
мова передачі.
3. Журнал обліку передач зберігається телерадіоорганізацією протягом року з дня останнього запису в ньому.

4. Усі передачі, які телерадіоорганізація транслювала чи ретранслювала або забезпечувала їх трансляцію чи ретрансляцію у повній та незмінній формі третьою особою (оператором телекомунікацій), повинні бути записані і зберігатися протягом 14 днів від дати їх розповсюдження, якщо у цей строк не надійшло скарги щодо їхнього змісту.

5. У разі подання скарги щодо змісту передачі її записи зберігаються до того часу, поки скаргу не буде розглянуто і рішення стосовно неї не буде прийнято у визначеному порядку.

6. Умови довгострокового зберігання телерадіопередач, що становлять історичну, художню, культурну чи іншу цінність, визначаються законодавством України.

Стаття 49. Розповсюдження офіційних повідомлень та іншої обов'язкової інформації

1. Державні та комунальні телерадіоорганізації зобов'язані безкоштовно передавати офіційні повідомлення Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України та Конституційного Суду України, офіційні повідомлення Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади - на підвідомчу їм територію.

2. Телерадіоорганізації, незалежно від форм власності, зобов'язані безкоштовно оприлюднювати повідомлення про надзвичайні ситуації. Право на використання телебачення і радіомовлення з цією метою належить органам влади і посадовим особам, які уповноважені приймати рішення в умовах надзвичайних ситуацій.

3. Трансляція сесій Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим проводиться відповідно до державного замовлення та на основі договору.

4. На вимогу Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України та Голови Конституційного Суду України державні телерадіоорганізації надають їм час для екстрених офіційних виступів з важливих питань державного життя.

5. Державні телерадіоорганізації зобов'язані передбачати у своїх програмах час і форми для забезпечення можливості виступів народних депутатів України з питань їхньої депутатської діяльності.

Участь народних депутатів України у передачах з інших питань здійснюється на загальних засадах.

6. Виступи депутатів місцевих рад з питань їхньої депутатської діяльності в телерадіопрограмах, що транслюються на території відповідної ради, здійснюються за домовленістю з місцевими телерадіоорганізаціями.

Стаття 50. Діяльність телерадіоорганізацій під час виборчого процесу

1. Особливості діяльності телерадіоорганізацій під час виборчого процесу регулюються законодавством про вибори.

Стаття 51. Мовлення в особливих обставинах

1. На час надзвичайного та/чи воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях відповідно до закону може встановлюватися особливий режим роботи аудіовізуальних засобів масової інформації.

2. Особливості регулювання мовлення під час надзвичайного та/чи воєнного стану визначаються законом.

Стаття 52. Припинення мовлення

1. Підставами для припинення мовлення є закінчення терміну дії ліцензії, якщо строк її дії не був продовжений, або анулювання ліцензії відповідно до вимог цього Закону.

2. Протягом доби з дня закінчення строку дії або анулювання ліцензії ліцензіат зобов'язаний припинити мовлення.

3. Продовження мовлення після отримання офіційного повідомлення про анулювання ліцензії тягне за собою відповідальність керівника телерадіоорганізації та керівника відповідного оператора телекомунікацій, який надає послуги з експлуатації технічних засобів мовлення, відповідно до закону.

Стаття 53. Реклама

1. Відносини, які виникають під час рекламної діяльності та спонсорства на телебаченні і радіо, регулюються Законом України "Про рекламу".

Стаття 54. Участь спонсорів у створенні телерадіопередач

1. Участь спонсорів у створенні телерадіопередач визначається Законом України "Про рекламу".

(стаття 54 у редакції Закону України від 18.03.2008 р. N 145-VI)

Стаття 55. Анонси передач

1. Анонси передач є інформацією для телеглядачів і радіослухачів та мають відповідати вимогам статті 59 цього Закону.

2. Анонси передач транслюються відповідно до вимог Закону України "Про рекламу".

Стаття 55¹. Особливості розповсюдження програм та передач з платними

інтерактивними конкурсами (іграми, вікторинами) на каналах з обмеженим доступом

1. Трансляція програм та передач з платними інтерактивними конкурсами (іграми, вікторинами) має постійно супроводжуватися поточною інформацією про обсяг дзвінків та шанси підключення до студії. Такі програми або передачі мають супроводжуватися текстами попередження про те, що вони є платними. Кожне попередження має займати не менше 20 відсотків площі (обсягу) екрана. Колір тексту попередження має бути контрастним щодо кольору фону попередження, а його розмір - не меншим за розмір номера телефону, за яким учасникам пропонується телефонувати.

2. Правила платних інтерактивних конкурсів, що транслюються на каналах з обмеженим доступом, мають передбачати заборону участі неповнолітніх осіб у таких конкурсах.

3. Інформація щодо умов оплатного набуття статусу учасника та інших умов участі в інтерактивному конкурсі (грі, вікторині), якщо виконання таких умов може завдати майнової шкоди телеглядачам та радіослухачам, має наводитися у вигляді дикторського тексту та/або звукового супроводу кожні 5 хвилин трансляції відповідної програми та/або передачі.

(Закон доповнено статтею 55¹ згідно із Законом України від 09.02.2012 р. N 4386-VI)

Розділ VI. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ ТЕЛЕРАДІООРГАНІЗАЦІЙ ТА ЇХ ПРАЦІВНИКІВ

Стаття 56. Права телерадіоорганізацій

1. Телерадіоорганізації, їх працівники мають право на одержання від державних органів, підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності необхідної інформації для здійснення своєї статутної діяльності у порядку, передбаченому законодавством України.

Стаття 57. Редакційний статут телерадіоорганізації

1. Редакційний статут телерадіоорганізації містить вимоги до створення та поширення інформації.

2. Редакційний статут затверджує власник телерадіоорганізації або уповноважений ним орган.

3. Власник телерадіоорганізації не має права втручатися у творчу діяльність телерадіоорганізації в інший спосіб, ніж через внесення змін до редакційного статуту телерадіоорганізації.

4. Редакційний статут телерадіоорганізації визначає:

основні вимоги до забезпечення точності, об'єктивності, неупередженості та збалансованості інформації, що розповсюджується телерадіоорганізацією;

вимоги до розповсюдження конфіденційної інформації;

вимоги до розповсюдження інформації про насильство;

вимоги до розповсюдження інформації про злочини;

вимоги до розповсюдження інформації про різні групи населення (національні та сексуальні меншини, релігійні групи, хворих та інвалідів);

вимоги до захисту дітей від негативного впливу інформації, що розповсюджується телерадіоорганізацією;

вимоги до перевірки достовірності інформації, одержаної від третіх осіб;

вимоги до дотримання авторських та суміжних прав при розповсюдженні інформації;

особливості поширення інформації про політичні партії та політиків під час виборчого процесу та поза його межами;

вимоги до реклами та спонсорства;

вимоги щодо недопущення прихованої реклами та одержання творчими працівниками телерадіоорганізації товарів і послуг безкоштовно або за пільговими цінами;

порядок утворення, діяльності та повноваження редакційної ради телерадіоорганізації.

5. Редакційний статут телерадіоорганізації передбачає створення редакційної ради, половина складу якої призначається власником телерадіоорганізації або уповноваженим ним органом, а половина обирається творчим колективом телерадіоорганізації. На редакційну раду телерадіоорганізації покладається:

контроль за дотриманням телерадіожурналістами редакційного статуту;

контроль за дотриманням прав телерадіожурналістів, вимог щодо заборони цензури та втручання у творчу діяльність телерадіоорганізації;

внесення на розгляд органів управління телерадіоорганізації питання про відсторонення від керівництва телерадіоорганізацією або її окремими підрозділами осіб, які порушували редакційний статут та/або вимоги законодавства щодо прав телерадіожурналістів, заборони цензури і втручання у творчу діяльність телерадіоорганізацій, про призначення службового розслідування і звільнення цих осіб відповідно до закону в разі підтвердження наявності зазначених порушень.

6. Редакційний статут телерадіоорганізації має бути оприлюднений. Копія редакційного статуту протягом семи днів з часу його прийняття або внесення змін до нього надсилається до Національної ради.

Стаття 58. Права творчого колективу та телерадіожурналістів

1. Творчий колектив телерадіоорганізації складається з телерадіожурналістів.

2. Творчий колектив організації має право відстоювати інтереси телерадіожурналістів та здійснювати контроль за дотриманням їхніх прав, вимог щодо заборони цензури і втручання у творчу діяльність телерадіоорганізації.

3. Збори творчого колективу телерадіоорганізації обирають половину складу редакційної ради телерадіоорганізації. Телерадіожурналіст має право:

а) брати участь у зборах творчого колективу телерадіоорганізації, вносити пропозиції щодо розгляду ними питань;

б) пропонувати кандидатури до складу редакційної ради телерадіоорганізації, бути обраним до її складу;

в) звертатися до редакційної ради телерадіоорганізації щодо порушень прав телерадіожурналістів, вимог щодо заборони цензури і втручання у творчу діяльність телерадіоорганізації, порушень редакційного статуту телерадіоорганізації.

Стаття 59. Обов'язки телерадіоорганізації

1. Телерадіоорганізація зобов'язана:

а) дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії;

б) виконувати рішення Національної ради та судових органів;

в) поширювати об'єктивну інформацію;

г) не створювати перешкод у передачі та прийманні програм інших телерадіоорганізацій, функціонуванні засобів телекомунікацій;

г) дотримуватися вимог державних стандартів і технічних параметрів телерадіомовлення;

д) попереджати телеглядачів про те, що її програми є платними;

е) виконувати правила рекламної діяльності і спонсорства, встановлені законодавством;

е) з повагою ставитися до національної гідності, національної своєрідності і культури всіх народів;

ж) зберігати у таємниці, на підставі документального підтвердження, відомості про особу, яка передала інформацію або інші матеріали за умови нерозголошення її імені;

з) не поширювати матеріали, які порушують презумпцію невинуватості підсудного або упереджують рішення суду;

и) не розголошувати інформацію про приватне життя громадянина без його згоди, якщо ця інформація не є суспільно необхідною. У разі якщо суд визнає, що поширення інформації про особисте життя громадянина не становить суспільної необхідності, моральна шкода та

матеріальні збитки відшкодовуються в порядку, встановленому законодавством України;
і) розмістити спростування поширеної інформації, визнаної недостовірною, наклепницькою тощо.

Стаття 60. Обов'язки творчих працівників телерадіоорганізацій

1. Творчий працівник телерадіоорганізації зобов'язаний:

- а) дотримуватися програмної концепції телерадіоорганізації, керуватися її статутом;
- б) перевіряти достовірність одержаної ним інформації;
- в) не допускати поширення інформації, передбаченої частиною другою статті 6 цього Закону;
- г) не допускати випадків поширення в телерадіопрограмах відомостей, які порушують права і законні інтереси громадян, принижують їх честь і гідність;
- г) виконувати інші вимоги, які випливають із цього Закону і статуту телерадіоорганізації та укладеного ним з телерадіоорганізацією трудового договору.

2. Обов'язки, передбачені частиною першою цієї статті, поширюються також на позаштатних творчих працівників телерадіоорганізації.

3. У разі висунення творчого працівника телерадіоорганізації кандидатом на виборні посади він має рівні з іншими кандидатами права у використанні телебачення і радіомовлення.

4. Творчий працівник телерадіоорганізації не має права використовувати своє службове становище в інтересах кандидата на виборні посади, довіреною особою якого він є.

Розділ VII. ПРАВА ТЕЛЕГЛЯДАЧІВ І РАДІОСЛУХАЧІВ

Стаття 61. Захист прав телеглядачів, радіослухачів

1. Телеглядачі і радіослухачі мають право:

приймати програми телерадіоорганізацій, які доступні для прийому на території України;

одержувати інформацію про розклад передач;

звертатися до телерадіоорганізації, її засновників, Національної ради, Державного комітету телебачення і радіомовлення України із зауваженнями та пропозиціями щодо змісту і технічної якості відповідних програм або передач і отримувати письмово або безпосередньо у передачах відповідь на звернення;

у порядку, визначеному законом, спростовувати інформацію про них, поширену телерадіоорганізацією.

Стаття 62. Захист суспільної моралі та забезпечення прав неповнолітніх і юнацтва

1. При створенні, підготовці та розповсюдженні телерадіопрограм та передач телерадіоорганізації і провайдери програмної послуги зобов'язані дотримуватися вимог законодавства України про захист суспільної моралі.

2. Телерадіоорганізаціям забороняється розповсюджувати, а також анонсувати програми та передачі, які можуть зашкодити фізичному, інтелектуальному і духовному розвитку неповнолітніх та юнацтва, крім як протягом ефірного часу в добовому відрізку з 23.00 до 6.00 та на каналах з обмеженим доступом.

Такі програми або передачі повинні мати спеціальне попередження і відповідно позначатися в розкладі програм телерадіоорганізацій та спеціально позначатися безпосередньо перед їх трансляцією.

3. У програмах та передачах телерадіоорганізації не мають права без письмової згоди батьків або осіб, що їх замінюють, а також відповідних правоохоронних органів розголошувати будь-яку інформацію, яка:

може сприяти ідентифікації особи неповнолітнього правопорушника;

стосується факту самогубства неповнолітнього.

Стаття 63. Неприпустимість перекручення інформації

1. Особа, в якій беруть інтерв'ю, або особа, яка надала інформацію для телерадіоорганізації, має право на підставі письмової заяви переглянути та/або прослухати відповідну передачу перед її трансляцією.

2. Спори у зв'язку з недостовірністю або неповнотою інформації, поширеної у зазначених в частині першій цієї статті передачах, розглядаються у судовому порядку.

Стаття 64. Право на спростування

1. Громадянин або юридична особа мають право вимагати від телерадіоорганізації спростування поширених у її програмі чи передачі відомостей, які не відповідають дійсності та/або принижують честь і гідність особи.
2. Право вимагати спростування мають офіційні представники громадянина, якщо сам громадянин не має можливості вимагати спростування.
3. Заяву з вимогою спростування має бути подано до телерадіоорганізації у письмовій формі протягом 14 днів з дня поширення таких відомостей з письмовим повідомленням про це Національної ради.
4. Телерадіоорганізація зобов'язана розглянути заяву у семиденний термін з дня її надходження, якщо інше не передбачено законодавством України.
5. На вимогу заявника телерадіоорганізація зобов'язана надати йому можливість безкоштовного прослуховування (перегляду) відповідного фрагменту програми чи передачі або надати копію запису фрагменту з відповідною оплатою.
6. Якщо в телерадіоорганізації відсутні достатні докази того, що поширені нею відомості відповідають дійсності, вона зобов'язана терміново їх спростувати.
7. Спростування повинно бути поширено тією ж телерадіоорганізацією і в такій же програмі чи передачі, що й відомості, які не відповідають дійсності, або в інший час за домовленістю з особою, права якої були порушені.
8. У спростуванні має бути зазначено, які відомості не відповідають дійсності, коли і в якій програмі чи передачі вони були поширені телерадіоорганізацією.
9. Якщо громадянин чи юридична особа надали текст спростування, то він підлягає поширенню за умови його відповідності вимогам цього Закону. Скорочення чи інші зміни в тексті спростування, поданого заявником, без його згоди не допускаються.
10. Телерадіоорганізація, яка зобов'язана поширити текст спростування, на вимогу громадянина чи представника юридичної особи може надати йому можливість зачитати власний текст і передати його в запису.
11. Про передбачуваний термін поширення та зміст тексту спростування телерадіоорганізація зобов'язана повідомити заявника.
12. У разі відмови телерадіоорганізації від спростування вона зобов'язана терміново повідомити про це заявника.
13. У разі винесення судом рішення про спростування текст спростування поширюється телерадіоорганізацією в порядку, визначеному цим Законом.
14. Телерадіоорганізація може відмовити особі у спростуванні поширеної інформації, якщо заяву про спростування було подано з порушенням вимог цього Закону.

Стаття 65. Право на відповідь

1. Громадянин або юридична особа, стосовно якого (якої) у програмі чи передачі телерадіоорганізації було поширено відомості, які не відповідають дійсності або порушують його (її) права і законні інтереси, має право на відповідь (коментар чи власне тлумачення обставин справи) у програмах та передачах даної телерадіоорганізації незалежно від того, було подано заяву з вимогою спростування чи ні.
2. Порядок подачі заяви на відповідь (коментар чи власне тлумачення обставин справи) визначається статтею 64 цього Закону.

Стаття 66. Відшкодування моральної шкоди

1. Моральна (немайнова) шкода відшкодовується відповідно до вимог Цивільного кодексу України.

Стаття 67. Звільнення від відповідальності за поширення інформації, що не відповідає дійсності

1. Телерадіоорганізація та її працівники не несуть відповідальності за поширення інформації, що не відповідає дійсності, у разі:
  - а) якщо ця інформація містилася в офіційних повідомленнях або одержана від органів державної влади, органів місцевого самоврядування у письмовій формі;

- б) якщо ця інформація є дослівним цитуванням заяв і виступів (усних і друкованих) посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування, народних депутатів України, кандидатів на пост Президента України, кандидатів у народні депутати України та у депутати рад усіх рівнів, кандидатів на посади сільських, селищних, міських голів;
- в) якщо ця інформація розповсюджувалася без попереднього запису та містилася у виступах осіб, які не є працівниками телерадіоорганізації;
- г) якщо вона є дослівним відтворенням матеріалів, поширених іншим засобом масової інформації або інформаційним агентством, з посиланням на нього;
- г) якщо звільнення від відповідальності передбачено іншим законом.

Розділ VIII. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Стаття 68. Міжнародне співробітництво телерадіоорганізацій

1. Співробітництво телерадіоорганізацій із зарубіжними партнерами здійснюється на підставі прямих договорів.
2. Якщо міжнародним договором, в якому бере участь Україна, встановлено інші норми, ніж ті, що містяться у цьому Законі, то застосовуються норми міжнародного договору.

Стаття 69. Виключена

(згідно із Законом України
від 13.01.2011 р. N 2938-VI)

Розділ IX. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

Стаття 70. Контроль та нагляд за дотриманням законодавства телерадіоорганізаціями і провайдерами програмної послуги

1. Національна рада здійснює контроль за дотриманням та забезпечує виконання вимог: законодавства України у сфері телебачення і радіомовлення; Закону України "Про рекламу" щодо спонсорства і порядку розповсюдження реклами на телебаченні і радіомовленні; законодавства про захист суспільної моралі; законодавства про кінематографію щодо квоти демонстрування національних фільмів; законодавства про вибори.
2. Антимонопольний комітет України здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.
3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації, у встановленому законодавством порядку здійснює державний нагляд за користуванням радіочастотного ресурсу для потреб телерадіомовлення, діяльністю операторів телекомунікацій, контроль за технічними параметрами поширення аудіовізуальної інформації.

(частина третя статті 70 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

4. Контроль за дотриманням законодавства про захист авторського права та суміжних прав здійснюється у порядку, визначеному Законом.

(частина четверта статті 70 у редакції
Закону України від 07.10.2010 р. N 2592-VI)

5. Контроль та нагляд за дотриманням інших вимог законодавства здійснюють органи державної влади в межах своєї компетенції.
6. У разі виявлення порушення телерадіоорганізацією або провайдером програмної послуги вимог законодавства уповноважений орган вживає до порушника санкції або надсилає до Національної ради подання відповідно до вимог закону.

Стаття 71. Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення

1. Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення несуть телерадіоорганізації, провайдери програмної послуги, їх керівники та працівники, інші суб'єкти господарської діяльності, посадові особи органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Винні в порушеннях несуть цивільно-правову, адміністративну і кримінальну відповідальність згідно із законодавством України.
2. Міру відповідальності та відповідні санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення встановлює суд. У визначених цим Законом випадках санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення встановлюються Національною радою.
3. Рішення Національної ради щодо застосування штрафних санкцій можуть бути оскаржені у судовому порядку.
4. Відповідальність за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення встановлюється на підставі документальних свідчень, актів перевірки телерадіоорганізацій, звернень визначених цим Законом органів державної влади.

Стаття 72. Санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення

1. Санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення застосовуються за рішенням суду або, у встановлених цим Законом випадках, за рішенням Національної ради.
2. Національна рада застосовує санкції до телерадіоорганізацій у разі порушення ними вимог цього Закону або ліцензійних умов.
3. Національна рада застосовує санкції до провайдерів програмної послуги у разі порушення ними вимог цього Закону.
4. У разі порушення законодавства про телебачення і радіомовлення іншими юридичними або фізичними особами Національна рада звертається до суду або до інших органів державної влади для усунення цих порушень у визначеному законодавством порядку.
5. Національна рада приймає рішення про застосування санкцій на підставі наданих документальних свідчень, актів перевірки чи подання визначених цим Законом органів державної влади.
6. Національна рада може застосовувати до телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги такі санкції:
  - оголошення попередження;
  - стягнення штрафу;
  - подання до суду справи про анулювання ліцензії на мовлення.
7. Рішення про оголошення попередження приймається у разі першого порушення законодавства чи умов ліцензії телерадіоорганізацією або першого порушення законодавства провайдером програмної послуги.
8. Рішення про стягнення штрафу приймається:
  - якщо після винесення попередження відповідні порушення не були усунені;
  - якщо телерадіоорганізація за час після видачі (продовження) ліцензії вже отримала не менше трьох попереджень;
  - якщо провайдер програмної послуги за час після сплати ним попереднього штрафу вже отримав не менше трьох попереджень.
9. Штраф не може накладатися, якщо з часу останнього порушення законодавства минуло більше одного календарного року.
10. Розміри штрафів встановлюються Національною радою за погодженням з Кабінетом Міністрів України відповідно до вимог законодавства.
11. Рішення про стягнення штрафу може бути оскаржене в судовому порядку.
12. Якщо порушення не були усунені після попередження та стягнення штрафу, Національна рада подає до суду справу про анулювання ліцензії на мовлення телерадіоорганізації або справу про скасування державної реєстрації провайдера програмної послуги.

Стаття 73. Розгляд Національною радою питань про порушення телерадіоорганізацією або провайдером програмної послуги законодавства України та умов ліцензії

1. Питання про порушення ліцензіатом законодавства або умов ліцензії розглядаються на засіданні Національної ради в порядку, визначеному цим Законом та Законом України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення".
2. Національна рада починає розгляд питання про порушення ліцензіатом законодавства або умов ліцензії на підставі актів перевірки.
3. До початку розгляду представник ліцензіата має право ознайомитися з усіма матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання. При розгляді питання представник ліцензіата має право користуватися правовою допомогою.

Стаття 74. Прийняття Національною радою рішення за результатами розгляду питання про порушення телерадіоорганізацією або провайдером програмної послуги законодавства України та умов ліцензії

1. За результатами розгляду питання про порушення ліцензіатом законодавства або умов ліцензії Національна рада приймає рішення про:
  - а) визнання порушення і застосування передбачених цим Законом санкцій;
  - б) проведення додаткової перевірки;
  - в) відсутність фактів порушення.
2. Копія рішення протягом 10 днів вручається або надсилається ліцензіату.

Стаття 75. Виконання рішення про застосування санкції

1. Рішення Національної ради про застосування санкції вручається або надсилається керівнику ліцензіата.
2. У рішенні про застосування санкції Національна рада може встановити термін усунення порушення.
3. У разі застосування санкції у вигляді штрафу ліцензіат зобов'язаний сплатити штраф у тридцятиденний термін з дня отримання рішення про накладення штрафу. За кожен день прострочення сплати нараховується пеня у розмірі одного відсотка суми штрафу. У разі відмови ліцензіатом від сплати штрафу штраф стягується за рішенням суду.
4. Суми штрафів зараховуються до Державного бюджету України.
5. Ліцензіат зобов'язаний надати Національній раді документальне підтвердження факту сплати штрафу (копію платіжного доручення) протягом п'яти днів з моменту сплати.

Розділ X. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. До приведення у відповідність із цим Законом чинні нормативно-правові акти застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.
3. Усі ліцензії, видані Національною радою до набрання чинності цим Законом, діють до закінчення визначеного в них строку дії. При продовженні строку дії ліцензії на мовлення Національна рада приводить її у відповідність із вимогами цього Закону. Зміна територіальної категорії мовлення відбувається на підставі заяви ліцензіата у порядку, визначеному цим Законом. При цьому до загальнонаціональних мовників прирівнюються телерадіоорганізації, які на день набрання чинності цим Законом вели мовлення в областях (з урахуванням Автономної Республіки Крим), в яких проживає не менше двох третин населення України.

Телерадіоорганізації повинні затвердити свої редакційні статuti відповідно до вимог цього Закону та їх копії надати Національній раді протягом року з дня набрання цим Законом чинності.

4. Внести зміни до таких законів України:

- 1) у Законі України "Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., N 16, ст. 265):

- а) преамбулу викласти в такій редакції:

"Цей Закон визначає правові засади діяльності Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (далі - Національна рада) як конституційного, постійно

діючого, колегіального, наглядового та регулюючого державного органу в галузі телерадіомовлення";

б) частину другу статті 3 викласти в такій редакції:

"2. Національна рада не може делегувати свої повноваження третім особам. Член Національної ради не може одноосібно здійснювати функції, покладені на Національну раду";

в) в частині третій статті 4 слова "чотири роки" замінити словами "п'ять років";

г) у статті 5:

частину першу доповнити реченням такого змісту: "Припинення повноважень члена Національної ради відбувається відповідно до постанови Верховної Ради України";

останнє речення частини другої викласти в такій редакції: "Суб'єктами права подання кандидатур на посаду члена Національної ради є депутатські фракції у Верховній Раді України та/або всеукраїнські об'єднання громадян у галузі діяльності засобів масової інформації";

г) у статті 7:

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

"1. Членом Національної ради може бути призначений громадянин України з числа кваліфікованих фахівців у галузі журналістики, юриспруденції, телерадіомовлення, управління, представників науки, культури, мистецтва, які мають вищу освіту, стаж роботи у сфері телерадіомовлення, зокрема наукової або педагогічної, не менше п'яти років, володіють державною мовою, проживають в Україні протягом останніх десяти років та на момент призначення не досягли встановленого законом пенсійного віку";

у частині сьомій слова "на надання Державною службою зайнятості іншої рівноцінної посади" замінити словами "на зайняття іншої рівноцінної посади відповідно до вимог законодавства України";

д) пункт 1 частини першої статті 8 викласти в такій редакції:

"1) подання заяви про звільнення з посади за власним бажанням або прийняттям відставки відповідно до вимог Закону України "Про державну службу";

е) статтю 9 доповнити частиною сьомою такого змісту:

"7. Голова Національної ради є розпорядником бюджетних асигнувань на утримання і забезпечення діяльності Національної ради та, на підставі рішень Національної ради, позабюджетних коштів, інших коштів, що надійшли на рахунок Національної ради з джерел, не заборонених законодавством України";

є) у статті 11:

частину другу доповнити реченням такого змісту: "Представник Національної ради є працівником апарату Національної ради і виконує службові функції відповідно до штатного розпису апарату Національної ради";

абзац другий частини сьомої викласти в такій редакції:

"нагляд за дотриманням ліцензіатами умов ліцензії";

ж) частину шосту статті 12 після слів "прирівнюються до" доповнити словом "відповідних";

з) другий абзац статті 13 викласти в такій редакції:

"нагляд за дотриманням телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги вимог законодавства у галузі телерадіомовлення";

и) статтю 14 після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"ліцензування провайдерів програмної послуги".

У зв'язку з цим абзаци третій - шостий вважати відповідно абзацами четвертим - сьомим;

і) статтю 15 після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

"розробка і затвердження Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору".

У зв'язку з цим абзаци третій - одинадцятий вважати відповідно абзацами четвертим - дванадцятим;

ї) у статті 16:

у частині третій:

після абзацу першого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"визначені Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору завдання на звітний період та підсумки їх виконання;

інформація про внесені за звітний період зміни до Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору;

визначені Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору завдання на наступний звітний період".

У зв'язку з цим абзаци другий - сьомий вважати відповідно абзацами п'ятим - десятим;

абзац дев'ятий викласти в такій редакції:

"інформація про дотримання вимог законодавства щодо участі іноземного капіталу в статутних капіталах телерадіоорганізацій та вимог до установчих і статутних документів телерадіоорганізацій";

частину п'яту викласти в такій редакції:

"5. За результатами розгляду звіту Національної ради Верховна Рада України може висловити недовіру Національній раді. Якщо недовіру висловив і Президент України, це має наслідком відставку всього складу Національної ради";

й) статтю 19 викласти в такій редакції:

"Стаття 19. Державна реєстрація телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги

Національна рада здійснює державну реєстрацію телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги і веде відповідні реєстри в порядку, визначеному Законом України "Про телебачення і радіомовлення";

к) статтю 21 викласти в такій редакції:

"Стаття 21. Санкції за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення

Національна рада застосовує санкції до порушників законодавства про телебачення і радіомовлення відповідно до вимог Закону України "Про телебачення і радіомовлення";

л) статтю 22 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. Національна рада має право виступати засновником (співзасновником) друкованих засобів масової інформації";

м) у частині другій статті 24:

після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"затверджуються План розвитку національного телерадіоінформаційного простору та зміни до нього".

У зв'язку з цим абзаци четвертий - чотирнадцятий вважати відповідно абзацами п'ятим - п'ятнадцятим;

після абзацу дев'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"приймаються рішення про видачу та продовження ліцензій провайдерів програмної послуги, про затвердження та внесення змін до відповідних пакетів програм універсальної програмної послуги".

У зв'язку з цим абзаци десятий - п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами одинадцятим - шістнадцятим;

після абзацу тринадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"приймаються рішення про застосування санкцій та про звернення до суду із заявою про анулювання ліцензії на мовлення або про скасування державної реєстрації провайдера програмної послуги".

У зв'язку з цим абзаци чотирнадцятий - шістнадцятий вважати відповідно абзацами п'ятнадцятим - сімнадцятим;

н) абзац четвертий частини першої статті 25 викласти в такій редакції:

"розробку та реалізацію Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору,

впровадження нових технологій і проведення досліджень щодо користування радіочастотним ресурсом для цілей телерадіомовлення";

2) частину другу статті 28 Закону України "Про телекомунікації" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 12, ст. 155) викласти в такій редакції:

"2. Надання телекомунікаційних послуг для потреб телебачення і радіомовлення регулюється Законом України "Про телебачення і радіомовлення";

3) у Законі України "Про радіочастотний ресурс України" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 48, ст. 526):

а) абзац дев'ятий статті 1 після слів "діяльність якої" доповнити словом "безпосередньо";

б) пункт 7 частини третьої статті 16 після слів "підготовка висновків" доповнити словами "на безпосереднє замовлення";

в) частину четверту статті 19 викласти в такій редакції:

"4. Радіочастотний моніторинг у смугах радіочастот загального та спеціального користування здійснюється на платних засадах за рахунок коштів Державного бюджету України";

г) у статті 24:

у пункті 2 слова "в частині телерадіомовлення" виключити;

у пункті 3 слово "телерадіомовлення" замінити словами "каналів мовлення, мереж мовлення";

г) пункт 2 частини другої статті 30 доповнити словом "телерадіоорганізаціями";

д) частину п'яту статті 31 після слів "радіочастотним ресурсом України" доповнити словами "телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги";

е) пункт 3 частини сьомої статті 42 після слів "копію ліцензії на мовлення" доповнити словами "або копію ліцензії оператора багатоканальної телемережі", а слово "телесистем" замінити словом "телемереж";

4) у Законі України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., N 36, ст. 299; 2001 р., N 11, ст. 45; 2002 р., N 1, ст. 1, N 20, ст. 134; 2004 р., N 12, ст. 155; 2005 р., N 42, ст. 465):

а) у частині другій статті 2 слова "ліцензування каналів мовлення" замінити словами "ліцензування діяльності в галузі телебачення і радіомовлення";

б) статтю 4 доповнити частиною третьою такого змісту:

"Розробку та реалізацію державної політики ліцензування телерадіомовлення здійснює Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення";

5) статтю 19 Закону України "Про кінематографію" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., N 22, ст. 114; 2003 р., N 30, ст. 248) після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"З метою сприяння розвитку кінематографії України, в тому числі шляхом залучення спонсорських та благодійних коштів, встановити, що до складу валових витрат платників податків незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності включаються суми коштів або вартість майна, що спрямовані такими платниками податків як допомога на виробництво та/або демонстрування національного фільму, але не більше десяти відсотків від валового доходу такого платника податків за попередній звітний (податковий) рік".

У зв'язку з цим частини другу - восьму вважати відповідно частинами третьою - дев'ятою;

б) у Законі України "Про оподаткування прибутку підприємств" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 27, ст. 181; 1998 р., N 10, ст. 35; 1999 р., N 48, ст. 418; 2000 р., N 32, ст. 254, N 39, ст. 333; 2001 р., N 32, ст. 169; 2002 р., N 2, ст. 12, N 29, ст. 192; 2003 р., N 12, ст. 88, N 33 - 34, ст. 267; 2004 р., N 35, ст. 412, N 52, ст. 563; 2005 р., N 5, ст. 114, NN 17 - 19, ст. 267):

а) пункт 5.2 статті 5 доповнити підпунктами 5.2.18 та 5.2.19 такого змісту:

"5.2.18. Суми коштів або вартість майна, спрямовані як фінансова допомога на виробництво та/або демонстрування національних фільмів.

5.2.19. Суми коштів або вартість майна, спрямовані на придбання, створення, виробництво

аудіовізуальних творів";

б) підпункт 8.1.3 пункту 8.1 статті 8 доповнити абзацом шостим такого змісту:

"створення та/або придбання аудіовізуальних творів".

5. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити приведення міністерствами та іншими органами виконавчої влади України нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом привести видані нею нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України
м. Київ
21 грудня 1993 року
№ 3759-ХІІ

Л. КРАВЧУК

Офіційне видання

Укладачі

КІРІН Роман Станіславович
ГРИЦАК Сергій Вікторович
ШАШЕНКО Дмитро Олександрович

Інформаційне законодавство
Основні нормативні акти
Частина 3

Підписано до друку 01.08.2012. Формат 30*42/4.
Папір офсет. Ризографія. Ум. друк. арк. 14,7.
Обл.-вид. арк. 14,7. Тираж 100 пр. Зам. №

Підготовлено до друку та видруковано
у Державному ВНЗ "Національний гірничий університет"
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842 від 11.06.2004

49005, м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 19.